NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 10 NOVEMBER 2025

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
38 leden, te weten: de heren Aiobi (vanaf 10.10 uur) en Aptroot, de dames Bakkers en Bink-Winterkamp, de heren Van den Boomgaard en Boerboom, mevrouw Bout (vanaf 10.16 uur), de heer Broekman, mevrouw Brouwer-Weemhoff, de heer Buisman, mevrouw Van Damme, de heren Doncker, Duiven en Ekkelenkamp, Van Gils (vanaf 21.15 uur) en Haak, de dames Haak, Hoekstra (vanaf 15.25 uur) en Kraneveldt-van der Veen, de heer Markes, mevrouw Mertens, de heer Meijroos, mevrouw Meurs-Troch, de heren Mohammadian (vanaf 17.34 uur), Nikerk, Van der Perk, Van Proosdij en Van Rumpt, de dames Sandifort-Meijer en Siegelaer, de heren Smits, Van Steenis, Velner, Van der Vlies, De Vogel en Weekenstroo, mevrouw Van Werkhoven, de heer Zamani

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: de heer Blansjaar, de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, mevrouw Van der Meer, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig is: de heer Nawijn

AGENDA

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Hamerstukken**
   a. Raadsvoorstel Ontslag commissielid P.N. Hebly
7. **Programmabegroting 2026 en Tweede Tussenbericht 2025 (exclusief stemmingen)**
   1. **PvdA**
   2. **Zoetermeer Vooruit**
   3. **FVD**
   4. **PVV**
   5. **GroenLinks**
   6. **Zól Zoetermeer**
   7. **D66**
   8. **50PLUS Zoetermeer**
   9. **LHN**
   10. **SP**
   11. **CDA**
   12. **ChristenUnie-SGP**
   13. **PDvZ**
   14. **VVD**
8. **Stemmingen**
9. **Sluiting**

VERSLAG

---

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Een hele goede morgen, ik open de vergadering van de gemeenteraad van Zoetermeer, 10 november 2025. Het hoogtepunt van het jaar, het begrotingsdebat. Fijn dat u er allemaal bent. Ik zeg altijd maar twee keer goedemorgen tegen u. Dat is bij het perspectiefdebat en bij het begrotingsdebat,

verder altijd goedenavond. Natuurlijk ook van harte welkom aan de mensen die op de publieke tribune zitten, ook de mensen die thuis nu al meekijken. Van harte welkom natuurlijk aan alle raads- en collegeleden, van harte welkom. Ja, vandaag gaat u de begroting vaststellen en eigenlijk ook wel een bijzondere, want het is de laatste begroting van deze raadsperiode. Dus het is ook altijd een einde van een cyclus en voor sommigen misschien ook de laatste. Maar dat gaan we natuurlijk allemaal straks, over een halfjaar zien. Het is in ieder geval wel weer bijzonder om daar vandaag aandacht aan te besteden. Vandaag gaat u natuurlijk ook en dat is eigenlijk het belangrijkste, de begroting van 2026 vaststellen. Ik hoop op een mooi debat. Dat is altijd goed. Ik vraag natuurlijk ook uw medewerking. Ik doe ook altijd daarbij weer een oproep aan u, ik doe het toch maar weer ten overvloede, dat interrupties natuurlijk van harte welkom zijn, maar probeer ze ook enigszins kort en krachtig en het debat levendig te houden. Dat helpt ook altijd in de voortgang ervan en het feit dat mensen dat mensen dat ook goed kunnen volgen. Ik doe nog een keer een beroep op u, maar u weet dat ik dat vaker heb gedaan.
Berichten van verhindering: Mevrouw Hoekstra (VVD), de heer Van Gils (VVD) en de heer Mohammadian (Zoetermeer Vooruit) hebben aangegeven later aanwezig te zijn vandaag. De heer Nawijn is afwezig vandaag.
Dan gaan we over naar de vaststelling van de agenda. Aan de orde is de agenda zoals deze op 16 oktober in iBabs is gepubliceerd. Die is op 6 november jl. van de laatste wijzigingen voorzien. Is er iemand die stemming wil over het vaststellen van de agenda? Dat is niet het geval. Dan is deze vastgesteld.
Dan de spreektijden. Het voorstel van de spreektijd is 12 minuten per fractie en 72 minuten voor het college. Is er iemand die daar stemming over wil? Kan iedereen zich daarin vinden? Dat is ook het geval. Dan zijn de spreektijden vastgesteld.

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar agendapunt 2, dat is het spreekrecht. Daarvoor hebben zich twee insprekers gemeld. Als eerste wil ik het woord geven aan de heer Kipping, namens Streekomroep Zoetermeer Lansingerland, over het mediabeleid versus het begrotingsdebat. De heer Kipping kent de procedures, hij heeft vijf minuten om het woord tot u te richten.

De heer **Kipping** (Streekomroep Zoetermeer Lansingerland): Goedemorgen beste gemeenteraadsleden, mijn naam is Yoran Kipping van ZFM. Ik heb u eerder toegesproken toen het mediabeleid hier ter bespreking was. ZFM is samen met Zoetermeer Actief de enige twee publieke, niet-commerciële mediaorganisaties die in de stad actief zijn, gerund door vrijwilligers. Eerder hebben wij gemeld dat er nieuwe wetgeving in de maak is en dat de omroep verandert in een professionele streekomroep. Een journalistieke organisatie waarbij professionele krachten samen met vrijwilligers een publiek media-aanbod realiseren vrij van invloeden van derden. De wettelijke bekostigingsplicht verhuist in 2028 van de gemeente naar het rijk en voor de basis wordt opgeschaald, eindelijk, naar een model met betaalde krachten. Vanuit de gemeente wordt alleen nog maar een bescheiden bijdrage gevraagd voor de niet-journalistieke zaken als cultuur, sport, verbinding en amusement. Dit alles in lijn met de ambities van het ministerie van OCW en namens de gemeente gemandateerd door de VNG. Onze dank gaat dan ook uit naar het college, met in het bijzonder wethouder Blansjaar en zijn team, voor de ondersteuning in dat traject om te komen tot een goede streek, een mediabeleid dat tot 2028 de juiste ondersteuning aan die transitie zou moeten bieden. En ik zeg bewust zou, omdat de motie, om te komen tot dat mediabeleid twee maanden geleden is afgedaan. Dat zou in mijn visie betekenen dat het nu actief is en ondersteunend werkt voor de twee publieke mediaorganisaties in de stad. Het tegendeel is waar. Naast dat het beleid een halfjaar te laat kwam, waardoor de tekorten zijn opgelopen, ontbreken er nog twee zaken die destijds door de raad zijn gevraagd in de raadsvergadering. Kaders voor een nieuwe aanwijzing, om te zorgen dat bij een nieuwe concessieperiode er niet weer heel veel discussie gevoerd hoeft te worden. En voor hoofdstuk 2, dat is een pot om op projectbasis het aanbod te ondersteunen, zouden de gunningskaders nog volgen en ze zouden gelimiteerd worden tot non-profit. Die laatste werkt alleen niet voor de publieke media omdat de behoeften in de inventarisatie heel duidelijk zijn gemaakt. Structurele kwaliteit vraagt ook om structurele bekostiging en niet om projectpotjes. Die mogen we ook niet begroten van de wetgever. Ook de beperking tot de publieke media en non-profit is in onze ogen niet goed gedaan. Maar het grootste probleem is dat het mediabeleid zelf een goed stuk is. Het is onderbouwd, het bevat drie pijlers, de ondersteuning van ZTV in die transitie, de projectsubsidies en een budget voor fusie en samenwerking. Een noodzakelijk budget van € 165.000,00. Het college heeft daar in mijn ogen een stukje kwaliteit geleverd, maar toch gaat het mis als een goed onderbouwd stuk met maar € 30.000,00 aan dekking, dus alleen voor de projecten, door de raad gaat en de motie wordt afgedaan. Inmiddels zijn bij ZFM namelijk de reserves op. Investeringen

zijn al een jaar niet gedaan en er is een tekort van € 30.000,00. Het college is hiervan op de hoogte en ik verwacht dat het vanuit goede wil, maar ook op basis van die wettelijk bekostigingsplicht, daaraan tegemoet gaat komen, maar het neemt niet weg dat dit aantoont dat de basis, dus het ondersteunen zoals in hoofdstuk 1 zou moeten gebeuren, waar nu geen dekking voor is, dus noodzakelijk is en dat dit het voortbestaan van de omroep bedreigt. Mijn verzoek aan de raad is dan ook simpel. Agendeer het mediabeleid opnieuw en vraag het college om de dekking te regelen. Een beleid vaststellen zonder dekking doet geen recht aan de motie, maar ook niet aan al het positiefs dat nu gebeurt. We zijn inmiddels gefuseerd met de buren in Lansingerland, we zitten in een professionaliseringsslag en we hebben zelfs een subsidie verworven van € 500.000,00, maar die mag alleen exclusief aan journalistiek personeel worden besteed. De ondersteuni-g in hoofdstuk 1 voor bureaus, laptops en de stroomrekening is noodzakelijk en ik vraag u als raad dan ook ervoor te zorgen dat wanneer een beleid wordt vastgesteld, ook de dekking geregeld wordt. Ik wens u succes met deze lange vergadering.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Kipping, voor uw bijdrage. Dan ga ik over naar de tweede inspreker. Dat is de heer Van der Riet, secretaris Stichting DuurSamen Zoetermeer over het initiatievenpodium MeerZoeterMeer en het Huis van Actief Burgerschap. De heer Van der Riet heeft ook vijf minuten.

De heer **Van der Riet** (secretaris Stichting DuurSamen Zoetermeer): Goedemorgen leden van het gemeentebestuur, oud-collega-ambtenaren en mede-inwoners van Zoetermeer. Mijn naam is inderdaad Kees van der Riet en ik spreek hier nu als lid van de MeerZoeterMeer-organisatie en mede-initiatiefnemer van het Huis van Actief Burgerschap in Zoetermeer. Vandaag staat het begrotingsdebat op de agenda van het gemeentebestuur. De voorzitter zei het al, u gaat debatteren over het beleid en de begroting van Zoetermeer voor de komende jaren. Een jaarlijks feest, maar deze keer doet u dat voor de laatste keer in deze samenstelling, na een periode van vier jaar waarin u een aantal belangrijke besluiten hebt genomen. Daarbij denk ik aan de Visie 2040 en de Strategische Visie Ruimtelijke Ordening 2040. Die twee visies hebben er mede toe geleid dat er in de Zoetermeerse samenleving initiatieven zijn ontstaan, waarvoor ik nu uw aandacht vraag. U heeft eind vorige week via de griffie, waarvoor dank overigens, twee filmpjes toegestuurd gekregen. Eén had betrekking op MeerZoeterMeer 2025 en de ander op de lancering van het Huis van Actief Burgerschap in Zoetermeer op donderdag 30 oktober. Met MeerZoeterMeer willen we jaarlijks laten zien wat er al gebeurt en op 10 oktober volgend jaar doen we dat weer, en mensen inspireren om Zoetermeer meer gezond, meer duurzaam en meer sociaal te maken. Met het Huis van Actief Burgerschap willen we, evenals in andere gemeenten, een plek creëren waar bewoners, organisaties, ondernemers en gemeente elkaar treffen en samen een zwerm vormen om het verschil te maken bij de gewenste ontwikkeling van de stad. Wij zien deze initiatieven als een invulling van een moderne, lokale democratie. De mensen maken immers de stad. Daarom heb ik nu het volgende verzoek aan u, het gemeentebestuur. Debatteer met elkaar over beleid en begroting voor de komende jaren. Debatteer met elkaar bij de komende verkiezingen, maar ga in dialoog met de Zoetermeerse samenleving en geef als gemeentebestuur de initiatieven van Huis van Actief Burgerschap en MeerZoeterMeer in meerdere opzichten de ruimte om Zoetermeer, zoals ik al zei, gezonder, duurzamer en socialer te maken. Het zou mooi zijn als mijn oproep leidt tot een vertaling in een motie en dat u deze motie vandaag unaniem zal aannemen. Ik heb u daarvoor een conceptmotie toegestuurd. Mocht u daar behoefte aan hebben, dan wil ik u daar ambtelijk bij ondersteunen. Verder wens ik u een hele prettige en aangename vergadering en ik hoop dat u veel plezier beleeft, voor degene die na deze raadsperiode niet van plan is om terug te komen. De anderen wens ik veel succes met hun debatten voor een zetel in de volgende gemeenteraad. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Riet, voor ook uw bijdrage. Daarmee komen we aan het eind van agendapunt 2, het spreekrecht.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Dan gaan wij over naar agendapunt 3. Dat zijn de mondelinge vragen, die zijn er niet.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Dus dan gaan we over naar agendapunt 4, de mededelingen. Zijn er mededelingen vanuit de gemeenteraad? Dat is niet het geval. Mededelingen vanuit het college? Volgens mij niet.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dus ook dan kunnen we overgaan naar agendapunt 5, de afdoening van de ingekomen stukken. Is er iemand die daar het woord over wenst te voeren? Dat is niet het geval. Volgens mij hebben we er nu 34 hoor ik net. Is er iemand die er stemming over wenst? Dat is niet het geval. Dan zijn de ingekomen stukken afgedaan. Dan gaan we over naar de hamerstukken.

6. Hamerstukken

a. Raadsvoorstel Ontslag commissielid P.N. Hebly

De **voorzitter**: Aan de orde is het raadsvoorstel dat als hamerstuk kan worden afgedaan. Heeft iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring? Dat is niet het geval. Iemand behoefte aan stemming over het raadsvoorstel? Dat is ook niet het geval. Dan is dit raadsvoorstel aangenomen.

7. Programmabegroting 2026 en Tweede Tussenbericht 2025

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar datgene waar we voor bij elkaar zijn, agendapunt 7, de programmabegroting 2026 en Tweede Tussenbericht van 2025. Het is net al gezegd, daar gaat u vandaag natuurlijk over debatteren en, daar ga ik tenminste vanuit, aan het eind van deze dag ook hopelijk vaststellen. Dat is wel de bedoeling. We gaan dan over naar de verschillende fracties. Dat hebben we natuurlijk uiteraard weer via loting gedaan. Dus ik wil als eerste het woord geven aan de fractie van de PvdA, mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

1. PvdA

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, je moet in de politiek een passant blijven die niet aan stoeltjes verkleeft, zei Femke Halsema ooit. Ik ben zo een passant die vandaag voor de laatste keer als fractievoorzitter van de PvdA het woord zal nemen bij een begrotingsbehandeling. Na twaalf jaar ga ik in maart het stokje met een gerust hart en vol vertrouwen overdragen aan een nieuwe fractie van GroenLinks-PvdA, want wij gaan samen de verkiezingen in en natuurlijk ook fuseren volgend jaar. Kortom, GroenLinks-PvdA Zoetermeer komt eraan. Het wordt tijd dat progressieve politiek hier weer het initiatief krijgt. Ons verkiezingsprogramma luidt niet voor niets 'Een nieuwe start voor Zoetermeer'. Maar vandaag wil ik stilstaan bij een onderwerp dat op het eerste gezicht misschien wat ver lijkt van onze dagelijkse gemeentepolitiek, namelijk de huidige geopolitieke situatie in Europa en daarbuiten. Want wat er buiten onze grenzen gebeurt, heeft ook zijn weerslag op onze stad, onze economie, onze veiligheid en ons dagelijks leven. De oorlog in onder andere Oekraïne en het geweld in Gaza heeft niet alleen enorm veel menselijk leed veroorzaakt, maar ook de fundamenten van onze Europese veiligheid aan het wankelen gebracht en ook tweespalt gezaaid in onze samenleving. De energiemarkten zijn net zo onvoorspelbaar geworden als Donald Trump altijd al is geweest. Migratie neemt toe en het internet is uitgegroeid tot een nieuw strijdtoneel waar brave bits lijken te zijn vervangen door bots en bagger. De tachtig jaar oude zekerheid dat Europa en Nederland altijd stabiel zullen blijven, dat geldt niet meer. En voor een klein open land als Nederland en ook voor een stad als Zoetermeer, betekent dit dat we ons moeten aanpassen en alert moeten blijven en daadkrachtig moeten handelen waar dat nodig is en dat is gezien het financiële ravijn, dat nog steeds voor ons opdoemt, niet makkelijk. We maken deel uit van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Onze inwoners werken in de hele randstad. Onze bedrijven zijn afhankelijk van internationale handel, technologie en een stabiele energievoorziening. Dus als die systemen onder druk staan, dan merken wij dat hier ook in onze lokale economie, in de energierekening, in de bouwkosten en in het gevoel van zekerheid voor onze inwoners. Onze economie draait op innovatie, kennis en digitale dienstverlening. Ongeveer een op de vijf banen in onze stad zit in de ICT-sector of een aanverwant vakgebied. Dat maakt ons vooruitstrevend, maar ook kwetsbaar. Als energieprijzen stijgen of als de handel stokt, dan voelen onze ondernemers dat direct. Maar er is ook goed nieuws. Europa investeert nu volop in digitale zaken en cyberveiligheid en dat biedt ook kansen voor Zoetermeer en met het Dutch Innovation Park en in samenwerking met scholen en kennisinstellingen kunnen we nieuwe ideeën, talent en investeringen aantrekken. Hoe speelt de gemeente hierop in? Dit is onze eerste vraag aan het college. Een tweede belangrijk thema is energie. We bouwen olie uit Rusland af. Dat geeft energieonafhankelijkheid, maar dat is wel een ingewikkeld verhaal. En de energietransitie speelt zich af in onze huizen. We isoleren woningen, we breiden zonne-energie uit, we investeren in slimme lokale netten en werken aan nieuwe vormen van warmtevoorziening. Maar dat kost tijd en geld, zo een overgang en als gemeente hebben we de plicht om inwoners en ondernemers te helpen om die overstap eerlijk en betaalbaar te maken. In dat licht vinden we het jammer dat we eigenlijk geen hele grote stappen hebben gezet in de afgelopen vier jaar en zwalkend beleid vanuit Den Haag heeft ook niet geholpen.

Door een nieuw college zal na maart de verduurzaming van Zoetermeer echt grondig moeten worden aangepakt. Een derde gebied waar we de gevolgen voelen is wonen en betaalbaarheid. Bouwmaterialen en personeel zijn flink duurder geworden. En het ambitieloze, zo mag ik dat wel zeggen, stikstofbeleid van dit kabinet is daar een extra uitdaging bij. Bij Terra Nova zitten we al drie jaar tegen een karkas aan te kijken en de Entree, toch het paradepaardje van Zoetermeer, is nog steeds niet op gang gekomen en dat zijn geen visitekaartjes voor de stad, maar het benadrukt ook wel waarom onze woningbouwplannen toekomstbestendig moeten zijn. Duurzaam, energiezuinig, sociaal inclusief en betaalbaar. Een huis is niet alleen een dak boven je hoofd, het is een veilige en vertrouwde thuisbasis, juist in tijden van verandering. Daarom is het niet leuk om te moeten constateren dat we nog niet op schema zijn met het bouwen van voldoende betaalbare woningen. We gaan het daar de volgende maand over hebben. De PvdA hoopt dat we eindelijk flinke stappen kunnen gaan zetten om fijn wonen bereikbaar te maken voor iedereen. En voorzitter, je creëert fijn leven in Zoetermeer niet alleen met beleid, maar juist ook samen met betrokken burgers. Inwoners die goed geïnformeerd zijn en meedoen en hun stem laten horen. Ik mocht deze periode voorzitter zijn van de werkgroep Democratiseringsagenda. Wij komen met een eindverslag en een advies voor de raad. Wij hopen van harte als PvdA dat u deze werkgroep wilt continueren, want investeren in onze lokale democratie blijft nodig. Daarom doen wij via onze moties 3 en 4, daar enkele voorstellen voor. We zouden graag naar Amerikaans voorbeeld een Ík heb gestemd'-sticker' willen invoeren en de motiemarkt die we ooit maar één keer hebben gehouden nieuw leven willen inblazen. Ook dienen we de motie van D66 over de Zoetermeerse ombudsman nader in.
Voorzitter, ik had het net over visitekaartjes. Onze geluidswallen op de A12, langs de A12 zijn dat niet. Ze zijn overwoekerd met onkruid mos en graffiti. Het verkeer dendert dwars door Zoetermeer heen, zonder dat zij veel van onze stad te zien krijgen en daarom zouden we graag via een motie willen verkennen of het mogelijk is om op de geluidswallen in Zoetermeer een creatieve muurschildering te maken. Samen met een weergave van diverse Zoetermeerse highlights. Moderne conflicten voorzitter worden niet alleen met wapens uitgevochten, maar ook met data en desinformatie en gemeenten zijn steeds vaker slachtoffer van cyberaanvallen. En daarom is digitale weerbaarheid voor Zoetermeer een topprioriteit. De risico's van cyberaanvallen en digitale kwetsbaarheid zijn in de begroting gelukkig expliciet benoemd. Investeren in die veiligheid is geen luxe, maar noodzaak, ook voor de waarborging van de privacy van onze inwoners. Onze vraag aan het college is: hoe goed is Zoetermeer voorbereid? En voorzitter, een ander gevolg van de geopolitieke situatie is migratie. Oorlog, armoede en klimaatproblemen dwingen mensen hun thuisland te verlaten. Sommigen vinden hier veiligheid. Een kwart van de Zoetermeerders heeft een migratieachtergrond. Zoetermeer is dus al jaren een diverse en gastvrije stad. De inzet van het huidige college rondom de opvangstand van statushouders waarderen wij dan ook zeer. Diversiteit kan een kracht zijn, maar integratie en inclusie gaan niet vanzelf. Ze vraagt om inzet van migranten zelf en van ons. Als we het goed doen, krijgen we er niet alleen nieuwe buren bij, maar ook nieuwe vaardigheden, ideeën en energie. Talent onder migranten mogen we niet verloren laten gaan. Snelle integratie is noodzakelijk en dat brengt mij bij onze motie voor de wens voor een vaste plek voor de Internationale Schakelklas als ze over een paar jaar niet meer terechtkunnen in het Vernèdepark. Voorzitter, we kunnen de wereldpolitiek niet sturen, maar we kunnen wel onze eigen Zoetermeerse basis versterken. Betaalbaar wonen, duurzame energie, digitale veiligheid, een groene leefomgeving en een betrokken gemeenschap die verzekerd is van goede zorg en inkomstenondersteuning. als het even wat minder gaat. Dat laatste is niet makkelijk als het rijk met onvoldoende geld over de brug komt, maar het is toch knap dat we een sluitende begroting hebben en dat verdient een schouderklop. We begrijpen dan ook goed de hervormingen die bijvoorbeeld bij de jeugdhulp worden ingezet en hopen dat de nieuwe maatregelen het gewenste effect zullen sorteren. Ook kijken we uit naar het nieuwe beleid rondom bestaanszekerheid dat gelukkig nog komt voor de verkiezingen. We hadden voor vandaag opnieuw een motie in gedachten om een aantal zaken uit de Participatiewet in balans naar voren te halen, maar na overleg met de wethouder blijkt dat die al een aantal zaken gaat doen en daar willen we onze dank voor uitspreken.
En voorzitter, na deze complimenten toch ook nog wel een kritische noot richting het college. U heeft ons deze periode bij een aantal dossiers wel lang in spanning gehouden. Met de visie op het Van Tuijlpark zeiden wij toen die dan toch werd opgeleverd, hè, hè, eindelijk. We hebben er jaren om gezeurd. En als de raad niet via een motie op haast had aangedrongen, hadden we voor de verkiezingen wellicht geen nieuw afvalbeleid gehad. En college, u weet misschien dat ik iets heb met de Duitse taal. Ik ga u niet met Goethe om de oren slaan, maar ik ken nog wel een mooie uitspraak van een Duitse bondskanselier, die zei 'Opposition ist das Salz in der Suppe der Demokratie'. Oftewel, oppositie is het zout in de soep van de democratie. En ik wil er maar mee zeggen, een beetje, of zelfs stevige tegenspraak, als dat nodig is, maakt de besluitvorming in de raad en in uw college beter. Daar ben ik van overtuigd. Dat hebben wij als PvdA met verve gegeven, maar altijd, zo hoop ik, op een constructieve manier. Met het belang en het welzijn van onze inwoners en onze groene, duurzame en sociale stad

voorop. En dat zal de combi GroenLinks-PvdA blijven doen, ook als we zelf mogelijk in een coalitie zitten. We hebben recht proberen te doen aan het Duitse gezegde, Wer sich umdreht, dem kommt man entgegen. Oftewel, als je je omdraait naar een ander, komt men je tegemoet en daar draait het natuurlijk om. Blijf met elkaar in gesprek en gun elkaar iets.
Voorzitter, ik ga afronden. Er is maar één manier om een volk te leiden en dat is door voort te gaan, zei Willem Drees. En gelukkig geeft deze raad het goede voorbeeld door op de inhoud en niet op de persoon het debat aan te gaan. Dat heb ik altijd zeer plezierig gevonden. Jan-Peter Balkenende zei ooit: 'er is meer in het leven dan de economie'. Oftewel, het gaat niet alleen om de kille cijfers, maar ook om de menselijke maat. Laten we dat in het oog houden.
En dan echt tot slot, zoals altijd bedankt de PvdA alle beleidsambtenaren op ons stadhuis, die opnieuw een sluitende begroting hebben opgeleverd. En alle ondersteunende collega's die ervoor zorgen dat wij ons werk in de raad dagelijks goed kunnen doen. Hun inzet wordt door ons zeer gewaardeerd. Dank u wel.

Motie 2511-05 ingediend door PvdA, GroenLinks, Zoetermeer Vooruit
Ik heb gestemd-sticker

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- sinds de jaren '80 in de Verenigde Staten de "I Voted" ("Ik heb gestemd")-sticker steeds populairder is geworden;
- een dergelijke sticker door lokale en regionale overheden aldaar wordt uitgegeven aan inwoners die hebben gestemd bij verkiezingen;
- sinds de jaren '10 van deze eeuw ontwerpwedstrijden worden georganiseerd, waarbij ook scholieren worden uitgenodigd een stickerontwerp in te sturen;
- sticker-ontwerpwedstrijden door federale instanties worden gepromoot als een instrument om inwoners op een leuke manier te betrekken bij de (lokale) democratie;

overwegende dat:
- "Ik heb gestemd"-stickers ook in Zoetermeer een aansprekende manier kunnen zijn om verkiezingen onder de aandacht te brengen, zeker bij jongeren;
- het dragen van een "Ik heb gestemd"-sticker inwoners de mogelijkheid geeft om te laten zien dat zij gestemd hebben en/of dat zij verkiezingen een groot goed vinden, waardoor anderen wellicht geïnspireerd raken dit ook te doen (het 'oh ja ik moet niet vergeten te stemmen' of 'nou het is belangrijk, laat ik ook meedoen'-effect);
- het dragen van een "Ik heb gestemd"-sticker daarmee een positieve invloed kan hebben op het aantal inwoners dat gaat stemmen, omdat iedereen in één oogopslag het belang van de democratie kan ervaren;
- een straatbeeld met al die stickers ook een feestelijk tintje geeft aan een verkiezingsdag;
- Zoetermeer hiermee een landelijke primeur heeft;

verzoekt het college:
- voor de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 een Zoetermeerse "Ik heb gestemd"-sticker te ontwerpen;
- aan iedere kiesgerechtigde inwoner van Zoetermeer een dergelijke sticker aan te bieden (op het stembureau zelf, of bijvoorbeeld in de envelop samen met de stempas);
- hiervoor een budget van € 4.000,00 te reserveren, te dekken uit het Potje van de Raad (het drukken van 100.000 stickers kost ongeveer € 2.500,00 en daar komen dan wellicht nog wat kosten bij);
- na de verkiezingen te evalueren of de inwoners het leuk vonden om de sticker te dragen en indien dat zo is, een voorstel aan de raad te doen hoe de sticker vast onderdeel kan gaan uitmaken van het verkiezingsproces;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-06 ingediend door PvdA, GroenLinks, D66, VVD
Motiemarkt in het Stadhuis-Forum

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de Zoetermeerse gemeenteraad in oktober 2017 eenmalig een motiemarkt heeft georganiseerd, waarop inwoners en organisaties in Zoetermeer voorafgaand aan het begrotingsdebat hun ideeën of plannen konden voorstellen aan de gemeenteraad;
- voorstellen die op voldoende steun van raadsfracties konden rekenen, in de vorm van moties of amendementen bij het begrotingsdebat konden worden ingediend;
- een dergelijke motiemarkt daarna niet meer is georganiseerd;
- in Lelystad al acht jaar met succes een motiemarkt en zelfs al drie keer een KinderMotiemarkt is georganiseerd, die op veel enthousiasme in de raad en bij de inwoners kan rekenen.

van mening dat:
- een motiemarkt (of: ideeënmarkt) een laagdrempelige manier is voor inwoners en organisaties in de stad om een wens, een concreet plan of idee aan de raad te presenteren en met raadsleden in gesprek te komen;
- een motiemarkt voor inwoners en organisaties ook een leuke manier is om kennis te maken met de gemeenteraad in de nieuwe samenstelling;
- een dergelijke motiemarkt goed past bij het versterken van de participatie van onze inwoners en daarmee van de lokale democratie;
- de afstand tussen de lokale politiek en de inwoners ermee wordt verkleind en de bekendheid van het raadswerk ermee wordt vergroot;
- het jammer is dat het maar bij één motiemarkt is gebleven en de Motiemarkt een tweede kans verdient, zeker nu sinds 2017 het denken over alternatieve vormen van inwonersparticipatie flink is verbreed;

verzoekt het presidium en de griffie om:
- in 2026 een motiemarkt te organiseren, voorafgaand aan het begrotingsdebat;
- hiervoor voor het zomerreces een plan van aanpak te maken;
- ter dekking van de organisatie ervan maximaal € 5.000,00 te bestemmen vanuit het Potje van de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-07 ingediend door PvdA, GroenLinks, D66, Zoetermeer Vooruit, SP, VVD
Vaste plek Internationale Schakelklas

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

overwegende dat:
- de Internationale Schakelklas (hierna: ISK) er speciaal is voor leerlingen van 12 tot 18 jaar die nog maar kort in Nederland wonen en onvoldoende Nederlands spreken en schrijven voor regulier onderwijs;
- de ISK onderdeel is van het Oranje Nassau College;

constaterende dat:
- het gewenst is dat kinderen uit een anderstalig land zo snel mogelijk integreren in de maatschappij;
- integratie sneller gaat als er (afdoende) kennis is van de Nederlandse taal;
- er wachtlijsten zijn voor aanmeldingen bij de ISK, waardoor integratie wordt uitgesteld;
- er geen plek is voor de ISK binnen de gebouwen van het Oranje Nassau College;
- de ISK al jaren binnen Zoetermeer van de ene naar de andere plek moet verhuizen, waardoor vastigheid en langetermijnperspectief ontbreken;
- de ISK sinds 26 februari 2024 voor minimaal drie jaar gehuisvest is in 2B-Home;
- het pand van 2B-Home op termijn plaats zal maken voor andere gebouwen in het Vernèdepark;

verzoekt het college om:
- proactief naar een permanente plek voor alle klassen van de ISK in Zoetermeer te zoeken;
- bestaande bouwprojecten hierbij te betrekken;
- ervoor zorg te dragen dat de ISK een nieuwe vaste locatie uiterlijk kan betrekken bij aanvang van het schooljaar 2028-2029;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-08 ingediend door PvdA, GroenLinks, Zoetermeer Vooruit
Geef de Zoetermeerse wallen een facelift

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op maandag 10 november 2025;

overwegende dat:
- Zoetermeer het afgelopen jaar op nummer 4 van 'lelijkste steden van Nederland' stond;
- Zoetermeer veel moois te bieden heeft;
- Zoetermeer voor veel mensen van buiten de stad (te) onbekend is;

constaterende dat:
- onbekend onbemind maakt;
- het verkeer over de A12 dwars door Zoetermeer dendert zonder veel van onze stad te zien;
- het bekender raken van Zoetermeerse highlights een positieve invloed kan hebben op (het aantal) bezoekers van onze stad en dús kan bijdragen aan de economische positie ervan;
- de Zoetermeerse geluidswallen langs de A12 aan beide zijden overwoekerd zijn met onkruid, mos en onduidelijke graffiti;
- dit een eerste blik op, maar zeker geen visitekaartje voor onze stad is;
- in 2019 een kunstenaar de opdracht gekregen heeft van de gemeente Sliedrecht en Rijkswaterstaat om langs de A15 een grote muurschildering te maken;
- het doel van die muurschildering is om automobilisten meer te laten zien wat er achter de geluidswallen te zien is;
- dit soort muurschilderingen vaker voorkomen in Europa;

verzoekt het college om:
- met Rijkswaterstaat in gesprek te gaan over een mogelijkheid om op de geluidswallen in Zoetermeer eenzelfde soort muurschildering te maken;
- hierbij als uitgangspunt te nemen dat de muurschildering een weergave is van verschillende Zoetermeerse highlights;
- de raad tijdig op de hoogte te brengen van de voortgang van deze gesprekken;
- bij een positief resultaat van deze gesprekken met een raadsvoorstel te komen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Kraneveldt voor uw eerste termijn bij de begrotingsraad en voor de ingediende moties die natuurlijk uiteraard onderdeel zijn, dat spreekt voor zich, van de beraadslagingen en besluitvorming. Dan ga ik over naar de fractie van Zoetermeer Vooruit, gaat uw gang.

2. Zoetermeer Vooruit

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, collega's en inwoners van Zoetermeer. Vandaag bespreken we de begroting voor de jaren 2026 tot 2030. Een belangrijk moment om samen te bepalen welke richting we als stad op willen. Zoetermeer Vooruit kijkt met vertrouwen naar de toekomst. We zien een stad die volop in beweging is, waar mensen elkaar helpen, waar ondernemers kansen zien en waar bewoners zich betrokken voelen bij hun wijk en buurt. Tegelijk weten we dat er uitdagingen zijn. De druk op de woningmarkt, de kosten voor zorg en ondersteuning, de energietransitie en het belang van een gezonde financiële basis vragen om zorgvuldige keuzes. Deze begroting laat zien hoe we die balans zoeken tussen ambitie en haalbaarheid, tussen investeren en beheersen. Voorzitter, Zoetermeer Vooruit wil vooral dat de keuzes die we vandaag maken bijdragen aan een stad waar iedereen zich thuis voelt. Dat betekent een leefbare en veilige omgeving met aandacht voor groen, ruimte en schone energie. Een sociaal vangnet dat werkt zodat niemand buiten de boot valt. Een overheid die luistert en verbindt, die samenwerkt met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Wij geloven dat we verder komen als we elkaar blijven opzoeken, over partijgrenzen heen. Want wat ons bindt, is groter dan wat ons scheidt, de wens om Zoetermeer sterker, duurzamer en menselijker te maken. Voorzitter, Zoetermeer Vooruit kijkt met een open blik naar deze begroting. We zullen meedenken, kritisch waar dat nodig is en ondersteunen waar het onze stad vooruitbrengt. Laten we samenwerken aan een toekomst waar iedereen kan zeggen: ik woon graag in Zoetermeer. Samen met verschillende andere partijen dien ik namens Zoetermeer Vooruit twaalf moties in, die ik kort in de kern even zal toelichten. Zo is

er de motie 24 uur per dag levens kunnen redden. Dat gaat om beter toegankelijke AED's, omdat die de overlevingskans bij hartstilstand aanzienlijk verhogen en dragen zo direct bij aan de veiligheid van inwoners. Een motie De rat en de fret, een effectieve bestrijding van de toenemende rattenoverlast draagt bij aan de gezondheid en veiligheid in de openbare ruimte. En er is een interruptie, voorzitter.

De **voorzitter**: Twee zelfs. Mevrouw Siegelaer is de eerste en dan ga ik naar mevrouw Haak. Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank voorzitter. En dank voor de aankondiging van de moties over 24 uur per dag een levens redden. Ik ben even benieuwd. Eerder zijn er heel veel moties ingebracht over de AED in Zoetermeer en hoe we daarmee omgaan. Toen heeft uw partij aangegeven dat het niet altijd noodzakelijk is om deze uit te breiden omdat er al een breed netwerk is. Mag ik vragen hoe u nu anders kijkt naar deze situatie? Dank.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Uiteraard mag dat. We hebben via de ambtenaren nagevraagd waar er nu openbare AED's hangen. Dat zijn er aanzienlijk minder dan dat wij in gedachten hadden. Vandaar deze motie, wij vinden het terecht om dat aan te vullen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie mevrouw Haak ook nog met een interruptie, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag over de rat en de fret. Eigenlijk een verduidelijkende vraag. Moet ik me hierbij voorstellen dat we de dieren, de fretten, dan loslaten in de stad? Naast de ratten? Ik hoor het graag.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs, dat is vroeg al. Gaat uw gang.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dat klopt. Het zijn speciaal getrainde fretten. Die worden inderdaad in de buurt van een rattenhol losgelaten. Zo verjagen ze de ratten.

De **voorzitter**: Ik zie dat het voldoende is. Gaat u verder met uw verhaal.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Een keer graven is genoeg is een andere motie. Dat zou bij de fret kunnen passen, maar daar gaat deze niet over. Dit gaat over een goed gecoördineerd graafconvenant dat minder overlast zou moeten veroorzaken, kosten besparen en CO_2-uitstoot beperken. En vooral de leefbaarheid van onze inwoners en de overlast verminderen. We hebben een motie, Herintroductie veiligheidsavonden, die we graag indienen. Want herinvoering van de veiligheidsavonden vergroot het veiligheidsgevoel, biedt inwoners een laagdrempelige mogelijkheid hun zorgen te uiten en draagt bij aan preventie tegen inbraken en oplichtingspraktijken en in het verleden zijn die altijd heel erg goed bezocht.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Nikerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik heb twee vragen over deze motie. Allereerst weet u waarom het in 2021 is afgeschaft en waarom dit nu weer wel zou voldoen? Dat is de eerste vraag. De tweede vraag, daar kom ik zo op terug.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs, gaat uw gang.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Sorry, dat geeft mij de tijd om meteen te reageren op de eerste. Nu hoef ik het niet te onthouden. Het was een drukbezocht evenement, kan je wel stellen. Eerlijk gezegd weet ik niet waarom het is afgeschaft. Misschien door de tijdsdruk binnen het college? Nee, ik weet het niet.

De **voorzitter**: Heeft u nog een tweede vraag mijnheer Nikerk?

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, hoe komt u erbij voorzitter? Dank u wel. Jazeker, dus dat hoor ik dan graag van het college terug waarom dat toen is afgeschaft. De tweede vraag is: u noemt bij het verzoek om dat per wijk weer in te voeren. Nu hebben we natuurlijk in 2021 de wijken anders ingedeeld, waardoor

ze ruimer zijn. Wilt u dat echt per wijk? Of per buurt?

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Zullen we dat aan de invulling van het college overlaten? Ja, dat is mij om het even eerlijk gezegd, ja.

De **voorzitter**: Oké. Geen andere interrupties dan stel ik voor dat u verdergaat mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Het meest originele idee. Het stimuleren van creativiteit en humor binnen het gemeentebestuur kan leiden tot vernieuwd beleid een positieve bestuurscultuur en meer betrokkenheid van inwoners. In een trommel zit geen rommel, door gezonde voeding op een leuke en toegankelijke manier te promoten, wordt bijgedragen aan betere concentratie, leerprestaties en het algemeen welzijn van kinderen.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs, een interruptie van mevrouw Van Werkhoven.

Mevrouw **Van Werkhoven** (GroenLinks): Ja bedankt. Wat ik van een aantal moeders heb begrepen is dat er op Zoetermeerse scholen al volop aandacht wordt besteed aan wat kinderen mogen meenemen met de lunch en mee mogen trakteren. Dus, wat gaat uw motie toevoegen op wat er al is?

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Waarschijnlijk kunnen we de ouders die dat nu nog steeds niet doen hiermee overtuigen om alsnog ook te zorgen voor gezonde voeding in de trommel.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Werkhoven.

Mevrouw **Van Werkhoven** (GroenLinks): Ik deel niet per se uw optimisme, maar bedankt voor het antwoord.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs, gaat u verder.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Rolstoelenglijbaan, een motie die inmiddels volgens mij bijna door de hele raad al wordt ondersteund. Die gaat over dat een inclusieve rolstoelglijbaan zorgt voor gelijke speelkansen voor alle kinderen. Het bevordert sociale interactie en maakt Zoetermeer een toegankelijkere en leukere stad. Zoetermeer Vooruit heeft al vaker voor toegankelijke kinderspeelplaatsen gepleit.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs, een interruptie van de heer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** ((Zó! Zoetermeer): Voorzitter, nog even over de motie Geen rommel in de trommel. Ik heb begrepen dat er een programma Nationaal Schoolontbijt is, die eigenlijk voorziet in hetgeen mevrouw Meurs nu in de motie vraagt of bij de gemeente wil neerleggen. Mijn vraag is hoe zij daartegen aankijkt.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ik hoor daar dan graag de reactie van het college op, die weet dat ongetwijfeld.

De **voorzitter**: Gaat u verder mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Een andere motie is Stop de bloeding. Het beschikbaar stellen van bleeding control kits voor grote overlevingskansen bij levensbedreigende bloedingen en versterkte paraatheid en veiligheid in Zoetermeer. Terugkeer van een centrale vuurwerkshow.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat mevrouw Meurs, een interruptie van mevrouw Siegelaer, gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank voorzitter. Ook dit vinden wij een mooie motie. Maar we zijn wel benieuwd, als je in zo een kit producten gaat stoppen, heeft u dan enig idee wat daar de houdbaarheidsdatum van is? Moet dat elk jaar worden vervangen? Of is dat iets dat lang mee kan gaan? Dank.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Een hele goede vraag, dat weet ik niet. Het is ook nog niet zover. Ik denk dat het sowieso in combinatie met de AED's te organiseren valt maar ik weet niet hoe dat met houdbaarheid zit. Nee, daar kan ik u geen antwoord op geven. Sorry.

De **voorzitter**: Gaat u verder mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): O, er is nog een vraag voorzitter.

De **voorzitter**: De heer Weekenstroo, gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Dank voorzitter. U dekt hier eenmalig uit de vrij inzetbare reserve. Hoe zit het voor volgende jaren? Stel dat het succesvol is en we willen het uitbreiden? Het is eenmalig, dus stel dat het eens wordt vernieuwd, hoe wordt het dan teruggeplaatst? Heeft u nagedacht over de structurele dekking en niet nu alleen maar een eenmalige uitgave die vrij makkelijk nu uit de vrij inzetbare reserve is te halen?

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, laten we eerst kijken of we voldoende steun voor deze motie krijgen en dan gaan we over de toekomst praten.

De **voorzitter**: De heer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Ik denk dat het juist belangrijk is om steun te krijgen voor deze motie als u over de toekomst gaat praten mevrouw Meurs.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Daar verschillen wij van mening. Dat mag.

De **voorzitter**: Nou, dat komt nog terug, denk ik. Gaat u verder, mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Nog een keer proberen de terugkeer van de centrale vuurwerkshow van de grond te krijgen. Een centrale vuurwerkshow bevordert de saamhorigheid, creëert een feestelijke sfeer en vermindert het gebruik van individueel consumentenvuurwerk wat weer de veiligheid vergroot. En in het verleden hadden we centrale vuurwerkshows, die zijn vervangen door een centrale lasershow. Wij hebben de indruk dat die toch minder bezocht wordt dan het vuurwerk.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. In deze motie roept u op tot een vuurwerkshow vanaf Dobbe-eiland. Wilt u per se dat het Dobbe-eiland is, of staat u ook open voor eventuele andere locaties?

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Andere locaties zijn ook prima. Als het een goed bereikbare centrale plek is in de stad waar zo min mogelijk overlast is, is dat prima, ja.

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Ten aanzien van de motie over de centrale vuurwerkshow ook. We hebben sinds vorig jaar die lasershow. Volgens mij moeten we het ook even de tijd geven om te kijken hoe dat zich ontwikkelt. Er gaat de komende jaren best wat veranderen. Volgend jaar gaat er natuurlijk ook een landelijk verbod op consumentenvuurwerk gelden. Zouden we dat niet eerst moeten afwachten, voordat we nu alweer zeggen we willen terug naar een vuurwerkshow.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Volgens mij is de lasershow al voor twee of drie keer gegeven. En juist omdat het consumentenvuurwerk volgend jaar verboden is dachten wij laten we dan de mensen die wel groot fan zijn van vuurwerk, over proberen te halen om naar een centrale show te komen in plaats van zelf te gaan rotzooien met illegaal vuurwerk.

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik vrees dat de meeste mensen die zelf vuurwerk willen afsteken dan niet naar de show gaan, dat zou dan geen alternatief zijn. Ik denk dat we een nieuwe traditie moeten ontwikkelen met elkaar, met nieuwe gezelligheden en tradities. En in onze ogen zou daar echt veel meer een lasershow bij passen en zouden we dat dus ook de tijd moeten geven maar volgens mij verschillen we daarover van mening.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs nog een reactie hierop?

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja, dat klopt mijnheer Boerboom.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja, dank u wel. We hebben nog een motie Van garagebox naar compacte woonstudio. Het creëren van garagewoningen biedt jongeren betaalbare woonruimte, herwaardeert bestaande locaties en draagt bij aan duurzame en flexibele huisvesting. Bij de motie zit een link naar een artikel waar wat uitgebreidere informatie staat. Veilige openbare ruimte voor iedereen in Zoetermeer. Het actief betrekken van inwoners bij het signaleren van onveiligheidsgevoelens vergroot de veiligheid, transparantie en effectiviteit van gemeentelijk beleid.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, het is best spannend om op precies het goede moment je hand op te steken. Dan moet de burgemeester het zien. Over die veiligheidsmotie. Weet u ook of er overleg is tussen al die partijen die vandaag een veiligheidsmotie indienen over veiligheidsgevoelens en veiligheid van vrouwen op straat en zo, want wij zouden het wel fijn vinden als er een mooie grote motie komt.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja, ik kan me dat voorstellen mevrouw Brouwer. Er is onderling overleg via de e-mail, die heb ik ook voorbij zien komen. Die kwam op een nogal laat moment, dat sowieso, om het nog hierin te fietsen. Daar moeten we ons nog op beraden maar in principe staan we sowieso achter onze eigen motie.

De **voorzitter**: Ja, dat is ieder geval meegenomen zou ik haast zeggen. Mevrouw Siegelaer, gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank voorzitter. Ook wij delen de mening om de motie samen te voegen, die de ChristenUnie net gaf maar daarnaast hebben wij ook de vraag waarom er bij 'constaterende' staat dat iedereen apart wordt benoemd in plaats van waarom niet alle inwoners? We willen ons toch allemaal veilig voelen in onze stad?

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dat is een inhoudelijke vraag die ik niet zo paraat heb. Maar, wat we opviel is dat er heel veel veiligheidsmoties vooral gaan over vrouwen en over femicide. Een wij zijn van mening dat iedereen zich veilig moet voelen. Dus als dat niet zo in de motie is verwoord, dan is dat wel de bedoeling geweest.

De **voorzitter**: Gaat u verder

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Terug naar de broodtrommels. Volle broodtrommels voor ieder kind. Structurele toegang tot gezonde voeding voor kinderen draagt bij aan gelijke kansen, betere concentratie en leerprestaties en voorkomt dat voedselondersteuning enkel een noodmaatregel blijft. En dat kan ook een reden zijn wellicht waarom de broodtrommels soms nog vol zitten met rommel, omdat dat goedkoper is dan de gezonde voeding. En dat was mijn bijdrage voor dit moment, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, klopt het dat Zoetermeer Vooruit een apart beleid wil optuigen naast de andere dingen die wel al hebben rond schoolontbijt en dergelijke?

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Wij zijn van mening dat het een en ander misschien niet hoeft uit te sluiten, maar dat het een aanvulling kan zijn voor de mensen die dat echt nog nodig hebben.

De **voorzitter**: Ik zie geen reactie. Anderen nog? Mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Misschien heb ik het gemist maar ik heb nog twee andere moties van Zoetermeer Vooruit over rolstoelenglijbaan en één keer graven is genoeg. Worden die wel of niet ingediend of heb ik dit gewoon gemist?

De **voorzitter**: Ze zijn allebei genoemd. Maar even voor alle helderheid, u kunt de moties die zijn ingediend straks allemaal zien. Dat komt wel goed. Ik snap dat u een mooi circuit heeft, maar andere dingen nog, mevrouw Meurs?

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Wat mij betreft niet, dank u wel op dit moment.

De **voorzitter**: Nee, dan stel ik voor... Dank ik u hartelijk voor uw eerste termijn in deze begrotingsraad.

Motie 2511-09 ingediend door Zoetermeer Vooruit, PvdA, GroenLinks
24 uur per dag levens kunnen redden

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- bij een hartstilstand de overlevingskans per minuut met 10% afneemt als er geen reanimatie of AED wordt ingezet;
- in Zoetermeer op veel plekken al AED's aanwezig zijn, maar een deel daarvan niet 24 uur per dag toegankelijk is (bijvoorbeeld binnen gebouwen of achter gesloten hekken);
- een landelijke richtlijn adviseert om AED's zoveel mogelijk buitenshuis en dag en nacht bereikbaar te plaatsen;
- burgerhulpverleners in Zoetermeer via HartslagNu worden opgeroepen, maar soms tevergeefs bij een gesloten pand aankomen;

overwegende dat:
- meer 24/7 toegankelijke AED's direct bijdraagt aan levensreddende eerste hulp in onze gemeente;
- de gemeente, samen met inwoners, ondernemers, scholen en verenigingen, kan helpen bij het stimuleren en faciliteren van beter toegankelijke AED's;
- een kleine investering in voorlichting, registratie en ondersteuning van AED-beheerders een grote impact kan hebben op veiligheid;
- het bevorderen van toegankelijkheid aansluit bij eerdere initiatieven zoals de uitbreiding van AED-netwerken en training van burgerhulpverleners;

verzoekt het college om:
- in kaart te brengen in welke gebieden in Zoetermeer nog geen of weinig 24/7 beschikbaar AED's toegankelijk zijn;
- eigenaren en beheerders van deze AED's actief te benaderen en te stimuleren om deze buiten of in een 24-uurs kast te plaatsen, met eventueel beperkte gemeentelijke ondersteuning;

- te onderzoeken of bij gemeentelijke gebouwen of voorzieningen nog extra AED's buitenshuis kunnen worden geplaatst;
- de raad uiterlijk in het derde kwartaal van 2026 te informeren over de resultaten en eventuele voorstellen voor verdere uitbreiding van het 24/7 netwerk van AED's in Zoetermeer.

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-10 ingediend door Zoetermeer Vooruit, D66
De Rat en de Fret

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- ratten horen bij de stadsnatuur;
- er steeds meer meldingen komen in de BuitenBeter-app over ratten;
- ratten niet meer bestreden mogen worden door gif;
- er een voederverbod voor vogels, eenden of andere dieren in de openbare ruimte geldt;

overwegende dat:
- ratten ziektes kunnen veroorzaken;
- in Zoetermeer de rat in opmars is;
- de rat steeds moeilijker te bestrijden is;
- de overlast van ratten toeneemt als er bouwactiviteiten plaatsvinden en de rat zijn schuilplaats kwijtraakt;
- dat de fret onder andere in Rotterdam goed werk levert in het bestrijden van ratten;

draagt het college op om:
- om contact te zoeken met de gemeente Rotterdam en deze resultaten te gebruiken voor de eventuele inzet van de Fret in Zoetermeer.
- een terugkoppeling te geven voor februari 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-11 ingediend door Zoetermeer Vooruit, VVD, D66, LHN
Eén keer graven is genoeg!!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- in Zoetermeer regelmatig straten meerdere keren kort na elkaar worden opengebroken voor werkzaamheden aan kabels, leidingen of andere ondergrondse infrastructuur;
- dit leidt tot onnodige overlast voor bewoners en ondernemers, hogere kosten en een negatieve impact op de leefbaarheid en verkeersveiligheid;
- in andere gemeenten (zoals Utrecht, Tilburg en Apeldoorn) afspraken bestaan in de vorm van een graafconvenant waarin nutsbedrijven, telecomaanbieders en de gemeente structureel samenwerken en informatie delen over geplande werkzaamheden;

overwegende dat:
- betere afstemming tussen betrokken partijen voorkomt dat dezelfde straat meerdere keren kort na elkaar open moet;
- gecoördineerd grondverzet leidt tot kostenbesparing, minder CO_2-uitstoot en minder ergernis bij inwoners;
- de gemeente Zoetermeer een centrale rol kan spelen in het opzetten en faciliteren van zo'n convenant;
- een convenant met duidelijke afspraken en digitale informatie-uitwisseling bijdraagt aan een efficientere en duurzamere werkwijze;

verzoekt het college om:

- te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om samen met nutsbedrijven, telecomaanbieders, waterschappen en andere relevante partijen te komen tot een "Zoetermeers graafconvenant";
- daarbij aan te sluiten bij goede voorbeelden uit andere gemeenten en te verkennen of bestaande digitale platforms kunnen worden benut;
- uiterlijk in het derde kwartaal van 2026 de raad te informeren over de voortgang en de mogelijkheden tot ondertekening van een convenant;
- hierbij nadrukkelijk te streven naar minder graafbewegingen, minder overlast en meer samenwerking in de openbare ruimte;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-12 ingediend door Zoetermeer Vooruit, PVV
Herintroductie veiligheidsavonden

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- veiligheid in de breedste zin van het woord alle inwoners aangaat en betreft;
- in het verleden door de gemeente veiligheidsavonden werden georganiseerd in de verschillende wijken die inzage gaven over hoe het met de veiligheid in die betreffende wijk gesteld was maar dat deze sinds 2021 niet meer worden georganiseerd;
- inwoners konden ook preventieve informatie verkrijgen van brandweer, slotenmakers en dergelijke;
- inwoners met burgemeester, wijkwethouder, politie, handhavers en de wijkregisseur in gesprek konden over hun zorgen of ervaringen;

overwegende dat:
- de veiligheidsavonden altijd druk bezocht werden;
- er steeds vaker sprake is van oplichtingspraktijken aan de deur;
- ook Zoetermeer vergrijst en oudere inwoners steeds vaker aangeven zich onveilig te voelen in hun eigen wijk of huis;
- de veiligheidsavond inwoners op een laagdrempelige manier de mogelijkheid bood om hun zorgen te uiten en vragen te stellen;

verzoekt het college om:
de jaarlijkse veiligheidsavonden per wijk weer in te voeren waarin:
- inzage gegeven wordt in het aantal inbraken en andere ongeregeldheden in hun wijk van het afgelopen jaar;
- wijkbewoners in gesprek kunnen gaan met burgemeester, wijkwethouder, wijkagent en handhavers uit de wijk;
- informatie beschikbaar is vanuit de brandweer, slotenmakers en andere veiligheidsbevorderende bedrijven of instanties;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-13 ingediend door Zoetermeer Vooruit
Het Meest Originele Idee

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- innovatie en creativiteit binnen het gemeentebestuur essentieel zijn om nieuwe oplossingen te vinden voor lokale uitdagingen;
- ambtenaren en bestuurders mogelijk in de dagelijkse praktijk weinig ruimte ervaren om buiten de gebaande paden te denken;

overwegende dat:
- gemeentebeleid vaak baat heeft bij frisse, onverwachte en zelfs een beetje "gekke" ideeën;
- een gezonde dosis humor en creativiteit beleidsvernieuwing kan stimuleren;

- dergelijke initiatieven bijdragen aan een positieve bestuurscultuur en betrokkenheid van inwoners;

draagt het college op om:
- eenmalig een gemeentelijke wedstrijd te organiseren onder de titel "Het Meest Originele Idee van Zoetermeer", waarbij ambtenaren, raadsleden en inwoners worden uitgenodigd om hun meest verrassende, creatieve of zelfs enigszins absurde ideeën in te dienen;
- de winnaar te belonen met een symbolische prijs (bijv. een trofee, ludieke onderscheiding of vermelding op de gemeentelijke website);
- te onderzoeken of een aantal van de inzendingen kan worden meegenomen in het beleidsproces;
- bij voldoende enthousiasme te kijken of dit meerdere keren georganiseerd kan worden, bijvoorbeeld één keer in de twee jaar en terugkoppeling te geven voor maart 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-14 ingediend door Zoetermeer Vooruit
In een Trommel zit geen Rommel

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- uit recent onderzoek van het CBS en recente berichtgeving in het Algemeen Dagblad blijkt dat veel broodtrommels van kinderen ongezonde snacks bevatten;
- een gezond voedingspatroon bijdraagt aan concentratie, leerprestaties en het algemeen welzijn van kinderen;

overwegende dat:
- ouders en scholen samen verantwoordelijk zijn voor het bevorderen van gezonde eetgewoonten;
- er kansen liggen om gezonde voeding op school positief te stimuleren;
- bewustwording en aanmoedigen van gezonde eetgewoonten vaak effectiever zijn dan het verbieden van ongezonde eetgewoonten;
- het belangrijk is dat gezonde keuzes leuk en eenvoudig worden gemaakt;

draagt het college op om:
- samen met scholen, GGD Haaglanden en ouders een lokale campagne te ontwikkelen onder het motto "In een Trommel zit geen Rommel";
- deze campagne te richten op bewustwording over gezonde lunchtrommels, met praktische tips en eventueel lokale ondersteuning, waarbij een vergelijkbare campagne in Bodegraven-Reeuwijk ter inspiratie dient;
- de raad voor maart 2026 te informeren over de voortgang;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-15 ingediend door Zoetermeer Vooruit, VVD, Zó! Zoetermeer, PvdA, GroenLinks
Rolstoelen glijbaan

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- spelen een belangrijke bijdrage levert aan de ontwikkeling, gezondheid en sociale contacten van kinderen;
- kinderen met een lichamelijke beperking nog vaak minder speelgelegenheden hebben die écht inclusief zijn;
- in Eindhoven onlangs de eerste zogenaamde rolstoelglijbaan (de 'SpeelThijnbaan') is gerealiseerd, een glijbaan waar ook kinderen in een rolstoel zelfstandig gebruik van kunnen maken;
- dit initiatief, bedacht door de toen 9-jarige Thijn Broers, laat zien dat creativiteit, inclusiviteit en plezier samen kunnen gaan in de openbare ruimte;

overwegende dat:
- ook in Zoetermeer veel speeltuinen de komende jaren worden vervangen of vernieuwd;

- het belangrijk is dat nieuwe speelvoorzieningen voor álle kinderen, met en zonder beperking, aantrekkelijk en toegankelijk zijn;
- een rolstoelglijbaan een inspirerend symbool kan zijn van gelijke speelkansen en een inclusieve stad;
- het vroegtijdig meenemen van inclusieve speeltoestellen in het ontwerpproces efficiënter en goedkoper is dan later aanpassen;

verzoekt het college om:
- bij de vervanging of aanleg van nieuwe speeltuinen te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om één rolstoeltoegankelijke glijbaan te realiseren;
- hierbij in overleg te treden met inwoners, scholen en ervaringsdeskundigen over geschikte locaties en wensen;
- ervaringen van andere gemeenten (zoals Eindhoven) te benutten bij de beoordeling van veiligheid, kosten en ontwerp;
- de raad in de voorjaarsnota 2026 te informeren over de uitkomst van dit onderzoek en de eventuele vervolgstappen richting realisatie van een eerste inclusieve rolstoelenglijbaan in Zoetermeer;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-16 ingediend door Zoetermeer Vooruit, D66
Stop de bloeding

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- in Nederland jaarlijks 1400 mensen overlijden door ernstig bloedverlies na ongelukken of gewelds-incidenten;
- snelle hulp bij ernstige bloedingen het verschil kan maken tussen leven en dood;
- er op veel openbare plekken al AED's aanwezig zijn, maar hulpmiddelen om ernstige bloedingen te stoppen (bleeding control kits) ontbreken;
- dergelijke kits relatief goedkoop en eenvoudig te plaatsen zijn naast bestaande AED's;

overwegende dat:
- het vergroten van de overlevingskansen bij levensbedreigende bloedingen past binnen het gemeentelijke beleid op het gebied van openbare veiligheid en gezondheid;
- de gemeente als voorbeeldfunctie kan dienen richting partners, instellingen en bedrijven in de stad;
- het toevoegen van een zogenaamde bleeding control kits aan bestaande AED-locaties een efficiente en zichtbare manier is om de paraatheid bij noodsituaties te vergroten;
- er binnen de vrij te besteden reserves ruimte is om dit initiatief met beperkte middelen te realiseren;

verzoekt het college om:
- bij alle gemeentelijke gebouwen en openbare locaties waar een AED aanwezig is, een 'bleeding control kit' of een vergelijkbaar product te plaatsen;
- maatschappelijke partners, onderwijsinstellingen, sportverenigingen en andere organisaties actief aan te sporen hetzelfde te doen;
- hiervoor een bedrag van maximaal € 7.500,00 beschikbaar te stellen uit de vrij te besteden reserve;
- de raad uiterlijk in het tweede kwartaal van 2026 te informeren over de uitvoering en het aantal geplaatste kits;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-17 ingediend door Zoetermeer Vooruit, PVV
Terugkeer van een Centrale Vuurwerkshow vanaf het Dobbe-eiland

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- het college in 2016 heeft besloten een centraal vuurwerkfeest te organiseren;

- vanaf het Dobbe-eiland eerder een centrale vuurwerkshow werd georganiseerd, die veel inwoners samenbracht;
- vanaf de jaarwisseling 2023/2024 in plaats van vuurwerkshows, lasershows op de Markt zijn georganiseerd;

overwegende dat:
- veel inwoners van Zoetermeer aangeven dat een lasershow niet de beleving biedt die zij met de jaarwisseling associëren;
- een centrale vuurwerkshow zorgt voor saamhorigheid, een feestelijke sfeer en vermindering van individueel consumentenvuurwerkgebruik;
- een goed georganiseerde centrale vuurwerkshow veiliger en beter te handhaven is dan verspreid particulier vuurwerkgebruik;
- de vuurwerkshow vanaf het Dobbe-eiland in het verleden succesvol, veilig en populair was;

draagt het college op om:
- om voor de komende jaarwisseling in 2026/2027 opnieuw een centrale vuurwerkshow vanaf het Dobbe-eiland te organiseren.
- daarbij oog te houden voor veiligheid, milieu en dierenwelzijn.
- de raad hierover een terugkoppeling te geven voor oktober 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-18 ingediend door Zoetermeer Vooruit
Van Garagebox Naar Compacte Woonstudio

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- jongeren vaak moeilijk aan een woning komen;
- er een tekort is aan woningen in Zoetermeer;
- woningen voor jongeren vaak onbereikbaar zijn omdat de maandlasten te hoog zijn;
- de garageboxen vaak een opslagruimte zijn en de auto buiten staat;

overwegende dat:
- garagewoningen verplaatsbare en herbruikbare woningen zijn, die na vijftien jaar nog niet afgeschreven zijn en op een andere locatie gebruikt kunnen worden;
- garagewoningen zijn voorzien van zonnepanelen en energie wordt opgeslagen in een batterij voor stroomopslag. De garagewoningen belasten dus niet het stroomnetwerk;
- in Zoetermeer garageboxen aanwezig zijn die in aanmerking komen om omgebouwd te worden tot woning;
- daar, waar garageboxen staan, de buurt vaak wel een opleving kan gebruiken;

draagt het college op om:
- in contact te treden met corporaties die de garageboxen in beheer hebben dat zij gebruik kunnen maken van subsidiemogelijkheden voor flexwoningen;
- contact op te nemen met het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, om te onderzoeken of de bouw van garagewoningen ook in Zoetermeer tot de mogelijkheden behoren;
- een terugkoppeling te geven voor maart 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-19 ingediend door Zoetermeer Vooruit, D66
Veilige openbare ruimte voor iedereen in Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- iedereen zich in de openbare ruimte veilig en prettig moet kunnen voelen, ongeacht leeftijd, geslacht, achtergrond of tijdstip van de dag;

- niet alleen vrouwen, maar ook mannen, scholieren, ouderen, lhbtiq+'ers en andere inwoners zich soms onveilig kunnen voelen in bepaalde straten, parken of buurten;
- gevoelens van onveiligheid vaak niet zichtbaar worden in bestaande statistieken of meldsystemen, terwijl ze wel waardevolle signalen bevatten voor beleid en inrichting van de openbare ruimte;
- de gemeente Zoetermeer al gebruikmaakt van de BuitenBeter-app waarmee inwoners meldingen kunnen doen over de fysieke leefomgeving;

overwegende dat:
- het belangrijk is om inwoners actief te betrekken bij het signaleren van onveilige plekken;
- de BuitenBeter-app of een vergelijkbaar meldkanaal eenvoudig kan worden gebruikt om ook meldingen over onveiligheidsgevoelens te ontvangen;
- structurele terugkoppeling van deze meldingen helpt om beleid en prioritering in beheer, verlichting en inrichting te verbeteren;
- transparantie over de resultaten het vertrouwen in de aanpak van veiligheid vergroot;

verzoekt het college om:
- inwoners de mogelijkheid te bieden om via de BuitenBeter-app meldingen te doen van plekken waar zij zich onveilig voelen;
- deze meldingen structureel te verzamelen, te analyseren en te gebruiken bij de planning van veiligheidsmaatregelen en inrichting van de openbare ruimte;
- inwoners actief te informeren over deze mogelijkheid, onder meer via de gemeentelijke communicatiekanalen;
- jaarlijks een memo aan de raad aan te bieden met een overzicht van de ontvangen meldingen, trends, genomen maatregelen en eventuele verbeterpunten;
- daarbij expliciet aandacht te besteden aan alle doelgroepen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-20 ingediend door Zoetermeer Vooruit
Volle Broodtrommels voor ieder Kind

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- er in Nederland, volgens het Rode Kruis, ongeveer 450.000 mensen in (verborgen) voedselnood leven, met als gevolg dat kinderen soms met een lege maag naar school gaan;
- voedselonzekerheid bij kinderen negatieve effecten heeft op concentratie, leerprestaties en welzijn;
- er in Zoetermeer signalen zijn dat voedselarmoede onder gezinnen voorkomt: ouders geven aan dat kinderen zelfs het ontbijt op school missen;
- het gemeentelijke rapport 'Indicatoren armoedebeleid' laat zien dat Zoetermeer al actief is op het terrein van armoedebestrijding, maar dat schulden-, inkomens- en voedselproblematiek blijven spelen;

overwegende dat:
- ieder kind in Zoetermeer het recht heeft met een gevulde broodtrommel naar school te gaan, ongeacht de financiële situatie van het gezin;
- scholen in wijken waar ten minste 30% van de leerlingen uit gezinnen met laag inkomen komt, een belangrijke rol kunnen spelen in vroege signalering en ondersteuning;
- tijdelijke hulp (zoals een boodschappenkaart) noodzakelijk kan zijn, maar op langere termijn structurele oplossingen gewenst zijn om te voorkomen dat kinderen afhankelijk blijven van noodmaatregelen;
- de gemeente, samen met scholen, maatschappelijke organisaties en hulpinstanties, de regie kan nemen om lokale voedselondersteuning te versterken en te verbinden aan bestaanszekerheid;

draagt het college op om:
- om in kaart te brengen hoeveel kinderen binnen de gemeente Zoetermeer afhankelijk zijn van aanvullende voedselondersteuning of in een gezin leven met zodanige financiële druk dat de broodtrommel vaak niet gevuld is;

- in samenwerking met basisscholen en middelbare scholen (in het bijzonder in wijken met hogere armoedecijfers) een aanbod te ontwikkelen waarmee deze leerlingen structurele toegang krijgen tot gezonde voeding vóór en op school - dit kan zijn via schoolontbijt, schoolmaaltijden of een lokale boodschappenkaartregeling;
- onderzoek te doen naar financierings- en uitvoeringsmodellen, waaronder:
  - gemeentelijke middelen of fondsmiddelen voor voedselondersteuning;
  - samenwerking met maatschappelijke organisaties zoals het Rode Kruis, voedselbanken, welzijnsorganisaties;
  - koppeling met bestaanszekerheidsmaatregelen (inkomen, schuldhulp, participatie) zodat voedselhulp geen geïsoleerde maatregel blijft;
- de raad te rapporteren over voortgang en effect (bijvoorbeeld verandering in het aantal kinderen met regelmatig gevulde broodtrommels, verbetering concentratie en/of leerprestaties zoals door scholen gesignaleerd);
- het rijk en provincie te benaderen met de oproep voor structurele landelijke oplossingen gericht op kinderarmoede en voedselonzekerheid - met het doel dat gemeentelijke noodmaatregelen uiteindelijk overbodig worden;
- de raad voor 31 december 2026 een terugkoppeling te geven;

en gaat over tot de orde van de dag."

3. FVD

De **voorzitter:** Dan ga ik over naar de fractie van FVD, de heer Van den Boomgaard, gaat uw gang. En uiteraard zijn de moties ingediend en onderdeel van de beraadslaging.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, ambtgenoten, inwoners van Zoetermeer. Vandaag bespreken we de begroting, het moment waarop we bepalen wat voor stad Zoetermeer de komende jaren gaat zijn. Een stad die investeert in haar inwoners? Of een stad die zich neerlegt bij landelijke verplichtingen en politieke modegrillen? Een begroting is meer dan getallen op papier. Een begroting laat zien wat je belangrijk vindt. Waar je prioriteiten liggen en waar je voor staat. Als we deze begroting lezen zien we een patroon. Steeds minder zeggenschap over onze woningvoorraad, steeds minder ruimte voor onze auto's en bereikbaarheid, steeds minder aandacht voor onze identiteit en gemeenschapsgevoel en steeds meer beleid dat over de hoofden van inwoners heen wordt uitgerold. En steeds wordt er gezegd: het moet van Den Haag. Voorzitter, laat ik helder zijn. Wij zijn geen uitvoeringskantoor van het rijk, wij zijn een gekozen gemeenteraad. Het is onze taak om op te komen voor de inwoners van Zoetermeer. En dat gaan we doen met de volgende moties. Ten eerste wonen, Zoetermeerders eerst. De woningnood in Zoetermeer is niet abstract. Het is de starter die noodgedwongen bij zijn ouders blijft wonen. Het is het jonge gezin dat jarenlang wacht op een woning die passend is. En ondertussen verplicht de taakstelling Huisvesting statushouders ons om woningen beschikbaar te stellen aan statushouders die hier geen binding hebben. Dat is niet sociaal. Dat is niet rechtvaardig. Dat is ronduit oneerlijk. Onze motie vraagt het college a) een lobby te starten tegen de taakstelling Huisvesting statushouders, b) te pleiten voor meer lokale zeggenschap over woningtoewijzing, c) 75% van de sociale huur toe te wijzen aan inwoners met vijf jaar binding aan onze stad en aan starters. De gemeente hoort er eerst te zijn voor haar eigen inwoners en we dienen deze motie in samen met de PVV.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie, de heer Duiven, gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Ja, dank u wel voorzitter. Hoor ik nu de heer Van den Boomgaard oproepen om wetten die we in Nederland hebben, bijvoorbeeld de wetten en ook de wettelijke verplichtingen voor gemeenten om statushouders van woonruimte te voorzien, te overtreden? Dat kan toch niet waar zijn.

De **voorzitter:** De heer Van den Boomgaard.

De **heer Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Volgens mij staat het gewoon heel duidelijk omschreven in onze motie wat we daarmee willen en dat is om samen met andere gemeenten op te trekken en een krachtige lobby te starten richting het rijk, voor aanpassing of intrekking van de huidige taakstelling. Dus dat is wat anders.

De **voorzitter:** Ik zie geen vraag. Gaat u verder mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ten tweede, Van tijdelijk azc naar prioriteit voor spoedzoekers. Toen het azc werd geopend, werd één ding beloofd. Tijdelijk, één jaar. We zijn nu bijna acht jaar verder. Een aangenomen amendement dat vroeg om duidelijke afspraken over beëindiging is niet uitgevoerd. We hebben in Zoetermeer mensen die nergens terechtkunnen. Gescheiden ouders, vrouwen die vluchten voor huiselijk geweld, spoedzoekers die letterlijk geen dak boven hun hoofd hebben. Onze motie vraagt daarom, sluit de noodopvang, draag de locatie over aan de gemeente en gebruik deze locatie voor spoedzoekers uit Zoetermeer. Kwetsbare mensen uit onze stad verdienen eenmaal prioriteit. Deze motie dient de PVV mede met ons in. Ten derde, bereikbaarheid, de best bereikbare stad. Zoetermeer wordt gebouwd rondom mobiliteit. Mensen wonen hier, maar werken elders, zoals terecht mevrouw Kraneveldt net ook in haar betoog benoemde. De auto is geen luxe dus, maar pure noodzaak. Toch zien we plannen waarin parkeernormen omlaag moeten, straten autoluw worden en snelheden worden verlaagd. En onze motie vraagt de parkeernormen met 20% te verhogen. Investeren in verkeersdoorstromingen en slimme verkeerslichten. Behoud van de huidige snelheidslimieten. 50 blijft 50 en 70 blijft 70. Bereikbaarheid is geen ideologie, bereikbaarheid is vrijheid. Tevens zullen wij de motie van Zó Zoetermeer! mede indienen om verkenning van de verkeersdruk te onderzoeken bij de ontsluiting van Oosterheem.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard, een interruptie van de heer Velner. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Mijnheer Van den Boomgaard, u vraagt in uw motie om uitbreiding van het aantal parkeerplekken. Is het dan niet verstandiger om bij de ruimte die al rondom huizen aanwezig is het parkeren op eigen terrein te gaan bevorderen?

De **voorzitter:** De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, het zou een mogelijkheid kunnen zijn.

De **voorzitter:** Geen andere vragen? Gaat u verder mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Onze motie Zoetermeer: de best bereikbare stad, wordt mede ingediend door de PVV. En ten vierde, identiteit, Stop de vlaggenvervuiling. In steeds meer gemeenten zien we dat het stadhuis wordt gebruikt om uiteenlopende vlaggen te hijsen. Maar waar blijft onze gedeelde identiteit. De Nederlandse vlag is geen politieke uiting en de Zoetermeerse vlag is niet van partijbelang. Het zijn symbolen van onze geschiedenis en van onze verbondenheid. Naast dat we de motie van ChristenUnie-SGP mede indienen om de Nederlandse en de Zoetermeerse vlag in de raadzaal te plaatsen hebben wij een aanvullende motie. Onze motie vraagt alleen de Nederlandse en de Zoetermeerse vlag op het stadhuis en om deze in de raadzaal te plaatsen, uitzonderingen alleen middels een raadsbesluit mogelijk te maken. Een vlag verbindt of verdeelt en wij kiezen voor verbinding. Ten vijfde, windmolens, Geen windturbines ten oosten van Oosterheem. Voorzitter, naast wat er in deze begroting staat is er ook wat er niet in staat, de mogelijke plaatsing van grootschalige windturbines ten oosten van Oosterheem. De provincie sluit dit nog steeds niet uit ondanks een eerder negatief MER-advies.

De **voorzitter:** De heer Van den Boomgaard, een interruptie van de heer Haak. Gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. We hebben een aantal jaren geleden hier in de raad een motie aangenomen, ik dacht van de PVV, geen windmolens in Zoetermeer. Daar is dus ook geen sprake van. Vindt u niet dat u met die motie en u moet het weten, u zit zelf ook in de provincie, dat die motie veel meer gericht moet zijn aan de provincie dan hier aan de raad? Want uiteindelijk hebben we dus al een motie gehad.

De **voorzitter:** De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja klopt, deze interruptie verbaast mij enigszins voorzitter. Omdat als de motie gelezen was geweest er ook duidelijk staat wat wij moeten doen en dat deze inderdaad afwijkend is van een eerdere motie die de PVV heeft ingediend. Het gaat hier namelijk niet om windmolens die in Zoetermeer worden geplaatst, maar in directe omgeving van Zoetermeer en wat kan de gemeente daaraan doen? En u heeft zelf ook, of u zit er nog steeds, in Zuid-Holland. U weet dat de lobby die wethouders en burgemeesters kunnen doen van groot belang is en daar roepen wij dus ook wederom toe op.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ondanks dus een eerder negatief MER-advies. Deze locatie is volgens...

De **voorzitter**: Nee, toch niet. Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, even om te checken. Klopt het nu dat deze motie precies hetzelfde is als die u bij het Voorjaarsdebat heeft ingediend?

De **voorzitter:** De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Hij is aangepast en geactualiseerd.

De **voorzitter**: Gaat u verder, de heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Deze locatie is volgens ruimtelijke plannen bedoeld als natuur- en recreatieve verbinding tussen het Bentwoud en de Rottemeren, een toekomstig landschapspark, een nieuwe groene long voor Zoetermeer en haar omgeving. Maar grote windturbines betekenen waardedaling van woningen. Uit onderzoek blijkt dat zelfs op 1 kilometer afstand huizen gemiddeld 9% minder waard worden. Dat veel geluidsoverlast op de loer ligt, omdat dit mogelijk wordt, er in tegenstelling tot industrielawaai bij windmolens met een jaargemiddelde geluidsnorm wordt gewerkt. Wat betekent dat er maandenlang hinder voor de omgeving mag zijn onder de voorwaarden dat het jaargemiddelde niet wordt overschreden.

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard, een interruptie van mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Er is buitengewoon lang en zorgvuldig overleg geweest tussen provincie, tussen de gemeente Zoetermeer, Lansingerland en zelfs met hulp van het rijk om eindelijk een deal met elkaar te sluiten dat we Bleizo kunnen gaan bebouwen, dat we daar dan geen windturbines doen, maar elders in Lansingerland wel en dan kan er eindelijk daar wat gebeuren. Als deze motie aangenomen zou worden en uitgevoerd zou worden, dan kan het weer jaren en jaren duren voordat we in Bleizo eindelijk kunnen gaan beginnen met bouwen. Is dat wat u wilt?

De **voorzitter**. De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, ik vind het tekenend dat GroenLinks-PvdA in dit geval, want die fusie is aanstaande, dus deze mening heeft over de groene long die wij in deze omgeving direct nodig hebben en ik denk dat echt groen er meer toe doet inderdaad dan windturbines en ik hoop dat dit gedeeld gaat worden.

De **voorzitter:** Mevrouw Kraneveldt?

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, voorzitter, het is denk ik niet zozeer de keuze tussen groen- en windturbines, maar tussen woningen en windturbines. En we kunnen niet om de provincie heen, die heeft ook een opgave te doen op het gebied van windmolens en nu is er eindelijk een goede deal waarvan ik denk, dan kan eindelijk Bleizo ontwikkeld worden. En dan zegt u: nee, ga die deal eigenlijk maar overhoophalen. Dat betekent gewoon minder woningen voor de jongeren en die starters waar u zoveel voor voelt.

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, nou dat betekent in eerste instantie niet minder woningen voor de starters. Dat heeft te maken met de voorrang. U kent onze partij, via u voorzitter, mevrouw Kraneveldt kent onze partij, en wij staan dus voor het stoppen van immigranten, ze niet meer binnenlaten en voor een terugkeerregeling en dat betekent dat er genoeg woningen zijn voor onze eigen mensen, waardoor je dus ook weer het groen kan blijven beschermen.

De **voorzitter:** Gaat verder mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Waar was ik gebleven? Een directe bedreiging voor natuurontwikkeling en recreatie. En duizenden inwoners van Oosterheem wonen binnen die afstand, waar de woningwaarde dus zal verlagen. Bewoners wordt gevraagd om vertrouwen te hebben maar het college neemt zelf geen positie in. Daarom dienen wij vandaag de motie in: geen windturbines ten oosten van Oosterheem, met mede-indieners PVV en Zoetermeer Vooruit, waarvoor dank. Wij vragen daarin het volgende college zich duidelijk uit te spreken tegen windturbines op deze locatie, de provincie en gemeente Lansingerland te wijzen op de risico's voor gezondheid, natuur en woningwaarde en bewoners actief en serieus te betrekken bij verdere planvorming. Voorzitter, wij kiezen voor groen dat je kunt bezoeken en niet voor een windindustrie in de achtertuin van onze inwoners.
Voorzitter, ik sluit af. Als er één rode draad loopt door onze moties en deze begroting, dan is het deze. De gemeente moet er zijn voor de inwoners en niet andersom. Voor de starter die een woning zoekt. Voor de spoedzoeker die een veilige plek nodig heeft. Voor de automobilist die gewoon naar zijn werk moet. Voor inwoners die niet willen dat er windturbines pal naast hun wijk wordt neergezet. Niet voor Den Haag. Niet voor ideologie. Niet voor symboolpolitiek. Zoetermeer heeft lef nodig. En lef begint met één zin. Wij kiezen voor onze inwoners. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Van den Boomgaard voor uw eerste termijn van FVD. Dan ga ik over naar de fractie van de PVV, de heer Smits voor zijn eerste termijn. Gaat uw gang. Hierbij zijn de moties, aangekondigd door de heer Van den Boomgaard, ingediend en onderdeel van de beraadslaging.

Motie 2511-21 ingediend door FVD
Stop de Vlaggenvervuiling: Trots op onze identiteit!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de Nederlandse driekleur en de Zoetermeerse vlag de belangrijkste symbolen zijn van onze nationale en lokale identiteit;
- het hijsen van andere vlaggen dan deze twee kan leiden tot verwarring over de prioriteit van onze gedeelde waarden en geschiedenis;

overwegende dat:
- de Nederlandse en Zoetermeerse identiteit essentieel zijn voor de sociale cohesie, culturele eenheid en historische continuïteit in onze gemeente;
- het exclusief hijsen van de Nederlandse en Zoetermeerse vlag bijdraagt aan een eenduidige representatie van deze identiteiten, zonder afbreuk te doen aan inclusiviteit binnen de grenzen van onze democratische tradities;

verzoekt het college:
- te waarborgen dat uitsluitend de Nederlandse vlag en de Zoetermeerse vlag worden gehesen op het stadhuis en in de raadzaal, en dat geen andere vlaggen - inclusief internationale, regionale of thematische vlaggen - op deze locaties zullen worden gehesen, tenzij bij uitzonderlijke gelegenheden goedgekeurd door de raad;
- binnen drie maanden na vaststelling van deze motie een protocol op te stellen en te implementeren voor de handhaving hiervan, inclusief richtlijnen voor onderhoud en presentatie van deze vlaggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-22 ingediend door FVD, Zoetermeer Vooruit, PVV
Geen windturbines ten oosten van Oosterheem

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de provincie zich nu, ondanks een eerder negatief MER-advies, nog steeds het ontwikkelen van grootschalige windenergie ten oosten van de HSL-spoorlijn niet uitsluit (zie figuur 1);
- op de plek van dit zoekgebied volgens de NOVEX Zuidelijke Randstad (de bovenregionale/nationale omgevingsvisie) en de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer een natuur- en recreatieve koppeling tussen Bentwoud en Rottemeren wordt beoogd;

- veel bewoners van Oosterheem als directe belanghebbende kunnen worden beschouwd van de ontwikkeling van grootschalige windenergie, omdat ze op minder afstand dan 10x de tiphoogte wonen (Uitspraak Raad van State: 202301898/1/R4);

overwegende dat:
- een daling van huizenprijzen te verwachten is: uit het TNO-rapport 'De verwachte impact van windturbines op huizenprijzen' blijkt dat aanzienlijke waardeverliezen voor woningen nabij windturbines te verwachten zijn. Zelfs op een afstand van 1 kilometer - terwijl veel woningen in Oosterheem-Oost dichterbij liggen - kan de waarde dalen met circa 9%;
- gezondheidseffecten voor mens en dier aannemelijk zijn: een belangrijk aandachtspunt is het gebruik van jaargemiddelde geluidsnormen bij windturbines. Hierdoor kunnen tijdelijke pieken van aanhoudende geluidshinder optreden, zolang het jaargemiddelde geluidsniveau onder de vastgestelde norm blijft. Deze systematiek wijkt af van de gebruikelijke geluidsnormen bij bijvoorbeeld industrielawaai;
- windturbines bedreigen recreatieve en ecologische ambities voor deze locatie: de geplande plaatsing van windturbines vormt een directe bedreiging voor zowel de ontwikkeling van een aantrekkelijk recreatiegebied als de totstandkoming van een robuuste ecologische verbinding tussen het Bentwoud en de Rottemeren. Dit staat haaks op de ruimtelijke ambities uit de NOVEX Zuidelijke Randstad en de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer, en is zorgelijk voor zowel de natuurwaarden als de leefkwaliteit van bewoners van onder meer Oosterheem en het toekomstige Bleizo;
- het college in een eerdere zienswijzemogelijkheid bovenstaande punten niet heeft geadresseerd: Dit is te lezen in de zienswijze 'Notitie Reikwijdte Detailniveau windmolens Lansingerland' die te vinden is via de gemeentewebsite. Het college vraagt hierin bewoners serieus te nemen, maar nam zelf geen eigen positie in en sprak niet over de genoemde aspecten uit deze overweging;

verzoekt het college om:
- zich bij de provincie en gemeente Lansingerland, in aanvulling op de eerdere zienswijze, een perspectief te delen tegen de ontwikkeling van windenergie in dit gebied;
- de gemeente Lansingerland en de provincie bewust te maken van alle genoemde zorgen uit deze motie;
- de gemeente Lansingerland en de provincie op te roepen om de formeel belanghebbende bewoners van Oosterheem intensiever te betrekken bij verdere planvorming en ze hierbij bewust te maken van elk van de genoemde punten uit de overweging van deze motie;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-23 ingediend door FVD, PVV
Zoetermeerders eerst; Samen sterk tegen de Spreidingswet

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de Taakstelling rondom huisvesting Statushouders die de gemeenten verplicht om een vastgesteld aantal statushouders te huisvesten;
- deze landelijke verplichting de schaarste aan sociale huurwoningen in Zoetermeer verder vergroot;
- steeds meer Zoetermeerders, waaronder starters en jonge gezinnen, jarenlang wachten op een woning;
- inwoners met een sterke binding aan Zoetermeer het gevoel hebben dat zij op de tweede plaats komen;

overwegende dat:
- Zoetermeer er in de eerste plaats moet zijn voor haar eigen inwoners;
- het onrechtvaardig is dat mensen die hier al jarenlang wonen en werken worden verdrongen door landelijke verdeelafspraken;
- het rechtvaardig en sociaal is om mensen met binding aan de stad – en jonge starters die hier hun toekomst willen opbouwen – voorrang te geven;
- gemeenten alleen een vuist kunnen maken tegen onrealistische landelijke regelgeving als zij daarin samen optrekken;

verzoekt het college:
- om samen met andere gemeenten op te trekken en een krachtige lobby te starten richting het rijk voor aanpassing of intrekking van de huidige Taakstelling rondom huisvesting statushouders;
- in die lobby nadrukkelijk te pleiten voor meer lokale zeggenschap over woningtoewijzing;
- een voorstel te ontwikkelen om 75% van de sociale huurwoningen in Zoetermeer toe te wijzen aan:
  - inwoners die minimaal 5 jaar staan ingeschreven in het BRP van Zoetermeer, en
  - starters met binding aan de stad.
- de raad hierover uiterlijk op 1 april 2026 te informeren, inclusief een concreet plan van aanpak;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-24 ingediend door FVD, PVV
Zoetermeer: de best bereikbare stad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- in Zoetermeer steeds meer plannen maakt die de bereikbaarheid van Zoetermeer aantasten;
- Zoetermeer een groeiende stad is met een sterke afhankelijkheid van de auto voor dagelijkse mobiliteit, werkverkeer en recreatie;
- de huidige parkeernormen in Zoetermeer ontoereikend zijn om de toenemende vraag naar parkeergelegenheid op te vangen, wat leidt tot parkeerdruk in woonwijken en bij winkel- en werkgebieden;
- de Zoetermeerse wegen overwegend veilig zijn en de huidige snelheidslimieten (50 km/u en 70 km/u) bijdragen aan een goede doorstroming zonder significante veiligheidsrisico's;

overwegende dat:
- Zoetermeer niet vergelijkbaar is met dichtbevolkte steden als Amsterdam en Den Haag, maar een suburbane structuur heeft met veelal woon-werkverkeer over regionale wegen;
- automobilisten een groot belang hebben bij een goede bereikbaarheid en doorstroming, wat essentieel is voor de economische vitaliteit van de stad, inclusief ondernemers en bezoekers;
- een hogere parkeernorm bij nieuwe ontwikkelingen (wonen, werken en recreatie) de leefbaarheid verhoogt door parkeerchaos in wijken te voorkomen en de aantrekkelijkheid van Zoetermeer als vestigingsklimaat versterkt;
- investeringen in bereikbaarheid moeten prioriteit geven aan een evenwichtige mix van vervoersmodaliteiten, met nadruk op verbeterde wegcapaciteit, slimme verkeerslichten en uitbreiding van P+R-faciliteiten om spitsdrukte te verminderen;
- het behoud van de huidige snelheidslimieten (50 km/u en 70 km/u) de doorstroming bevordert en onnodige vertragingen door lagere limieten vermijdt, zonder de veiligheid in gevaar te brengen;

verzoekt het college om:
- de huidige parkeernormen te verhogen met ten minste 20% voor nieuwe bouwprojecten (wonen, kantoren en commerciële ontwikkelingen), met een focus op het creëren van centrale parkeerfaciliteiten en het verminderen van parkeerdruk in woonstraten;
- een plan op te stellen voor structurele verbeteringen van de bereikbaarheid, waaronder:
  - in kaart te brengen welke verbindingswegen of knelpunten bestaan in Zoetermeer;
  - investeringen in slimme mobiliteitstechnologieën, zoals dynamische verkeerslichten;
  - versterking van het openbaar vervoer met meer frequente bus- en tramverbindingen naar omliggende steden, gecombineerd met aantrekkelijke P+R-voorzieningen;
  - fiets- en wandelroutes te optimaliseren zonder inbreuk op autowegen, om een multimodaal netwerk te creëren dat de auto ontlast waar mogelijk;
- de huidige snelheidslimieten te blijven handhaven, dat wil zeggen:
  - 50 km/u blijft 50 km/u;
  - 70 km/u blijft 70 km/u;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-25 ingediend door FVD, PVV
Stoppen met azc bij de gevangenis (Rokkeveenseweg 50)

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de azc-opvang in Zoetermeer bij de gevangenis (Rokkeveenseweg 50) oorspronkelijk bedoeld was als tijdelijke opvang voor 1 jaar, inmiddels bijna 8 jaar duurt en verlengd is tot februari 2030;
- de wethouder amendement 2110-D, dat oproept tot duidelijke en afdwingbare vertrekafspraken, niet heeft uitgevoerd;

overwegende dat:
- de Spreidingswet landelijk ter discussie staat vanwege juridische houdbaarheid en uitvoerbaarheid, met een wetsvoorstel in voorbereiding om de wet te schrappen;
- Zoetermeer relatief veel opvang biedt, terwijl omliggende gemeenten kritischer zijn en prioriteit geven aan veiligheid en leefbaarheid (zie onderstaande kaart);
- de Huisvestingswet 2014 gemeenten verplicht kwetsbare inwoners met lokale binding voorrang te geven, terwijl Zoetermeer tekortschiet in huisvesting voor spoedzoekers (bv. gescheiden ouders en slachtoffers van huiselijk geweld);
- het COA haar wettelijke plicht uit de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (Wet COA) om een veilige en ordentelijke leefomgeving te waarborgen onvoldoende nakomt, zoals blijkt uit 221 politie-incidenten, waaronder 106 aangiftes voor bedreiging, diefstal en geweld. Deze aantoonbare risico's voor veiligheid en leefbaarheid vormen, gelet op artikel 2.1 en 2.10 van de Omgevingswet, grondslag om de tijdelijke omgevingsvergunning in te trekken;

verzoekt het college:
- de omgevingsvergunning van het azc per direct in te trekken;
- indien het COA aantoont dat landelijk geen alternatieve opvangcapaciteit beschikbaar is, een overgangsperiode in te stellen waarin nieuwe instroom volledig wordt stopgezet, zodat het azc geleidelijk kan uitstromen en binnen twee jaar kan sluiten. Hiermee wordt voldaan aan de Wet COA en de Vreemdelingenwet 2000, waarin staat dat asielzoekers niet direct op straat mogen worden gezet;
- de vrijgekomen ruimten te benutten voor spoedzoekers en starters, zoals gescheiden ouders en slachtoffers van huiselijk geweld, die afgescheiden worden gehuisvest van de resterende asielopvang en geen gedeelde voorzieningen gebruiken;
- de omgeving van de gevangenis te transformeren naar een hoogwaardig en groen woon-werk- en leefmilieu voor verschillende doelgroepen.

en gaat over tot de orde van de dag."

4. PVV

De **voorzitter:** De heer Smits, gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): Voorzitter, we bespreken vandaag een begroting die volgens het college in balans is. Dan hoop ik dat die balans beter is dan de stoeptegels in sommige wijken, want daar struikelen onze inwoners letterlijk over. Een dik boekwerk vol mooie woorden, plannen, cijfers en bijlages maar uiteindelijk gaat het over één simpele vraag. Gaat het leven in Zoetermeer er echt op vooruit? Want inwoners merken weinig van dikke begrotingen. Ze merken het als ze langer moeten wachten op hulp en als ze zich onveilig voelen. Of als ze elk dubbeltje moeten omdraaien terwijl de gemeente vrolijk blijft vergaderen over beleid. De PVV Zoetermeer kijkt vandaag met gezond verstand en met het oog voor de mensen die elke dag hun best doen om het hier draaiende te houden. Voorzitter, laten we beginnen met veiligheid. Want zonder veiligheid geen leefbare stad. De begroting staat vol met cijfers over veiligheidsgevoel en wijkgericht werken. Maar eerlijk is eerlijk, als je inwoners spreekt hoor je niets anders. Overlast, jongeren die rondhangen, winkeldiefstallen en te weinig handhaving in de wijk. De PVV wil dat de veiligheid niet alleen in dikke rapporten staat maar ook op straat te zien is. Daarom dienen wij de motie Veiligheid zichtbaar maken in elke wijk in. Deze motie wordt mede ingediend door FVD.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie, mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja dank u wel, voorzitter. Ik wil eigenlijk de opmerking die ik nu ga maken, ook richting Zoetermeer Vooruit doen, over de veiligheidsavonden. Wij vrezen eigenlijk op het moment dat je per wijk, of eigenlijk per stad, zo zichtbaar gaat maken wat het aantal inbraken is, overlast, geluid,

allerlei meldingen, dat het eigenlijk een averechts effect heeft. Dus dat mensen zich niet meer veilig gaan voelen, maar juist het gevoel hebben dat er heel veel aan de hand is binnen hun wijk. Hoe kijkt u daar zelf naar?

De **voorzitter:** De heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel. Ik begrijp de vraag. Maar ik denk juist, als je het dus echt zichtbaar gaat maken in de wijk is het ook sowieso voor de gemeente zelf handig om in te zien maar ook om juist het veiligheidsgevoel in die wijken directer aan te pakken. Nu heb je dus gewoon globaal, we hebben het over heel Zoetermeer en dan heb je toch bepaalde wijken waar het misschien anders is dus dan zou je misschien ook een andere maatregel moeten treffen.

De **voorzitter**: Ik zie andere interrupties. Ik ga eerst naar de heer Zamani en dan verder.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel voorzitter. Wij delen de mening van mevrouw Haak. Ik ben wel benieuwd hoe u er dan voor zorgt dat het veiligheidsgevoel wordt weggenomen bij zo een veiligheids-avond. Wat moet het college dan gaan doen? Of de burgemeester die daar komt spreken?

De **voorzitter:** De heer Smits, gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): De veiligheidsavond was ook niet onze motie zelf, die we wel natuurlijk zeker steunen en mede indienen. Als je de inwoners niet het gevoel geeft dat er echt wordt... Dat is het eigenlijk, mensen hebben nu het gevoel niet dat er wordt gewerkt aan veiligheid. Wij weten hier mis-schien wel anders, maar de mensen merken het gevoel niet. Als je die mensen juist het gevoel geeft dat we er echt mee bezig zijn, zichtbaar door meer handhaving, door strenger optreden, dan zijn mensen ook eerder geneigd om dus gewoon zich vrijer te voelen om bijvoorbeeld aangifte te doen of meldingen te maken van overlast en criminaliteit.

De **voorzitter:** Ik ga naar de heer Van der Perk, gaat uw gang.

De heer **Van der Perk** (Zó! Zoetermeer): Ja, dank u wel voorzitter. Volgens mij zijn die cijfers gewoon al beschikbaar bij het CBS. Bent u daarmee bekend?

De **voorzitter:** De heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Of ze ook direct per wijk zichtbaar zijn, dat is mij niet helemaal bekend maar dan zou het ook bij iedere inwoner bekend moeten zijn. Dat is misschien wat we eigenlijk willen bereiken, dat het gewoon voor hen zichtbaar is welke wijk de meeste aandacht nodig heeft.

De **voorzitter:** Nog een keer mevrouw Meurs, de heer Boerboom en dan mevrouw Haak. Mevrouw Meurs, gaat uw gang.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja dank u wel voorzitter. Ik voel me toch enigszins aangesproken over de veiligheidsavonden in deze discussie. Ik herken het gevoel van: ja, maar dan weet je dat er twintig inbraken zijn geweest en wat doet het dan met je als inwoner van die wijk, van die straat? Maar het geeft natuurlijk wel bewustzijn. Op die avonden is ook informatie beschikbaar over sluitstrips. Over wat je moet doen als er iemand aan de deur staat die met een babbeltruc probeert binnen te komen dus het heeft ook wel een preventief bewustzijn kwekende werking. Als dat Nederlands is.

De **voorzitter:** Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Boerboom. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel voorzitter. Een beetje daarop voortbordurend, volgens mij kunnen we die cijfers allemaal inzichtelijk maken, maar ik denk niet dat de inwoner uiteindelijk zelf op zoek gaat naar die cijfers. Dan kunnen we allerlei campagnes doen en daarbij dingen verzinnen, maar uiteindelijk gaat het toch gewoon over wat we concreet doen aan veiligheid. Dus bijvoorbeeld die uitbreiding van de boa's die we recent hebben gedaan voor de aanpak van fatbikes. En zouden we niet veel beter daar onze tijd en energie in kunnen steken dan nog meer cijfers te presenteren?

De **voorzitter**: De heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Nou, sowieso helemaal juist. Je moet juist ook laten zien dat je ermee bezig bent. Dus juist die inzetbaarheid moet je zeker vergroten. We misten gewoon het inzicht per wijk en daar de inzet op. Vandaar deze motie.

De **voorzitter:** Mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u voorzitter. Ik ga het toch nog een keer proberen. Volgens mij is het gevoel van veiligheid onder Zoetermeerders best hoog. Volgens mij is daar een cijfer voor en ik denk dat de burgemeester dat wel weet. Maar volgens mij is dat vrij hoog. Ik vergelijk het een beetje met, toen ik deze motie las, toen ik zwanger was of toen ik ook een hond kreeg. Ik dacht: o, ik zie overal mensen met honden lopen, ik zie overal zwangere dames lopen. Ik ben echt bang dat op het moment dat we zoveel aandacht gaan geven aan wat er allemaal eigenlijk dus niet goed gaat in de wijk, je dan een heel onveilig gevoel krijgt. Ik snap de preventieve werking wel, waar mevrouw Meurs het over heeft, maar ergens is het ook wel een beetje, bij gebrek aan een Nederlands spreekwoord, ignorance is bliss.

De **voorzitter:** Dank u wel. We zijn wel internationaal vandaag, met Duits en Engels moet ik zeggen. Maar goed, dat terzijde, dat is voor de notulist ook leuk. De heer Smits, nee eerst de heer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja voorzitter, ik sta hier toch een beetje te luisteren naar een aantal interruptieplegers hier. Dat we dus feitelijkheden niet moeten benoemen, want dat doet wat met emotie en dat vind ik wel een hele gevaarlijke zaak. Ik denk juist dat wij hier als raadsleden bij elkaar zijn om te praten over feitelijkheden en daar juist de plannen op laten ontwikkelen door het college en daarop onze input te doen. Daarvoor zijn gewoon cijfers nodig. En die mensen, als zij die cijfers weten, geven we ze ook een kans, mits ze dat noodzakelijk vinden, om zelf bijvoorbeeld gepaste maatregelen te nemen. Dus in die zin vind ik het een hele goede motie van de PVV, die we inderdaad dus graag mede indienen.

De **voorzitter:** Ik ga eerst even naar de heer Smits, want ik zie mevrouw Haak ook. Maar ik wil eerst even de heer Smits de kans geven, want het gaat nu helemaal door de zaal heen, maar het is uw eerste termijn. Gaat uw gang. U mag nog even reageren als u daar behoefte aan heeft. Als u er geen behoefte aan heeft, mag dat ook.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Ik begrijp echt wel de vraag van mevrouw Haak. Nu hebben heel veel wijken appgroepen per wijk en daarin worden die meldingen ook gemaakt. Daar zie je ook wel allemaal cowboyverhalen losgaan, maar dan is het echt wat er per individu wordt gedeeld en niet vanuit de gemeente. Dan krijg je juist die losse verhalen en ik denk dat we juist dan, als we daar gewoon als gemeente zijnde een beter of duidelijker beleid op hebben, ik wil niet zeggen dat het beter is, of dat het nu slecht is, maar dat die mensen gewoon zien dat er wordt gewerkt aan de veiligheid. Het gaat er niet om dat ze alleen maar horen hoe slecht het gaat in de wijk, want dat moeten we juist zien te voorkomen dat het slecht gaat in die wijk. Dank u wel.

De **voorzitter:** Oké, ik stel voor dat we verdergaan want dit zal vast nog wel ergens nog terugkomen. Gaat u verder mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel. Dan heb ik een beetje de inhoud van de moties bij sommige dingen ook al een beetje verteld. Maar daarom ook de vraag aan het college: ziet het college in dat we zonder nulmeting per wijk niet eens weten of het wel beter of slechter gaat? Voorzitter, over naar de zorg. Want ook daar geldt: het geld is er wel, maar het komt niet altijd waar het hoort. De PVV wil dat zorggeld naar zorg gaat en niet naar bureaucratie, overleggen of rapporten. Daarom dienen wij de motie Zorggeld naar zorg in mede ingediend door Zoetermeer Vooruit, de SP en de LHN. Met deze motie vragen we om inzicht. Hoeveel van elke euro gaat er naar echte hulp en hoeveel naar papier en management? Zorggeld hoort hier niet te blijven hangen in de formulieren. We horen te vaak dat inwoners maanden wachten op hulp, terwijl de administratie vrolijk op tijd wordt betaald.

De **voorzitter:** Een interruptie van mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel voorzitter. Wij vinden dit een sympathieke motie en we zijn ook zeker tegen het verminderen van bureaucratie, van extra regels, extra administratieve lasten voor het zorgpersoneel. Ik zet wel mijn vraagtekens bij de uitvoerbaarheid. Want wat u volgens mij nu creëert is

dat we heel veel extra administratieve taken gaan neerleggen om dit inzichtelijk te maken. Kunt u niet beter de aandacht vestigen op de daadwerkelijke regels waar het zorgpersoneel mee te maken heeft en die verminderen, dan het enkel en alleen inzichtelijk maken in rapportages?

De **voorzitter:** De heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ook hier begrijp ik wat u bedoelt en wat u zegt. Natuurlijk, het is ook niet ons doel dat er meer administratief werk uiteindelijk moet komen. Dat zal in het begin zeker wel nodig zijn maar het gaat meer om de uitvoering. Iedere keer krijgen we te horen: er is daar geld over gebleven, dat gaan we nog wel een keer inzetten. Er is daar geld overgebleven, dat gaan we nog wel een keer daarvoor gebruiken. Maar ons doel is dat het juist naar de zorg toegaat. Dat hoeft geen maanden te duren. Dat kan ook veel sneller gebeuren dan dat we er zo lang op moeten wachten of dat mensen er zo lang op moeten wachten.

De **voorzitter**: Akkoord. Gaat u verder mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Voorzitter, is het college bereid dit inzicht per zorgonderdeel te geven? Zodat we weten waar het geld vastloopt en waar het beter kan. Maar zorg gaat niet alleen over formulieren en systemen. Maar ook over mensen en zeker over onze jongeren. In Zoetermeer zijn er steeds meer jongeren die zich terugtrekken, gepest worden of zich alleen voelen. Soms zonder dat iemand het doorheeft. En de PVV vindt dat geen enkel kind onzichtbaar mag zijn. Daarom dienen wij de motie Geen kind onzichtbaar in. En hiermee hopen we dat jongeren de hulp krijgen die ze nodig hebben, voordat het te laat is. Want elk kind verdient het om gezien te worden voorzitter.

De **voorzitter** Mijnheer Smits, voordat u verdergaat, een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Hoewel de motie waar mijnheer Smits het net over heeft een sympathiek onderwerp is, wil ik het even hebben over de technische achtergrond van de motie. Ik heb het een paar keer gezien in moties die worden ingediend, dat er staat in de begroting ruimte vrij te maken voor... Wat ons betreft is dat iets dat je bij het voorjaarsdebat kunt doen, omdat de begroting er dan nog niet is. Maar nu hebben we de begroting voor ons liggen en kun je volgens mij alleen nog per amendement ruimte maken in de begroting, niet per motie.

De **voorzitter**: De heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Duidelijk, ja. Zo had ik er zelf niet naar gekeken.

De **voorzitter**: Gaat uw verder met uw betoog.

De heer **Smits** (PVV): Ook blijven we ons zorgen maken over de woningmarkt. Voor starters, voor ouderen en voor gezinnen die gewoon in Zoetermeer willen blijven wonen. De wachtlijsten zijn lang en het lijkt er maar niet beter op te worden. De PVV zegt: bouwen graag, maar wel voor onze eigen inwoners eerst, want anders vertrekt juist iedereen uit de stad. We zien dat de kosten voor statushuisvesting blijven stijgen, terwijl de begroting daar amper transparant over is. Daarom onze vraag aan het college: hoeveel kost de taakstelling voor statushouders de gemeente in 2026 en gaat dat niet ten koste van onze eigen inwoners op de wachtlijst? Voorzitter, van wonen gaan we naar werken. Want zonder een sterke lokale economie staat elke stad stil. Nog te vaak gaan gemeentelijke opdrachten naar bedrijven buiten Zoetermeer terwijl we hier genoeg ondernemers hebben die keihard werken, mensen aan het werk houden en elke euro in de stad laten rondgaan. Daarom zegt de PVV koop lokaal, gun lokaal. Dat is geen gunst, maar gewoon gezond verstand. Daarom dienen wij de motie Koop lokaal, gun lokaal binnen de regels in. Deze motie wordt mede ingediend door Zoetermeer Vooruit, FVD en de LHN. Met deze motie vragen wij om inzicht in wat lokaal wordt besteed en om meer actieve betrokkenheid van Zoetermeerse ondernemers bij de gemeentelijke opdrachten.

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik vraag me af of de PVV al technisch heeft gecheckt of dit ook binnen de wet kan.

De **voorzitter**: De heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dat heb ik. Ik heb hem eerst anders opgesteld en toen werd ik aangesproken door mijn collega en die zei: er zijn hier Europese regels voor. Maar toen ben ik op een gegeven moment gaan kijken, het is ook juist tot bepaalde bedragen, ik heb ze nu even niet bij de hand, maar je kan dus binnen bepaalde regels die lokale aanbesteding doen. En daarom heb ik op een gegeven moment ook alle linkjes erbij gezet, ook van Zuidplas, Hoeksche Waard, Woensdrecht. Het zijn allemaal gemeenten die al op die manier werken. Dus er zijn gewoon wel regels voor om dat ook lokaal te kunnen doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Oké, maar dan heeft de PVV het dus over een lokale aanbesteding en niet dat je binnen een Europese aanbesteding de voorkeur zou kunnen geven aan lokale aanbieders?

De **voorzitter**: De heer Smits:

De heer **Smits** (PVV): Klopt, dan wordt het inderdaad een lokale aanbesteding en dan zit je inderdaad met bepaalde regels vast.

De **voorzitter**: Akkoord, gaat u verder.

De heer **Smits** (PVV): Ja, en voor wie nu denkt: dat mag vast niet van Europa, geen zorgen. Ook Brussel hoeft er niet wakker van te liggen als wij gewoon bij onze eigen ondernemers bestellen, zolang het maar binnen de regels is. Voorzitter, kan het college toezeggen dat de lokale bedrijven voortaan actief worden benaderd voor onderhandse opdrachten binnen de bestaande regels? En dan de financiën, voorzitter. We kunnen het niet mooier maken dan het is, de financiële risico's stapelen zich op. We hebben structurele tekorten, incidentele dekkingen en ondertussen doen we of het allemaal nog wel past. Daarom dienen wij de motie in Eerlijk overzicht van structurele risico's en tekorten. Met deze motie vragen we om jaarlijks een duidelijk overzicht: welke risico's zijn structureel, welke tijdelijk en waar zitten juist de gaten. Transparantie kost niets, maar voorkomt veel. De raad hoort precies te weten waar we financieel aan toe zijn, voordat we straks met een glimlach het ravijn instappen.

De **voorzitter**: De heer Smits, een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel, voorzitter. Ten eerste heb ik altijd een beetje bezwaar tegen moties waarin om eerlijk overzicht wordt gevraagd, alsof we hier niet altijd met eerlijke overzichten werken. Maar bij deze motie specifiek, de PVV doet net alsof de begroting geen inzicht geeft in risico's, dekkingen en tekorten. Ik vraag me af wat daar de onderbouwing van is.

De **voorzitter**: De heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Het is niet zo dat wij de indruk willen wekken dat het nu helemaal natuurlijk niet gebeurt, maar bij sommige punten mis je gewoon juist net die transparante overzichtelijkheid ervan. Waar zitten nog tekorten, waar kunnen we nog geld naartoe schuiven? En dat is eigenlijk waarom die motie komt.

De **voorzitter**: Ik zie mevrouw Brouwer en dan komt mevrouw Sandifort. Eerst mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik moet wel eerlijk zeggen dat voor het woord transparant precies hetzelfde geldt, alsof we hier niet met transparante overzichten werken.

De **voorzitter**: Vindt u het goed als ik eerst naar mevrouw Sandifort ga? Dan kunt u dat meenemen. Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja dank u wel voorzitter. Ik heb een beetje dezelfde reactie als mevrouw Brouwer op die motie. Het klinkt net alsof we nu dingen niet krijgen of geen inzichten hebben. Uw antwoord op mevrouw Brouwer hielp me nog niet echt. Misschien kunt u een voorbeeld geven van iets dat u dan nu mist?

De **voorzitter:** De heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Even kijken. We hebben het er ook met het Voorjaarsdebat op een gegeven moment voor over gehad. Op een gegeven moment was er geld over in een bepaald onderdeel en dat is toen niet uitgegeven in het onderdeel zelf en dat zou dan later wel weer terugkomen. En daar mis je dan juist, wij missen dan juist net, dus... ja, hoe leg je dat duidelijk uit, juist die transparantie. Nu hebben we het over dan gaan we het wel weer besteden op ditzelfde onderdeel, maar nu wordt het weer terug in een potje gedaan. En daar missen wij gewoon juist de cijfers van, eigenlijk. Ja, het is een beetje... Ja, sorry dat ik het niet helemaal duidelijk kan brengen.

De **voorzitter**: Ik zie mevrouw Brouwer nog. En dan wil ik het gaan afronden. Mevrouw Brouwer gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, ik constateer dat de PVV niet vindt dat het aan transparantie ontbreekt, maar dat ze het er gewoon niet mee eens zijn. En dat mag natuurlijk.

De **voorzitter**: Akkoord, ik stel voor, gezien deze discussie, dat u met uw verhaal verdergaat. Gaat u verder, mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV) Ja, dank u wel, voorzitter. Misschien niet transparant genoeg, laten we dat dan daarop houden. Even kijken, daarom in ieder geval onze vraag aan het college: hoe gaat het college voorkomen dat de tekorten uit 2029 al niet eerder voelbaar worden voor de inwoners? Voorzitter, dan over naar bestaanszekerheid. Een groot woord, maar het gaat over iets kleins, over menselijkheid. Iedereen kent wel iemand die het moeilijk heeft. Een alleenstaande moeder, een gepensioneerde met hoge lasten of een jongere die ondanks werk zijn rekening niet kan betalen. Daarom dienen wij de motie in Investeer in bestaanszekerheid nu het nog kan. Met deze motie vragen wij het college binnen de bestaande middelen te kijken welke budgetten verschoven kunnen worden naar hulp aan onze inwoners want er is ruimte.

De **voorzitter**: De heer Smits, een interruptie van mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter dank u wel. Het is altijd hoopgevend dat een rechtse partij een linkse motie indient, laat ik dat vooropstellen. Maar ik zei het ook al in mijn spreektekst, de wethouder komt met een Actieagenda Bestaanszekerheid. Daar gaan we het nog voor de verkiezingen over hebben. Volgens mij doet hij al heel veel van wat in uw dictum staat, van uw motie. Kunt u niet beter deze intrekken en dan de dingen die u wilt daar bespreken? Want dan kunnen we alles in samenhang met elkaar bekijken. Deze komt voor ons, alhoewel sympathiek, te vroeg.

De **voorzitter**: Mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel voorzitter. Ik begrijp het, maar we hebben al eerder dit soort 'zelfde idee moties' erover ingediend. En iedere keer is het: we komen er later op terug maar het duurt voor de inwoners vaak gewoon te lang. We kunnen niet vaak zo lang wachten totdat er eindelijk iets gebeurt op bepaalde vlakken. Daarom willen we gewoon met zo een motie toch gewoon er wat meer vaart achter zetten in plaats van dat we maar iedere keer moeten wachten tot volgend jaar of het weer aangepakt wordt. Daarvoor deze motie.

De **voorzitter:** Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dat snap ik. Ik ben ook wel eens tegen die ergernis aangelopen. Maar in dit geval, bij de drie bullets bij uw eerste bullet in het dictum, die dingen gebeuren volgens mij allemaal al. Dat laatste: versnelling van hulp aan jongeren in kwetsbare situaties, ik heb het ook even gecheckt, we hadden ook een idee om iets in te dienen, dan blijkt dat de wethouder het gewoon al gaat doen, of al doet. Dus wat dat betreft hadden we misschien liever gezien dat u eerst even had gecheckt of deze dingen al niet gebeuren.

De **voorzitter:** Een reactie van de heer Smits hierop? Nee, geen. Dan stel ik voor dat u verdergaat. Gaat u verder.

De heer **Smits** (PVV): Elk jaar blijft er geld over binnen het sociaal domein. Terwijl mensen juist moeite hebben met het rondkomen. In de begroting lezen we dat het aantal bijstandsuitkeringen gelijk blijft. Voorzitter, waarop baseert het college dat nu alles duurder wordt en steeds meer mensen moeite hebben met vaste lasten? Wat we nu doen bepaalt of Zoetermeer een stad blijft waar niemand buiten de boot valt. Daarom investeren in de mensen en niet in papier.
Voorzitter, tot slot, Zoetermeer heeft behoeft aan daadkracht en duidelijke keuzes, aan een gemeente die haar inwoners vooropzet. Daarom zijn onze moties allemaal gericht op hetzelfde doel. Meer duidelijkheid, minder bureaucratie en meer doen voor onze eigen inwoners. Daarom zullen we ook meerdere moties van andere partijen mede indienen om dat doel te behalen. De PVV Zoetermeer kiest voor veiligheid, zorg, bestaanszekerheid en gezond verstand want daar wordt de stad beter van. Geen dikke rapporten maar daden. Dat is precies dat Zoetermeer nu nodig heeft. Dank u wel.

De **voorzitter:** Dank u wel mijnheer Smits voor uw eerste termijn.

Motie 2511-26 ingediend door PVV, FVD
Veiligheid zichtbaar maken in elke wijk

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;
ter bespreking van de Programmabegroting 2026-2029;

constaterende dat:
- inwoners regelmatig melding maken van overlast en onveiligheidsgevoelens in buurten en winkelcentra;
- de raad slechts beperkt inzicht heeft in waar en hoe toezicht, camerabewaking en handhaving worden ingezet;
- preventie en handhaving effectiever zijn als inzicht en vergelijking per wijk beschikbaar zijn;

overwegende dat:
- veiligheid een kerntaak van de gemeente is;
- transparantie over inzet en resultaten bijdraagt aan vertrouwen en betere keuzes;

verzoekt het college om:
- jaarlijks per wijk een veiligheidsverslag te publiceren met:
  - aantal overlastmeldingen en incidenten;
  - inzet en bezetting van boa's;
  - aanwezigheid van cameratoezicht en resultaten daarvan;
- deze gegevens te gebruiken voor het jaarlijks veiligheidsplan en wijkgerichte inzet;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-27 ingediend door PVV, Zoetermeer Vooruit, SP, LHN
Zorggeld naar zorg

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;
ter bespreking van de Programmabegroting 2026-2029;

constaterende dat:
- de uitgaven aan jeugdzorg en Wmo opnieuw stijgen;
- wachtlijsten en bureaucratie blijven bestaan ondanks hogere kosten;
- het onduidelijk is welk deel van het zorgbudget daadwerkelijk bij inwoners terechtkomt;

overwegende dat:
- de gemeenteraad inzicht moet hebben in de verhouding tussen uitvoeringskosten en directe zorgkosten;
- meer transparantie helpt om beter te sturen op doelmatigheid en resultaten;

verzoekt het college om:
- bij de eerstvolgende tussenrapportage inzichtelijk te maken:
  - welk percentage van het zorgbudget wordt besteed aan directe zorgverlening;
  - welk percentage aan organisatie, administratie en advies;

- en bij overschrijdingen voorstellen te doen om de uitvoeringskosten te verlagen ten gunste van directe zorg;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-28 ingediend door PVV
Eerlijk overzicht van structurele risico's en tekorten

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;
ter bespreking van de Programmabegroting 2026-2029;

constaterende dat:
- de begroting na 2026 structureel tekort vertoont, oplopend tot ruim € 22 miljoen in 2029;
- de raad slechts beperkt inzicht heeft in de samenhang tussen bezuinigingen, risico's en incidentele dekkingen;
- de provincie nadrukkelijk toezicht houdt op structureel begrotingsevenwicht;

overwegende dat:
- inzicht in structurele risico's en dekkingsmaatregelen noodzakelijk is voor goed financieel toezicht;
- transparantie over financiële risico's bijdraagt aan vertrouwen en bestuurlijke betrouwbaarheid;

verzoekt het college om:
- bij de volgende begroting een integraal overzicht op te nemen van:
  - structurele risico's (zoals tekorten sociaal domein, rentelasten, en kapitaallasten),
  - tijdelijke dekkingen en hun aflopende werking,
  - en de verwachte impact van rijkswijzigingen ('ravijnjaar' 2028);
- en dit overzicht jaarlijks te actualiseren.

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-29 ingediend door PVV
Investeer in bestaanszekerheid nu het nog kan

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;
ter bespreking van de Programmabegroting 2026-2029;

constaterende dat:
- de begroting voor 2026 nog een beperkt positief saldo kent, maar daarna tekorten laat zien;
- er in eerdere jaren sprake was van onderbesteding binnen het sociaal domein, met overschotten op jeugdzorg en armoedebeleid;
- veel inwoners, ondanks deze overschotten, nog steeds kampen met schulden, betalingsachterstanden en oplopende kosten van levensonderhoud;

overwegende dat:
- vroegtijdige ondersteuning bij geldzorgen, schuldhulp en jeugdhulp voorkomt dat problemen groter en duurder worden;
- het van gezond verstand getuigt om beschikbare ruimte te benutten vóórdat nieuwe tekorten ons beperken;
- inwoners in kwetsbare situaties nú geholpen willen worden, niet pas na de volgende tussenrapportage;

verzoekt het college om:
- binnen de bestaande begroting 2026-2027 te onderzoeken welke gerichte maatregelen mogelijk zijn om de bestaanszekerheid van kwetsbare inwoners te versterken, waaronder:
  - versnelling van vroegtijdige schuldhulp en armoedepreventie;
  - tijdelijke lastenverlichting of ondersteuning voor minima;
  - versnelling van hulp aan jongeren in kwetsbare situaties;
- deze inzet en dekking vóór de Perspectiefnota 2026 aan de raad voor te leggen.

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-30 ingediend door PVV, Zoetermeer Vooruit, FVD, LHN
Koop lokaal, gun lokaal (binnen de regels)

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;
ter bespreking van de Programmabegroting 2026-2029;

constaterende dat:
- de gemeente jaarlijks voor tientallen miljoenen euro's aan opdrachten uitgeeft;
- een aanzienlijk deel daarvan nog steeds terechtkomt bij bedrijven buiten Zoetermeer;
- veel lokale ondernemers aangeven dat zij niet of te laat weten wanneer de gemeente opdrachten uitgeeft;

overwegende dat:
- lokaal inkopen bijdraagt aan werkgelegenheid, maatschappelijke betrokkenheid en trots in de stad;
- binnen de (Europese) aanbestedingsregels voldoende ruimte bestaat om lokale ondernemers vaker te betrekken bij onderhandse opdrachten;
- andere Nederlandse gemeenten, zoals Zuidplas en Hoeksche Waard, laten zien dat lokaal inkopen prima werkt binnen de regels;
- meer transparantie en actieve uitnodiging van lokale bedrijven leidt tot eerlijke kansen en een sterkere lokale economie;

verzoekt het college om:
- jaarlijks inzicht te geven in het percentage opdrachten (en totale waarde) dat gegund wordt aan Zoetermeerse bedrijven;
- actief lokale ondernemers te informeren over aankomende opdrachten via het ondernemersportaal en netwerkbijeenkomsten;
- en te onderzoeken hoe de gemeente lokale ondernemers beter kan betrekken bij onderhandse en enkelvoudige opdrachten, binnen de geldende aanbestedingsregels.

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-31 ingediend door PVV
Geen kind onzichtbaar – aanpak pesten en sociaal isolement

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;
ter bespreking van de Programmabegroting 2026-2029;

constaterende dat:
- jongeren in Zoetermeer nog altijd te maken hebben met pesten, uitsluiting of sociaal isolement met soms ernstige gevolgen;
- dit kan leiden tot ernstige psychische problemen, schooluitval of zelfs suïcidaliteit;
- signalen vaak te laat worden opgepakt doordat scholen, wijkteams en hulpverlening niet altijd samenwerken;

overwegende dat:
- de gemeente verantwoordelijk is voor de sociale veiligheid en het welzijn van haar inwoners, ook van jongeren;
- vroegtijdige signalering, directe hulp en betrokkenheid van de wijk de kans op escalatie aanzienlijk verkleinen;
- een integrale, wijkgerichte aanpak beter werkt dan losse projecten of campagnes;

verzoekt het college om:
- een gemeentebrede aanpak 'Geen kind onzichtbaar' op te zetten, waarin scholen, jeugdwerk, wijkteams en zorg samenwerken om pesten, eenzaamheid en isolement vroeg te signaleren;
- in ten minste twee wijken te starten met een pilot sociaal veiligheidsteam dat structureel contact onderhoudt met scholen en jongeren;

- jaarlijks aan de raad te rapporteren over het aantal meldingen, de geboden hulp en de resultaten hiervan op te nemen in de jaarlijkse Rapportage Sociaal Domein, zodat de raad structureel zicht houdt op de voortgang en effecten;
- bij de begroting 2026 middelen te reserveren om deze aanpak, bij bewezen resultaat, structureel voort te zetten;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Smits, voor uw eerste termijn. Dan stel ik voor dat wij nu tien minuten gaan schorsen. Ik schors de vergadering tot 11.25 uur.

Schorsing

De **voorzitter:** Ik heropen de vergadering en wij gaan verder met de eerste termijn van de gemeenteraad. En ik wil daarvoor het woord geven aan de heer Boerboom van GroenLinks, fractievoorzitter. Gaat uw gang.

5. GroenLinks

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Vandaag voelt een beetje als een afscheidsoptreden. De laatste soloplaat van GroenLinks voordat we straks de krachten bundelen met de PvdA. Dus ja, voorzitter, zie dit maar als onze farewell tour. Een laatste groene, sociale en vurige bijdrage voor we samen verdergaan als één progressieve beweging. Voorzitter, begrotingen draaien vaak om cijfers, maar achter al die cijfers schuilen mensen. De vrouw die meerdere banen nodig heeft om de huur te betalen, de jongere die maar blijft wachten op een woning en de mantelzorger die dreigt uit te vallen door overbelasting. Helaas zien we dit allemaal steeds meer. Voor GroenLinks is het uitgangspunt simpel. Beleid moet bijdragen aan een eerlijk, groen en menselijk Zoetermeer. Dat vraagt niet altijd om meer geld, maar wel om andere keuzes, waarbij de lange termijn minstens zo belangrijk is als morgen. Voorzitter, de betrokkenheid van inwoners zag je onlangs prachtig bij de lichtjestocht door Zoetermeer. Vrouwen, gesteund door vele mannen, die samen de nacht opeisten voor hun veiligheid en daarmee ook voor hun vrijheid. Het was hartverwarmend om te zien hoeveel mensen meeliepen, maar het is tegelijk ook zorgelijk. Dat op zo een tocht zoveel mensen afkomen laat zien dat dit een onderwerp is dat leeft en waar we veel te lang voor hebben weggekeken. Daarom dient GroenLinks samen met PvdA, D66, CDA, Zó! Zoetermeer en VVD vandaag een motie over femicide en de veiligheid van vrouwen in. Wij vragen het college om de succesvolle noodknopaanpak uit Rijswijk te benutten, zodat vrouwen in acuut gevaar direct hulp kunnen krijgen, dat er één aanspreekpunt komt dat meteen kan handelen, dat we samen met politie en hulporganisaties de lijnen kort houden.

De **voorzitter:** Mijnheer Boerboom, een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel, voorzitter. Mag ik aan GroenLinks dezelfde vraag stellen? Komt er straks één grote motie over veiligheid op straat en femicide en dergelijke in plaats van al die losse van vandaag?

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Zeker, mag u diezelfde vraag stellen. Er werd net al gezegd, er lopen contacten. We zijn nog aan het kijken en we zijn ook benieuwd straks naar de burgemeester. We zien twee wegen voor ons. Of inderdaad kijken of we tot één product gezamenlijk kunnen komen, ik zie wel dat er andere accenten in moties worden gelegd, dus daar zie ik nog wel een uitdaging. En anderzijds zouden we ons ook kunnen voorstellen dat we alle moties gewoon aannemen die een meerderheid halen en dat we daarna aan de burgemeester vragen om met een aanpak te komen.

De **voorzitter**: Ik ben blij dat ik de zalvende oplossing ben. Mevrouw Brouwer nog? Nee, geen behoefte? Mevrouw Sandifort, ga je gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, een reactie op mevrouw Brouwer, maar de heer Boerboom gaf eigenlijk hetzelfde antwoord. Het is natuurlijk mooi als we dingen kunnen samenvoegen, maar laten we ook niet de intentie van elke losse motie hierover verloren laten gaan. En ik vind het ook echt een mooi signaal dat zoveel partijen hier een oplossing, in welke vorm dan ook,

voor aandragen en ik denk dat de burgemeester daar echt wel iets moois van kan maken.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan stel ik voor dat u verdergaat, mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, voorzitter. Nog de laatste zin hierover. Vrouwen moeten zich veilig kunnen voelen in hun huis, in hun straat en in onze stad. Dat is geen wens, dat is een basisvoorwaarde voor een succesvolle stad. Voorzitter, een thuis hebben zou vanzelfsprekend moeten zijn, maar in Zoetermeer is dat, net als in veel steden, allang niet meer zo. Starters, gezinnen, ouderen, iedereen zit vast. De woningmarkt is geen plek meer om te wonen, maar een speelveld voor speculanten. De huren zijn torenhoog, de koopwoningen onbereikbaar en de wachtlijsten eindeloos. We zijn blij dat deze begroting extra middelen vrijmaakt om de wooncrisis aan te pakken, maar eerlijk is eerlijk, het heeft vier jaar geduurd voordat het Volkshuisvestingsprogramma er kwam. Vier jaar. Dat is niet alleen zonde van de tijd, maar ook van de kansen die we hebben laten liggen. Had die energie er eerder in gezeten, dan hadden we al veel meer aan de woningnood in Zoetermeer kunnen doen. Toch voorzitter, het is goed dat de koers zo meteen helder is. Wat GroenLinks betreft mag er nog wat meer focus op bouwen voor mensen en niet voor de markt. GroenLinks wil dat het recht op woning weer echt centraal komt te staan in het beleid, zodat iedereen in Zoetermeer een thuis kan vinden. Voorzitter, en als we bouwen dan doen we dat wat ons betreft groen want wonen en natuur hoeven elkaar niet uit te sluiten. Zoetermeer 2040 laat dat duidelijk zien. Wat GroenLinks betreft moeten we dan ook meer investeren in ons groen. Daarom dient GroenLinks samen met PvdA, D66 en Zoetermeer Vooruit een motie in om te onderzoeken of Zoetermeer zich kan aansluiten bij het Nationaal Park City-initiatief. Een internationaal initiatief dat steden uitdaagt om natuur, leefkwaliteit en duurzaamheid centraal te stellen in hun ontwikkeling. We willen weten: wat zijn de voorwaarden, wat zijn de stappen en hoe kunnen we onze lokale initiatieven van bewoners, scholen en bedrijven daarin samenbrengen. Voorzitter, soms lijkt het alsof het...

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom, voordat u verdergaat. Interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): En wat is voor de stad eigenlijk het voordeel van ons daarbij aansluiten?

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik denk dat er meerdere aspecten aan zitten. Je ziet dat nu steeds meer steden zich hierbij aansluiten, dus dat je laat zien ook daadwerkelijk waar je voor staat. Ik denk dat je gebruik kan maken van kennis en expertise uit andere steden. Het is niet voor niks dat wij ook in Rotterdam recent langs zijn geweest als raad voor een werkbezoek en dat is door veel mensen heel positief ervaren en heeft ook weer nieuwe inzichten, denk ik, gebracht waar we wat mee kunnen. Dit is wat ons betreft een uitvloeisel eruit om daar invulling aan te geven.

De **voorzitter**: Ik zie verder geen reacties. Gaat u verder mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Soms lijkt het alsof het klimaatdebat wat van de radar is verdwenen. Alsof we het te druk hebben met andere crises, maar de klimaatcrisis wacht niet. En laten we eerlijk zijn, als we nu niet investeren, betalen onze kinderen straks de prijs. Isoleren van woningen bijvoorbeeld is niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor de portemonnee van mensen, die elke maand worstelen met hun energierekening. Het is zo een win-win dat we ons bijna moeten afvragen waarom we niet al lang in de hoogste versnelling staan. GroenLinks wil meer urgentie, meer tempo en vooral meer verbinding met inwoners. Maak het tastbaar. Laat zien dat duurzaamheid niet iets voor later is, maar iets wat nu verschil maakt. In elk huishouden, in elke straat. Laten we samen zorgen dat binnenkort niemand meer in een huis met energielabel D of slechter woont. Voorzitter, over de toekomst gesproken. Bij wie de klimaatcrisis wel volop leeft, dat is onze jeugd. Maar ook op veel andere thema's worden jongeren geraakt waarover wij hier besluiten nemen. Wonen, veiligheid, jeugdzorg en onderwijs. Toch zijn ze nauwelijks betrokken bij hoe dat beleid tot stand komt. Daarom dienen we twee moties in over jongerenparticipatie. De eerste motie, die we samen met PvdA en PDvZ indienen, vraagt om samen met onderwijsinstellingen structureel beleid te maken voor jongerenparticipatie. Niet alleen praten over jongeren, maar met jongeren. En met als uitgangspunt dat de gemeente naar de jongeren toe moet en niet andersom. De tweede motie gaat over de verbinding tussen gemeenteraad en medezeggenschapsraden van scholen en dienen we samen met de PvdA in. Wij stellen voor om één

keer per jaar een gezamenlijk overleg te organiseren. Zo kunnen jongeren direct hun stem laten horen over de thema's die hen raken.

De **voorzitter**: Ik zie een aantal interrupties. Ik ga eerst naar de heer Doncker en dan naar mevrouw Sandifort. De heer Doncker, gaat uw gang.

De heer **Doncker** (LHN) Ja, dank u wel, voorzitter. De MR bestaat natuurlijk niet alleen maar uit studenten of leerlingen, maar ook uit ouders en personeel. Mijn ervaring is dat de MR heel erg schoolgericht is en ook echt over schoolzaken gaat. Ik vind eigenlijk dat de gemeenteraad daar zich verre van moet houden. Wat is de winst die u ziet als u met MR gaat overleggen?

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik denk dat het daadwerkelijk ons nieuwe inzichten kan opleveren en ook perspectieven kan binnenhalen die we nu nog niet hebben. Ik denk dat het voor ons ook best lastig is en zoeken is hoe we met jongeren in verbinding kunnen staan en wij zien in die MR'en ook een logisch verbond. Daarnaast heeft de gemeente zelf met schoolbesturen veel contacten en wij als gemeenteraad eigenlijk helemaal niet, terwijl dit toch wel degelijk iets is wat relevant is voor ons als stad.

De **voorzitter**: De heer Doncker nog en dan mevrouw Sandifort. De heer Doncker.

De heer **Doncker** (LHN): Ja, dank u wel. Ja, dat overleg met schoolbesturen snap ik. Want wij gaan over gebouwen en over faciliteiten en daar hebben besturen ook heel erg veel mee te maken, dat snap ik en dat hoort ook zo. Maar nogmaals, u heeft me niet kunnen overtuigen van het feit dat studenten of leerlingen van een MR een bijdrage kunnen leveren. A, zie ik op scholen dat het heel erg moeilijk is om studenten of leerlingen voor de MR warm te maken, en nog een overleg erbij en ik heb ook twijfels over de organisatie, want er zijn heel veel scholen.

De **voorzitter**: Mijnheer Boerman:

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, toevallig is een van onze fractieleden actief op een mbo-school en die hoort juist heel veel welwillendheid en die wil juist graag met de gemeente ook spreken en dat jongeren daar meer in invloed kunnen pakken. Dus ja, wij hebben daar een ander beeld bij en mijn idee zou zijn, laten we het gewoon een keer uitproberen. Als het van een van beide kanten, van allebei de kanten, als niet positief is ervaren, kunnen we er daarna natuurlijk mee stoppen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ook vanuit mijn pet met mijn dagelijkse werk was ik een beetje verbaasd over de motie, omdat ik ook niet zo een-twee-drie zie wat daar nou de verbinding zou moeten zijn. En ik vraag me inderdaad één af, heeft u signalen uit het funderend onderwijs dan met name, dat vind ik wel echt iets anders dan het mbo, uit MR'en die zeggen, oh ja, we moeten echt bij de gemeenteraad zijn. En dan is mijn vervolgvraag, die stel ik dan gelijk, wat staat er dan op de agenda?

De **voorzitter**: Mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, volgens mij moeten we die agenda met elkaar maken en zou het over meer dingen kunnen gaan. Ik kan me ook zo voorstellen dat een van onze ambities is om jongeren meer in de stad te houden. Laten we dan met die jongeren ook het gesprek aangaan. Wat hebben zij nodig om in de stad te blijven en waar zouden we prioriteit moeten leggen om er iets te noemen?

De **voorzitter**: Mevrouw Hensen zag ik nog, gaat uw gang. Nee, geen behoefte? Nee. Dan stel ik voor dat u verdergaat. Gaat u verder mijnheer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, over onze jeugd gesproken. De verhalen uit de jeugdzorg zijn schrijnend. Jongeren die geen hulp krijgen en soms zelfs slechter af zijn. Daarbij komt dat de kosten deze raadsperiode alleen maar verder zijn opgelopen, maar tegelijkertijd zien we dat jongeren nog

steeds te lang moeten wachten op de juiste hulp. Wanneer hulp te laat komt, verergeren die problemen. Blijven jongeren langer in het zorgtraject en lopen de kosten juist verder op. Door sneller te schakelen en de juiste ondersteuning te bieden, doen we wat echt telt, jongeren helpen om weer vooruit te komen. Dat vraagt ook om een sterke inzet op preventie. Voorkomen is immers nog altijd beter dan genezen voor kinderen, ouders en hulpverleners. Preventie kan ook…

De **voorzitter**: De heer Boerboom, een interruptie van de heer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, voorzitter, dit stukje verbaast mij een beetje van de heer Boerboom. Want volgens mij zijn die kosten toch dit jaar behoorlijk afgevlakt, in ieder geval die explosieve kostenstijgingen, die zijn behoorlijk afgevlakt. En ten tweede, die buurtteams gaan nu aan de slag, dat heeft toch heel veel preventiefs in zich? Of tenminste, die zijn al aan de slag en die worden volgend jaar doorontwikkeld. Ziet u dat niet een beetje positief?

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Nee, voorzitter. We zijn zeker niet alleen maar kritisch op de wethouder. We steunen ook op hoofdlijnen de weg die ze is ingeslagen. We moeten wel constateren dat de kosten nog steeds oplopen. We hebben de navraag gedaan en volgend jaar is de begroting weer € 2 miljoen of € 3 miljoen hoger, uit mijn hoofd, dan dit jaar. Ja, volgens mij was dat wel een van uw ambities. Nou willen we juist niet dat dat geld centraal staat, maar juist de zorg voor die kinderen. Wat we daarbij moeten constateren, is dat we nog steeds heel veel signalen krijgen dat het gewoon echt knelt, dat die wachtlijsten te lang zijn. En ik weet ook, we hebben allemaal niet ineens morgen de oplossing daarvoor. Maar wij denken wel, nou ja, dat met en die lokale wijkteams, maar ook met een nog versterkt preventief kader we meer resultaat zouden kunnen behalen.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, preventie kan ook heel concreet zijn namelijk, door te bewegen. Sporten is gezond, verbindt mensen en voorkomt problemen. Maar dan moeten de sportaccommodaties in onze stad wel op orde zijn en dat zijn ze niet. Of het nu gaat over FC Zoetermeer of De Oosterpoort, de gebouwen zijn verouderd, de velden vragen onderhoud en de plannen blijven hangen. GroenLinks vindt dat het tijd is om dit voortvarend op te pakken. Wachten is geen optie meer. We vragen de wethouder om de aanpak van onze accommodaties in de stad te versnellen en duidelijk te maken wat er nodig is om echt in beweging te komen. Letterlijk en figuurlijk. Dan, voorzitter, de financiële uitdagingen blijven groot. We weten allemaal dat we afgelopen zomer bij de Voorjaarsnota al moeilijke keuzes hebben gemaakt. Gelukkig konden we door een slimme verbouwing van de begroting en samenwerking in de raad de impact op inwoners beperken, maar laten we niet naïef zijn. Als er het rijk niets verandert, staan we binnenkort opnieuw voor lastige besluiten. Daarom voorzitter, een oproep aan onze inwoners. Denk straks goed na in het stemhokje. Kiezen we voor een groen en eerlijk Zoetermeer met een woning voor iedereen, veilige wijken en een toekomst voor onze kinderen? Of krijgen we een stad waar het ieder voor zich is, waar korte termijn regeert en lange termijn verdwijnt? Voorzitter, wij geloven dat Zoetermeer toe is aan een nieuwe start. Een stad waar wonen, eerlijk delen en duurzaamheid hand in hand gaan. Waar mensen centraal staan in plaats van systemen. Waar we luisteren, samenwerken en elkaar de ruimte geven om te groeien. Dat is de stad die GroenLinks voor ogen heeft. En straks, samen met de PvdA, gaan we er met nog meer energie aan werken. Dus ja, voorzitter, dit is onze laatste bijdrage als afzonderlijke fractie. Maar wees gerust, GroenLinks verdwijnt niet, we verdubbelen gewoon onze idealen. Dank u wel.

Motie 2511-32 ingediend door GroenLinks, PvdA
Raden in Beraad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- iedere onderwijsinstelling (vo, mbo & hbo) een leerlingen/studenten/medezeggenschapsraad heeft;
- er op dit moment geen georganiseerd contact is tussen deze raden en de gemeenteraad;
- het college van B&W overleg voert met de colleges van besturen van deze onderwijsinstellingen;

overwegende dat:
- de onderwijsinstellingen een grote rol spelen in de stad en er veel kennis over de instellingen beschikbaar is in de medezeggenschapsraden;
- vele onderwerpen die de gemeenteraad bespreekt impact hebben op deze leerlingen en studenten;
- een jaarlijks overlegmoment zinvol is omdat de medezeggenschapsraden jaarlijks wisselen van samenstelling;

spreekt uit:
- eens per jaar een overleg te plannen tussen de medezeggenschapsraden (van de vo-instellingen, mbo-instelling en hbo-instelling) en de gemeenteraad;

verzoekt het college
- de relevante contacten bij de onderwijsinstellingen hiervan op de hoogte te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-33 ingediend door GroenLinks, PvdA, PDvZ
Jongerenparticipatie zoals het hoort

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de afstand tussen de politiek en jongeren eerder groter dan kleiner wordt;
- jongeren degene zijn die de effecten ervaren van het beleid dat wij maken;
- Zoetermeer er nog steeds niet genoeg in slaagt om jongeren structureel te betrekken bij beleidsontwikkeling;

overwegende dat:
- jongeren die op dit moment wel actief betrokken zijn, geen complete afspiegeling zijn van de jongeren in Zoetermeer;
- onderwijsinstellingen ervaring hebben met succesvolle studentparticipatie;

verzoekt het college:
- in samenwerking met onderwijsinstellingen beleid te ontwikkelen voor structurele jongerenparticipatie bij de voorbereiding van beleidstrajecten die jongeren raken;
- hierbij als uitgangspunt te hanteren dat de gemeente actief naar jongeren toe gaat, in plaats van te verwachten dat jongeren naar de gemeente komen;
- de gemeenteraad over de voortgang en resultaten te informeren vóór het Perspectievendebat 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-34 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, CDA, Zó! Zoetermeer, VVD
Noodknop Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- elke acht dagen een vrouw in Nederland wordt gedood door femicide, en dat ook in Zoetermeer dergelijke dreigingen en femicide voorkomen;
- slachtoffers van huiselijk geweld vaak niet weten hoe zij veilig kunnen ontsnappen voor het te laat is;
- in Rijswijk sinds 2024 de aanpak met een 'noodknop' succesvol wordt toegepast, waarbij slachtoffers direct bij dreiging hulp krijgen van een hulpverlener én politieagent;
- deze aanpak zorgt voor onmiddellijke veiligheid, sneller ingrijpen en meer vertrouwen van slachtoffers om femicide te voorkomen;

overwegende dat:

- de Rijswijkse aanpak laat zien dat directe samenwerking en veiligheid vóór bureaucratie kunnen komen en dat daarmee levens gered worden;
- er ook een succesvolle pilot in België is, waarbij politiemensen risicovolle signalen (zogenaamde red flags) registreren die kunnen leiden tot femicide;
- ook Zoetermeer wil voorkomen dat mensen slachtoffer worden van huiselijk geweld of femicide;
- lokaal maatwerk en structurele, nauwe samenwerking tussen gemeente, politie, OM, opvang en zorgpartners essentieel zijn om levens te redden;

verzoekt het college:
- de kennis en ervaringen van de Rijswijkse 'noodknop'-aanpak te benutten en een vergelijkbare aanpak in Zoetermeer te starten;
- samen met politie, maatschappelijke opvang en hulpverleningsinstanties een 'noodknop-functionaris' aan te wijzen die direct kan handelen bij dreigend gevaar;
- een publiekscampagne te starten om de 'noodknop'-aanpak bekend te maken;
- uiterlijk in Q2 2026 te komen met een plan van aanpak 'noodknop Zoetermeer', waarin wordt beschreven:
  - hoe directe veiligheid van slachtoffers wordt gegarandeerd;
  - hoe lokale samenwerking structureel wordt versterkt;
  - hoe preventie, signalering en nazorg worden verbeterd;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-35 ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit
Van Stad tussen de Parken naar Nationaal Park Stad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- Rotterdam met het programma 'Rotterdam gaat voor groen' ons heeft laten zien hoe vergroening strategisch kan worden ingezet, met duidelijke doelstellingen en actieve bewonersparticipatie;
- inwoners van Rotterdam samenwerken om Rotterdam te laten erkennen als National Park City;
- het National Park City-initiatief een internationale beweging is die steden stimuleert om natuur, leefkwaliteit en duurzaamheid centraal te stellen in hun stedelijke ontwikkeling;
- Breda in mei 2025 als eerste stad in Nederland en de EU officieel is erkend als National Park City;
- Zoetermeer al diverse stappen heeft gezet op het gebied van vergroening, zoals het Centraal Park, groene daken, Tuinrangers en klimaatadaptieve projecten in Palenstein;
- Zoetermeer volop bewonersinitiatieven heeft en een uitgebreid participatieproces afgerond heeft in aanloop naar de Ruimtelijke Strategie;

overwegende dat:
- de Visie Zoetermeer 2040 inzet op een duurzame, gezonde en aantrekkelijke stad 'in en tussen de parken', met ruimte voor natuur, recreatie en sociale verbinding;
- aansluiting bij het National Park City-initiatief deze visie concreet kan versterken;
- de verantwoording participatie van de Ruimtelijke Strategie laat zien dat de stad een sterke wens heeft uitgesproken om te komen te een meer doorlopend gesprek met de gemeente;
- het initiatief kansen biedt voor samenwerking met bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties rond vergroening en klimaatadaptatie;

verzoekt het college:
- te onderzoeken wat de voorwaarden, stappen en implicaties zijn voor Zoetermeer om zich aan te sluiten bij het National Park City-initiatief;
- in kaart te brengen welke bestaande en geplande initiatieven in Zoetermeer aansluiten bij de criteria van het National Park City Charter;
- te verkennen welke partners (zoals bewonersgroepen, scholen, bedrijven en maatschappelijke organisaties) betrokken kunnen worden bij een eventuele campagne;
- de raad uiterlijk in het tweede kwartaal van 2026 te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en een voorstel te doen voor eventuele vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Boerboom, voor uw eerste termijn. En daarmee ga ik over naar de fractie van Zó! Zoetermeer, mijnheer Van der Vlies. Nog even voor alle volledigheid, de moties van GroenLinks had ik al gekregen van mijnheer Boerboom, maar zijn uiteraard straks onderdeel van de beraadslaging. Mijnheer Van der Vlies heeft het woord namens Zó! Zoetermeer. Gaat uw gang.

6. Zó! Zoetermeer

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u, voorzitter. Soms voelt de gemeenteraad als een langlopende Netflixserie. Meerdere seizoenen, wisselende hoofdrollen, cliffhangers in de vorm van moties vreemd en af en toe een politieke plottwist waarbij je denkt, wie heeft dit in hemelsnaam geschreven? Vandaag zitten we in de seizoensfinale van het politieke jaar. En zoals bij elke goede serie wil je als kijker weten, komt dit wel goed? Of eindigt het met een financiële cliffhanger en een open einde? Nou, die begroting is net sluitend. Maar vanaf 2027 glijden we richting de financiële afgrond die het rijk voor ons heeft georganiseerd. En dat vraagt om scherpe keuzes van het stadsbestuur. Geen mooie praatjes, maar heldere prioriteiten. Niet alles kan meer, maar wat wel kan, moet gewoon goed gebeuren. En we zien gelukkig ook een aantal dingen die beter gaan. De explosieve kostenstijgingen in de jeugdzorg lijken eindelijk iets te zijn afgeremd. Hopelijk is dat geen tijdelijke dip, maar een echte trendbreuk zodat volgend jaar de daling van de kosten kan worden ingezet. En volgend jaar vindt er ook een reorganisatie plaats van de afdeling Jeugd en worden de buurtteams verder doorontwikkeld en dat zien we echt als een kans. Dichter bij de inwoner, minder kastje, muurtje en meer doen wat werkt. We zijn voorzichtig optimistisch maar en daarin zijn we het eens met de heer Boerboom, we houden natuurlijk wel een oogje op de bijsluiter. Voorzitter, in Rokkeveen vragen bewoners al jaren om een woonzorgcentrum en terecht. In een wijk die vergrijst, is zo een voorziening geen luxe, maar een logische keuze. En slimme zorg hoort daarbij. Die hoort dichtbij, toegankelijk en menselijk te zijn. Daar willen we werk van maken, want als je ergens oud wil worden, dan het liefst in je eigen wijk en niet aan de andere kant van de stad, waar zelfs je rollator de weg niet kent. We snappen dat dit natuurlijk een complexe opgave is. Zorgaanbieders, vastgoed, ruimteclaims, allemaal ingewikkeld. Maar het mag wat Zó! Zoetermeer betreft niet blijven hangen in ja, we nemen het mee. Daarom vragen we het college concreet: wat is het perspectief? Wat is er nodig? En wanneer kunnen mensen hier iets van gaan merken? Dan de woningbouw. De woningnood is hoog. We zien dat er bijna door de hele stad wordt gebouwd, dus daar zijn we heel positief over. Maar niet overal. Bij project Eleanor Rooseveltlaan zien we bijvoorbeeld geen enkele beweging, zelfs niet nadat de bezwaarprocedure bij de Raad van State al is afgerond sinds begin april 2024. We hebben hier vragen over gesteld, want we willen al het mogelijke doen om die woningbouw te versnellen. We zijn nog lang niet klaar met woningbouw en dus hebben we opnieuw in ons verkiezingsprogramma opgenomen dat Zó! Zoetermeer wil dat elke Zoetermeerder passend kan wonen. Starters, gezinnen, ouderen, allemaal verdienen ze ruimte in onze stad. Dus bouwen we voor elke doelgroep met aandacht voor de leefbaarheid en het groen. Voorzitter, Zó! Zoetermeer dient vandaag vier voorstellen in. Praktisch, concreet en gevoed door wat we horen in de stad. En dan begin ik met motie 1: de fiets- en scooterwrakken. Ze staan scheef, ze roesten weg en ze lijken wel voor eeuwig geparkeerd. En wij zeggen in plaats van labelen en afwachten, gewoon direct weghalen en de verplichte twee weken in het depot bewaren en klaar ermee. Geen eindeloze procedures, gewoon een opgeruimde stad. En deze motie dienen we in samen met D66.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, een interruptie van de heer Nikerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Ja, ik lees wat Zó! Zoetermeer wil. Nu heeft Zó! Zoetermeer natuurlijk een aantal weken geleden juist om extra boa's gevraagd om ze niet extra taken te laten geven met de fatbikes. En wat schetst mijn verbazing, vervolgens zie ik hier een motie waarbij we iets anders gaan vragen van de boa's. Denkt u niet dat hierdoor meer van de boa's wordt gevraagd dan we op dit moment doen?

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies, gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, die begrijp ik helemaal niet, want volgens mij vragen we niks extra's van de boa's. We vragen alleen of die fietsen gewoon direct kunnen worden opgeruimd in plaats van dat we ze eerst gaan labelen. Dus in plaats van eerst labelen, gewoon gelijk meenemen en moven.

De **voorzitter**: De heer Nikerk en dan de heer Boerboom. De heer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel. Als dat zo is, dan ga ik hier heel positief naar kijken. Alleen op het moment dat het nu labelen is, dan is dat labelen. En als ik dan doorloop als boa, dan ben ik één minuut bezig geweest. Als ik bij elke fiets, waarbij ik denk, oh, hier, die moet opgehaald worden, dat vervolgens moet gaan doorgeven enzovoorts, dan lijkt me dat met meer tijd. Of ziet u dat anders?

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, voorzitter, ik moet toegeven, ik ben niet helemaal exact op de hoogte van de seconde-tot-secondehandelingen van de boa's om dit op te lossen. Maar volgens mij is het een kwestie van een foto nemen en doorgeven of doorappen aan de afdeling die de fietsen oplaadt en weg ermee. Dus ik denk dat we misschien iets uitsparen, misschien ook niet, maar ik heb niet het gevoel dat dit nou echt zoveel extra werk oplevert.

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Waar een beetje mijn twijfel zit, is het verschil tussen een fietswrak en een fiets die ergens geparkeerd staat. Misschien wat langer, omdat iemand ergens langer verblijft of wat dan ook, en dat die straks ook gelijk wordt verwijderd. En ik vind het wel onwenselijk dat alle fietsen, waarbij twijfel is of die daar wel moeten staan, straks in één keer worden verwijderd. En in de APV is dat volgens mij namelijk één categorie, maar ik ben benieuwd of u daar meer over weet.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nee, voorzitter, ik weet er serieus niet meer over dan de heer Boerboom. Dat zou ik me ook niet kunnen voorstellen, maar ik probeer wel zelf een beetje, ik mag aannemen dat de handhavers dat gewoon goed kunnen inschatten. Een fietswrak is echt een fietswrak. En als er een fiets staat met een lekke band, die ziet er voor de rest prima uit, dat is natuurlijk niet hetzelfde.

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Bij de fietsen kunnen we natuurlijk ook geen onderscheid maken tussen wat voor type elektrische fiets, want dan krijgen we de hele discussie: welke dikte van de band en dat soort zaken. Maar misschien is het goed dat we dan gewoon de reactie straks van de burgemeester afwachten en daar nog kijken of we hem kunnen aanscherpen.

De **voorzitter**: Ik zie de heer Van den Boomgaard ook voor een interruptie, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter, dank u wel. Er wordt nu dus aangegeven, ook in de motie al, dat het duidelijk en zichtbaar een wrak moet zijn. Volgens mij hebben we het dan gewoon over afval en nog erg grof afval ook, maar wat wel zwerfafval is. Is het dan niet beter om dit in het afvaldebat mee te nemen is mijn vraag, voorzitter, via u, aan de heer Van der Vlies.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nou ja, dat biedt misschien perspectieven, zou ik zeggen.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik zie verder geen interrupties. Gaat u verder, mijnheer Van der Vlies, met uw verhaal.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u, voorzitter. Dan motie 2, het meldpunt enge plekken. Wat ons betreft is veiligheid geen extraatje en gelukkig wordt dat gevoel breed gedeeld. Het is de basis van een leefbare stad. En toch voelen vrouwen met name zich vaker onveilig dan mannen, zelfs in hun eigen wijk. Dat blijkt niet alleen landelijk uit de cijfers, maar dat horen we ook in gesprekken in de stad. En Zó! Zoetermeer wil dat daar iets mee gebeurt. Dus geen symbolisch loket, maar een meldpunt dat echt werkt en dat meldpunt mag best zichtbaar zijn, Dat moet serieus worden aangepakt met concrete opvolging want als we beter weten waar het misgaat, kunnen we slimmer handhaven. Verlichting

verbeteren en met bewoners concrete oplossingen bedenken, met nadruk mét bewoners. Elke wijk verdient een gevoel van veiligheid. En deze motie dienen we in met CDA, D66 en de VVD.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies, interruptie van mevrouw Brouwer en ik zag mevrouw Bink en de heer Van den Boomgaard. Eerst mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik wil graag weten wat dit toevoegt aan het systeem van de BuitenBeter-app.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, voorzitter, wij hebben ook gecheckt dat er nu gewoon op alle vlakken zo een beetje mogelijkheid is tot het melden van enge plekken of van wat dan ook. Dus dat hebben we hier in Zoetermeer goed geregeld. Tegelijkertijd is het niet echt heel nadrukkelijk zichtbaar op de website. Dus je moet een klein beetje zoeken. En wat we graag willen, is dat ten eerste het duidelijker en aantrekkelijker wordt gemaakt dat dit een toegang is. En ten tweede willen we het graag zo uitnodigend mogelijk maken voor vrouwen, om dat veiligheidsgevoel bij hen te verbeteren. En ten derde willen we nu natuurlijk opvolging hebben. En daar hebben we natuurlijk in 2020, als ik me niet vergis, bij de grote bezuinigingsronde een deel van dat budget wegbezuinigd. Dat was maar een klein budgetje. Daarom vragen we nu of dat eventueel binnen de bestaande wijkbudgetten kan worden opgelost, omdat het gaat om relatief kleine bedragen.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, ik begrijp wel dat ze graag willen dat het beter zichtbaar wordt en duidelijker voor mensen dat ze via de BuitenBeter-app enge plekken kunnen melden. Dat vinden wij ook, maar dat is nog iets anders dan een nieuw meldpunt inrichten. Dat is voor mijn gevoel dubbelop naast de BuitenBeter-app.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, als het via de BuitenBeter-app kan, en dat is volgens mij ook de strekking van het voorstel van Zoetermeer Vooruit, is dat allemaal prima. Maar zoals het nu op de website staat, is het niet geweldig helder dat het ook op die manier kan. Er staat een opsomming van een aantal elementen waarvoor je kunt melden. Dit staat er niet nadrukkelijk genoeg bij. En ik denk, als we met zijn allen ook de moeite nemen om 's avonds zo een lichtjestocht te doen, kunnen we ook met zijn allen proberen om dat gevoel iets concreter te maken.

De **voorzitter**: Ook een interruptie ook van de heer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u, voorzitter. Kijk, in deze motie begint de titel eigenlijk al dat het voor vrouwen is, dus exclusief voor een deel van de Zoetermeerse bevolking. Mijn vraag aan de heer Van der Vlies is waarom alleen één deel van de bevolking en niet voor iedereen een veiliger Zoetermeer en een veilig gevoel bij alle Zoetermeerders?

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nee, dat is natuurlijk niet waar. Dat is natuurlijk onzin. We willen natuurlijk voor iedereen een veilig gevoel hebben. We hebben nu expliciet erbij gezegd dat het gaat over het veiligheidsgevoel voor vrouwen, omdat ons dat een beetje naar de keel grijpt. Dat geldt natuurlijk voor iedereen.

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Maar waarom benoemt u het zelfs in de titel. Dus wat het voornaamste stuk is waar mensen beginnen te lezen. Openbare ruimte voor vrouwen, om die dus alleen veilig te maken. Dan zou je toch die titel kunnen veranderen? Of sluit uw motie aan bij die van Zoetermeer Vooruit die inderdaad voor iedere Zoetermeerder is geschreven.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, wij wilden specifiek aandacht geven aan vrouwen. Dat is de laatste tijd ook gewoon heel nadrukkelijk in het nieuws geweest. Dat is ook de reden waarom we die lichtjestocht toen hebben gehouden. Dat was ook specifiek gericht op vrouwen. Daarvoor wilden we het op deze manier nu zo insteken. Maar veiligheid geldt natuurlijk voor iedereen en dat is ook de reden waarom er ook niet alleen vrouwen in de lichtjestocht meeliepen, maar ook iedere andere Zoetermeerder.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat. Gaat u verder.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dan motie 3, voorzitter, daar ben ik alweer. De ontsluiting in Oosterheem, die Zegwaartseweg, dat is wat ons betreft geen hoofdroute. Maar het verkeer denkt van wel. Het is smal, druk, gevaarlijk en gewoon ongeschikt voor de hoeveelheid verkeer die erdoorheen jaagt. Een eerdere suggestie van collega Van der Perk is afgeschoten en daarom vragen wij nu, laten we kijken naar alternatieven. Doe alsjeblieft die verkenning. Laten we onderbouwen wat nodig en mogelijk is. Deze motie dienen we in samen met de ChristenUnie-SGP, FVD en de PVV. Dan motie nummer 4, voorzitter, de tussenrapportage bomenbeleid. In 2015 waren er al bijna 500 mensen die via een burgerinitiatief toen al om meer ruimte vroegen, om zelf iets te kunnen doen aan bomen die overlast geven. En hun boodschap was duidelijk: Zoetermeer moet groen blijven, maar wel leefbaar groen. Tien jaar later bouwen we daarop voort met een aangepast bomenbeleid en daarbij krijgen inwoners eindelijk iets meer vrijheid en vertrouwen om zulke problemen aan te pakken. We hebben afgesproken dat de gemeente in 2025 en 2026 dertig gevallen per jaar zou behandelen, tegelijkertijd zien we dat het college 565 bewonersverzoeken heeft ontvangen in twee maanden tijd. En dat zegt genoeg, dit probleem gaat niet vanzelf weg. Er moet wat gebeuren. Het bomenbeleid leeft en die bewoners nemen het serieus en dat moeten wij ook doen. We willen graag inzicht in die situatie in begin 2026, om tijdig bij te kunnen sturen. Deze motie dienen we in met D66, PvdA, GroenLinks en PDvZ.

De **voorzitter**: Ik zag een interruptie van mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. De heer Van der Vlies zei zojuist: onze moties worden gevoed door wat we horen in de stad. Als het nu gaat om dit bomenbeleid, het is nog niet koud begonnen, of wij horen dat de pleuris is uitgebroken in de buurt-apps, niemand weet wie de aanvrager is. Mensen zijn overvallen en boos op elkaar, soms terecht, soms onterecht. En aanvragers snappen niet waarom zij niet zijn ingeloot en anderen weer wel en ze worden soms ook met de nek aangekeken door de buren. Hoe vindt u dat het gaat?

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nou, voorzitter, ik kan beamen dat wij ook berichten krijgen van de bevolking, van inwoners, dat de uitvoering nog niet helemaal vlekkeloos verloopt om dat maar even eufemistisch te melden. En dan moet ik zeggen dat voor ons het grootste deel van de meldingen die we krijgen, zeg maar 80%-20%, 80% gaat over de mensen die overlast hebben van bomen en 20% procent van de mensen die juist graag bomen erbij willen hebben. Die uitvoering loopt nog niet helemaal vlekkeloos. Er is nog steeds een heleboel onduidelijkheid en dat is een van de redenen dat we ook graag wat meer inzicht willen hebben, maar het gaat er ons vooral om dat wij een bepaald beeld hadden over wat betreft die overlast en dat we dan het idee hadden van we gaan met dertig meldingen starten. In het huidige tempo zijn we nog negentien jaar bezig om die problemen op te lossen. Tegelijkertijd zien we terug dat we tien jaar geleden ook al ongeveer zoveel mensen hadden die daar moeite mee hadden. Dat vinden we echt belangrijk genoeg om daar serieuzer werk van te maken dan dat we nu doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, als we tien jaar geleden ook al zoveel mensen hadden dan hadden we dit dus kunnen weten wat hier zou gebeuren. Dan hadden we dit volgens mij zo niet moeten organiseren. U zegt, het gaat nog niet helemaal vlekkeloos. Het gaat volgens mij helemaal niet vlekkeloos. Uw motie is volgens mij, we hebben hem wel gesteund, want we vinden dat die evaluatie er tussentijds moet komen. Maar het gaat vooral uit van de zorg dat we minder mensen kunnen bedienen die hun bomen kwijt willen. Maar kan het voor Zó! Zoetermeer ook de conclusie zijn dat we dit hele circus gewoon niet hadden moeten optuigen en dat we het anders moeten doen?

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies:

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, voorzitter, die conclusie, we staan er altijd voor open. Het gaat ons niet om dat het met dit systeem per se moet. Waar het ons om gaat, is dat we die klachten over die bomen serieus nemen en wij hadden echt wel een beetje het beeld dat er in de afgelopen tien jaar ook wat meer verbeteringen zouden zijn geweest, maar dat blijkt niet het geval. Of in ieder geval, het aantal mensen is nog steeds heel groot, dat daar last van heeft. Als blijkt dat we met een andere methode, op een betere manier kunnen voldoen aan de overlast van die mensen, staan we er helemaal voor open. Daarbij wil ik nog wel opmerken dat we niet praten over dat mensen bomen kwijt willen, Dat is niet insteek van de aanpassing bomenbeleid. De aanpassing bomenbeleid gaat met nadruk over vervangen of kortwieken van bomen. Dat is wat anders. Als wij bomen vervangen, hebben we daar helemaal geen moeite mee. Sterker nog, we hebben er juist wel heel veel moeite mee als er zomaar bomen worden weggehaald. Want we hebben juist ingestoken, met dit college juist, duizend bomen extra die we nu al hebben in de stad.

De **voorzitter**: Ik wil naar een ander als dat kan, als u het goedvindt, want ik ga naar de heer Doncker. Gaat uw gang.

De heer **Doncker** (LHN): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik heb een iets andere bewoording dan de collega van de PvdA. Wij hebben ons ook zorgen gemaakt over sociale cohesie bij dit plan. Dat was ook een van onze vragen. Ik zou het heel erg op prijs stellen, mijnheer Van der Vlies, als u dat ook zou kunnen meenemen in uw motie, dat u ook meeneemt hoe het sociale aspect is, want ik hoor inderdaad ook vanuit de buurten dat er ook, nou ja, twisten zijn, om het maar even zo te zeggen, over wel of niet indienen. Dus ik zou dat ook heel graag willen hebben onderzocht als dat kan.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Die geleid ik graag door naar het college, dat de motie mag interpreteren.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik zag de heer Van Steenis nog. Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank u, voorzitter. Een hele korte reactie. Er staat eventuele knelpunten verbetervoorstellen. Volgens mij staat het in de motie. Wat ik wil vragen, is dat wij iets minder verbaasd zijn over deze reacties, hoewel de heftigheid ons dan ook wel weer verbaasde. We kunnen natuurlijk kunnen zeggen, laten we dit experiment afwachten, er komt vanzelf een evaluatie en dan zien we de resultaten. Zó! Zoetermeer heeft een voorstel gedaan om dat tussentijds te doen. Dat steunen we van harte. Maar zo een rapportage kost weer tijd, dat doen we niet voor niets. En ik vraag de heer Van der Vlies te reflecteren op wat de raad ermee kan straks, of hoe zij zelf zien wat ze er graag mee zouden willen bereiken, met het maken van deze tussentijdse evaluatie.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, voorzitter, dan loop ik een beetje vooruit op de uitkomsten. Ik vind het prima dat uw partij samen met andere partijen al wat schriftelijke vragen heeft gesteld. Ik denk dat dit al wat informatie gaat opleveren. En ik mag aannemen dat wij hier helemaal openstaan in deze raad als een ander plan beter is of als we het beleid zouden moeten aanpassen, prima. Als dat blijkt uit die... Als dat niet het geval is, niet. Waar het ons om gaat, is dat als er vijfhonderd mensen zijn die overlast hebben van bomen en we zouden dat kunnen oplossen op een eenvoudige wijze. Door een vervanging of door wat te kortwieken, dan denken wij, dan moeten we daar misschien wat meer vaart achter zetten. We kunnen ons ook heel goed voorstellen dat andere mensen, die houden ook allemaal van bomen, we houden allemaal van groen, dat die daar wat grotere moeite mee hebben. En daar sluit ik bij aan bij mijnheer Doncker. Dat geeft emotie, bomen is emotie. Dus dat geeft best wat spanning, dat wil ik geloven.

De **voorzitter**: Kort, gaat uw gang mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank u, voorzitter. Overlast noemt u een paar keer in uw betoog. We hebben ook gezien dat er juist mensen zijn die ruimte aanvragen voor nieuw groen. En ik hoop dat die dan ook bij dezen, dat is een van onze vragen, bij die ingelote casussen zitten dat we inderdaad groen gaan toevoegen. Juist. Dank, in ieder geval, voor uw hele korte reflectie. Je doet zo een onderzoek, zo een vervroegde evaluatie die veel ambtelijke capaciteit vraagt, doe je niet voor niks. Dus

het is wel belangrijk om daar ook straks als raad wat mee te kunnen, dus ik hoop dat u dat onderschrijft.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, ja.

De **voorzitter**: Dan als laatste de heer Zamani en dan stel ik voor dat u verdergaat. De heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, de heer Van Steenis gaf aan, we kunnen eigenlijk niet wachten tot de uitkomst van de evaluatie. We moeten nu wat gaan doen en ik ben benieuwd of de heer Van Steenis een voorstel heeft.

De **voorzitter**: De heer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank, voorzitter. Nou ja, goed, we hebben deze vraag natuurlijk ook niet voor niks gesteld. We zien dat er van alles gebeurt en dat de heftigheid veel ernstiger is. Dus ik denk dat wij vooral heel snel, heel veel informatie en heel veel duiding willen hebben van wat er nu gebeurt en dat we dan kunnen kijken wat er nodig is om dit op te lossen.

De **voorzitter**: Heel kort, mevrouw Kraneveldt, ik stel voor dat we dan echt verdergaan.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. In antwoord op de heer Zamani, ik denk dat het heel goed is voordat de tweede loting plaatsvindt, dat eerst goed gekeken wordt naar welke fouten er zijn gemaakt bij de eerste loting en dat daar meteen lessen uit worden getrokken voor de tweede keer, met name ook vraagstelling, hoe dat wordt aangevlogen, want daar kun je ook nog je vraagtekens bij stellen.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik stel voor dat de heer Van der Vlies verdergaat met zijn verhaal. Tenzij iemand hier nog op wil reageren, dat kan ook nog. Dat heeft u al gedaan, dacht ik. Dus gaat u verder.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ik dank u zeer. Voorzitter, de seizoensfinale van dit politieke jaar is aangebroken en met nog 128 dagen tot de verkiezingen begint het volgende seizoen al voelbaar te worden en dat is een goed moment om even vooruit te kijken. En als het gaat om die opgaven, die blijven groot en de middelen, die worden krapper. Maar Zó! Zoetermeer blijft gemotiveerd om door te bouwen aan een stad die werkt voor iedereen, ook als het lastig wordt. Ook als er moeilijke keuzes moeten worden gemaakt. Want juist dan is het nodig dat partijen verantwoordelijkheid nemen, met beide benen op de grond en met het hoofd koel. Wat we willen, is geen droom. Dat staat gewoon in ons programma en als het aan ons ligt, gaan we daar ook na dit jaar hard mee door. En Zó! Zoetermeer blijft kiezen voor wat werkt, wat eerlijk is en wat de mensen in de stad echt merken. Het einde van dit seizoen is nog niet geschreven en wij willen graag blijven meeschrijven. Ik dank u.

Motie 2511-36 ingediend door Zó! Zoetermeer, D66, PvdA, GroenLinks, PDvZ
Tussenrapportage uitvoering Bomenbeleid 2025

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- sinds 1 augustus 2025 bewoners een verzoek kunnen indienen voor snoeien, vervangen of toevoegen van buurtgroenbomen;
- er in de periode tot 1 oktober 565 verzoeken zijn binnengekomen, waarmee de belangstelling groter is dan verwacht;
- de gemeenteraad heeft afgesproken dit nieuwe beleid na twee jaar te evalueren, maar dat tussentijdse monitoring wenselijk is gezien de grote belangstelling;

overwegende dat:
- de raad tijdig inzicht wil krijgen in het verloop van de uitvoering in 2025;
- informatie over de aantallen ingediende en gehonoreerde verzoeken, de doorlooptijd, en de communicatie met bewoners belangrijk is voor eventuele bijsturing in 2026;
- een snelle rapportage helpt om open te zijn naar bewoners;

verzoekt het college:
- in het eerste kwartaal van 2026 een tussenrapportage aan de raad te sturen over de uitvoering van het bomenbeleid in 2025, met daarin in ieder geval:
  - het aantal ingediende verzoeken (totaal en uitgesplitst naar snoei, vervanging en toevoeging);
  - het aantal verzoeken dat ontvankelijk is verklaard, is geloot en/of in behandeling is genomen;
  - de uitkomsten van de bewonerspeilingen (draagvlakpercentages);
  - het aantal uitgevoerde maatregelen en de gemiddelde doorlooptijd;
  - een overzicht van de communicatie met bewoners (o.a. afwijzingen en toelichtingen);
- eventuele knelpunten en verbetervoorstellen voor de uitvoering in 2026 in deze rapportage op te nemen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-37 ingediend door Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PVV, FVD
Verkenning verkeersdruk en ontsluiting Oosterheem

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- er in Oosterheem en specifiek aan de Zegwaartseweg al langere tijd zorgen bestaan over verkeersdruk, snelheid en verkeersveiligheid;
- bewoners deze zorgen herhaaldelijk kenbaar hebben gemaakt, onder andere via de pers en meldingen aan de gemeente;
- de Zegwaartseweg een historische, smalle lintweg is, niet bedoeld of geschikt als hoofdontsluiting;
- Oosterheem geen directe route kent richting het noorden (zoals Alphen aan den Rijn/N11), waardoor verkeer nu is aangewezen op omrijden via de N209 of gebruik van de Zegwaartseweg;

overwegende dat:
- het college erkent dat er geen recente verkeerstellingen zijn uitgevoerd op of rond de Zegwaartseweg;
- uit AD-publicaties en bewonersmeldingen blijkt dat er meerdere ongevallen en gevaarlijke situaties hebben plaatsgevonden op deze route;
- het college alternatieve ontsluitingsmogelijkheden, waaronder het viaduct onder de HSL bij de Kinglaan, op voorhand afwijst, zonder dat hieraan een actuele en integrale verkenning ten grondslag ligt;

verzoekt het college:
- om op korte termijn verkeerstellingen en/of een verkeerskundige analyse te laten uitvoeren op en rond de Zegwaartseweg, inclusief herkomstbestemmingsgegevens;
- om in overleg met de provincie Zuid-Holland en andere betrokken partijen een verkenning uit te voeren naar mogelijke aanvullende ontsluitingsscenario's voor Oosterheem richting het noorden, waaronder (maar niet uitsluitend) via het bestaande viaduct onder de HSL;
- om in deze verkenning nadrukkelijk ook het perspectief en draagvlak van inwoners en omwonenden van de Zegwaartseweg mee te nemen;
- deze verkenning te bekostigen uit bestaande middelen binnen het programma Mobiliteit;
- de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2026 te informeren over de uitkomsten van deze verkenning;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-38 ingediend door Zó! Zoetermeer, D66
Maak korte metten met fiets- en scooterwrakken

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:

- in de stad regelmatig fiets- en scooterwrakken te zien zijn: voertuigen zonder wielen, zwaar beschadigd of totaal verwaarloosd;
- deze wrakken niet alleen fietsrekken blokkeren, maar ook rondslingeren in bermen, bosschages en zelfs in sloten terechtkomen;
- dit zorgt voor een rommelig straatbeeld, gevaar oplevert voor spelende kinderen, én milieuschade veroorzaakt;

overwegende dat:
- Amsterdam fietswrakken definieert als voertuigen waarop niet meer gereden kan worden, die verwaarloosd zijn of waarvan de herstelkosten hoger zijn dan de waarde;
- Amsterdam zulke wrakken direct verwijdert, Rhenen ze al na drie dagen weghaalt en twee weken bewaart in het depot;
- Zoetermeer momenteel nog veertien dagen wacht vóór verwijdering, waardoor de overlast, risico's en vervuiling onnodig blijven bestaan;
- het eigendomsrecht gewaarborgd blijft als verwijderde voertuigen twee weken in het depot kunnen worden opgehaald;

verzoekt het college:
- beleid vast te stellen waarin fiets- en scooterwrakken die duidelijk onbruikbaar zijn (zoals voertuigen zonder wielen, zwaar beschadigd of verwaarloosd) direct uit de openbare ruimte worden verwijderd;
- deze wrakken maximaal twee weken op te slaan in het gemeentelijk depot zodat de eigenaar ze nog kan ophalen;
- de raad hierover vóór Q3 2026 te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-39 ingediend door Zó! Zoetermeer, CDA, D66
Veilige openbare ruimte voor vrouwen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de gemeente Zoetermeer in het verleden beschikte over een meldpunt 'enge plekken', waar inwoners konden aangeven waar zij zich onveilig voelden;
- dit meldpunt in 2020 is wegbezuinigd, terwijl het veiligheidsgevoel in de openbare ruimte sindsdien niet merkbaar is verbeterd;
- gemeenten elders, zoals Purmerend, recent weer meldpunten en structurele aanpakken hebben ingesteld naar aanleiding van meldingen van vrouwen (bijvoorbeeld via Pointer/AD);
- veiligheid begint bij het serieus nemen van signalen van inwoners, en bij de inrichting van de openbare ruimte met aandacht voor overzichtelijkheid, verlichting en sociale controle;

overwegende dat:
- een veilig gevoel in de stad geen luxe is, maar een basisvoorwaarde voor vrijheid en meedoen;
- meldpunten zonder opvolging onvoldoende zijn: er is ook actie nodig;
- positieve betrokkenheid van inwoners bij het herinrichten van onveilige plekken bijdraagt aan eigenaarschap, sociale veiligheid en leefbaarheid;
- kleine ingrepen, zoals kleur, verlichting, zitplekken of muziek, vaak een groot effect kunnen hebben;

verzoekt het college om:
- een meldpunt voor onveilige plekken per 1 januari 2026 opnieuw in te stellen als zichtbaar en herkenbaar meldpunt op de gemeentelijke website en app, met nadrukkelijke uitnodiging aan vrouwen hun ervaringen te delen;
- voor meldingen een standaardresponsprocedure te ontwikkelen: binnen vier weken een analyse en voorstel voor maatregelen, in overleg met betrokken wijkpartners;
- voor deze aanpak gebruik te maken van incidenteel beschikbare middelen in 2026, zoals wijkbudgetten of reserves voor leefbaarheid en veiligheid, met de ambitie het meldpunt en de responsaanpak te verankeren in het gemeentelijk beleid;

- jaarlijks inzichtelijk te maken welke plekken zijn gemeld, welke acties zijn ondernomen, en wat het effect is op het veiligheidsgevoel, met een eerste rapportage voor de begrotingsbehandeling 2027;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van der Vlies, voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van D66, de heer Zamani, gaat uw gang. En de moties van Zó! Zoetermeer, mijnheer Van der Vlies, staan in iBabs dus daar kunt u van kennisnemen. En onderdeel van de beraadslaging. De heer Zamani heeft het woord, gaat uw gang.

7. D66

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel, voorzitter. Ja, 128 dagen, dan kunnen wij niet achterblijven. Hier staat een trotse D606'er en een trotse Nederlander. Nederland heeft laten zien dat optimisme wint, dat er geloof is in onze democratie en Nederland heeft vooral laten zien, het kan wél. En in Zoetermeer, voorzitter, laten we dat elke dag zien. Van kleine dingen die er dagelijks gebeuren, die eigenlijk heel groot zijn. Van de buurman die zijn stoep veegt en die van de buren meeneemt. Van scholieren die meehelpen bij Hof van Seghwaert. Van een basisschooldirecteur die toekomst ziet in leerlingen waarvan de maatschappij al heeft gezegd, die schrijven we af. Voorzitter, allemaal mensen die stuk voor stuk laten zien: het kan wel. En vandaag gaan wij met dezelfde opdracht laten zien dat het wel kan. We hebben hiervoor een paar voorstellen voor u, die heeft u al gezien. We vragen aandacht voor veiligheid met een veilige stad voor meisjes en vrouwen, die we samen indienen met de VVD, Zó! Zoetermeer en CDA, willen we dat Zoetermeer zich aansluit bij het landelijk programma Veilige Steden. Volgens mij is hier binnen de gemeenteraad best wel veel steun voor, dus dank daarvoor. Ook online veiligheid krijgt van ons aandacht, voorzitter. Mede ingediend door de PVV willen wij dat er veel meer aandacht komt voor online pesten, ook buiten schooltijd. Dat is niet meer alleen de verantwoordelijkheid van de basisscholen, maar moet verantwoordelijkheid zijn ook van de gemeente en daar moeten we wat mee. We willen met een aanpak online pesten buiten schooltijd, samen met scholen, jongerenwerken en experts een plan maken om dat tegen te gaan.

De **voorzitter**: De heer Zamani een interruptie van de heer Doncker. Gaat uw gang.

De heer **Doncker** (LHN): Ja, dank u wel. Ik heb twee punten. Volgens mij is er op het moment ook een landelijke campagne die daar aandacht voor vraagt. En ik vind die spots best wel binnenkomen, dus ik vraag me af wat u daar nog bovenop wilt doen. We krijgen straks heel veel campagnes, afvalbeleid enzovoort, dus we krijgen er weer een campagne bij. En in het verzoek staan alleen maar schooldirecteuren, jongerenwerk en experts, maar er komen dan in dit geval geen leerlingen of studenten bij. Waarom betrekt u die dan niet in uw motie?

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter, een campagne is... Er zijn twee punten. De eerste vraag, hebben we niet heel veel campagnes en moeten we dit wel willen? De vraag is of hier een campagne uitkomt. Kijk, wat heel duidelijk is, is dat scholen en ouders met hun handen in het haar zitten en niet weten wat ze moeten doen als hun kind, of hun leerling gepest wordt. We weten op dit moment nog niet hoe we dat kunnen aanpakken. Alles wat we tot nu toe doen, werkt volgens mij nog niet. Dus het is heel goed om samen te komen om kijken welke aanpak gaan we kiezen, welk actieplan gaan we maken. En daarvoor dus inderdaad de gezamenlijke bijeenkomst. Wie we daarvoor uitnodigen, ik vind het een terecht punt. Ik denk dat we daar ook inderdaad de leerlingen bij moeten betrekken, dus misschien passen we dat nog aan in de motie. Als we dan de steun van de LHN kunnen krijgen. Heel graag zelfs.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan stel ik voor dat u verdergaat.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel. Dat was online pesten. Voorzitter, als je van mening bent dat de overheid niet goed heeft gehandeld, moet je heel laagdrempelig terechtkunnen bij een ombudsman die naar je luistert. Daarom vragen we in de ombudsman dichtbij om te onderzoeken hoe we kunnen aansluiten bij de regionale ombudsman, die van Haaglanden. Voorzitter, dan vernieuwing hoort bij Zoetermeer. Met verankering Zeroday Zoetermeer willen we een succesvol initiatief van studenten en gemeenten voortzetten. Dit doen we samen met de partijen, voordat ik een partij vergeet, voorzitter,

Zoetermeer Vooruit! de VVD en LHN, dus ook heel veel steun daarvoor. Dank daarvoor. En dan kijken we vooruit, voorzitter. Gezond opgroeien in een groene stad. We willen dat kinderen kunnen spelen, kunnen bewegen en gezond opgroeien in de stad. Want bouwen gaat niet alleen over stenen, maar ook over kansen en toekomst. We hebben daarvoor een motie in gedachten. Samen opgroeien in een groene stad waar we eigenlijk kinderen van vier tot acht maanden willen voorzien, voor een korte periode van biologische groenten waarvoor zij kennismaken met groene groenten.

De **voorzitter**: Ik zie twee interrupties. Mevrouw Haak allereerst en dan de heer Van Rumpt. Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Mooie motie. Ik ben alleen een beetje bang dat juist die mensen daar gebruik van maken die toch al bezig zijn met gezond eten voor hun kinderen. Heeft u informatie over dat dit, want volgens mij is het vooral bedoeld juist voor de gezinnen die dat dus nog niet doen, heeft u informatie dat dit voor hen werkt? Zijn er wellicht andere initiatieven? Ja, er zijn andere steden inderdaad, dat het juist voor die doelgroep ook effectief is gebleken?

De **voorzitter**: De heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter, terecht punt. Juist de gezinnen die inderdaad hier niet nu al gebruik van maken, daarvoor is dit voor bestemd. Het wordt nu in zestien gemeenten toegepast, of zeventien volgens mij en daar werkt het fantastisch. Ze bereiken juist de mensen die normaal gesproken hun kind niet van groente voorzien. Dus juist aan die zorg wordt hiermee tegemoetgekomen.

De **voorzitter**: De heer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, voorzitter, in de toelichting op deze motie staat dat er financiële ondersteuning van de gemeente nodig zou zijn om honderden jonge gezinnen te kunnen helpen. Nu zie ik alleen geen dekking terug in deze motie en voordat u zegt van, ja, we geven ook alleen maar het college opdracht om onderzoek te doen naar aansluiting. Ja, ze kunnen ook onderzoeken wat ze willen, maar als er geen dekking is, dan heeft het niet zoveel zin. Dus heeft u enig idee hoeveel dit ongeveer moet gaan kosten en hoe wilt u dat gaan dekken?

De **voorzitter**: De heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter, het verschilt natuurlijk per gemeente hoeveel het kost en daarom is het goed om na te gaan of je kan aansluiten bij zo een initiatief. Volgens mij hoeft het er niet heel veel te kosten. En ik denk ook dat het veel belangrijker is dat onze jongeren en scholieren straks gewoon gezond opgroeien. En dat ze een mooie toekomst hebben, dan dat we heel erg moeilijk gaan doen om, wat zou het kosten? € 5.000,00? Ik weet het niet.

De **voorzitter**: De heer Weekenstroo, gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Mijn vraag heeft dezelfde strekking, het gaat om de dekking. En volgens mij zijn er meerdere moties die weinig dekking hebben of geen dekking, dus ik zal ook de andere partijen er nog kritisch op bevragen.

De **voorzitter**: Oké. Verder geen... Ja, mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik zit heel even te twijfelen, voorzitter, maar ik ga het toch vragen. Ik ben gewoon benieuwd, vindt D66 niet dat dit nou echt bij uitstek een taak is van ouders zelf.

De **voorzitter**: De heer Zamani:

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter, ja, het liberale gedachtegoed stipte mevrouw Sandifort aan. En terecht, denk ik. Aan de andere kant, vrijheid is ook dat je later in je leven keuzes kan maken omdat je een goede opvoeding hebt gehad, of omdat je gezond hebt gegeten. Als je die keuze niet kan maken, heb je die vrijheid ook niet. En we zien gewoon nu te vaak dat jongeren opgroeien met verkeerd voedsel, slecht voedsel, en dat ze niet in aanraking komen met groenten, waardoor ze later ook geen groenten gaan eten. Dat zien we nu te vaak en dat beperkt ook hun vrijheid. Dus juist voor de vrijheid voor de toekomst zouden we dit willen doen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik kijk rond. Dan stel ik voor dat u verdergaat. Mijnheer Zamani, gaat u verder.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we hebben vanochtend ook de inspreker van ZFM gehoord en we horen graag ook een reactie van het college in eerste termijn over de bekostiging van het mediabeleid. Dus dat zouden we ook graag willen horen. Dan zijn wij door de moties heen, volgens mij. Dus dan ga ik naar de afsluiting, voorzitter. O ja, sluit maar af?

De **voorzitter**: U mag van mevrouw Sandifort eerst even afsluiten.

De heer **Zamani** (D66): Ja, dank je wel. Nou, voorzitter, als ik zo om me heen kijk, zie ik heel veel optimisme. In de leraar die gelooft in de leerlingen. In de ondernemer die durft te vernieuwen. In de vrijwilliger die niet wacht tot iemand anders iets doet. Dat zijn mensen die in Zoetermeer maken tot wat het is. Hun geloof in wat wel kan is onze inspiratie en onze opdracht. Of het nu gaat over wonen, onderwijs, duurzaamheid of veiligheid, we hebben hier keer op keer laten zien dat verandering niet begint met mopperen, maar met doen. Dat is de kracht van onze stad en dat is waar D66 voor staat. Nederland heeft het laten zien, Zoetermeer laat het elke dag zien, het kan wel.

De **voorzitter**: Nu ga ik naar mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, voorzitter. Ik dacht, misschien zit het nog in de afsluiting. Maar ik ben gewoon reuze benieuwd wat de heer Zamani van de begroting vindt.

De **voorzitter**: De heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter. Volgens mij hebben we tijdens het perspectiefdebat hier ook heel erg over gediscussieerd en tijdens de eerste termijn van het college zullen we daar ook heel veel vragen over stellen. We hebben het nu vooral over onze moties gehad en we zijn in ieder geval blij dat we nu een begroting hebben die niet de stad kapot bezuinigt. En daar hebben we toch wel, met uw bijdrage ook mevrouw Sandifort, een bijdrage geleverd bij het tijdens perspectiefdebat, dus daar zijn we in ieder geval blij mee. Dank u wel.

Motie 2511-40 ingediend door D66, PVV
Aanpak online pesten buiten schooltijd

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- (online) pesten onder jongeren steeds vaker buiten schooltijd plaatsvindt;
- (online) pesten schadelijke gevolgen kan hebben voor het zelfbeeld en de ontwikkeling van jongeren;
- (online) pesten vaak de oorzaak is van spanningen binnen groepen en klassen op de school en daarbuiten;
- scholen vaak machteloos staan als het pestgedrag zich online en buiten hun verantwoordelijkheid afspeelt;

overwegende dat:
- de gemeente een rol kan spelen om scholen te ondersteunen in het tegengaan van online pesten;
- daarbij een gezamenlijke aanpak van gemeente, scholen en jongerenwerk wenselijk is;

verzoekt het college:
- met schooldirecteuren, jongerenwerk en experts mediawijsheid te inventariseren hoe een gezamenlijke aanpak tegen online pesten kan worden opgezet;
- te onderzoeken hoe deze gezamenlijke aanpak kan worden uitgewerkt in een actieplan tegen online pesten in Zoetermeer;
- de raad hierover te informeren voor de zomervakantie van 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-41 ingediend door D66, VVD, Zó! Zoetermeer, CDA
Veilige stad voor meisjes en vrouwen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025

constaterende dat:
- twee derde van de meisjes en vrouwen tussen de 12 en 25 weleens wordt lastiggevallen op straat en twee derde van alle vrouwen zich niet veilig voelt als ze in het donker alleen over straat gaan;
- straatintimidatie een groot probleem is, met een directe impact op de veiligheidsbeleving van meisjes en vrouwen;

overwegende dat:
- de gemeente Zoetermeer vooralsnog niet is aangesloten bij het landelijk programma Veilige Steden, van steden dat zich actief inzet tegen straatintimidatie;
- het verstandig kan zijn om aansluiting te vinden, zodat we meer kennis opdoen over beleid dat werkt tegen straatintimidatie;
- er in Zoetermeer diverse plekken door vrouwen zelf worden genoemd als onveilig, waaronder enkele hotspots (zoals Voorweg Hoog/Laag, de Nelson Mandelabrug en het Stadshart);

verzoekt het college:
- na te gaan of aansluiting bij het landelijk programma Veilige Steden mogelijk is;
- lering te trekken uit de ervaringen en experimenten van andere steden binnen het landelijk programma Veilige Steden;
- in ieder geval aan de slag te gaan met een inventarisatie van locaties die als onveilig kunnen worden ervaren en te beoordelen of betere verlichting en/of inrichting de sociale en fysieke veiligheid zou kunnen bevorderen en hierover terug te koppelen voor het Perspectiefdebat 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-42 ingediend door D66, PvdA, GroenLinks, Zoetermeer Vooruit
De ombudsman dichtbij

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- Zoetermeerders nu alleen gebruik kunnen maken van de Nationale Ombudsman;
- de Nationale Ombudsman geen specifieke rapporten kan aanleveren aan de gemeente met analyses en aanbevelingen over de gemeentelijke dienstverlening;

overwegende dat:
- de drempel om naar de Nationale Ombudsman door inwoners als te hoog wordt ervaren;
- de reguliere klachtenprocedure van de gemeente niet altijd volstaat/inwoners niet altijd op een bevredigende manier geholpen kunnen worden;
- onafhankelijke rapportages over hoe de dienstverlening van de gemeente in de praktijk ingrijpt op het leven van de inwoners kunnen helpen om die dienstverlening te verbeteren;
- het instellen van een lokale of regionale ombudsman kan bijdragen aan het vertrouwen in de overheid;

verzoekt het college:
- aansluiting bij de Ombudsman Haaglanden te onderzoeken;
- daarbij in ieder geval in te gaan op de meerwaarde, kosten, implementatietermijnen en mogelijkheid tot medefinanciering via de VNG;
- hier voor het NJD 2026 over terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-43 ingediend door D66, Zoetermeer Vooruit, VVD, LHN
Verankering Zeroday Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- op 8 oktober 2024, naar aanleiding van de motie 'Hack de gemeente!', de eerste editie van Zero-day Zoetermeer heeft plaatsgevonden, waarin studenten onder begeleiding en onder daarvoor geschikte rules of engagement de gemeente probeerden te hacken;
- op 22 mei 2025 alweer een tweede editie werd georganiseerd;

overwegende dat:
- de gemeente, de studenten en betrokken onderwijsinstellingen zeer positief waren over de eerste editie en aanqaven dat Zeroday Zoetermeer een tweede en misschien wel een jaarlijkse editie verdient;
- het evenement bijdraagt aan de digitale veiligheid van de gemeente;
- het evenement een unieke leerervaring biedt voor studenten;

verzoekt het college:
- van Zeroday Zoetermeer een jaarlijks terugkerend evenement te maken;
- hiervoor dekking te vinden in de algemene middelen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-44 ingediend door D66, Zoetermeer Vooruit, SP
Gezond opgroeien in een groeiende stad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- in steeds meer gemeenten nieuwe ouders een Baby Groente Tas kunnen aanvragen om baby's vroeg kennis te laten maken met gezond eten;
- hierdoor de kans toeneemt dat deze baby's groenten blijven eten en gezonde volwassenen worden;
- hiermee ook de ouders worden gestimuleerd hun eetpatroon aan te passen en gezonder te gaan eten;

overwegende dat:
- de kans op hart- en vaatziekten, diabetes en obesitas afneemt wanneer men langdurig gezond eet;
- de gemeenten Den Haag, Rotterdam, Amsterdam en Leiden zich al bij het initiatief aangesloten hebben en zo duizenden jonge gezinnen geholpen;
- er waarschijnlijk ook in onze (op)groeiende stad behoefte is onder jonge gezinnen voor een Baby Groente Tas;

verzoekt het college:
- na te gaan of de gemeente Zoetermeer zich zou kunnen aansluiten bij dit initiatief en daarover terug te koppelen aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk rond of er verder geen anderen zijn. Dan dank ik de heer Zamani voor zijn eerste termijn. En de moties die worden ingediend en zijn onderdeel van de beraadslaging. Ik ga naar de fractie van 50PLUS Zoetermeer. Mevrouw Mertens, gaat uw gang.

8. 50PLUS

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Dank u wel. Voorzitter. De bespreking van de begroting voor 2026 in Zoetermeer biedt weinig hoopvols. Met bezuinigingen van maar liefst vele miljoenen en oplopende tekorten vanaf 2027 is duidelijk dat de financiële ruimte van de gemeente tot het minimum wordt beperkt. Waar in eerdere jaren nog ruimte was voor investeringen en nieuwe initiatieven, lijkt die nu volledig verdwenen. De harde realiteit is dat er nauwelijks tot geen extra kosten meer gemaakt kunnen worden

en ook niet voor zaken die juist bijdragen aan de kwaliteit van onze stad. Wat daarbij bijzonder zorgelijk is, is het voornemen van het college om subsidie voor de culturele basisinstellingen vanaf 2026 jaarlijks met € 40.000,00 te verlagen. Dat raakt instellingen als het Stadstheater Zoetermeer, de bibliotheek, het CKC, Stichting Franx en Cultuurpodium Boerderij. Het zijn juist deze instellingen die het culturele hart van Zoetermeer vormen. Plekken waar inwoners samenkomen, leren, zich ontwikkelen en genieten van kunst en cultuur. Deze organisaties hebben de afgelopen jaren al veel moeten verduren. Stijgende energiekosten, lagere inkomsten en een groeiende druk om met minder middelen meer te doen. Nog een extra financiële klap dreigt hun voortbestaan en kwaliteit rechtstreeks te raken. Het verlagen van hun subsidie is geen besparing die je eenvoudigweg kunt opvangen. Het is een aanslag op het culturele leven in onze stad. Erik Scherder, hoogleraar neuropsychologie, benadrukt dat kunst en cultuur net zo essentieel zijn als taal en rekenen in het onderwijs. Volgens hem zijn de hersenen bij kinderen volop in ontwikkeling en juist dan zorgt kunstzinnige stimulatie ervoor dat er nieuwe verbindingen tussen hersengebieden worden aangelegd. Dus hoe eerder kinderen in aanraking komen met kunst en cultuur, hoe beter dit is voor hun ontwikkeling. Het is belangrijk om een cognitieve reserve op te bouwen, want een goed ontwikkeld brein kan beter omgaan met ouderdomsziektes, zoals dementie. Zoetermeer staat nu voor de keuze. Bezuinigen op wat de stad kleur en samenhang geeft, of zoeken naar creatieve oplossingen die onze culturele basis beschermen. Wie naar de toekomst kijkt, moet beseffen dat cultuur geen luxe is, maar een investering in een leefbare samenleving. Mijn vraag is dan ook aan de wethouder of hij kan toelichten waarom hij gekozen heeft voor deze structurele bezuiniging op kunst en cultuur. En ook of hij misschien al iets kan toelichten over de staat van het Erfgoedhuis. Voorzitter, dan de grote vraag naar woningen. De verhuisketen in onze stad zou wel een extra zetje kunnen gebruiken. Weliswaar is de wethouder blij met het zien van al die hijskranen in de stad, dan blijft het nog steeds belangrijk om oog te houden voor de verhuisketen. Waar begin je en waar eindig je? Dit vraagt nu om slimme en passende maatregelen. Vooral voor senioren die nu vastzitten in een voor hen veel te grote woning. Om beweging te krijgen is het noodzakelijk om voldoende, betaalbare, aantrekkelijke en levensloopbestendige woningen voor ouderen te bouwen.

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens, een interruptie van mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik zit nog even te herkauwen op het stukje over cultuur. Bij het voorjaarsdebat hebben wij wethouder Blansjaar erop aangesproken dat juist het hoofdstuk cultuur en sport weinig tot niets bijdraagt aan het bezuinigingspakket en opgeroepen om daar ook naar te kijken. Dus ik ben benieuwd over welke structurele bezuinigingen op cultuur mevrouw Mertens het heeft.

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Dank u. Ik heb deze bezuiniging gelezen in de begrotingsstukken en dat viel me op, want ja, ik ben een enorme aanhanger juist van het laten bestaan van cultuur.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer?

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik heb dat niet gelezen, behalve dan dat in de dekking van de zwemcheque die wij gered hebben bij het voorjaarsdebat, als we toch aan het campagnevoeren zijn, dat daar een klein stukje bezuiniging op de culturele basisinstellingen zit. Maar volgens mij is dat het enige.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Maar het gaat echt wel…

De **voorzitter**: Via de voorzitter. Mevrouw Mertens gaat uw gang.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Het gaat echt wel om een structureel bedrag van € 40.000,00 per jaar. Dat vind ik best wel veel.

De **voorzitter**: Gaat u verder, mevrouw Mertens.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Dank u. Zonder alternatieven blijft de doorstroming stagneren. Met frustratie bij zowel oudere als jongere woningzoekenden tot gevolg. De woonwens van ouderen is echt wel bekend. We willen graag in de eigen wijk, dicht bij voorzieningen en met een vergelijkbare woonlast blijven wonen. Dus pleit ik voor innovatieve woonvormen zoals geclusterde woningen, bijvoorbeeld de Knarrenhofconcepten, en levensloopbestendige woningen, waardoor ouderen zelfstandig en met

sociale contacten bij elkaar kunnen blijven wonen. Ook door aanplakken en uitplinten kunnen er vele extra woningen binnen bestaande wijken worden gerealiseerd.

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens, een interruptie van de heer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u voorzitter. Mijn vraag aan mevrouw Mertens is wat vindt mevrouw Mertens levensloopbestendig in de bouw?

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens, gaat uw gang.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Dank u wel. Nou, levensloopbestendig, het woord zegt het al bijna, maar het betekent dat je tot op hoge leeftijd kunt blijven wonen in een levensloopbestendige woning. Dat wil zeggen geen drempels, brede deuren en alle voorzieningen dicht bij huis. Dat is levensloopbestendig.

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u, voorzitter. Als we nu een levensloopbestendig gebouw gaan creëren, dat betekent dus dat de oudere mensen daarin gaan wonen. En dat is dus de visie over de levensloop van de mens, in dit geval, wat ik begrijp. Maar je hebt ook natuurlijk een levensloopbestendige bouw, waarbij het gebouw levensloopbestendig is. Oftewel, als ouderen er straks niet meer gebruik van maken, is het pand dan nog levensloopbestendig voor bijvoorbeeld jongeren. Hoe ziet u dat dan?

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Ja, we weten inmiddels dat de levensduur van panden en van woningen, kijk we schrijven ze misschien wel af in 50 jaar, maar woningen gaan makkelijk 100 of 200 jaar mee. Zolang je maar zorgt voor voldoende onderhoud.

De **voorzitter**: Akkoord. Mevrouw Bink heeft nog een interruptie. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter, dank u wel. Ik ben benieuwd of mevrouw Mertens ook onze motie heeft gelezen van garagebox naar compacte woonstudio. Dat is niet alleen voor senioren, maar dat is ook voor jonge starters. Het is bereikbaar.

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens?

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Ik verstond het eerste deel van uw motie niet. Het ging zo snel.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink?

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ik zal het wat duidelijker zeggen dan. Van garagebox naar compacte woonstudio. Heeft u die motie gelezen? Wat vindt u ervan? Dus niet alleen voor ouderen, maar ook voor starters.

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Ja, ik vind het een sympathieke motie. Het is iets wat je uit zou kunnen zoeken, maar ik geloof niet dat het echt haalbaar is, want een garage is natuurlijk maar een hele kleine oppervlakte. En er moet heel veel aan gebeuren om daar een woning van te maken volgens de huidige normen?

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Nou, het is wel haalbaar. Er zit ook een link bij. En je zou voor € 200.000,00 en dat is ook voor jongeren bereikbaar, een goede woning kunnen maken door in te graven en het woongedeelte op de bovenste verdieping maken.

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens, daar nog een reactie op.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Interessant. Interessant.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Even kijken waar ik gebleven ben. In de begroting staat bij de inrichting van de stad de doelstelling bij 7.1. Bevorderen passende woonruimte voor iedere Zoetermeerder en we versnellen procedures, benutten binnenstedelijke locaties en versterken de samenwerking met marktpartijen om de woningbouwopgave te realiseren binnen de kaders van het woondoel. Ik roep de gemeente op om deze belofte dan ook waar te maken want ik heb al jong geleerd dat belofte schuld maakt. Voorzitter, ik heb nog twee moties in te dienen en de eerste motie heeft als titel Veiligheid voor iedereen. Met deze motie wil ik het college oproepen vaart te maken met een vernieuwd Zoetermeers veiligheidsplan en hierin alle moties te verwerken die nu aangeboden worden en niet te versnipperen in allerlei losse moties en dit halfjaarlijks te evalueren. En natuurlijk zijn er al veel verbeteringen gedaan. We hebben extra boa's, we letten op verlichting maar ik denk dat het goed is om één goede aanpak te creëren met al die vragen die elke keer weer terugkomen van de raadsleden en de verschillende partijen.

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens, een interruptie van de heer Van Rumpt. Gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, voorzitter, in de motie van mevrouw Mertens staat dat er een stevig plan van aanpak zou ontbreken om veiligheid integraal aan te pakken. Ik vraag me af of mevrouw Mertens op de hoogte is van onze kadernota Veiligheidsbeleid voor een veilig Zoetermeer en alle indicatoren die we eronder hebben vastgesteld, et cetera. Die heeft gewoon een looptijd tot de 2026. Als die is afgelopen gaan we weer met een nieuwe kadernota beginnen. Wat ontbreekt er aan dat stuk, waar in uw motie toe oproept?

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Ik denk de doelmatigheid. Want natuurlijk, het stuk is mij bekend, maar waarom vragen nu zoveel partijen om een aanpak over veiligheid? En dat betekent dat we nu gewoon moeten kiezen voor één document waarin duidelijk én de afspraken staan en ook het tijdsverloop waarin je dat allemaal gaat toepassen. Want blijkbaar is het ons niet helemaal duidelijk wanneer wat gebeurt en op welke manier.

De **voorzitter**: De heer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, mag ik dus constateren dat mevrouw Mertens het ermee eens is dat we al een document hebben, maar dat dat misschien geüpdatet zou moeten worden. En volgens mij is dat ook het plan, want dat loopt tot 2026 en daarna wordt het geüpdatet. Dus voor mij is die dan overbodig.

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens, gaat uw gang.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Dank u wel.

De **voorzitter**: Wilt u nog reageren?

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Nee hoor, nee.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Met de tweede motie vraag ik om een onderzoek naar nesten van Aziatische hoornaars. Er zijn inmiddels nieuwe inzichten door zorgvuldige monitoring en onderzoek van Naturalis in 2025. Er wordt geadviseerd, als mensen nesten of hoornaars waarnemen, er een foto van maken en dit te melden. En na de maand mei niet te dicht naderen, want dan worden ze echt agressief. De koninginnen vliegen in april uit en beginnen dan al nieuwe nesten te bouwen. En om dit even te onderbouwen, ik heb gesproken met Maarten Klein van de Imkervereniging in Delft. Zij zijn ook lid van de Nederlandse Bijenhouders Vereniging.

De **voorzitter**: U mag nog verdergaan, maar als u nu stopt, dan ga ik er gebruik van maken. De heer

Haak en dan mevrouw Bink. Mijnheer Haak.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Ik kan me herinneren dat we nog niet zo lang geleden hier ook over hebben gesproken. De wethouder heeft aangegeven dat het de taak is van de provincie en niet van de gemeente. Vanwaar dan deze motie?

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Juist door de ongerustheid die uitgesproken is door de bijenhouders- en imkervereniging vraag ik hier aandacht voor. Natuurlijk kun je zeggen het is een taak van de provincie, maar die neemt het niet zo nauw helaas. Die gaan om met de informatie die ze hebben van de organisatie die EIS Nederland heet, die zit ook in Naturalis, en die hebben een onderzoek gedaan naar de Aziatische hoornaar, alleen dat onderzoek is verouderd. En er is nu een nieuwe werkgroep in Naturalis, die heeft een rapport gemaakt dat helaas nog onder embargo is, maar ik heb het mogen lezen en daarin zijn alweer nieuwe inzichten hoe je moet omgaan met de enorme uitbreiding van de nesten die ook in onze stad zullen gaan opduiken. Ik denk dat we ons moeten realiseren dat uit één zo een nest 500 koninginnen op zoek gaan, in het voorjaar, naar een bouwplaats voor een nest. Dan komen die niet allemaal tot bloei, maar ondertussen zijn er toch wel best wel veel. En bereid je daar dan op voor in plaats van dat je achteraf in de ellende zit.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Haak gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Ja, ik wil graag ook mevrouw Mertens dan bedanken voor de uitleg en dat geloof ik allemaal wel, maar het gaat om de verantwoordelijkheid om dat te ruimen en die ligt niet bij de gemeente, maar die ligt bij de provincie.

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens nog?

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Ik denk dat je verantwoording verleggen naar de provincie een makkelijke uitweg is. En ik denk dat je als gemeentebestuur op het moment dat je deze informatie hebt, want aan het eind van het jaar krijgt de gemeente ook dat nieuwe rapport van Naturalis, dat je daar iets mee kan. En dat je kan zeggen van in ieder geval op plekken waar mensen met veel kinderen komen, kinderboerderijen, parken, speeltuinen, houd het in de gaten en doe een melding op het moment dat je ziet dat er een nest groeiende is. Dus niet alleen de provincie bellen en zeggen van jongens kom er wat aan doen, maar meld zelf actief. Daar gaat het om.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga naar mevrouw Bink, nog een interruptie, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter. Ik wil inderdaad even reageren. Wij hebben die mondelinge vragen gesteld aan de wethouder over die Aziatische hoornaar. Er is ook in de provinciale krantjes goed aandacht aan besteed. Maar het antwoord van de wethouder was volgens mij heel duidelijk en wij namen daar ook genoegen mee. Het is geen taak van de gemeente en natuurlijk, je moet overal voorzichtig zijn, maar wij wachten echt op de uitkomst van de provinciale. Omdat dit, denk ik, belangrijker is dan een rapport onder een embargo, waar u al van weet.

De **voorzitter**: Wilt u daar nog op reageren, mevrouw Mertens?

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Nou, ik vind het gewoon erg jammer dat blijkbaar, zelfs als je op de hoogte bent van wat er gaat ontstaan, niet preventief kunt ingrijpen. Maar ik laat het graag aan het bestuur over om hier keuzes in te maken.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gaat u verder.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Ik ben aan het eind van het verhaal en ik lever mijn moties in. Dank u.

De **voorzitter**: Ja, dank u wel, mevrouw Mertens. O, voordat u... Nou, het is helemaal nog niet zover. De heer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Ja, voorzitter. Ik wachtte nog even of er nog moties kwamen die wij niet kenden, maar ik hoorde net hele grote woorden over bouwen, dat niet goed gaat, over dingen, wat eigenlijk

onder sport valt en nu onder cultuur en sport, want dat is één wat niet goed gaat. Waar zijn uw verbetervoorstellen op dat punt wat u net allemaal aanhaalt dat er niet goed gaat?

De **voorzitter**: Mevrouw Mertens.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Ik denk dat er van alles goed gaat, alleen zoals u ook weet ben ik voorlopig eventjes alleenstaand en dat betekent dat er wel heel veel werk verzet moet worden voordat ik net als u vijf moties kan indienen. Dus misschien ga ik wel moties van u nog steunen. Ik ondersteun ook een aantal moties van u. Ik dien ook moties mede in. Dus ik denk dat u niet ontevreden hoeft te zijn over mijn mening over bouwen en wonen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Daarmee komt u aan het einde van uw eerste termijn, als het goed is. Want ik zie geen reactie verder, dus... U heeft twee moties aangekondigd, die zijn ingediend. Die zijn onderdeel zijn van de beraadslaging.

Motie 2511-45 ingediend door 50PLUS
Op zoek naar en bestrijding van de Aziatische hoornaar

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- er weinig tot niets bekend is over het aantal hoornaarnesten in Zoetermeer en omgeving;
- hoornaars, roofzuchtige insecten zijn die naast voornamelijk honingbijen zich ook tegoed doen aan vlinders en andere kleine insecten;
- de provincie heeft besloten de nesten boven de A12 te verwijderen en de nesten onder de A12 over te laten aan imkers en gemeenten;
- de provincie hiermee de verantwoordelijkheid heeft verlegd naar imkers en gemeenten;
- er uit een groot nest zoals b.v. vorig jaar bij het Balijbos 500 koninginnen in april komend jaar weer op pad kunnen gaan om een nieuw nest te vormen;
- incidentele nestverstoringen kunnen leiden tot agressieve aanvallen van hoornaars met alle gevolgen van dien;

overwegende dat:
- de door experts van Naturalis en de NBV voorspelde te verwachten explosieve groei van de hoornaarnesten, het grootste belang is om tijdig maatregelen te kunnen nemen en de raad over een plan van aanpak te informeren;
- er inmiddels diverse oplossingen mogelijk zijn om erger te voorkomen;

verzoekt de gemeente:
- om onderzoek te doen naar de locaties waar de nesten zich bevinden en zich te laten informeren door imkers (imkerverenigingen) wat de beste handelswijze moet zijn;
- de bezoekers van kinderboerderijen te wijzen op de mogelijke aanwezigheid van hoornaars zoals vorig jaar op stadsboerderij de Balij het geval was en deze waarnemingen te melden via www.buitenbeter.nl of https://waarneming.nl;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-46 ingediend door 50PLUS
Veiligheid voor ieder1

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- dat er de afgelopen jaren in diverse documenten, memo's en moties etc. veel is gesproken over de veiligheid van de inwoners in Zoetermeer door college en raad;
- er echter niet veel zichtbare en voelbare verbeteringen merkbaar zijn;
- er door diverse partijen ook vandaag weer voorstellen worden gedaan om de veiligheid te adresseren;
- er nog een stevig plan van aanpak ontbreekt om al die verschillende vragen over veiligheid integraal aan te pakken;

overwegende dat:
- het van groot belang is dat zowel buurt en/of wijk overlast als straatoverlast aangepakt moet worden;
- het gevoel van veiligheid van de inwoners in huis, op straat en op internet terug moet komen;
- het opstellen van een integraal veiligheidsplan, waarbij een plan van aanpak voor preventie en allerlei maatregelen wordt vastgesteld, zal helpen het gevoel van veiligheid te verbeteren;

verzoekt de gemeente dringend om:
- vaart te maken met het opstellen van het Zoetermeerse veiligheidsplan waarin voor alle aangegeven veiligheidsissues een voorstel ter verbetering of aanpak wordt gedaan;
- halfjaarlijks te evalueren wat er werkt en wat niet en te bespreken met de raad;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: U heeft allemaal, denk ik, ook kennis kunnen nemen van de klok. En dat is een mooie tijd om te gaan schorsen, want we gaan lunchen. Ik schors de vergadering tot 13.30 uur. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en wij gaan verder met de eerste termijn van de gemeenteraad en daarvoor geef ik het woord aan de fractie van de LHN, mevrouw Siegelaer. Gaat uw gang.

9. LHN

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Dank, voorzitter. Het viel me op dat het schrijven van deze bijdrage niet vanzelf ging, ondanks de 400 pagina's tellende begroting. Een begroting die met veel zorgvuldigheid is samengesteld en die laat zien dat het college moeilijke keuzes heeft moeten maken om de stad financieel gezond te houden. Tegelijkertijd voelen we aan dat we aan het begin staan van een nieuwe fase. Zoetermeer groeit, wordt volwassener, maar heeft nog niet alle fundamenten stevig in de grond. Onze stad lijkt soms net een jong gezin dat het eerste huis heeft gekocht. De basis is gelegd, maar de toekomst vraagt om slimme keuzes en verstandig omgaan met middelen. De LHN wil juist dat die keuzes bijdragen aan een stad die leeft, waar inwoners met plezier wonen, recreëren en elkaar weten te vinden. En waar, wie het even niet redt, op steun kan rekenen. We moeten een dienstbare gemeente zijn en de LHN vindt het dan ook jammer dat er nu bezuinigd wordt op die dienstverlening. Dat was een moeilijke keus. We hopen dat met het nieuwe kabinet door extra middelen de dienstverlening volgend jaar weer volledig hersteld kan worden. Maar we richten ons vandaag op drie thema's die onze stad karakter geven. Veiligheid, een leefbare en groene omgeving en een samenleving die meedoet. Veiligheid, voorzitter. Veiligheid is en blijft een basisbehoefte. De LHN is uitermate tevreden over de uitbreiding van het boa-team en de inzet van twee extra jongerenwerkers. Zichtbaarheid, aanwezigheid en preventie maken het verschil. Niet alleen door te handhaven, maar juist door te voorkomen dat jongeren afglijden. Tegelijkertijd baart de groei van ondermijning ons zorgen. Het is een sluipend probleem dat onze samenleving ondergraaft. Veel inwoners weten niet wat ondermijning precies is, of waar ze verdachte situaties kunnen melden. Bewustwording is belangrijk om ondermijning herkenbaar te maken. Met de motie Meer klikken met minder klikken vragen wij het college om inwoners via bestaande kanalen beter te informeren over hoe ondermijning herkenbaar is en meldingen zo eenvoudig mogelijk te maken, zonder extra klikken, maar met een duidelijk beeld. Deze dienen wij in met de VVD en de PVV. Jeugdzorg en leerplicht. Voorzitter, we zien dat er hard gewerkt wordt aan verbetering binnen de jeugdzorg en de koerswijzigingen van de afgelopen jaren contouren beginnen te krijgen. Meer samenwerking, meer aandacht voor vroegsignalering en de inzet van lokale teams. Dat verdient waardering. En tegelijkertijd moeten we eerlijk zijn. We zijn er nog niet. De LHN blijft benadrukken dat preventie voorkomt dat zwaardere zorg nodig is en daarin speelt de leerplicht een sleutelrol. Wat de LHN betreft blijft leerplicht de voordeur van preventie. Juist in de fase dat jongeren dreigen uit te vallen, of tussen wal en schip raken, kan tijdig signaleren erger voorkomen. Wij horen dat de leerplicht nog niet op volle sterkte is en vragen aan het college om duidelijkheid. Wat is de actuele stand van zaken? Welke rol speelt de leerplicht op dit moment in het preventieve veld? En hoe wordt er samengewerkt met scholen en jeugdhulp om te voorkomen dat kinderen uit beeld raken? Het is belangrijk dat dit onderwerp niet verslapt, want ieder kind dat we vroeg in beeld te hebben, helpen we om erger te voorkomen. Iedereen draagt zijn steentje bij. Zoetermeer is gebouwd om saamhorigheid. Iedereen draagt op zijn of haar manier bij. De buurman

die 80 uur per week werkt, de buurvrouw die haar straat schoonhoudt en de vrijwilliger die iemand naar het ziekenhuis brengt. Vrijwilligers zijn het kloppende hart van onze stad maar ook inwoners met een bijstandsuitkering kunnen en willen een bijdrage leveren. Daarom dient de LHN de motie van maatschappelijke bijdrage naar werk in, samen met Zoetermeer Vooruit en de PVV.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, een interruptie van de heer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u, voorzitter. Wij hebben die motie ook eventjes bekeken natuurlijk. Zou u kunnen uitleggen wat nou de concrete meerwaarde is van die motie voor dat vrijwilligerswerk van mensen met een uitkering ten opzichte van het huidige re-integratiebeleid?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank, voorzitter. En dank voor de vraag. Nu, op dit moment is het in het beleid zo ingericht dat de netwerkregisseur toestemming geeft of je wel of niet dat vrijwilligerswerk mag doen. En wij pleiten ervoor om dit breder te maken zodat het echt bij het beleid hoort, dat het echt een mogelijkheid is en niet een keuze van de één of de andere situatie.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie. Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel, voorzitter. Dat het een mogelijkheid is of een verplichting?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank, voorzitter. En ook dank voor deze vraag. Een verplichting is niet zoals wij dat hier benoemen. We kijken waar mogelijk iets kan, maar vooral wat kan de inwoner ook zelf en waar wil hij ook verder mee? En op het moment dat we dit op deze manier daadkracht bijzetten, kunnen we daar veel meer mee bereiken, ook met elkaar.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Duiven. Gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Om op dit punt ook even door te gaan, even van de andere kant bezien. Is het daarmee een recht geworden?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Excuses. Kunt u dat nog herhalen?

De **voorzitter**: De heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Wat u bepleit, die mogelijkheid, zoals u dat zelf noemde, heeft dat de strekking van een recht, vanuit de optiek van de betrokkenen?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer:

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Als ik u goed begrijp, wilt u aangeven dat de inwoner daarmee een recht krijgt of dat we als gemeente het recht hebben om dat te doen?

De **voorzitter**: De heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Nee, ik bedoel juist vanuit het inwonersperspectief. Is het een recht van de inwoner die dat aangaat?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ik denk dat het niet een recht is in dit geval, maar dat het een mogelijkheid is om gewoon een bijdrage te leveren. Dus een recht van een inwoner om daar meer mee te kunnen doen. Om zichzelf ook te blijven ontwikkelen, om mee te blijven doen. Dus is dat…

De **voorzitter**: De heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Het is in ieder geval heel duidelijk, maar daarmee wordt het vanuit mijn perspectief ook niet wenselijker, want als het een recht is, dan geldt er ook de rechtsbescherming van en voor die de inwoner heeft. En dat botst dan mijns inziens weer met het oordeel van degene die namens de overheid een beslissing moet nemen. Dus duidelijk met wat u zegt, maar voor mij wordt het niet daarmee acceptabeler.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer nog een reactie?

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank, voorzitter. Daar zou ik wel op willen reageren, want wanneer een inwoner zelf een stap wil zetten naar een toekomst waar hij mee kan doen en dat hij daar een handelingsperspectief in heeft, lijkt me dat een heel positief recht.

De **voorzitter**: Akkoord, ik stel voor dat u verdergaat. Gaat u verder.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): We vragen het college om een plan te ontwikkelen waarin iedereen met een bijstandsuitkering een passende maatschappelijke bijdrage levert en tegelijkertijd werkt aan leer- en ontwikkelroute richting betaald werk. Zo stimuleren we meedoen, eigenwaarde en perspectief. Precies waar onze samenleving sterker van wordt. Levendige en groene wijken. Voorzitter, levendige wijken zijn de ziel van onze stad. Nu de buurtteams steeds beter hun plek vinden, ziet de LHN kansen om het maatschappelijk vastgoed slimmer te gebruiken. Laten we onderzoeken waar clustering van functies mogelijk is, wijkgebouwen, buurthuizen en maatschappelijke panden die samen het hart van de wijk kunnen vormen. Dat vergroot de levendigheid, bespaart kosten en maakt beter gebruik van de ruimte.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, een interruptie van de heer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel. Het klinkt als muziek in de oren, wat u zegt over die wijkgebouwen. Is dat niet precies wat wij bedoelden met die huizen van de wijk? En ik geef toe, daar hebben we de afgelopen jaren weinig vooruitgang mee gemaakt. Volgens mij ondanks het feit dat we daar expliciet dat streven kenbaar hebben gemaakt vanuit de raad. Is dat wat u bedoelt?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank, voorzitter. Dat is onder andere wat wij inderdaad bedoelen. Dat hebben we ook in onze motie omschreven, dat dat één van de invullingen kan zijn. Maar de motie vraagt in eerste plaats vooral om dat onderzoek te doen. Waar zit die ruimte? Wat zijn de mogelijkheden? En dat we dan pas invulling geven aan bijvoorbeeld een Huis van de Wijk waar we natuurlijk hartstikke achter staan, want dat is één van onze speerpunten hierin.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gaat u verder, mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Daarom dient de LHN de motie van maatschappelijke bijdrage naar werk in, samen met Zoetermeer Vooruit en de PVV. Met de motie Wijkgebouw als hart van de stad vragen we het college om de inventarisatie te starten en te komen met een plan voor multifunctioneel gebruik. Deze motie dienen wij samen in met D66 en het CDA. Voorzitter, ook vergroening heeft onze blijvende aandacht. Zoetermeer is koploper op het gebied van optoppen en groene daken. Maar LHN wil inwoners nog actiever betrekken. Voor iedere subsidie of premie die we verstrekken aan inwoners wil LHN dat de gemeente zelf ook een groen dak realiseert. En daarvoor dient de motie Twee daken groen een concreet, symbolisch en duurzaam voorstel. Deze dienen wij in met Zoetermeer Vooruit, D66 en de PVV.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, een interruptie van de heer Van Steenis. Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank u voorzitter. Voorzitter, een interessant voorstel dat wordt gedaan. Wij vragen ons even af of dit nou ergens al een regeling is waaraan gerefereerd wordt of, dat die door de opstellers zelf is bedacht. De vraag is ook een beetje, is het nou een dak voor een dak, of is het vierkante meter voor vierkante meter of euro voor euro?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Dank voorzitter. Dat is één vraag met drie vragen ineen. Het is een dak voor een dak. We hebben het niet over meters. Dat laten we dan bij het college als dat zo is. Er is een aantal subsidies waarvan gebruik van worden gemaakt. Dus het is niet per definitie dat het een kostenpost moet zijn.

De **voorzitter**: De heer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank, voorzitter. Ja, dak voor een dak. Ik denk dat dit dan heel veel van de uitvoerende kant gaat vragen, want het kan niet zo zijn, denk ik, dat je een schuurdakje uitwisselt tegen een dak van een sporthal of iets dergelijks. Waar wij ook nog wat twijfel bij hebben, is dat wij vinden dat de gemeente juist een voorbeeldrol moet hebben. Dus ik weet niet of wij moeten wachten totdat we straks eindelijk al die vierkante metertjes dak hebben. Hoe kijkt u daartegen aan?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank, voorzitter. Ik denk dat groene daken aan heel veel zaken kunnen bijdragen. Ik begrijp ook uw vraag, heeft de gemeente een voorbeeldrol? Ik denk dat we met zijn allen een voorbeeldrol hebben en als we daar de gezamenlijkheid in pakken is dit, denk ik, een mooie opstap om dit uit te dragen.

De **voorzitter**: Er zijn nog twee andere interrupties. Mevrouw Sandifort en dan de heer Zamani. Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, ook mijn fractie dacht, nou, dat is op zich best een leuk idee. Alleen, hoe voeren we dat dan uit? Stel nou dat er wel 300 mensen zijn die een groen dak op hun schuurtje leggen. Welke gebouwen gaan wij dan allemaal aanpakken? Hoe werkt dat dan in de praktijk? Zetten we onszelf hiermee niet onwijs klem?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank, voorzitter. Dat is natuurlijk een goede vraag want we zullen dit niet dezelfde willen hebben als met het bomenbeleid nu. Dus het is wel goed om vooraf goed in te schatten hoeveel aanvragen daar mee komen. Ik denk dat dat een goede vraag is voor het college om daar dan een mooi beleid voor te maken dat past binnen de haalbaarheid en de ruimte die we hier in de gemeente hebben.

De **voorzitter**: De heer Zamani nog. Gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter. Een interruptie op de heer Van Steenis. Die geeft aan, het kan natuurlijk niet zo zijn dat we een schuurtje omwisselen voor een sporthal. Maar vindt de heer Van Steenis niet dat we juist heel erg snel als gemeente aan de slag moeten met die vergroening van daken en verduurzaming van onze eigen gebouwen?

De **voorzitter**: De heer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank, voorzitter. En dank voor de vraag, collega. Dat is precies de twijfel die ik net uitsprak. Wij denken dat de gemeente hier gewoon koploper in kan zijn en een voorbeeldrol moet spelen. Dus ik denk niet dat we moeten afwachten totdat er een inwoner weer een vierkante meter doet, zodat wij ook een vierkante meter mogen.

De **voorzitter**: De heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter, dat is juist de motie nu, om juist dat wel te stimuleren, om wel groene daken die er nu niet zijn van de gemeente, om dat wel voor elkaar te krijgen. Dus ik zou zeggen, steun de motie of kom maar op want groene daken hebben we nodig. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ja, helder. Ik zie mevrouw Bink nog en dan ga ik naar mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter, dank u wel. Ik wil even tegen de anderen zeggen dat we hier in Zoetermeer een Groenedakenteam hebben en dat ik hier een hele mooie samenwerking zie. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik kijk naar mevrouw Siegelaer. Wilt u daar nog op reageren? Nee? Dan stel ik voor dat u verdergaat. Gaat u verder.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank. Daarnaast, voorzitter, dienen wij de motie Samenwerking gemeentelijke diensten in met het CDA. Waarin we in het college oproepen om naar Rotterdams voorbeeld te kijken, bij grote herinrichtingen structureel overleg te organiseren tussen gemeentelijke diensten en bewoners. Zo zorgen we ervoor dat als er in de straat gewerkt wordt er meteen ook wordt gekeken naar groen, water, veiligheid en inrichting. Dus toekomstgericht.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, een interruptie van de heer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, dank u, voorzitter. Wij waren natuurlijk ook bij dat uitje in Rotterdam, om dat voorbeeld te zien, erg inspirerend ook. Alleen ik zag ook bij de overwegingen staan dat er sprake was van ernstige overlast in delen van Zoetermeer. Dat ging het vooral over wateroverlast, geloof ik. Dus ik ben even nieuwsgierig waar dat dan precies is en of dat dan gaat om structurele overlast of dat dat te maken heeft met die eenmalige heftige bui die er af en toe kan vallen.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank, voorzitter. En ook dank weer voor deze vraag, want we hebben daar natuurlijk eerder vragen over gesteld. Hoe zit het met een onverwachte sinkhole, wat plaats kan vinden? En wij zien daar natuurlijk graag onderzoek naar. En daar komt deze overweging ook in mee, om daar ook naar te kijken, maar niet om daar precies een onderzoek naar te doen. Maar wel om als dat wat gebeurt, dat je het wel samen kan oppakken, om daar een goed vervolg aan te geven.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mevrouw Kraneveldt. Dank u wel, voorzitter.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Wij hebben de motie niet mede ingediend omdat we hem vinden hinken op diverse gedachten. Er staan mooie overwegingen in over groen. Maar als we dan naar het dictum kijken, dan gaat het vooral over de samenwerking van de gemeentelijke diensten. U vraagt niet om een vergroeningsplan à la Rotterdam. Waarom staat dat niet bij de overweging?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Dank, voorzitter. En eerlijk gezegd moet ik daar later op terugkomen. Daar heb ik geen passend antwoord op. Het was vooral gericht, deze motie, om te kijken hoe we beter kunnen samenwerken, in één keer te doen met de buurt en de inwoners erbij, zodat er een groot draagvlak voor gecreëerd wordt.

De **voorzitter**: Akkoord, ik stel voor dat u verdergaat. Gaat u verder.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Een bruisende stad. Een bruisende stad hoort bij de ambities van Zoetermeer. Cultuur, ontmoeting en vieren verbinden onze inwoners. Daarom wil de LHN het New Year's Eve Festival behouden als veilige, goed georganiseerde en feestelijke manier om samen het nieuwe jaar in te luiden. Met de motie vragen wij het college dit initiatief te ondersteunen. Juist nu er steeds minder plekken zijn waar jongeren op een positieve manier kunnen samenkomen en daarom dienen we deze motie in met Zoetermeer Vooruit, de FVD, D66, de PVV en de PDvZ.

De **voorzitter**: Mijnheer Nikerk, gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik snap wat u vraagt, alleen volgens mij spreekt de motie zichzelf tegen. U zegt in uw constateringen dat het festival een vaste plek heeft in Zoetermeer. En vervolgens vraagt u eigenlijk het college om dit festival een vaste plek te geven in Zoetermeer. Maar volgens uw eigen constateringen is dat toch al zo?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer. Dank en een hele scherpe vraag. De intentie die het eigenlijk biedt is dat het festival dus inmiddels een vaste plek heeft op oudjaarsavond, laat ik het dan zo benoemen. En zo willen we het graag behouden voor de toekomst.

De **voorzitter**: De heer Nikerk

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel. Dat is helder dan, als we dan kijken naar dat festival. Waarom kiest de LHN er dan voor om één festival eruit te halen en om dat te promoten? En twee, dit zou ongetwijfeld, als u wilt dat de gemeente hier iets mee gaat doen, iets aan dekking vragen. En die zie ik helemaal niet in de motie terugkomen. Hoe denkt u daarover?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Dank, voorzitter. Op dit moment is het festival er en naar mijn weten zijn er met oudjaarsavond geen andere festivals voor jongeren in onze stad. Dat is ook de reden geweest om dit vast te houden. En de dekking staat er nog niet omdat er eerst samen gekeken moet worden hoe ze daarin verder kunnen. En dan hoop ik dat het college met een voorstel komt waar u dan allemaal uw zegje over mag doen.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mevrouw Brouwer, dan naar mevrouw Sandifort. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Het is natuurlijk heel erg logisch dat er geen dekking bij staat want dit hoort natuurlijk gewoon in het evenementenbeleid, uit het evenementenbudget, dat gewoon een vaste grootte heeft. Dus daar zouden we het wat ons betreft moeten behandelen en niet bij het begrotingsdebat.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar mevrouw Sandifort, dan mevrouw Haak en ik zie de heer Van Steenis. Mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, dat is een mooi bruggetje dat ik zomaar van mevrouw Brouwer krijg. Want mijn vraag is: heeft u aanwijzingen waarom het evenementenbeleid hier niet in zou kunnen voorzien? Kunnen zij daar niet een aanvraag over in dienen of hebben ze iets anders nodig?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, ook dat is een goede vraag. Nou ja, dit is ons ter ore gekomen. Het festival is waarschijnlijk voor de laatste keer en wij vragen daar gewoon extra aandacht voor omdat we echt vinden dat er in Zoetermeer te weinig is voor onze jongeren. Dit is een van de activiteiten waar heel veel jongeren gebruik van maken.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel. Ja, dat snap ik. Maar wat maakt dat u dan niet tegen die mensen zegt die u vertellen, het is waarschijnlijk voor het laatst, hé, we hebben een evenementenbeleid en we hebben daar een subsidiebeleid op. Kijk daar eens.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Daar maken zij natuurlijk nu ook gewoon gebruik van. Maar dit moet gewoon een opzet, een steun in de rug zijn, om dit ook echt met het college op te pakken zodat dit niet buiten de boot valt. Omdat wij het heel erg belangrijk vinden dat jongeren gewoon in beweging in onze stad blijven. Ik proef de vraag en dat ik daar niet het gericht antwoord op kan geven wat wenselijk is, maar de subsidies is natuurlijk uiteindelijk een besluit van het college. Wij kunnen daar een bedrag voor vrijmaken en niet de invulling aangeven. En hiermee willen wij wel aangeven: wij vinden het echt belangrijk dat het behouden wordt.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel, voorzitter. Even ter aanvulling, ook voor mevrouw Sandifort, het gebrek aan subsidie is niet de reden waarom dit festival dit jaar waarschijnlijk voor het laatst wordt gegeven. Er is volgens mij ook al een substantiële subsidie vanuit de gemeente. Het probleem is van een andere aard. Dat zit hem met name tussen de organisator en de pandeigenaar en dergelijke. Dus ik denk dat de gemeente daar best wel een rol in kan vervullen om dat dichter bij elkaar te brengen. En ik weet wel dat de exploitatie van dit festival... Jongeren leveren niet zo heel veel geld op, behalve het kaartje dat ze kopen. Dus daar zit ook nog wel een zorg. Wellicht dat het middels een subsidie verder kan worden ingevuld.

De **voorzitter**: Dat is geen echte vraag, bijna een toelichting. Ik kijk even rond. De heer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u, voorzitter. Voorzitter, wij vinden dat echt een mooie oproep die hier gedaan wordt. Alleen is het wel heel erg weer specifiek één evenement. We hebben in het verleden al eerder over enkele of een bijzonder festival of evenement gesproken. Is mevrouw Siegelaer het nu maar mee eens dat we niet beter kunnen kijken of wij ons beleid, ons evenementenbeleid, erop moeten aanpassen en gewoon wat geld moeten opplussen om te zorgen dat we gewoon dit soort evenementen wat breder en wat steviger in de stad kunnen verankeren?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank, voorzitter. En die oproep begrijp ik heel goed, maar ik denk dat dit op dit moment niet op zijn plaats is om daar een keuze in te maken of we het budget te gaan opschroeven. Ik denk dat we binnen de bestaande middelen die we hebben kunnen kijken en dat er een evaluatie of het evenementenbeleid mag komen. Ja, dat zouden wij ook graag zien, want daar kunnen we best met elkaar over in gesprek gaan hoe dat invulling kan geven. Maar dat neemt niet weg, wat wij, denk ik, vaker bijdragen: wat je nu weghaalt, komt niet meer terug. En juist omdat er voor onze jongeren weinig is, maken we ons daar toch hard voor en hopen op brede steun.

De **voorzitter**: De heer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank voorzitter. En die zorg delen we. Dat hebben we in andere gevallen ook echt wel op die manier ook al benadrukt. De vraag is alleen wat er dan gebeurt als je nu heel erg je best doet voor één. Hoe staat dat in bredere perspectieven? En dat is echt de vraag. En dat kunnen we niet nu, vandaag, even regelen. Maar grondig beleid en extra geld erbij, dat bent u er toch mee eens?

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank voorzitter. Het een-op-een zo even snel regelen, zo zou ik dat toch niet willen zien. Want misschien kunt u festivals opnoemen voor deze groep jongeren die er zijn en die zoveel impact hebben. Ik zie ze niet in Zoetermeer en ik zou het van harte toejuichen dat er meer komen.

De **voorzitter**: Ik zie mevrouw Meurs, dat wil ik dan afronding van dit blokje doen. Mevrouw Meurs, gaat uw gang.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja, dank u wel voorzitter. Waar ik niemand over hoor, is dat dit een specifiek evenement is voor oud en nieuw. En voor zover wij weten, voorkomt het een hoop onrust in de stad als die jongeren gezellig met elkaar een feest kunnen vieren. Vandaar dat wij deze motie mede indienen.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer, nog een reactie? Nee? Dan stel ik voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Dank voorzitter. Tot slot voorzitter. De begroting van vandaag laat zien dat financiële ruimte beperkt is, maar dat ook onze stad veerkrachtig is. Wat we nodig hebben, is focus op wat werkt. Kleine stappen met groot effect. Dicht bij inwoners en samen met partners. De LHN staat voor realisme met een hart voor Zoetermeer. Een stad waar mensen zich veilig voelen, kunnen wonen, meedoen en trots zijn op hun buurt. Samendoen wat nodig is, ook in tijden van keuze en schaarste. Dank, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Siegelaer, voor uw eerste termijn en de eerste termijn van de fractie van de LHN. Dan ga ik over naar de fractie van de SP. En dan geef ik het woord aan de heer Velner. De moties uiteraard, die zijn aangekondigd door LHN zijn, bij dezen zie ik rechts van mij, ingediend en worden onderdeel van de beraadslagingen.

Motie 2511-47 ingediend door LHN, VVD, PVV
"Meer klikken met minder klikken" melden van ondermijning makkelijker maken

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- ondermijning een steeds groter probleem vormt voor de maatschappij, dus ook voor Zoetermeer;
- het melden van verdachte situaties die ondermijning betreffen van essentieel belang zijn voor de bestrijding van ondermijning;
- weinig inwoners weten wat ondermijning is, wat een verdachte situatie is en op welke manier een verdachte situatie kan worden gemeld;
- het op de website van de gemeente Zoetermeer onduidelijk is waar mogelijke ondermijning en zaken die daar mee te maken kunnen hebben, gemeld moeten worden;

overwegende dat:
- inwoners van Zoetermeer meldingen van ondermijning kunnen doen als zij weten wat dat is en waar je ondermijning aan kan herkennen;
- het voor het cluster ondermijning van zeer groot belang is in kennis gesteld te worden van verdachte situaties, ondermijning betreffend;
- het voor de inwoners in één oogopslag duidelijk moet zijn waar ondermijning gemeld kan worden, zonder een zoektocht te moeten ondernemen op de website van de gemeente;

verzoekt het college:
- via bestaande en nieuwe (sociale) kanalen de inwoners voor te lichten over ondermijning, waar je ondermijning aan herkent en welke gevolgen dit heeft voor de maatschappij;
- de website zodanig aan te passen dat een melder van ondermijning in één oogopslag ziet, na het openen van de website, zonder extra te klikken, waar de melding op de website van de gemeente gedaan kan worden;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-48 ingediend door LHN, Zoetermeer Vooruit, PVV
Van maatschappelijke bijdrage naar werk

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de gemeente Zoetermeer inwoners met een bijstandsuitkering toestaat vrijwilligerswerk te doen, mits met toestemming van de inkomensregisseur;
- vrijwilligerswerk bijdraagt aan zelfvertrouwen, werkritme en maatschappelijke betrokkenheid;
- de gemeente Zoetermeer waarde hecht aan een samenleving waarin iedereen naar vermogen bijdraagt;
- werk de beste vorm van sociale zekerheid is, maar niet iedereen direct de stap naar betaald werk kan zetten;

overwegende dat:
- een maatschappelijke bijdrage bijdraagt aan wederkerigheid en versterkt het draagvlak voor sociale voorzieningen;
- vrijwilligerswerk en andere vormen van maatschappelijke inzet waardevolle instrumenten zijn binnen het re-integratiebeleid;
- een deel van de inwoners met een uitkering baat heeft bij begeleiding om hun bijdrage te vertalen naar kansen op betaald werk;

verzoekt het college:

- een plan van aanpak te ontwikkelen 'Vrijwillig aan het werk' waarin iedereen met een bijstandsuitkering een passende maatschappelijke bijdrage levert, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk, scholing, mantelzorg of deelname aan buurtinitiatieven, met ruimte voor maatwerk en persoonlijke omstandigheden;
- vrijwilligerswerk verder te ontwikkelen als leer- en ontwikkelroute naar betaald werk, onder meer door:
  - begeleiding richting werkervaringsplaatsen of stages;
  - erkenning van verworven competenties (EVC);
- vrijwilligerswerk nadrukkelijker te benutten als onderdeel van het re-integratiebeleid, gericht op ontwikkeling en doorstroom naar werk;
- hiervoor samenwerking wordt gezocht met lokale organisaties en ondernemers;
- de raad hierover, vóór het perspectiefdebat in 2026, te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-49 ingediend door LHN, D66, CDA
Wijkgebouwen als hart voor de stad

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- Zoetermeer beschikt over diverse wijkgebouwen en maatschappelijke voorzieningen verspreid over de stad;
- veel van deze panden vaak op centrale waardevolle locaties staan, maar niet altijd efficiënt of intensief worden benut;
- in meerdere wijken behoefte bestaat aan woningen, ontmoetingsplekken en voorzieningen, waaronder ruimte voor jongeren;

overwegende dat:
- slim en gecombineerd gebruik van gemeentelijk vastgoed bijdraagt aan levendige wijken, kostenbesparing en beter ruimte gebruik;
- het combineren van functies (zoals Huizen van de Wijk, activiteiten voor jong en oud, en jongerenvoorzieningen) versterkt de sociale cohesie;
- het toevoegen van woningen bovenop bestaande gebouwen ("optoppen") of maatschappelijke plinten kansen biedt voor verdichting en leefbaarheid;

verzoekt het college:
- een inventarisatie te maken van gemeentelijke wijkgebouwen en maatschappelijke panden waar:
  - clustering van functies mogelijk is;
  - uitbreiding met woningbouw of maatschappelijke plinten kansrijk is;
- daarbij nadrukkelijk samen te werken met woningcorporaties, maatschappelijke partners en jongeren zelf;
- de raad hierover te informeren met een overzicht en mogelijke vervolgstappen richting het perspectiefdebat in 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-50 ingediend door LHN, Zoetermeer Vooruit, D66, PVV
Twee daken Groen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- vergroening en klimaatadaptatie speerpunten zijn binnen het programma Inrichting van de stad;
- Zoetermeer als één van de vijf landelijke koplopergemeenten actief inzet op optoppen en groene daken, met steun van Provincie Zuid-Holland, het Ministerie van BZK/VRO en de RVO (o.a. via subsidíes en vliegende brigades);
- particuliere initiatieven zoals groendaken en daktuinen bijdragen aan een koelere, groenere stad, maar de stap voor inwoners vaak groot is;

overwegende dat:
- draagvlak en zichtbaarheid van klimaatmaatregelen toenemen wanneer inwoners actief kunnen meedoen;
- het maatschappelijk én bestuurlijk aantrekkelijk is als gemeente en inwoners samen zichtbaar vergroenen;
- het combineren van gemeentelijke investeringen met rijks- en provinciale regelingen de impact vergroot zonder extra structurele lasten;

verzoekt het college:
- een Twee-daken-Groen-regeling uit te werken waarbij geldt dat:
- voor iedere gemeentelijke subsidie of premie aan een inwoner voor een groendak of daktuin, de gemeente zelf op één van haar eigen panden óók een groendak realiseert (één-op-één-principe);
- deze regeling te koppelen aan bestaande middelen binnen Programma 7 (duurzaamheid/klimaatadaptatie) en actief gebruik te maken van externe financieringsmogelijkheden via provincie, RVO en VRO;
- de raad vóór de Voorjaarsnota 2026 te informeren over de praktische invulling, locaties en financiële dekking;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-51 ingediend door LHN, Zoetermeer Vooruit, FVD, D66, PVV, PDvZ
Behoud van het New Years Eve Festival

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- het New Year's Eve Festival jaarlijks een succesvol en goed bezocht evenement is waar jongeren op een veilige en positieve manier samen het nieuwe jaar kunnen inluiden;
- dit festival inmiddels een vaste plek heeft verworven in het Zoetermeerse evenementenaanbod;
- de editie van 2025 naar verwachting de laatste zal zijn;

overwegende dat:
- het belangrijk is dat ook jongeren in Zoetermeer de mogelijkheid behouden om op een feestelijke, veilige en georganiseerde manier Oud & Nieuw te vieren;
- het New Year's Eve Festival bijdraagt aan een bruisend en levendig Zoetermeer, iets wat past bij de ambitie van onze stad;
- het verdwijnen van dit evenement een gemis zou zijn voor Zoetermeerse jongeren en de sociale samenhang in de stad;

verzoekt het college:
- zich in te zetten voor het behoud en de continuïteit van het New Year's Eve Festival na 2025;
- in overleg te treden met de organisatie, jongeren en betrokken partners om te onderzoeken hoe het evenement structureel kan worden voortgezet;
- te bekijken welke ondersteuning, samenwerking of stimuleringsmogelijkheden er zijn om het festival toekomstbestendig te maken;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-52 ingediend door LHN, CDA
Structurele samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke diensten/afdelingen in Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- Zoetermeer een groene stad is tussen de parken en we dat zo willen houden;
- de effecten van de veranderingen van het klimaat de komende jaren het hoofd moet worden geboden;
- de buitenruimte onder meer vergroend moet worden om dit te bereiken;

- bomen voor het verminderen van hittestress zorgen en mede een belangrijke taak spelen bij de waterhuishouding in de stad;
- verdere vergroening van de stad voor het vergroten van de biodiversiteit zorgt;
- in Rotterdam bewust gekozen is voor nauwe samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke diensten/afdelingen en bewoners van de straat/buurt bij grootschalige vernieuwing van straten;
- door deze nauwe samenwerking straten niet alleen nieuwe leidingen krijgen maar ook nieuw ingericht worden in samenspraak met de bewoners door bijvoorbeeld het plaatsen van bomen, buurtgroen en waterpartijen;

overwegende dat:
- het college de stad "waterrobuust, klimaatbestendig" wil maken waar biodiversiteit een belangrijk onderdeel van is;
- het belangrijk is dat het welbevinden van bewoners in alle buurten hoog is;
- de "Rotterdamse aanpak" wijken aantrekkelijker maakt waardoor het welbevinden van de bewoners wordt vergroot;
- de vergroening, op plaatsen waar dat kan, in overleg met de bewoners gestalte krijgt;
- er in Zoetermeer delen zijn met ernstige wateroverlast waar maatregelen genomen moeten worden;

verzoekt het college:
- te onderzoeken op welke manier de gemeentelijke diensten/afdelingen in Zoetermeer samenwerken;
- te onderzoeken op welke manier de "Rotterdamse aanpak" in Zoetermeer kan worden geïmplementeerd. Dat bij grote ingrepen in straten alle betreffende diensten/afdelingen structureel overleg hebben over de aanpak en daar bewoners van de straat/buurt bij worden betrokken als het om de inrichting van de straat gaat;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: De heer Velner heeft het woord, gaat uw gang.

10. SP

De heer **Velner** (SP): Dat moet je wel je pasje meenemen. Voorzitter, met deze begroting sluiten we een bestuursperiode af. Een goed moment om de balans op te maken en die mag niet alleen over geld gaan, maar moet vooral gaan over hoe we in Zoetermeer wonen, werken en samenleven. De SP vindt dat de gemeente er moet zijn voor haar inwoners, zeker nu er steeds meer taken van het rijk naar de gemeente verschuiven, zonder voldoende middelen. We maken namelijk de stad met zijn allen. In Binnenlands Bestuur stond het deze week nog treffend. Minder voorzieningen leiden tot meer ongelijkheid. En dat is nu precies dat wij willen voorkomen. Na 2022 en 2023 hebben we ook in 2024 weer een financieel overschot. Waarvan de helft wordt veroorzaakt door niet uitgevoerde taken. Voorzitter, ik zie hier een trend ontstaan. Dat mag niet structureel worden. Hebben we wel genoeg ambtenaren om alle taken die we in de begroting hebben staan uit te voeren? Kan de wethouder aangeven of we dan dus niet te veel op de rem gaan staan? En als dat niet het geval is, welke keuzes maken we dan daarin? En vooral, wanneer dan? Armoede en bestaanszekerheid. De inflatie daalt, maar veel Zoetermeerders voelen dat niet. De boodschappen blijven duur en andere lasten stijgen mee. De gemeente wil 85% van de minima bereiken, maar in 2024 kwam zij niet verder dan 69%. Dat is voor ons als SP te weinig en niet acceptabel. Kan de wethouder uitleggen waarom dit verschil zo groot is? En wat hij daaraan gaat doen, zodat het volgend jaar wel beter gaat? Ook kraamzorg is niet meer voor iedereen vanzelfsprekend en bereikbaar. Door eigen bijdrage te vragen, slaan gezinnen deze zorg over. Er is een risico voor moeder en kind. Daarom hebben wij een motie Gratis kraamzorg bij geldzorgen, naar het voorbeeld van Amsterdam-Zuidoost.

De **voorzitter**: De heer Velner, er zijn twee interrupties zie ik nu. Maar ik begin bij mevrouw Haak. Gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u, voorzitter. Heeft de SP enig idee wat dat ongeveer zou moeten gaan kosten?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Het gaat om € 5,40 per uur en als je uitgaat van dertig uur kraamzorg, dan praat je over € 162,00 per gezin.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak nog?

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ik bedoel natuurlijk totaal, niet per gezin.

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Ik heb niet in beeld hoeveel gezinnen hier zwanger worden en hoeveel er gaan bevallen van kinderen. Dus daar heb ik ook geen invloed op.

De **voorzitter**: Oké. En mocht dat wel zo zijn dan hebben we een heel nieuw beleidsinstrument kan ik u vertellen. Mevrouw Van Werkhoven heeft ook een interruptie. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Werkhoven** (GroenLinks): Ja, bent u ermee bekend dat die eigen bijdrage verplicht is?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dat klopt, maar daar hebben ze dus in Amsterdam een truc op verzonnen en die kunnen we dus hier ook toepassen.

De **voorzitter**: Ik zie verder geen... Mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Mijn collega mevrouw Bout fluistert mij in dat het ongeveer 1100 nieuwe baby's per jaar zijn in Zoetermeer. Dat zullen niet allemaal baby's zijn van ouders met geldzorgen. Dus misschien dat het bedrag nog wel meevalt, maar wat is uw inkadering van de doelgroep? Zijn het mensen met een bijstandsuitkering, bijvoorbeeld moeders, of heeft u een bepaalde inkomensgrens?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dat zie ik met name als een stukje invulling dat naar voren moet komen. Maar ik zou me inderdaad kunnen voorstellen dat je mensen in de minima daarvoor gaat toevoegen.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Velner** (SP): Binnen de Jeugdzorg is sprake van flinke overschrijdingen, met name veroorzaakt door de specialistische Jeugdzorg. Hoewel het aantal jongeren daalt, stijgen de kosten per kind fors. In Zoetermeer betalen we ruim € 13.000,00 per jeugdige, terwijl dat in Pijnacker-Nootdorp € 5.000,00 lager ligt. Hoe verklaart het college dit verschil? Doordat gemeenten sinds 1 januari meer handhaven met betrekking tot schijnzelfstandigheid is een daling opgetreden in het aantal zzp'ers in het algemeen. En dat is ook het geval met zzp'ers in de zorg. Vooral in de thuiszorg en de kinderopvang. Kan de uitvoering van de Wmo dit verder onder druk zetten? Heeft de gemeente via de Wmo dan straks nog wel voldoende menskracht achter de hand? Krijgen cliënten nog wel de zorg die ze nodig hebben? We horen namelijk signalen van mensen die worden gevraagd om naar een verpleeghuis te verhuizen zodat de rekening niet meer bij de gemeente zit. Voorzitter, dat kan niet de bedoeling zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, voordat u verdergaat. De heer Zamani heeft een interruptie.

De heer **Zamani** (D66): Ja, voorzitter, een tijdje terug had de heer Velner het over tarieven die enorm afwijken van andere gemeenten. Heeft u alleen maar Pijnacker-Nootdorp gekeken of heeft u ook naar andere gemeenten gekeken?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Ik heb even in dat overzicht waarin de Regiovisie Monitor 2024 Jeugdhulp Haaglanden stond gekeken wat de hoogste en de laagste was. Delft zat bij ons in de buurt, dat klopt. Maar

er waren een heleboel gemeenten die inderdaad lager lagen dan wij en dan ben ik wel nieuwsgierig naar het verschil.

De **voorzitter**: De heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja, en u koos daarvan de laagste, begrijp ik.

De **voorzitter**: De heer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Daarom gaf ik ook aan dat er een verschil zit. En ik heb inderdaad de laagste en de hoogste genomen, dat klopt. Maar de hoogste waren wij wel.

De **voorzitter**. Akkoord, gaat u verder.

De heer **Velner** (SP): In 2026 gaan we verder met de Entree, Meerzicht en Buytenwegh. De SP is blij dat er eindelijk beweging komt, vooral bij de Entree waar 7000 woningen gepland staan. Maar wat ons betreft mag er wel wat meer vaart gemaakt worden, want de huidige situatie rondom Terra Nova is zeker geen visitekaartje voor onze stad. Wij willen dat dit een wijk gaat worden waar iedereen kan wonen, jong, oud, met of zonder dikke portemonnee. Van het rijk hebben we extra geld gekregen om problemen in kwetsbare wijken aan te pakken. Dat geld zal onder andere ingezet worden binnen wijken Meerzicht en Buytenwegh, die allebei ontwikkeld zijn in de jaren zeventig, waar op dit moment op bepaalde plekken wel wat sleet zit. Daarom drie moties. Betaalbare woningen voor jong en oud, waarin we aandacht vragen voor doorstroming. Wijkfonds onderhoud en leefbaarheid, waarin we aandacht vragen voor de openbare ruimte. En bescherming van groen en bomenbeleid voor het behoud van groen.

De **voorzitter**: De heer Velner, een interruptie van de heer Nikerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, mijnheer Velner gaat nu heel snel even over de motie Betaalbare woningen voor jong en oud heen, waarin hij heel specifiek vraagt om twee pilotprojecten voor Knarrenhofjes. En toen ik dat las was mijn eerste reactie, volgens mij is dit precies wat we gaan doen op de Dr. J.W. Paltelaan. Hoe kijkt u daarnaar?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Daar hebt u gelijk in. Maar ik vraag inderdaad om nog een extra mogelijkheid.

De **voorzitter**: Ik zie ook nog twee interrupties. Ik ga eerst naar de heer Aptroot en dan naar mevrouw Brouwer. De heer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, is de SP dan blij dat het ook in de Stationsstraat ingepland staat? Dus dan hebben we twee locaties, twee pilots, dan kan u uw motie intrekken.

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Ik ben inderdaad blij met alle plannen op dit gebied. Laten we vooral tempo gaan maken en zorgen dat die op korte termijn gerealiseerd gaan worden. Dat kan namelijk ook een bijdrage leveren aan de doorstroming die wij met zijn allen hier zo wenselijk achten.

De **voorzitter**: Ik ga naar mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, mijnheer Velner had het net ook over het Wijkfonds Onderhoud en Leefbaarheid. Wij vragen ons af of hij nog een punt aan het dictum wil toevoegen over de dekking van dat jaarlijkse budget van tenminste € 300.000,00.

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Die vraag zag ik aankomen. Daarvoor hebben wij natuurlijk binnen de begroting verschillende potjes, verschillende hoofdstukken moet ik zeggen, waarin wel budgetten benoemd staan. Wij dienen hier natuurlijk vandaag meerdere voorstellen in, waar natuurlijk geen directe dekking bij zit maar daar gaan we het wel over hebben vandaag, want ook ambtenarentijd kost geld.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Wat fijn om te horen dat er dekking is uit potjes. Misschien wilt u daar dan een amendement voor indienen?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Daar kom ik dan in de tweede termijn straks misschien nog wel op terug.

De **voorzitter**: Ik kijk rond, ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Velner** (SP): En over onderhoud gesproken. Vocht komen we nog vaak tegen in woningen. Hier mag de gemeente wel wat meer regie oppakken in het kader van de zorgplicht richting haar inwoners. Daarvoor hebben we een motie opgesteld, pak vocht- en schimmelplekken aan en herstel de zorgplicht. We dienen deze motie samen met de PVV in. De pilot waarbij inwoners een verzoek kunnen indienen om maximaal vijf overlast gevende bomen te laten vervangen of verwijderen, leidt nu al tot spanningen tussen buren. Er hebben meerdere partijen al aandacht voor gevraagd. Onlangs is de SP nog bij een bewoner geweest, samen met GroenLinks, PvdA en D66 en daar zagen we de gevolgen met eigen ogen. Zorg ervoor dat niet over de rug van onze inwoners wordt uitgevochten, zonder heldere criteria en toetsing, wat we onder overlast verstaan. Anders verdwijnen straks gezonde bomen. Dat kan niet de bedoeling zijn. Mensen die tijdelijk in de problemen komen, moeten we in Zoetermeer zelf kunnen opvangen, zodat het sociale netwerk van deze mensen overeind kan blijven. Daarvoor hebben we de motie gemaakt, Lokale opvang en dagbesteding voor dak- en thuislozen. Inwoners maken onze stad. Daarom is het belangrijk dat niemand buiten de boot valt en hebben ze een klein steuntje in de rug nodig. Om inwoners beter te helpen, willen we de Waardekaart Sociaal Domein op korte termijn beschikbaar hebben, waar in een helder overzicht wordt aangegeven wat de regelingen en voorzieningen zijn. Wie een beroep doet op de Participatiewet, wordt te vaak geconfronteerd met wantrouwen. Laat Zoetermeer een stad zijn van vertrouwen, boven wantrouwen.

De **voorzitter**: Twee interrupties. Ik ga eerst naar mevrouw Brouwer, dan naar mevrouw Siegelaer. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Het zou fijn zijn als mijnheer Velner een witregel zou voorlezen tussen zijn moties, maar ik geloof dat hij het net had over de Waardekaart Sociaal Domein. En ik vraag me af waarom we niet gewoon even wachten op de Actieagenda Bestaanszekerheid?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dat is een prima voorstel. Alleen is het even de vraag wanneer we het gaan doen en wanneer die komt.

De **voorzitter**: Dat is helder. Mevrouw Brouwer nog? Nee? Mevrouw Siegelaer?

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank voorzitter. En dan toch een kleine bijdrage op deze motie. Volgens mij hebben wij eerder een motie over die waardekaart ingediend en heeft Zó! Zoetermeer daar ook wat mee gedaan. Dan is het volgens mij wel de oproep dat je afwacht tot die in het beleid komt. En dat heeft wat langer geduurd dan misschien wenselijk is, maar volgens mij is deze dan wel echt overbodig.

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Ik hoor geen vraag, dus...

De **voorzitter**: Nee, ik ook niet. Misschien wilt u reageren. Maar als u niet wilt reageren, dan stel ik voor dat u verdergaat met uw verhaal.

De heer **Velner** (SP): Ik ben gebleven bij laat Zoetermeer een stad zijn van vertrouwen boven wantrouwen. Daarvoor hebben we tweetal moties opgesteld. Menselijke maat in de uitvoering van de Participatiewet en Stop met klikken. Cultuur is belangrijk voor ons als SP en het maakt een stad leefbaar. Daarom willen we aandacht vragen voor de situatie van het CKC, waarin veel clubs en verenigingen

zijn ondergebracht. Ze hebben ruimtegebrek en voor voorstellingen moet regelmatig uitgeweken worden naar het Stadstheater. Maar het is voor veel verenigingen een zware last en niet haalbaar. Kan de wethouder eens kijken of we hier een mouw aan kunnen passen? In het verleden is al eens geopperd om een amateurtheater onder te brengen in het leegstaande pand van Dutch Water Dreams in het Van Tuyllpark, een park waar ook twee schietverenigingen gezamenlijk een nieuwe plek zouden moeten krijgen. Wethouder, ga hiermee aan de slag aangezien de Schietsportvereniging Zoetermeer al een einddatum voor de huur heeft gekregen en ze vragen om een duidelijke stip aan de horizon, zodat ze weten waar ze aan toe zijn voor het eind van volgend jaar. Zij verdienen die duidelijkheid. Uit deze sportvereniging zijn namelijk landelijke kampioenen voortgekomen. Het zou vreselijk zonde zijn als daar een eind aan komt enkel en alleen omdat er straks geen ruimte meer voor is. Tot slot voor die verenigingen heb ik een tweetal moties bij me. Tot slot voorzitter, de SP wil een stad zijn waar iedereen kan meedoen, waar de zorg bereikbaar is, wonen betaalbaar blijft, en waar de overheid naast haar inwoners staat. Ik zie een interruptie.

De **voorzitter**: Zeker, maar ik wachtte even tot u uw zin had afgerond. Mevrouw Bink, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter, het is alweer een tijdje terug. Maar u zei iets over Dutch Water Dreams en het theater. Maar weet u al dat het theater startklaar staat om te starten, alleen dat niet alles nog in orde is.

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Wat ik ook al eerder zei, ik zie op dat vlak nog niet zo heel veel gebeuren in het voormalige pand van Dutch Water Dreams, dus...

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ik zou zeggen, ga een keer langs en stap naar binnen.

De **voorzitter**: Mijnheer Velner, gaat u verder met uw verhaal.

De heer **Velner** (SP): Dus nogmaals, de herhaling van wat ik hiervoor zei, de SP wil een stad zijn waar iedereen mee kan doen, waar de zorg bereikbaar is, wonen betaalbaar blijft en waar de overheid naast haar inwoners staat. Daarom de laatste motie met als titel Actieve uitvoering van het uitdaagrecht. Zo geven wij ruimte aan inwoners die mee willen doen en meer denken aan een socialer Zoetermeer. En dat is het einde van mijn bijdrage.

De **voorzitter**: Ja, maar daarom heeft u wel drie interrupties. Ik ga beginnen met de heer Haak. Gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ): Dank u wel. Ja, ik verbaas mij een beetje over de instelling van de SP. In het perspectiefdebat hebben we natuurlijk heel veel voorstellen gedaan om de stad leefbaar te maken. Maar u stemt tegen. U stemt tegen perspectief, maar u komt nu allemaal met oplossingen. Hoe kunt u dat te rijmen?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dat is op zich niet zo heel vreemd, want in die perspectiefnota staan allemaal maatregelen, waarin we zaken, bijvoorbeeld in de cultuursector, gaan bezuinigen, waar we niet achter kunnen staan. En die keuzes die worden gemaakt in de perspectiefnota, dat zijn niet onze keuzes.

De **voorzitter**: Ik ga even naar deze kant. Ik zie mevrouw Van Werkhoven, gaat uw gang.

Mevrouw **Van Werkhoven** (GroenLinks): Ja, een vraag over de Right to Challenge. Die staat keurig op de website van de gemeente Zoetermeer. Dus wat gaat uw motie toevoegen aan wat er al is?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Die gaat meer duidelijkheid geven en een nadere invulling kunnen geven aan hetgeen wat er op de website staat.

De **voorzitter**: Ik zag nog de heer Nikerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u voorzitter. Volgens mij hoorde ik mijnheer Velner net iets zeggen over twee moties die hij in zijn zak heeft voor de schietsportverenigingen, maar die heeft u niet ingediend, toch?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Nu nog niet, maar ik heb ze inderdaad niet rondgestuurd. Ik ga ze zo meteen wel indienen.

De **voorzitter**: Ja, maar even alle helderheid. Moties zijn pas officieel als ze zijn ingediend hier. U kunt ze straks allemaal terugvinden op iBabs. Ik ga naar de heer Weekenstroo. Gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Dank u, voorzitter. Ik werd getriggerd net door de opmerking of tenminste de reactie van de heer Velner op de vraag van mevrouw Van Werkhoven. Het staat inderdaad op de website, dat is breed bekend. Maar welke invulling bedoelt u dan? U refereert en stapt er wat makkelijk overheen. Maar aan welke invulling, die nu niet op de website staat, wilt u invulling geven?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Misschien dat ik daar dan wat concreter op moet terugkomen in de tweede termijn nog.

De **voorzitter**: De heer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Ik zou graag nu het antwoord willen en niet zomaar dadelijk in de tweede termijn. Dan kunnen we in de tweede termijn samen verder kijken hoe we er verder invulling aan gaan geven en of er invulling voor nodig is. Maar dan kunnen we nu afsluiten en kunnen we door.

De **voorzitter**: De heer Velner nog behoefte? Of u wacht... nee, u moet toch wachten op de tweede termijn. Ik kan er niets anders van maken. Anderen nog? Niet? En volgens mij heeft u... Mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Kunnen we dan wel in deze eerste termijn een toelichting krijgen op die twee schietsportverenigingmoties die u zo gaat indienen?

De **voorzitter**: De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Ja hoor, dat kan. Ik ga ze niet allemaal voorlezen, maar de eerste motie betreft Geef vereniging COM duidelijkheid. Ze zitten op dit moment in eigen pand, maar ze moeten daar weg. Dus ik vraag om dat wat beter in te gaan vullen. En de tweede motie over de Schietsportvereniging Zoetermeer. Die hebben nu geen perspectief en het gaat er daar met name om dat we hen perspectief moeten gaan bieden. Ik heb al met de vereniging om tafel gezeten en ze zeiden tegen mij: de kans dat wij dat voor 1 november gaan redden, hier in deze raad en vanuit de gemeente, is niet heel groot, maar geef ons in ieder geval dan wel dat perspectief zodat we weten waar we naartoe kunnen werken.

De **voorzitter**: Akkoord. Ik zie de heer Doncker nog. Gaat uw gang.

De heer **Doncker** (LHN): Ja, voorzitter, als het over schieten gaat, dan kom ik aan het woord. Volgens mij hebben wij in de vorige raad een motie willen indienen en dat werd eigenlijk wat moeilijk, omdat de beide schietverenigingen toch op een of andere manier niet wilden samenwerken. En dat was eigenlijk de boodschap die heel veel partijen hier hadden gekregen. Ja, er is nog steeds volgens mij mogelijkheid, maar de wethouder zou met de schietsportvereniging gaan kijken waar de mogelijkheden zijn. Eén ding is duidelijk, in het Vernèdepark is geen ruimte meer voor de COM. Dat hebben we met elkaar besloten. Dus ik snap niet wat uw moties, maar ik heb ze nog niet gezien natuurlijk, maar uw mogelijke moties gaan aanvullen op de debatten die we hier gevoerd hebben.

De **voorzitter**: Ja, en ik wil als voorzitter toch wel even... Want we hebben vorige week uitgebreid hierbij stilgestaan. Het staat u natuurlijk vrij om elke motie in te dienen die u wilt, maar we hebben uitgebreid stilgestaan bij dit punt. Dus dat wilde ik ook nog wel even meegeven over de toezeggingen die door het college zijn gedaan. Maar mijnheer Velner, gaat u nog even reageren op de interrupties van mijnheer Doncker.

De heer **Velner** (SP): Het is even de vraag, wat is de concrete vraag, na de interruptie van de burgemeester?

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we straks even kijken hoe het verdergaat. Ik ga er wel van uit dat ze zijn ingediend, nu ook deze moties.

Motie 2511-53 ingediend door SP
Gratis kraamzorg bij geldzorgen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- in 2024 honderden gezinnen in Nederland geen of weinig kraamzorg ontvingen;
- de gemeente Amsterdam een proef is gestart waarbij gezinnen met geldzorgen in stadsdeel Zuid-oost geen eigen bijdrage voor de kraamzorg hoeven te betalen;

overwegende dat:
- kraamzorg essentieel is voor een gezonde start voor zowel moeder als kind;
- het hebben van kraamzorg mogelijke zorgkosten kunnen voorkomen, vanwege goede monitoring van de gezondheid en goede voorlichting door de kraamverzorgende;

draagt het college op:
- in navolging van de gemeente Amsterdam ook in Zoetermeer een pilot te starten waarbij gezinnen met geldzorgen geen eigen bijdrage voor de kraamzorg hoeven te betalen;
- deze pilot te starten per 1 januari 2026;
- na één jaar te evalueren op bereik, kosten en gezondheidseffecten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-54 ingediend door SP
Lokale opvang en dagbesteding voor dak- en thuislozen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- er in Zoetermeer nog steeds geen structurele lokale opvang is voor dak- en thuislozen;
- inwoners nu worden doorverwezen naar Den Haag, als centrumgemeente, wat kan leiden tot zorguitval en overlast in de openbare ruimte;
- maatschappelijke organisaties als InZet en De Binnenbaan bereid zijn om in samenwerking een kleinschalige voorziening te realiseren;

overwegende dat:
- de opvang van dak- en thuislozen uit Zoetermeer voortkomt uit een zorgplicht voor haar inwoners;
- vroegtijdige hulp en dagbesteding overlast kan voorkomen en mensen sneller weer perspectief biedt;

verzoekt het college op:
- uiterlijk 1 juni 2026 een pilot lokale opvang met 10 bedden te starten, inclusief dagbestedingstrajecten;
- dit te doen in samenwerking met InZet, De Binnenbaan en woningcorporaties;
- de raad in Q4 2026 te informeren over resultaten, doorstroom en kosten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-55 ingediend door SP
Menselijke maat in de uitvoering van de Participatiewet

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- inwoners in correspondentie en gesprekken nog vaak worden geconfronteerd met termen als 'fraudeonderzoek' en 'handhavingstraject';
- deze terminologie wantrouwen versterkt en herstel van vertrouwen belemmert;

overwegende dat:
- de gemeenteraad heeft uitgesproken dat respectvolle communicatie uitgangspunt moet zijn;
- de menselijke maat leidt tot betere samenwerking en minder bezwaarprocedures;

draagt het college op:
- uiterlijk 1 juni 2026 alle communicatie en beleidsdocumenten te herzien en te voorzien van neutrale, respectvolle terminologie;
- medewerkers te trainen in klantgerichte, empathische bejegening;
- de raad voor het begrotingsdebat 2026 te rapporteren over de uitvoering en effecten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-56 ingediend door SP
Waardekaart Sociaal Domein

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- inwoners vaak niet weten op welke regelingen of voorzieningen zij recht hebben;
- op 8 april 2025 wethouder Velzen een raadsmemo heeft gestuurd 'voortgang actieagenda (financiële) bestaanszekerheid';
- de uitvoering van de Waardekaart Sociaal Domein nog niet is gestart;

overwegende dat:
- het bundelen van informatie de toegang tot hulp vergemakkelijkt;
- samenwerking met InZet, de Binnenbaan en de Voedselbank cruciaal is voor bereik;

verzoekt het college op:
- voor 1 juni 2026 de Waardekaart digitaal én op papier beschikbaar te stellen via InZet-locaties en gemeentelijke balies;
- jaarlijks te rapporteren over bereik en gebruik van de kaart;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-57 ingediend door SP
Betaalbare woningen voor jong en oud

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- ouderen (de zgn. empty nesters) vaak wel willen verhuizen naar kleinere, levensloopbestendige woningen maar geen betaalbare opties vinden;
- er voor jongeren, die een gezin willen starten, weinig geschikte en betaalbare woningen beschikbaar zijn;
- de doorstroming op 'de woningmarkt' hierdoor stagneert;

overwegende dat:

- projecten zoals Knarrenhofjes in andere gemeenten succesvol zijn naar Gouds voorbeeld (Gouds Dagblad I Westergouwe krijgt Knarrenhof met 23 woningen) waar al een tweede Knarrenhof wordt gerealiseerd;
- samenwerking met woningcorporaties en zorgorganisaties kansen biedt;

verzoekt het college om:
- vóór 1 juni 2026 een actieplan op te stellen waarin locaties zijn opgenomen voor twee pilotprojecten en waarin afspraken staan over een betaalbare huur (< € 900 p.m.);
- de raad uiterlijk Q4 2026 te informeren over voortgang;
- ouderenorganisaties en bewoners te betrekken bij de opzet;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-58 ingediend door SP
Wijkfonds Onderhoud en Leefbaarheid

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- het onderhoudsniveau in veel wijken achteruitgaat;
- bewoners steeds vaker zelf onderhoud uitvoeren zonder ondersteuning of budget;
- eerdere moties om het onderhoudsniveau te verbeteren niet zijn uitgevoerd;

overwegende dat:
- leefbaarheid en veiligheid afhangen van tijdig onderhoud en schone openbare ruimte;
- bewonersinitiatieven bijdragen aan betrokkenheid en kostenbesparing;

draagt het college op:
- in 2026 een Wijkfonds Onderhoud en Leefbaarheid in te stellen met een jaarlijks budget van ten minste € 300.000,00;
- dit fonds toegankelijk te maken voor bewonersgroepen, verenigingen en scholen voor kleinschalige projecten (rotondeadoptie, schoonmaak, speelplekken);
- de raad halfjaarlijks te rapporteren over aanvragen en resultaten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-59 ingediend door SP
Uitdaagrecht in de praktijk brengen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- het uitdaagrecht ('Right to Challenge') sinds 1 januari 2025 wettelijk onderdeel is van het gemeentelijk participatiebeleid;
- de gemeente Zoetermeer dit recht heeft gepubliceerd op haar website;
- de raad hierover op 27 maart 2025 een memo heeft ontvangen 'Evaluaties huidige participatiebeleid en burgerberaad met conclusies en aanbevelingen';
- inwoners en maatschappelijke organisaties bereid zijn om actief mee te denken of zelf taken uit te voeren, maar nog niet weten hoe zij dit in de praktijk kunnen doen;
- het college de Participatieverordening en de Kadernota Participatie voor het einde van dit jaar naar de raad stuurt;

overwegende dat:
- het uitdaagrecht juist bedoeld is om het vertrouwen tussen de overheid en haar inwoners te versterken;
- een heldere uitleg en zichtbare voorbeelden nodig zijn om dit instrument te laten werken;
- het benutten van betrokkenheid van inwoners kan bijdragen aan betere resultaten en een hechtere gemeenschap;

draagt het college op:
- voor 1 juni 2026 de toepassing van het uitdaagrecht te bevorderen door:
  - inwoners en organisaties actief te informeren over de mogelijkheden;
  - laagdrempelige ondersteuning te bieden bij het indienen van initiatieven, en;
  - minimaal twee concrete projectideeën te faciliteren;
- de raad te informeren over voortgang en de eerste ervaringen voor het begrotingsdebat 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-60 ingediend door SP
Stop met klikken

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- op de gemeentelijke website je een vermoeden kunt melden dat iemand in uw omgeving misbruik maakt van een uitkering of fraudeert met zorg of wonen;
- de melding (anoniem) online of telefonisch kan worden gedaan;

overwegende dat:
- een eventueel vermoeden van bijstandsfraude controleren enkel en alleen een taak zou moeten zijn van de overheid, en niet iets waar de samenleving een taak in moeten vervullen, al helemaal omdat zij geen expertise hebben betreffende de participatiewet en het verregaande gevolgen kan hebben voor iemands privacy voor iemand die verdacht wordt van mogelijke bijstandsfraude;
- het verkeerd is dat mensen in de bijstand met zo'n meldpunt constant onder druk staan en stress zullen ervaren om 'niet verdacht' over te komen richting de directe omgeving, wetende dat er anders een melding zal worden gedaan van bijstandsfraude, wat echt verkeerd is en niet de samenleving moet zijn die Zoetermeer na moet streven;
- ook hoogleraren sociologie hun zorgen hebben geuit over de ontwikkeling dat steeds meer gemeenten zo'n meldpunt bijstand faciliteren omdat het wantrouwen tussen burgers versterkt en de sociale cohesie tussen mensen verkleint;
- het niet meer hoeven bij te houden van deze 'kliklijn' alleen maar voordelen heeft voor de ambtelijke capaciteit;

draagt het college op:
- het meldpunt 'Fraude vermoeden melden' stop te zetten en daarmee weg te halen van alle gemeentelijke communicatiekanalen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-61 ingediend door SP
Bescherming groen en bomenbeleid

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- bewoners klagen over achterstallig snoeiwerk en verwijdering van bomen zonder herplant;
- bomen essentieel zijn voor gezondheid, leefbaarheid en klimaatadaptatie;
- op 14 juli 2025 de gemeenteraad het raadsvoorstel 'Aanpassen Bomenbeleid' heeft aangenomen. Door dit voorstel is een pilot gestart waarin 30 aanvragen zijn opgenomen om overlast gevend buurtgroen te snoeien, te verwijderen en/of te vervangen of juist extra bomen te planten;

overwegende dat:
- Zoetermeer zich heeft gecommitteerd aan de Regionale Groennorm;
- onderhoud en herplant onder druk staan door structurele bezuinigingen;

verzoekt het college om:
- een onderhoudsplan voor bomen 2026-2030 in te stellen met een jaarlijks extra budget van € 250.000,00;

- bewoners te betrekken bij aanplant en onderhoud;
- uiterlijk Q3 2026 aan de raad te rapporteren over uitvoering;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-62 ingediend door SP, PVV
Pak vocht- en schimmelproblemen aan en herstel de gemeentelijke zorgplicht

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- bewoners in diverse wijken al jaren hinder ondervinden van vocht en schimmel;
- klachten vaak blijven steken tussen woningcorporaties, GGD en gemeente;
- slechte woonkwaliteit kan leiden tot gezondheidsproblemen;

overwegende dat:
- de gemeente op grond van de Woningwet en Wet publieke gezondheid een zorgplicht heeft;
- het voorkomen van schimmelvorming in je woning goedkoper is dan het behandelen van gezondheidsproblemen;

draagt het college op:
- voor 1 april 2026 een Actieplan Schimmelvrije Woning op te stellen met corporaties, GGD en huurdersorganisaties;
- jaarlijks minimaal honderd woningen preventief te inspecteren;
- een meldpunt te openen bij de gemeente waarbij inspectie gaat plaatsvinden binnen vier weken;
- de raad halfjaarlijks te informeren over voortgang;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-63 ingediend door SP
Geef de vereniging COM duidelijkheid

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- schietsportvereniging Contact Oud-Mariniers (COM) al jarenlang actief is in Zoetermeer en beschikt over een eigen pand op gemeentelijke erfpachtgrond;
- COM een sociaal-maatschappelijke rol vervult, onder meer als ontmoetingsplek voor (oud-)militairen en sporters;
- er bij COM zorgen bestaan over de toekomst van de vereniging, onder meer rond mogelijke herontwikkeling van de locatie;
- het college eerder heeft aangegeven medio 2026 duidelijkheid te geven over de toekomst van COM;

overwegende dat:
- erfpacht een langdurig gebruiksrecht is en de gemeente als grondeigenaar duidelijkheid moet bieden over voorwaarden en verlenging;
- langdurige onzekerheid de continuïteit en vrijwilligersmotivatie van de vereniging ondermijnt;

draagt het college op:
- de eerder gedane toezegging om medio 2026 duidelijkheid te geven over de toekomst van COM concreet te maken in een tijdpad met mijlpalen, en dit uiterlijk voor 1 maart 2026 aan de raad te sturen;
- in dat plan duidelijk te maken wat de eventuele gevolgen van herontwikkeling zijn;
- COM gedurende deze periode te ontzien van extra lasten;
- de raad via de programmarekening 2026 te informeren over de voortgang;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-64 ingediend door SP
Geef Schietsportvereniging Zoetermeer een stip op de horizon

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- Schietsportvereniging Zoetermeer (SVZ) het gemeentelijke pand aan de Voorweg huurt, dat door verzakking onveilig is verklaard;
- het huurcontract door de gemeente is opgezegd per 1 november 2026, zonder dat er momenteel een concreet alternatief voor huisvesting bekend is;
- de verzakking mede het gevolg is van achterstallig gemeentelijk onderhoud;
- het college eerder heeft aangegeven "medio 2026 duidelijkheid te geven over de toekomst;

overwegende dat:
- de vereniging niet verantwoordelijk is voor de constructieve schade aan het pand, en vrijwilligers en leden niet mogen opdraaien voor gebreken in gemeentelijk eigendom;
- langdurige onzekerheid over locatie, continuïteit en financiën het voortbestaan van de vereniging bedreigt;
- de vereniging niet verantwoordelijk is voor de constructieve schade aan het pand, en vrijwilligers en leden niet mogen opdraaien voor gebreken in gemeentelijk eigendom;
- langdurige onzekerheid over locatie, continuïteit en financiën het voortbestaan van de vereniging bedreigt;

draagt het college op:
- de toezegging om medio 2026 duidelijkheid te bieden uit te werken in een concreet tijdpad met acties en besluitmomenten, en dit uiterlijk 1 maart 2026 aan de raad voor te leggen;
- binnen dat plan aan te geven:
  a. welke huisvestingsopties onderzocht worden;
  b. welke kosten hiermee gepaard gaan;
  c. hoe continuïteit van de vereniging wordt gegarandeerd tijdens de overgang;
- de kosten van herstel, verhuizing of tijdelijke huisvesting te dekken uit het gemeentelijke vastgoedonderhoudsbudget;
- actief te betrekken bij elke stap in dit traject en de raad te informeren voorafgaand aan het voorjaarsdebat 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Ik kijk even rond of er nog andere vragen of interrupties zijn. Als dat niet het geval is, dan zijn deze moties ingediend, dank u en onderdeel van de beraadslagingen. En dank ik de heer Velner voor zijn eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de CDA. De heer Weekenstroo voor zijn eerste termijn. Gaat uw gang.

11. CDA

De heer **Weekenstroo** (CDA): Voorzitter, ook voor mij is het de laatste begrotingsbehandeling in de raad dus ik zocht naar een passende vergelijking. In eerste instantie dacht ik aan een opera. Maar dat wordt gekenmerkt door tragiek, complexiteit en een sombere afloop. Dat leek me niet heel erg gepast. Dus ik koos voor een operette. In een opera wordt trouwens ook nog gezongen en dat wil ik u helemaal besparen, maar goed. Operette dus, dat is luchtiger, minder complex en een positieve of in ieder geval een hoopvolle afdronk en gesproken. Dat was dan de vorm, nu de inhoud. Zo kent u mij. De programmabegroting van 2026 tot 2029 laat zien dat Zoetermeer financieel op een kantelpunt staat, zoals vele gemeenten. Voor 2026 is de begroting nog sluitend en dat is knap werk van dit college. Maar daarna stapelen de tekorten zich eigenlijk op. € 30 miljoen uiteindelijk in 2028 en meer dan € 22 miljoen uiteindelijk in 2029. Het college heeft met het dekkingsplan van nu € 23 miljoen en een eenmalig inzet uit de algemene reserve van € 5 miljoen de begroting sluitend gekregen maar het is niet per se een structurele oplossing. Het is een signaal dat de ruimte om te investeren kleiner wordt. Voor het CDA betekent dat: we moeten durven kiezen. Niet voor de korte termijn, maar voor de toekomst van onze stad, voor een gezonde stad, een sterk sociale basis en een waardige New Town. De gezonde stad en de mens centraal. Een stad is pas gezond als haar inwoners dat ook zijn. Gezondheid gaat niet alleen over zorg, maar over leven in balans, ruimte om te bewegen, mentaal welzijn en een omgeving die schoon en

veilig is. Het CDA maakt daarbij zorgen om onder andere ook de mentale gezondheid van jongeren. De prestatiedruk, de sociale media en onzekerheid, die eisen soms hun tol. En wat betreft de jeugdhulp dan, de begroting laat zien dat de lasten van de jeugdhulp in de lokale teams nog steeds toenemen. De lokale teams doen goed werk, maar de druk is groot en blijft stijgend. Als CDA Zoetermeer blijven we tegelijkertijd wel heel veel hoop hebben dat de ingeslagen weg de juiste is. Dus blijf alsjeblieft vasthouden want op lange termijn gaan we het effect zien. Een gezonde stad vraagt ook om een gezonde omgeving. Een schone lucht, een groene wijk en ruimte voor ontmoeting. We zullen om die reden de motie Ruimte voor bewonersinitiatieven, leven in de wijk indienen. We hebben meerdere initiatieven om Huizen in de Wijk op te zetten, maar het is vaak toch wat meer vanaf bovenaf georiënteerd. Wij zien juist nu meer kans om ook te luisteren aan de inwoners: wat hebben zij in de wijk nodig en hoe kunnen we daar vanuit een ja-mitshouding vanuit de gemeente faciliteren. Dan een sterke sociale basis, het samenleven in Zoetermeer. Voorzitter, de kracht van Zoetermeer zit in de mensen, zoals ook bij onze motie over bewonersinitiatieven naar voren komt. In sportclubs, muziekverenigingen, buurtorganisaties, kerken, vrijwilligers, zij houden onze stad bij elkaar. En dat fundament staat soms onder druk. De vrijwilligers vergrijzen, besturen lopen leeg en de kosten nemen toe. Tegelijkertijd verwacht de samenleving meer van mensen dan ooit. De begroting laat zien dat de structurele ondersteuning van verenigingen relatief beperkt is. We vragen daarom aan het college. Kan het college aangeven of de ondersteuning breder kan worden ingericht dan bij bijvoorbeeld verenigingsondersteuning? Die is nu alleen sec voor sport. Zou die eventueel ook kunnen worden verbreed naar cultuur? We zijn blij dat we als raad het college de opdracht hebben gegeven bij het Van Tuyllpark om werk te maken van betere en meer sportfaciliteiten die meegroeien met de stad, want dat is van groot belang als de stad groeit. Het CDA hecht groot belang aan ontmoetingsplekken voor jongeren. We waarderen initiatieven zoals jongerenhubs, zoals ChillBase en Rakkersveld, maar ze verdienen een structurele borging. Op dit moment hebben we alleen slechts middelen van het rijk om dat echt goed te borgen. Kan het college toezeggen dat deze voorzieningen behouden blijven, ook na afloop van deze subsidies? En nu ik het over subsidies heb. We dienen een amendement in Laat de culturele basisinstellingen met rust. We waren als CDA Zoetermeer oorspronkelijk tegen het amendement, maar we gaan geen democratisch genomen besluit proberen terug te draaien. Maar onze vrees die we toen hadden, is wel werkelijkheid geworden. De volledige begroting, het volledige programma, is in ieder geval meegenomen in de uitwerking van het amendement, waarbij dus ook cultuur wordt meegenomen. En dat deel van de uitwerking willen we terugdraaien of in ieder geval veranderen. Zodat in ieder geval de culturele basisinstellingen minder geraakt worden door de opgave die er ligt vanuit het eerder aangenomen amendement over .....

De **voorzitter**: Mijnheer Weekenstroo, een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Is mijnheer Weekenstroo ervan op de hoogte dat dit echt de enige bezuiniging is op cultuur in dit pakket? Dus als je deze weghaalt, is er helemaal geen meer?

De **voorzitter**: De heer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Ja.

De **voorzitter:** Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Nou ja, omdat u net zei, een beetje minder last van hebben of iets dergelijks. Ik kan niet meer helemaal letterlijk citeren wat u zei, maar het is dus niet een beetje minder bezuinigen, het is dan weer helemaal niet bezuinigen. Terwijl de raad dus de wethouder heeft opgedragen om ook in dat programma te zoeken naar een bijdrage aan het bezuinigingspakket.

De **voorzitter**: De heer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): We zijn bekend met de opdracht die er vanuit het amendement lag. Wij zien alleen de zwaarte met... Inderdaad, cultuur wordt dan niet meegenomen, maar misschien is er ook gewoon te weinig ruimte in cultuur om daar nog goed in te kunnen snijden. Het gaat om keuzes maken. Wij maken dadelijk wellicht een andere keuze dan de ChristenUnie-SGP of andere partijen doen. Wij hebben hier in ieder geval een dekkingsvoorstel onder liggen om te kijken hoe dat verder opgelost kan worden.

De **voorzitter**: Ik zie ook nog een interruptie van de heer Markes. Gaat uw gang.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel, voorzitter. Even een verduidelijkingsvraag aan de heer Weekenstroo. Want ik hoor hem net zelf spreken over de problemen die er zijn binnen de sport. Bijvoorbeeld als het aankomt op de vrijwilligers, op de sportcapaciteiten, faciliteiten. Hoe rijmt dat dan met de gedachte dat we juist minder geld voor sport vrij moeten gaan maken?

De **voorzitter**: De heer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Wij zouden het liefst helemaal niet willen bezuinigen op sport of cultuur. Dus dat staat buiten kijf. Maar de opdracht vanuit het amendement was ooit dat er binnen het programma 4, dat is sport en cultuur, of in een bredere zin vrije tijd, dat daar een bezuiniging of tenminste een ombuiging, laat ik het zo noemen, opgezocht wordt om het te kunnen behouden van de zwemcheque. De zwemcheque is € 100,00 voor elke persoon of inwoner die het aanvraagt, om zwemles te kunnen betalen, wat een algemene voorziening is, wat heel goed kan werken om in ieder geval zwemlessen te stimuleren en daarmee de zwemvaardigheid van mensen en kinderen te vergroten. Tegelijkertijd is het een afweging die we maken. Het liefst hadden wij hier helemaal geen afweging in hoeven maken dan hadden we gewoon genoeg geld gehad. Maar de keuze die nu voorligt is op basis van de uitvoering van het amendement. Wij zeggen, wij snappen dat het amendement nu voorligt, de uitwerking daarvan en daarmee proberen wij nu in ieder geval voor de culturele basisinstellingen een andere dekking te vinden om hen niet geraakt te laten worden.

De **voorzitter**: De heer Markes.

De heer **Markes** (Zó! Zoetermeer) Dank u wel voor het antwoord en dan nog even heel kort. U begon net zelf over die problemen die er zijn in de sport. Zoals ik al zei, tegelijkertijd wilt u er geld vandaan halen. Wat is uw visie op die problemen? Hoe gaan we die oplossen?

De heer **Weekenstroo** (CDA): Ik had het in mijn spreektijd niet alleen, de verwarring kan ontstaan als ik het over verenigingen heb, dat mensen gelijk relateren aan sportverenigingen. In mijn tekst heb ik het gehad over verenigingen die leeglopen en verenigingen die lopen inderdaad leeg door verouderd vrijwilligersbeleid. Dat zijn over het algemeen oudere inwoners die gewend waren, vanuit hun maatschappelijke bijdrage iets bij te dragen aan de stad. Je ziet steeds meer een individuele samenleving waarin mensen meer om het ik geven en minder om het wij en daarbij niet altijd ook evenveel bijdragen aan de samenleving. Dus mijn beroep is veel meer laten we zorgen dat de mensen in de stad, de inwoners, weer hun vrijwilligersrol oppakken. Dat zou in ieder geval een groot probleem, in ieder geval in de bezetting, de capaciteit binnen verenigingen, kunnen verkleinen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik stel voor dat u verdergaat.

De heer **Weekenstroo** (CDA): De basisinstellingen, daar zouden wij liever een andere dekking voor zien en die dekking hebben we voorgesteld middels het amendement dat ik zo zal indienen. Voorzitter, nog een ander belangrijk onderwerp in de samenleving is eenzaamheid. Eenzaamheid los je niet op met beleid, maar met belangstelling. Met de vraag 'hoe gaat het nu echt met je?', begint samenleven. Tot slot, voorzitter, leefbaarheid, veiligheid, economie als basis voor het dagelijks leven. Een gezonde sociale stad heeft ook een veilige en leefbare omgeving nodig. De samenwerking tussen politie en boa's is goed, maar zorgen ook voor verkeersveiligheid. En overlast neemt toe. Gelukkig hebben we recent al een lik-op-stukbeleid voorgesteld voor de fatbikes. Daar zijn we erg blij mee dat het college daar nu mee aan de gang is. De strijd tegen huiselijk geweld, femicide en onveiligheid van vrouwen en minderheden op straat, maar ook achter de voordeur, blijft dus een prioriteit. Daarom dienen we alle moties die hier aandacht voor vragen mee in. De Regiovisie Huiselijk Geweld is een goede stap maar de uitvoering moet ook stevig blijven. Hoe borgt het college dat structureel de inzet op signalering, opvang en nazorg behouden blijft? Tot slot, voorzitter, of tot slot binnen in ieder geval dit kopje, leefbaarheid gaat ook over ruimte en rust. Zoetermeer groeit, maar dat mag niet ten koste gaan van groen, speelplekken en schone lucht. Hoe zorgt in ieder geval het college dat elke wijk voldoende groen houdt of dat ook behoudt bij nieuwe bouwprojecten? En in dat licht hebben we nog een vraag, ook een andere vraag. Voorzitter, Zoetermeer kent een forse binnenstedelijke bouwopgave, waarbij het belangrijk is dat woningbouw samengaat met investeringen in leefkwaliteit, voorzieningen en groen. Is het college bekend met de Vancouver-aanpak, waarbij projectontwikkelaars bijdragen aan maatschappelijke en publieke voorzieningen als onderdeel van hun bouwprojecten? Voorzitter, bestaanszekerheid. Een huis, een baan blijven de basis. Mensen moeten kunnen blijven wonen en werken in hun eigen stad. En we zijn blij dat het college hier werk van maakt nu met de Actieagenda. Voorzitter, de zorgen van veel

inwoners zijn concreet. Hoe hou ik het vol? Hoe betaal ik de rekening, de huur of de boodschappen? De betaalbaarheid in het dagelijks leven is bij veel gezinnen onder druk komen te staan. En daarbovenop komt nog eventueel de warmtetransitie. Die is noodzakelijk, maar ook kostbaar. Zoetermeer werkt aan de uitvoering van de Transitievisie Warmte met wijkgerichte plannen in onder andere Buytenwegh en Meerzicht. Maar het rijk heeft nog geen structurele financiering geregeld. Hoe zorgt het college dat de warmtransitie eerlijk en haalbaar blijft? Ook voor inwoners die de investeringen niet zelf kunnen betalen. En hoe voorkomen we dat de gemeente straks verantwoordelijkheden moet dragen zonder dat het rijk de middelen levert? Het CDA wil dat duurzaamheid geen luxeproduct wordt, maar een gezamenlijke opgave. Duurzaam dus waar het kan, sociaal waar het moet. De uitdaging van de toekomst is helder. We kunnen niet alles blijven doen. Dat vraagt om richting, keuzes en durf. Zoetermeer is ooit gebouwd als een New Town, een stad van hoop en mogelijkheden. Die beloften moeten we opnieuw waarmaken. Het CDA wil bouwen aan een stad die niet verdeelt, maar verbindt. Een stad waar mensen gezond kunnen leven, waar verenigingen bloeien en waar kinderen met vertrouwen kunnen opgroeien. Een stad waar groei hand in hand gaat met leefbaarheid. Of zoals wij als CDA in Zoetermeer graag zeggen 'Thuis in Zoetermeer voor de toekomst van onze kinderen'. Dank u wel, voorzitter.

Amendement 2511-I ingediend door CDA, D66, GroenLinks, PvdA
Laat de culturele basisinstellingen met rust

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

besluit
het raadsvoorstel 2025-120830 'Programmabegroting 2026-2029' als volgt te wijzigen:

besluit:
- beslispunt 1c als volgt te wijzigen:

'1c. Voor het jaar 2026 € 40.000 van het begrotingsoverschot te gebruiken en voor de jaren 2027 en verder een alternatieve bezuiniging binnen het sportdomein vast te stellen voor het behouden van de zwemcheque.'"

Motie 2511-65 ingediend door CDA, D66
Ruimte voor bewoners, leven in de wijk

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;
gelet op artikel 31 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Zoetermeer;
gehoord de beraadslaging;

constaterende dat:
- de gemeente werkt aan het versterken van een sterke sociale basis;
- er grote behoefte is aan ontmoetingsplekken voor bewonersinitiatieven;
- er in Zoetermeer leegstaande panden zijn, waaronder de voormalige Tango-garage, die geschikt zouden kunnen zijn voor maatschappelijke of sociale functies;

overwegende dat:
- bewonersinitiatieven ruimte nodig hebben om te kunnen groeien;
- tijdelijk gebruik van leegstaande panden kan bijdragen aan levendigheid, ontmoeting en sociale samenhang in de wijk;

verzoekt het college van burgemeester en wethouders om:
- inventariseer wensen voor soorten ontmoetingsplekken bij inwoners en probeer dat zoveel als mogelijk met eigen vastgoed te faciliteren en/of in samenwerking met vastgoed van woningcorporaties (of andere organisaties die onderdak kunnen bieden) vanuit een 'ja, mits'-houding te faciliteren;
- de raad vóór de zomer van 2026 te informeren over de uitkomsten en eventuele vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Weekenstroo voor uw eerste termijn van het CDA en de ingediende moties, die onderdeel zijn van de beraadslagingen. En dan ga ik nu schorsen tot 14.35 uur. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Wij gaan verder met de eerste termijn van de gemeenteraad. En ik ga het woord geven aan mevrouw Brouwer van de ChristenUnie-SGP. Gaat uw gang.

12. ChristenUnie-SGP

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Bedankt voorzitter. We zijn hier vandaag bij elkaar om campagne te voeren voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2026. Of nee, toch niet: om de begroting voor 2026 en het Tweede Tussenbericht van 2025 te bespreken. Laten we daar dus maar eens mee beginnen: het Tweede Tussenbericht over het lopende jaar. Toen ik op de tafeltjesavond bekende dat ik vergeten was om het tussenbericht te lezen, omdat we die niet op papier krijgen, zei een ambtenaar: nou, dat zou ik dan maar eens gauw gaan doen. En hij had gelijk, het tekort over het lopende jaar is teruggedrongen van € 10 miljoen naar een € 500.000,00 en daar is de septembercirculaire nog niet eens bij gerekend. Die zorgt er ook nog eens voor dat we geen € 14,7 maar slechts € 8 miljoen uit de reserves hoeven te halen om dat resultaat te halen. Tegen de wethouder van Financiën zou ik willen zeggen: wij zien wel wat u daar doet. Het is een keuze om minder uit de reserves te halen als je een meevaller hebt, maar wel een keuze waar wij achter staan. En daar houdt het nog niet op, want met het memo over het bijstandsbudget van vorige week, komen we weer € 2 miljoen hoger uit dan we dachten in 2025. Zie je wel, zou ik willen zeggen. We moeten dus inderdaad niet het onderste uit de kan van de bezuinigingen willen halen. Een stuk uit de reserve geeft de noodzakelijke flexibiliteit om, zal ik maar zeggen, 'meevallers' op te vangen. Zo beginnen we dus wat rooskleuriger aan 2026 dan we dachten. Niet dat de zorgen voor de komende jaren weg zijn. Maar inclusief het bezuinigingspakket uit het voorjaar dat nu netjes verwerkt is, komt 2026 net boven nul uit. Ik zou zeggen dat dit college daarmee een mooie erfenis achterlaat met deze begroting, en ook met de inventarisatie van bezuinigingsopties waar een volgend college zo mee verder kan. Als je begint te lezen in de begroting, ademt de inleiding balans. Balans tussen investeren en bezuinigen, tussen wonen en werken, tussen duurzaam en betaalbaar. Als ik nu terugkijk op de coalitievorming, is die balans precies wat wij toen dachten. We gingen weer gewoon doen wat nodig is, zonder elkaar de tent uit te vechten, zonder hoge muren tussen coalitie en oppositie en zonder hooggespannen ideologische verhalen. Nu hebben wij, als deelnemer in de coalitie, uiteraard wel idealen. Ons verkiezingsprogramma heette: Samen recht doen. We staan voor hoopvolle politiek, en een overheid die ten dienste staat van de samenleving. Onze missie was: zorgen voor elkaar, en zorgen voor de schepping. In de afgelopen jaren hebben we dat onder andere mogen waarmaken door de portefeuilles van onze wethouder Velzen, die hard heeft gewerkt aan bestaanszekerheid, aan duurzaamheid. De Actieagenda Bestaanszekerheid wordt afgerond. Inwoners worden geholpen met verduurzamen. Zelfs kerken krijgen voorlichting over warmtepompen en zonnepanelen. Opstaan voor het goede, noemen wij dat. En natuurlijk gaat dat verder dan samendoen wat nodig is. Maar: als je afspreekt om constructief en pragmatisch samen te werken, kun je ook als kleine partner leveren. We hopen dat we, naast de begroting en het bezuinigingspakket, ook dit soort samenwerking als een coalitie-erfenis terug zullen zien in de komende jaren. Wat een college verder nalaat, is visies. Heel veel visies en strategieën en plannen en kaders. Zo veel dat we als raad soms het overzicht kwijtraken. We hebben dat mooi kunnen zien bij de Omgevingsvisie, toen de raad vroeg om inzicht in de samenhang van de visies en plannen en een grote boom vol pijlen kreeg aangeleverd. Dat willen wij wel voor al onze visies en strategieën wel. Vandaag een motie meegenomen die vraagt om een overzicht van visies en andere richtinggevende documenten, met daarin een houdbaarheidsdatum per visie. U herinnert zich hoe we kortgeleden een discussie hadden over de Visie Buytenpark en dat die verouderd zou zijn. Maar dan vraag ik: wat is een verouderde visie? Als we een visie hebben vastgesteld dan geldt die tot we hem intrekken en in de tussentijd kunnen we hem updaten en aanpassen aan de tijden en ambities. Dus, wat wij in onze motie vragen is: geef visies een houdbaarheidsdatum, en na het verstrijken van die houdbaarheidsdatum is het dan: kijk, ruik, proef. Voldoet deze visie nog? Behoeft hij een update? Of denken we er tegenwoordig anders over? En in dat laatste geval moet hij ingetrokken worden.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer, een interruptie van mevrouw Haak. Gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Mevrouw Brouwer geeft het zelf ook aan in haar termijn. We zijn er altijd om te kunnen ingrijpen. Om te zeggen wanneer iets wel of niet verouderd is. Als we aan

de voorkant, dat is wat u voorstelt volgens mij, al een houdbaarheidsdatum meegeven. Ik zie niet zo goed in wat de meerwaarde daarvan is als we altijd al in kunnen grijpen en het is ook soms moeilijk, denk ik, aan de voorkant voor een visie om te bepalen hoelang die daadwerkelijk van kracht is. Want soms kan de wereld veranderen, waardoor het niet meer actueel is.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): We stellen ook niet per se voor, stel dat je een houdbaarheidsdatum van vijf jaar doet, dat het na vijf jaar wordt afgeschaft. Maar dat je na vijf jaar de thermometer erin steekt en kijkt: moeten we hier wat mee? Kan die zo verder? Of moeten we hem updaten? Dan hoef je niet van tevoren te weten hoelang die kan meegaan. Dan maak je daar een schatting van.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, nog een vervolgvraag. Ik heb het gevoel, maar ik weet niet of dat zo is, is dat er iets onder ligt. Dat het misschien iets te veel aan visie is. Klopt dat? Of ligt dat er niet onder?

De **voorzitter**. Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Nee hoor, als ik dat zou vinden zou ik dat zeker zeggen.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verdergaat.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): De motie die we over de visies indienen heet dus Houdbaarheidsdatum visies en we dienen hem in samen met de VVD, de LHN, Zoetermeer Vooruit, de PVV en 50PLUS.Dan voorzitter, hebben we nog twee heel praktische moties. De eerste gaat over adoptierotondes. Nee, daar hebben we het nog steeds niet genoeg over gehad. U heeft de antwoorden kunnen lezen die wethouder Van der Meer onze fractie heeft gegeven, en wij zien daar ruimte om te doen wat nodig is, een pragmatische, eerlijke oplossing. In onze motie adoptierotondes zonder reclame stellen wij voor om mensen en bedrijven die een rotonde reclamevrij en dus belangeloos voor de stad onderhouden, geen reclametarief te laten betalen. Dat willen we bereiken door voor hen de regels van adoptiegroen te laten gelden. Dat betekent dus: netjes onderhouden, geen reclame, geen kosten. Deze motie dienen we in met de VVD, Zo Zoetermeer, GroenLinks, PvdA, SP en 50PLUS. En dan de laatste van de drie, eigenlijk zou mijnheer van Rumpt die moeten toelichten. We stellen voor om de vlag van Nederland, samen met de vlag van Zoetermeer, in de raadzaal een plek te geven. Niet als teken van uitsluiting, maar als teken van saamhorigheid, een gezamenlijke democratische basis. Dat we samen het goede zoeken voor onze stad en voor ons land. En voordat D66 erover begint, het goede zoeken voor Europa doen ze maar in Brussel. Deze feestelijke vlagmotie dienen we in met natuurlijk D66 en verder met Zoetermeer Vooruit, de FVD en 50PLUS. Voor u denkt dat we met deze vrolijke noot eindigen: ik wil nog twee dingen zeggen.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, ik denk dat het over deze motie gaat. Ja, de heer Nikerk, gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel voorzitter. Ja, als ik vanuit deze plek kijk, dan kijk ik tegen een prachtig schild aan met daarop het wapen van Zoetermeer. Wat maakt de vlag van Zoetermeer voor u van meerwaarde tegenover het wapen?

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dat het zo mooi staat naast de Nederlandse vlag.

De **voorzitter**: Verder geen... Dan stel ik voor dat u gewoon verdergaat.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, ik wil dus nog twee dingen zeggen. Eerst een heel kritisch ding en dan een goedkeurend ding. Het kritische punt gaat over de Kerkenvisie. Afgelopen juni heeft de gemeenteraad bijna unaniem onze motie Kerkenvisie aangenomen. Daarin heeft de raad het college opgedragen om, ik citeer, "Na de inventarisatie religieus vastgoed, nu verder te gaan met het opstellen van een Kerkenvisie, inclusief participatie, om zo te komen tot visie, beleid en samenwerking over het gebruik van gebouwen door geloofsgemeenschappen en de eerste concrete stappen nog deze raadsperiode te zetten." Dat laat aan duidelijkheid niets te wensen over en aan draagvlak overigens ook niet. Toch lezen we in deze begroting: het college geeft uitvoering aan een Kerkenvisie via de inventarisatie

religieus vastgoed. Ja, zo blijven we in een kringetje ronddraaien. En erger nog: een bevriende kerkbestuurder moest ons laten weten dat die eerste concrete stap die we nog hadden gewild, bestaat in het beëindigen van de functie van netwerkregisseur geloofsgemeenschappen. Daarom willen wij van het college weten hoe het alsnog uitvoering denkt te gaan geven aan deze breed gesteunde motie en hoe het denkt dat te gaan doen zonder deze netwerkregisseur geloofsgemeenschappen. Dan het beloofde positieve punt: we zien in de begroting dat het college inderdaad moeite heeft gedaan om in het programma sport en cultuur te zoeken naar een alternatieve bezuiniging, zodat de zwemcheque kon worden behouden, volgens onze motie in het voorjaarsdebat. Ook hier zouden we willen zeggen: zie je wel, het kan best. Ook de portefeuille van wethouder Blansjaar kon een redelijke invulling vinden voor een bezuiniging. Zo wil ik deze bijdrage beëindigen. Als je samenwerkt en probeert goed te doen, dan vind je wel een weg. Dan kunnen we als college, als raad, als coalitie, als stad, samendoen wat nodig is. Een balans vinden tussen al die belangen in de stad, een balans tussen voorzichtigheid en daadkracht. Samen opstaan voor het goede. En als klap op de vuurpijl wil ik een groot man citeren, de apostel Paulus, in zijn brief aan de christenen in Galatië. Hij zegt: "Laten we niet ophouden goed te doen, want als we volhouden, zullen we oogsten als de tijd daarvoor komt. Laten we dus, in de tijd die ons nog rest, voor iedereen het goede doen, vooral voor onze geloofsgenoten." En hoe u dat interpreteert: de tijd die ons nog rest, in politieke zin, dat mag u helemaal zelf weten.

Motie 2511-66 ingediend door ChristenUnie-SGP, D66, 50PLUS, Zoetermeer Vooruit, FVD
Vlaggen in de raadszaal

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de Nederlandse vlag symbool staat voor verbondenheid, vrijheid, rechtstaat en democratie;
- de Zoetermeerse vlag in 1965 is ingevoerd, en dus verbonden is aan onze ontwikkeling als New Town;

overwegende dat:
- in tijden van polarisatie, individualisering, afnemende sociale samenhang en groeiende verdeeldheid het goed is om stil te staan bij wat ons bindt;
- de vlaggen van Nederland en Zoetermeer geen politiek statement zijn, maar symbolen zijn van ons gezamenlijke doel: het goede zoeken voor ons land en onze stad;

draagt het college op:
- in de raadzaal zowel de gemeentelijke als de Nederlandse vlag te plaatsen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-67 ingediend door ChristenUnie-SGP, VVD, LHN, Zoetermeer Vooruit, 50PLUS, PVV
Houdbaarheidsdatum visies

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de gemeenteraad, maar net zo goed de gemeente en de inwoners, te weinig zicht heeft op de visies en strategieën die achter beleid liggen;
- daardoor discussie kan ontstaan of een visie uit het verleden nog geldig is;

overwegende dat:
- het onwenselijk is als er onduidelijkheid bestaat over de gezamenlijke, actuele basis waarop we bouwen;
- we een voorbeeld kunnen nemen aan de werkwijze bij NEN / ISO normen, waarbij elke norm vijf jaar geldig is en daarna tegen het licht wordt gehouden;

verzoekt het college:
- te gaan werken met looptijden voor visies, strategieën en andere richtinggevende documenten waarbij een visie bijvoorbeeld vijf jaar geldt, gevolgd door een datum waarop wordt gecheckt of de visie nog geldig en actueel is, of een update nodig heeft, of vervangen of afgesloten moet worden;

- een dynamisch overzicht hiervan samen te stellen dat voor iedereen (online) te raadplegen is;
- deze werkwijze ook toe te passen op bestaande richtinggevende documenten;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-68 ingediend door ChristenUnie-SGP, Zó! Zoetermeer, GroenLinks, PvdA, VVD, SP, 50PLUS
Adoptierotondes zonder reclame

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de gemeente voornemens is om huur te gaan vragen voor adoptierotondes, omdat reclameruimte niet gratis mag worden aangeboden;

overwegende dat:
- het niet redelijk is om bij iemand die geen reclame maakt, de kosten van reclame in rekening te brengen;

verzoekt het college:
- het vrijwillig onderhoud van rotondes, door inwoners of bedrijven, nadrukkelijk zonder reclame-uitingen, teksten en borden, net zo te behandelen als groenadoptie en daar dus geen huur voor te vragen, maar wel kwaliteitseisen te stellen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Brouwer, voor uw eerste termijn en ook voor de ingediende moties die onderdeel zijn, zoals bij alle andere, van de beraadslagingen. Dan gaan we over naar de fractie van de PDvZ, dat is mevrouw Haak. Ik geef u het woord.

13. PDvZ

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u, voorzitter. De programmabegroting 2026 die vandaag voorligt, is op het eerste gezicht sluitend en dat verdient een compliment aan het college en de ambtelijke organisatie. Maar als we verder kijken dan 2026 en het is al vaker genoemd vandaag, zien we donkere wolken aan de horizon. Vanaf 2027 krijgen we alsnog te maken met tekorten. De extra rijksmiddelen voor Jeugdzorg vallen weg en de structurele tekorten lopen snel op. In 2029 dreigt een tekort van ruim € 22 miljoen. Ondanks alle inspanningen staan we straks opnieuw voor pijnlijke keuzes en forse bezuinigingen. De PDvZ maakt zich daar zorgen over. We willen dat Zoetermeer een stad blijft waar iedereen prettig kan wonen, werken, leven, nu en in de toekomst. Onze zorgen gaan ook verder dan alleen de cijfers. Zoetermeer staat voor een dubbele vergrijzing. Het aantal ouderen groeit en hun aandeel in de bevolking stijgt snel. Dat betekent meer druk op onze zorgvoorzieningen en het sociaal domein. Zorgkosten zijn nu al een van de grootste uitgavenposten en zullen alleen maar verder stijgen. Tegelijkertijd wordt het steeds moeilijker om geschikte betaalbare woningen voor ouderen te vinden. Er is een tekort aan levensloopbestendige woningen en de doorstroming op de woningmarkt stokt. Samen met woningcorporaties, zorginstellingen en marktpartijen moeten we zorgen voor voldoende passende woningen en goede zorg in de wijk, zodat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. En daarom pleit de PDvZ, zoals we al vaker hebben gedaan, voor de komst van een Knarrenhof in Zoetermeer. Een woonvorm waarbij ouderen zelfstandig kunnen wonen, met zorg en gemeenschapszin dichtbij. Dit bevordert ook de doorstroming op de woningmarkt en versterkt het sociale netwerk in de wijk. We vragen het college: wat is de meest recente status van een eventueel Knarrenhof in onze stad. Voorzitter, als we het over wonen hebben, moeten we ook spreken over leegstand en misstanden. We zijn blij dat in 2026 gestart wordt met de pilot Zoetermeerse pandenbrigade. Tegelijkertijd ergeren wij ons aan leegstaande bedrijfspanden die verkrotten. Het is een doorn in het oog en het is vragen om problemen. Daarom dienen wij de motie Aanpak verkrotting in Zoetermeer in en deze wordt mede ingediend door Zoetermeer Vooruit. Dan het verkeer. Zoetermeer is een forensische stad.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak, voordat u verdergaat. Mevrouw Kraneveldt met een interruptie, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Heeft u, mevrouw Haak, enig idee hoeveel verkrotting er eigenlijk is in Zoetermeer? Dat zal best wel wat zijn, maar is het probleem zo groot als u schetst?

De **voorzitter**: Mevrouw Haak, gaat uw gang.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel, voorzitter. Nou, ik heb geen omvang van het probleem geschetst. Wel de impact. We hebben bijvoorbeeld over de gebouwen aan de ene kant van Meerzicht, langs de Afrikaweg, daar zien we panden die verkrotten. En misschien kun je dan in aantallen zeggen, nou dat zijn er geen honderden, zeker niet. Maar het is wel ook weer een stukje visitekaartje van Zoetermeer. Het is vragen om, ik zie iemand lachen, om graffiti, om andere problemen en dat vinden wij gewoon heel vervelend en dat zouden we niet willen zien.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, zou u het een idee vinden als we gaan kijken, want ik snap wel de problematiek, dat die pandjesbrigade dit ook zou kunnen oppakken? Dan hoeven we misschien niet een heel beleid te maken, maar kunnen we het daarin onderbrengen?

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ik denk dat het een heel goed voorstel is. Zoals ik het nu heb gelezen in de begroting is het niet de hoofdfocus van de pandenbrigade. En dan kijk ik even naar het college, wellicht kan het daar in zijn eerste termijn wat over zeggen en dan kunnen wij kijken of dat impact heeft op onze motie.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Wat wij graag willen weten is hoe het ruimte reserveren in de begroting er precies uitziet, als de begroting al voorligt en we geen amendement krijgen.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u, voorzitter. Ja, ik heb de motie, zoals die was, iets aangepast. Dus die zal u zo meteen in iBabs zien. We willen nu eigenlijk de focus leggen op het inventariseren van wat deze panden zijn en wat daar de benodigde instrumenten voor zijn. Dus dat is vrij beperkt qua inzet.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Oké, en dat kost geen geld.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Zoals ik net hoorde, zou het heel mooi zijn als het binnen de bestaande pandenbrigade kan worden opgepakt.

De **voorzitter**: Geen andere vraag. Gaat u verder.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u voorzitter. Dan het verkeer. Zoetermeer is een forensenstad. Veel huishoudens hebben één of meerdere auto's. En natuurlijk willen we duurzamer worden, maar het is een illusie te denken dat autogebruik van de een op de andere dag radicaal gaat veranderen. En parkeren in de wijk moet mogelijk en veilig blijven. De PDvZ zal dan ook scherp letten op de nieuwe nota parkeernormen, die komend jaar op de agenda staat. Voorzitter, participatie is een speerpunt van onze partij. We zien dat er in deze bestuursperiode echt stappen zijn gezet. Het burgerberaad over het afvalbeleid is een goed voorbeeld. Inwoners serieus nemen, ruimte geven en samen beleid maken. Tegelijkertijd moeten we kritisch blijven. Participatie moet niet alleen goed zijn, maar ook efficiënt en betaalbaar. We vragen het college hoe we participatie in de toekomst slimmer kunnen organiseren zonder dat het aan kwaliteit inboet? We willen ook extra aandacht voor een doelgroep waar wij ons zorgen om maken: Zoetermeerse jongeren. Jongeren trekken weg uit de stad. Ze vinden hier te weinig te doen. Te weinig onderwijs, te weinig nachtleven. En zonder jongeren is er geen toekomst. Om hen te betrekken

bij de toekomst van de stad, vragen wij het college om na te denken over meer jeugdparticipatie. En daartoe hebben wij een motie, Bevordering jeugdparticipatie, die we zo zullen gaan indienen. Dan, de PDvZ wil ook investeren in een bruisend centrum met ruimte voor horeca, cultuur, evenementen en nachtleven en vraagt het college dan ook: wanneer komt nu eindelijk die nachtvisie? En tijdens het perspectiefdebat dienden wij de motie voor een nachtburgemeester in. Die houden we nu nog even bij ons, maar die gaat zeker terugkomen in de toekomst. De organisatie van feesten en evenementen staat onder druk. Zo hoorden we dat dit jaar de laatste editie van LIT, het oud- en nieuwjaarsfeest voor jongeren is en dat kan niet de bedoeling zijn. We gunnen de jongeren een leuk feest en we gunnen de rest van Zoetermeer minder vernieling op straat. We dienen daarom mede de motie van LHN, Behoud van de NEF, in. Daarnaast willen we ook aan het college vragen om met de exploitanten van gemeentelijke gesubsidieerde panden, zoals het Stadstheater en de Boerderij, in gesprek te gaan. In ruil voor subsidies van onze inwoners zien we graag dat het college stimuleert dat er feesten en evenementen voor Zoetermeerse jongeren worden georganiseerd. Denk bijvoorbeeld aan een gereduceerd zaaltarief, om het aantrekkelijker te maken voor organisatoren. We hebben daarvoor een motie en die heet Geef jongeren weer feest en die gaan we zo meteen indienen.

De **voorzitter**: Ik zie twee interrupties, drie zelfs. De heer Nikerk eerst, dan de heer Van Steenis en dan mevrouw Hensen. De heer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, u vraagt om een gereduceerd zaaltarief, onder andere. En nou weet ik dat het op dit moment bij cultuur ook speelt, bijvoorbeeld in het Stadstheater. En ik heb begrepen dat daar binnenkort ook nog het een en ander over naar de raad komt van de wethouder. Maar u vraagt om meer gereduceerd zaaltarief. Waar wilt u dat van gaan betalen?

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Bedankt voor de vraag van de heer Nikerk. Wat we in deze fase bedoelen, is dat we het college willen stimuleren om het gesprek aan te gaan. Om te kijken wat zijn de mogelijkheden om in deze panden ruimte beschikbaar te stellen voor feesten of evenementen. En dat kan bijvoorbeeld, zit ik zelf aan te denken, middels een gereduceerd zaaltarief. Dat hoeft niet zo te zijn. Dus ik wil het daar niet toe laten beperken. Dus in deze fase vragen we om dat gesprek aan te gaan. En ik heb ook de motie weer enigszins aangepast. En daarin staat ook om voor het zomerreces van 2026 terug te komen met voorstellen over hoe we dit, eventueel structureel, dan zouden kunnen doen.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar de heer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Ja, dank, voorzitter. We staan achter de oproep van deze motie, het slim dubbelgebruik, zeker van maatschappelijke vastgoed. De vraag die is al beantwoord, want het was dezelfde vraag die mijnheer Nikerk stelde. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Hensen.

Mevrouw **Hensen** (CDA): Dank u wel voorzitter. Ja, ik had ook vrijwel dezelfde vraag want het is mij ook bekend dat in ieder geval het Stadstheater van de gereduceerde tarieven af wil. En is het ook niet zo dat de Boerderij al heel veel doet met optredens voor jongeren, schoolvoorstellingen? Kunnen ze nou nog meer doen?

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, als ik kijk naar mijn twee oudste kinderen van 15 en 17 en hun vrienden, ze hebben niks. Ze hebben niks in Zoetermeer waar ze heen kunnen. Qua feesten zoals wij dat misschien vroeger hadden in destijds Amphion, Locomotion en al dat soort zaken. Er zijn inderdaad initiatieven of evenementen die worden georganiseerd in de boerderij, maar niet de feesten zoals we die vroeger hadden. En ik denk wel dat dit een behoefte vervult waar jongeren naar op zoek zijn.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Dan als laatste over jongeren. We zijn ook benieuwd naar de meest actuele bezoekerscijfers van de nachtbus en we vragen het college om daar inzicht in te geven. En als deze tegenvallen is het dan misschien idee om te gaan stoppen met de nachtbus naar

Leiden, zodat we de Zoetermeerse jongeren in Zoetermeer kunnen houden. Het is maar een ideetje. Dan, voorzitter, het economisch vestigingsklimaat. Wij krijgen als PDvZ signalen dat de huren van onder andere gemeentelijke panden erg hoog zijn. Ondernemers wijken uit naar omliggende dorpen en steden. En dat vinden wij een zorgelijke ontwikkeling. We vragen het college: wat is uw visie op deze ontwikkeling? En hoe zorgen we ervoor dat Zoetermeer aantrekkelijk blijft voor ondernemers, starters en maatschappelijke organisaties? Voorzitter, een stad met toekomst heeft een sterke identiteit. Vraag je mensen buiten Zoetermeer waar de stad om bekend staat, dan hoor je vaak, dat is toch die stad met die wijknummers? En als je dan inwoners van Zoetermeer vraagt, dan noemen ze meestal waar ze wonen, dat is dan de wijk en niet zozeer de straat. Het is ook een belangrijk onderdeel van onze Zoetermeerse identiteit. Denk bijvoorbeeld aan het dorp met zijn historische kern, of de Lions waar jongeren van de brug af in de Noord Aa springen, of Oosterheem waar men graag een rondje gaat lopen in het Bentwoud. In elke wijk zijn bewoners actief, betrokken en trots en wij als PDvZ willen dat versterken. En we hebben daarom het idee om, een beetje zoals het Potje van de raad, een budget per wijk beschikbaar te stellen. Enerzijds willen we daarmee de participatie vanuit de buurtbewoners stimuleren en anderzijds het gemeenschapsgevoel versterken. We gaan dit op dit moment nog niet indienen, maar we gaan er nog even over kauwen en komen daar waarschijnlijk bij het perspectiefdebat volgend jaar op terug. En voorzitter, tot slot. De PDvZ wil dat Zoetermeer een stad is waar iedereen zich thuis voelt. Een stad die klaar is voor de toekomst, met ruimte voor jong en oud, voor innovatie en traditie, voor ontmoeting en verbinding. Dat vraagt om visie, lef en samenwerking met elkaar en met onze inwoners. Laten we samen investeren in een stad waar we trots op kunnen zijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van de heer Nikerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, een mooi betoog dat mevrouw Haak hier gedaan heeft. En als ik naar het betoog van mevrouw Haak luister en verkrotting tegengaande in Zoetermeer en hoe staat Zoetermeer bekend. Als ik daar goed naar luister, dan neem ik aan dat de PDvZ ook heel positief staat tegenover onze motie die verkrotting van de A12 tegengaat.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Die moeten we nog even in onze fractie bespreken. We zijn er wat verdeeld over, maar dat komt misschien wel goed, ja.

Motie 2511-69 ingediend door PDvZ
Geef Zoetermeerse jongeren weer feest!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025

constaterende dat:
- jongeren aangeven dat er in Zoetermeer te weinig te doen is op het gebied van uitgaan, cultuur en evenementen;
- de organisatie van feesten en evenementen voor jongeren onder druk staat, onder andere door hoge kosten en beperkte beschikbaarheid van geschikte locaties;
- gemeentelijk gesubsidieerde panden zoals het Stadstheater en de Boerderij een belangrijke rol kunnen spelen als laagdrempelige en toegankelijke locaties voor jongerenactiviteiten;

overwegende dat:
- het behouden en aantrekken van jongeren essentieel is voor een toekomstbestendig en bruisend Zoetermeer;
- het wenselijk is dat gemeentelijke subsidies bijdragen aan een breed en inclusief aanbod voor alle inwoners, inclusief jongeren;
- het faciliteren van feesten en evenementen voor jongeren bijdraagt aan de levendigheid en aantrekkelijkheid van de stad;

verzoekt het college:
- in gesprek te gaan met de exploitanten van gemeentelijk gesubsidieerde panden, zoals het Stadstheater en de Boerderij, om te stimuleren dat zij hun ruimtes beschikbaar stellen voor feesten en evenementen specifiek voor Zoetermeerse jongeren;

- hierbij te onderzoeken of het mogelijk is om, bijvoorbeeld via een gereduceerd zaaltarief of andere stimuleringsmaatregelen, het organiseren van dergelijke activiteiten aantrekkelijker te maken voor (lokale) initiatiefnemers;
- de raad voor het zomerreces 2026 te informeren over de uitkomsten van deze gesprekken en eventuele vervolgstappen.

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-70 ingediend door PDvZ, Zoetermeer Vooruit
Aanpak verkrotting in Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- er in Zoetermeer sprake is van panden die worden verwaarloosd door eigenaren, met als gevolg verkrotting;
- deze verkrotting leidt tot aantasting van de leefbaarheid, veiligheid en uitstraling van buurten;
- bewoners en ondernemers hinder ondervinden van langdurig leegstaande en vervallen panden;
- de gemeente momenteel beperkt instrumentarium inzet om (moedwillige) verkrotting effectief tegen te gaan;

overwegende dat:
- de begroting ruimte moet bieden voor actieve handhaving en beleidsontwikkeling op dit terrein;
- andere gemeenten succesvol beleid voeren tegen (moedwillige) verkrotting, bijvoorbeeld via hogere leegstandboetes, actieve aankoopstrategieën of publiek-private samenwerking;
- het tegengaan van verkrotting bijdraagt aan sociale cohesie, economische vitaliteit en het woongenot;

verzoekt het college:
- in kaart te brengen welke panden in Zoetermeer structureel verkrotten en wie de eigenaren zijn;
- te onderzoeken welke juridische en financiële instrumenten beschikbaar zijn om moedwillige verkrotting tegen te gaan;
- de raad uiterlijk in Q2 van het komende jaar te informeren over de voortgang en voorstellen voor beleid;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-71 ingediend door PDvZ
Bevordering van Jeugdparticipatie in Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- actieve participatie van jongeren essentieel is voor een levendige, betrokken en toekomstbestendige samenleving;

overwegende dat:
- diverse succesvolle initiatieven in Zuid-Hollandse gemeenten, zoals jongerenraden, culturele projecten en digitale participatieplatforms, aantonen dat jongerenbetrokkenheid positieve effecten heeft op zowel de ontwikkeling van jongeren als de kwaliteit van het beleid;
- Zoetermeer baat heeft bij vergelijkbare, versterkte inspanningen om jongere inwoners actief te betrekken bij het gemeentelijk beleid en besluitvorming;

verzoekt het college:
- in samenwerking met maatschappelijke partners en jongeren beleid te ontwikkelen dat jongeren structureel een stem geeft in gemeentelijke processen, inclusief het gebruik van innovatieve digitale platforms voor brede en inclusieve participatie;
- de gemeenteraad over de voortgang en resultaten te informeren vóór het Perspectievendebat 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog? Nee, dan dank ik mevrouw Haak voor haar eerste termijn en vraag ik haar de moties in te dienen die onderdeel zijn van de braadslaging. En dan gaan we naar de fractie van de VVD, mevrouw Sandifort, die heeft het woord.

14. VVD

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik zal als laatste van de eerste termijn even proberen de aandacht vast te houden. Ik heb daar geen vergelijking met een dierentuin voor meegenomen, of een boom, of een operette, of een gratis mobiel voor Jimmy, maar wel een paar mooie ideeën voor Zoetermeer die ik graag met u wil delen en geloof me, die zijn de moeite waard. Voorzitter, met de begroting 2026-2029 zetten we de lijnen uit voor de komende jaren en het is goed om te zien dat het college de wensen en signalen van de raad uit het perspectiefdebat duidelijk heeft meegenomen. De grote thema's waar mijn fractie zich sterk voor maakt, veiligheid, wonen, bereikbaarheid en een goede, gezonde financiële basis, zijn hierin herkenbaar. En in de financiële omstandigheden waarbinnen de gemeente moet opereren, is het een compliment waard dat er een sluitende begroting ligt. De Zoetermeerse VVD herkent zich in de koers van de begroting en we zijn bijzonder trots op de uitbreiding van de structurele boa-capaciteit. Dat betekent niet alleen meer blauw op straat, maar ook een veiligere stad. En daarnaast zijn we er trots op dat we vooral keuzes maken die zorgen dat de gemeentelijke financiën op orde blijven, zonder dat inwoners de rekening gepresenteerd krijgen. Dat is staan voor je inwoners en dat is wat ons betreft goed en verantwoord bestuur. Maar, voorzitter, één zorg blijft voor ons wel overeind en dat is het betalen van de vaste lasten met de spaarrekening. Deze raad, dit college en waarschijnlijk ook de volgende, die barsten van de ambitie en dat is goed. Er is visie, heel veel visie, zoals mevrouw Brouwer al zei. Er is energie, er is wil om Zoetermeer steeds beter te maken, maar daar is wel geld voor nodig. En in het eeuwige optimisme dat u van de Zoetermeerse VVD gewend bent, dat het ravijn zich nog vanzelf gaat oplossen en dat het rijk dat allemaal voor ons gaat doen, gaan wij, zoals u weet, eenmalig akkoord met die greep uit deze kas, of uit onze kas. Maar laten we eerlijk zijn, hier moeten we echt geen gewoonte van maken. Een gezonde financiële basis is de randvoorwaarde voor alles wat we willen bereiken, voor onze inwoners, voor onze ondernemers en voor onze toekomst. En, voorzitter, Zoetermeer is een stad om trots op te zijn en dat willen we ook graag blijven. Een stad waar gezinnen hun kinderen groot brengen, waar ondernemers kansen pakken en waar ouderen veilig en prettig wonen. En onze blik is op de toekomst gericht, waar Zoetermeer groeit, bruist, aantrekkelijk blijft voor iedereen die hier woont, werkt en onderneemt. En daarom bouwt de Zoetermeerse VVD graag aan een stad die klaar is voor de volgende generatie. Met ruimte om te wonen, gezonde, duurzame economie en een gemeente die niet in de weg staat, maar meewerkt. En dat vraagt om keuzes. Keuzes die slim investeren in morgen. Dat betekent dat we vandaag niet uit het oog mogen verliezen. Een goed voorbeeld daarvan is de aanpak van netcongestie. Nieuwe woningen, bedrijven en duurzame initiatieven lopen vast omdat het elektriciteitsnet zijn grenzen bereikt. En dat is een probleem dat we vandaag moeten aanpakken om toekomstige, grotere problemen te voorkomen. En de Zoetermeerse VVD wil niet toekijken, maar doen en daarom dienen wij de motie Doen wat nodig is tegen netcongestie in. Om lokale samenwerking te stimuleren en te zorgen dat projecten die nu stilstaan, weer in beweging komen. En dit doen we samen met Zó! Zoetermeer, Zoetermeer Vooruit, D66, de PVV en 50PLUS. Voorzitter.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort, een interruptie van de heer Van Steenis. Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank, voorzitter. En voorzitter, met het risico dat ik erg ver vooruitloop op de Transitievisie Warmte en de warmteplannen die we nog moeten vaststellen, maar als we zo een enorm elektriciteitstekort hebben en het zo bedreigend is, dan is warmte en het hergebruik van warmte natuurlijk heel belangrijk. Vinden wij de VVD aan onze zijde als we daarover gaan spreken met elkaar?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort:

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. U gaat de Zoetermeerse VVD overal aan uw zijde vinden waar we dit probleem kunnen oplossen en op welke manier dat ook kunnen doen. Zo duurzaam mogelijk, met het oog op onze inwoners en ondernemers. Deze voorstellen zijn natuurlijk, die wij nu doen klein, met het oog op de grootte van het probleem maar wel iets waar we alvast wat van betekenis kunnen zijn voor onze ondernemers nu. En daar hebben wij ons vandaag op gericht.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dan ga ik verder. Ik zei het al, we kunnen pas bouwen aan een toekomst als de stad ook vandaag op orde is. En dat betekent een veilige, schone en levendige stad. Een stad waarin mensen prettig leven en ondernemen en veiligheid begint op straat. We weten dat veel vrouwen en jongeren zich niet altijd veilig voelen in het uitgaansleven of op weg naar huis. En dat moeten we nooit accepteren. Dat is vandaag al heel vaak gezegd. Wij dienen een motie, campagne straatintimidatie, in om een vervolg te geven aan een eerdere campagne, gericht op jongeren met aandacht voor wat strafbaar is en hoe je jezelf en elkaar kunt beschermen. En deze motie dienen we in samen met Zó! Zoetermeer, D66, de PVV, PDvZ en het CDA. Ik dacht, er komt een interruptie, maar top, dan verwacht ik brede steun ook natuurlijk. Voorzitter, nog zo een belangrijk thema, ruimte voor ondernemers. Nu gaat die interruptie vast komen. We willen geen gemeente zijn die op de rem staat, maar een gemeente die gas geeft, figuurlijk dan. Ons centrum moet kunnen bruisen. En daarom dienen we samen met de LHN, de PVV en de PDvZ de motie Verhogen geluidsnorm uitgaansgebied in. Om regels in lijn te brengen met andere steden, zodat horecaondernemers ruimte krijgen om te doen waar ze goed in zijn. Leven in de brouwerij brengen, zonder eindeloos gedoe.

De **voorzitter**: Ja, die had u zien aankomen natuurlijk. Dus ik begin wel met heer Van der Vlies, want die had al het eerste zijn hand opgestoken. Dan de heer Boerboom en dan de heer Nikerk. De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u, voorzitter. Die had ik ook stiekem al een beetje aangekondigd. Wij willen graag wat meer duidelijkheid over deze motie. Want 20 dB vinden we om te beginnen nogal fors, dat is nogal een shock. En ook al lezen we in de overwegingen dat het nu in Zoetermeer fors lager is dan in andere gemeenten, er staat voor de rest geen onderbouwing bij. Dus dat is één vraag, of u daar wat meer over kunt melden. En ten tweede, waarom is dat nu plotseling aan de orde? Waarom is dat al die jaren niet aan de orde geweest? Dus wat is de concrete aanleiding hiervoor?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Nou, dank u wel voor deze vraag. Het is fijn om dat wat verder toe te lichten. Om met het laatste te beginnen, wij zijn met de ondernemers uit het uitgaansgebied in gesprek geweest. En het heeft een beetje een lange aanloop, maar de korte variant ervan is: er is één anonieme klager geweest en er kon nooit achterhaald worden wie het probleem is want er waren verschillende eigenaren en toen de uitgaansgebieden in die straat samengingen en één eigenaar kwam, toen konden ze ineens wel iemand aanwijzen, want uiteindelijk één eindverantwoordelijke. En omdat dat vervolgens gezien werd als een nieuwe onderneming, waren er ook allerlei nieuwe regels die voor deze ondernemer gingen gelden. En die zijn streng, tot en met een decibelmeter in de zaak aan toe die de geluiden afslaat, muziek afslaat, zodra het ergens boven komt. Wij hielden er laatst zelf als fractie een politiek café en zelfs met wat achtergrondgeluid en gewoon praten in de microfoon zit je al ver boven de norm die er op dit moment is. Dat is natuurlijk voor een kroeg in een straat waarvan je hoopt dat hij bruist, echt niet oké. De eerste vraag was... Help me maar even.

De **voorzitter**: De heer Van der Vlies?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Je zou zeggen van wel. Twintig dB is nogal fors, lijkt het ons.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dat kan ik me voorstellen. Dat is de ruimte die er maximaal is om af te wijken. En wij zijn voor het maximum gegaan, omdat we denken: zoveel plekken in Zoetermeer hebben we niet meer over waar je nog echt op die manier kunt genieten van horeca. Die gewoon wat geluid met zich meebrengt, wat overigens al die jaren altijd goed is gegaan, in goed overleg tussen de inwoners en de ondernemers. En wij waren het hartgrondig eens met de zin in de binnenstad of in ieder geval in dat uitgaansgebied woon je niet voor je rust. En wij gunnen echt Zoetermeer nog een klein stukje bruis. Juist ook om jongeren daarheen te trekken zodat ze samen uit, maar ook weer samen veilig thuis kunnen komen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik ga naar de heer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb eigenlijk twee vragen aan de VVD, overigens een sympathieke motie. De eerste is, er komt een nachtvisie aan, die hebben we gevraagd aan het college. Waarom heeft u ervoor gekozen om toch nu al deze motie in te dienen en dat niet af te wachten? En het tweede is, denkt u dat als we deze motie aannemen er dan ook weer meer horeca-plekken komen? Want daar heb ik zelf mijn twijfels bij. Ik denk dat er andere aspecten meespelen en dat is volgens mij wel een van de kernen waarom u dit indient.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel. Het eerste. Ja, ik wil er echt niet mee wachten. Die meter hangt daar nu. Die heeft daar een tijdje gehangen met de gedachte nou dan weten jullie wat voor geluid jullie produceren. En volgens mij is die sinds vrij recent ook echt, zeg maar, ingegaan. Dat gewoon de muziek afslaat. Ik vind het echt gewoon geen porum voor een grote stad, dat we de enige echt levendige kroeg, nou we hebben er wel een paar meer, maar goed, het is er niet één, maar dat gewoon de muziek afslaat als we boven de 70 dB uitkomen. Dus ik wil niet wachten op die nachtvisie. Ik vind gewoon dat die ondernemer die ruimte moet krijgen en dat onze inwoners een plek moeten krijgen waar ze gezellig heen kunnen en kunnen genieten en dat daar ook wel wat geluid bij mag zijn. En die tweede, ja ik ben niet zo goed in die twee dubbele vragen. Help maar weer even.

De **voorzitter**: Volgens mij ging het over de nachtvisie. De heer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Nee, de nachtvisie heeft ze beantwoord. Maar als ik u nu goed begrijp dan gaat het over één ondernemer. Terwijl mijn idee zou zijn, als we dit aannemen, dat we dan meerdere plekken krijgen waar ondernemers ook nachtleven gaan organiseren.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja. Nee, dank u wel. Ik weet het weer. De aanleiding voor deze motie is het gesprek dat wij hebben gehad met die ondernemer die hierboven de horeca heeft, die ook 's nachts open is. Maar dit zou dan natuurlijk gelden voor het gebied dat wij aanwijzen als uitgaansgebied. En zelfs ook misschien nog wel op andere plekken. Dus de directe aanleiding is dat we het laatste stukje dat we nog hebben, echt overeind willen houden in Zoetermeer. En ik zou het van harte toejuichen als er wat meer nachthoreca en überhaupt horeca in de stad weer is. En ik denk ook, ik hoop ook, maar ik ben geen marketing, noem maar op, expert dat dat dan ook weer een aanzuigende werking heeft. Als daar weer leven komt, dat het dan hopelijk ook weer een beetje verder aantrekt.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar de Nikerk. Gaat uw gang.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u wel en steun voor het laatste dat mevrouw Sandifort daar zegt. Ik had ook twee vragen, maar mijnheer Boerboom heeft de eerste al gehad, dus ik heb één vraag aan u. U zegt, ja, dat is net als in vergelijkbare steden zoals Leiden, zoals Delft, zoals Den Haag, maar die hebben wat mij betreft juist een veel uitgebreider gebied waarin dat plaatsvindt. Hier is het eigenlijk natuurlijk maar één straat. Waarom vindt u dat vergelijkbaar?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel. Ik bedoel vergelijkbaar met dat er gebieden zijn aangewezen waar je een hogere geluidsnorm mag hebben. En in Zoetermeer is dat, in mijn ogen, droevig genoeg een heel klein stukje Zoetermeer, maar daar zou ik al hartstikke blij mee zijn. Als we daar uiteindelijk een iets groter gebied van kunnen maken, helemaal tof. Als dat allemaal in harmonie met alle inwoners, et cetera, kan. Maar mij gaat het erom dat er steden zijn die laten zien, je kunt best een stukje van je stad aanwijzen, weet daarvan, daar hebben we hogere geluidsnormen. Dus als je daar gaat wonen, geniet dan van de reuring, want die mag er zeker zijn.

De **voorzitter**: Ik zie nog een interruptie van de heer Van Rumpt, gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, voorzitter, ik begrijp op zich de overweging van de VVD om op te komen voor die ondernemer. Tegelijkertijd hebben we ook te maken met omwonenden, dus de mensen die boven of naast die zaken wonen. Wij waren al niet blij met de

zinsnede: je woont hier niet voor je rust. Dat moet je wel zorgvuldig communiceren richting die mensen. Ik begrijp dat we inderdaad moeten voorkomen dat we één klager hebben die dat allemaal tegenhoudt, maar tegelijkertijd in één keer 20 dB opplussen en dat zomaar in één keer voor die mensen als feit neerleggen, ik kan me voorstellen dat mensen dan even moeten slikken. Bent u het met me eens dat we dit wel zorgvuldig moeten laten landen in de stad, want het gaat niet alleen om de binnenstad, zoals ik nu begrijp, maar ook bij de Dorpsstraat. Dat we dit wel goed overleggen en in ieder geval er over communiceren met deze mensen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Dat laatste, dat klopt niet helemaal. We hebben het nu echt even over het aangewezen uitgaansgebied. En in de toekomst wellicht op andere plekken, maar ons gaat het er nu om dat laatste stukje in ieder geval overeind te houden. En dat eerste, ja, ik zou het met u eens zijn als dat zo was. Maar de dB's zijn daar altijd een stuk hoger geweest, buiten en binnenin de zaak. Alleen de spelregels zijn recent aangepast, waardoor die dB's naar beneden zijn aangepast. En dus het verandert in die zin voor de omwonenden niet. Maar het is heel goed om hierover wel te communiceren. Ik neem aan dat als je weet dat als je boven een kroeg gaat wonen, dat je weet dat je daar wat van kan horen. En wat ik heb begrepen, is dat het ook altijd goed is gegaan en in overleg tussen inwoners en omwonenden gegaan. Of ze werden uitgenodigd voor het feestje, of ze mochten de dag erna even een hapje komen eten. Die voorbeelden hebben we allemaal voorbij horen komen. En volgens mij hoor je zo met elkaar om te gaan. En daar heb ik alle vertrouwen in.

De **voorzitter**: De heer Van Rumpt nog?

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie SGP): Ja, voorzitter, even voor de zekerheid. Klopt het dan dat de motie is aangepast? Want ik zag in degene die ik ontvangen had staan: in het bijzonder de horecazone rond de Markt en de Dorpsstraat. Dus dat gaat verder dan alleen het uitgaansgebied rond de Markt.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort. Ik hoorde iets anders zeggen, gaat u door.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dat is ook de Dorpsstraat. In ieder geval de nachthoreca. Ik denk dat dat komt, er zit natuurlijk wel een kroeg die ik recentelijk heb ontdekt, trouwens, voor het eerst in mijn leven.

De **voorzitter**: Er is ineens iets in de motie terechtgekomen. Andere dingen nog? Dan ga ik naar mevrouw Kraneveldt en dan nog de heer Van den Boomgaard.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, toch nog even voor de gezondheid, want we willen natuurlijk allemaal bruis, maar we willen ook dat mensen gezond blijven. En vanaf 80 dB kan er al schade optreden en de Arbowet schrijft dan gehoorbescherming voor. En ja, een kleine toename heeft een groot impact. Met 3dB erbij betekent dat al een verdubbeling van geluid. Dat betekent ook dat de luistertijd, die nog veilig is voor mensen die zich dan in zo een horecatent bevinden, steeds korter wordt. Heeft u dat gezondheidsaspect meegewogen?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik wil hier zoveel op zeggen. Allereerst, ik ga toch het woord betutteling gebruiken. Volgens mij hebben wij allemaal hier wel eens in een kroeg gestaan en regelmatig ook. En leven we ook nog. En daarbij, die metingen zijn natuurlijk ook in de kroeg. Niet in de woning van iemand die daarboven woont, hè. Dus het gaat om wat je meet in de kroeg. En die gaan daar vrijwillig heen en dan kun je de oordopjes in doen als je het te hard vindt. Dat komt denk ik wel goed.

De **voorzitter**: Ik ga naar de heer Van den Boomgaard als eerste en dan naar de heer Zamani en dan gaan we dit blokje wat mij betreft afronden. Maar eerst van de heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, natuurlijk een uiterst charmante motie. In opvolging van wat de heer Van Rumpt zei, we hebben vorige week ook daarover gesproken. U heeft het nu over één notoire klager in het stukje van uw betoog, om het te introduceren zeg maar. Bent u niet bang, of wat doet u eigenlijk als juist door deze motie meer klagers ontstaan? Wat zijn jullie dan voornemers? Komt er dan wat meer handhaven bij, om die limiet wel te checken, of hoe ziet de VVD dat?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank. Ik ben daar niet bang voor en de ondernemer ook niet, omdat het geluidsniveau waarnaar we toe terug willen eigenlijk altijd in die straat daar is geweest. Die klager heeft ook nooit gelijk gekregen tot er allerlei bureaucratische aanpassingen waren. En verder is het eigenlijk altijd in goed overleg gegaan. Mochten er in de toekomst andere problemen zijn, dan moet daar aan de hand van de wet- en regelgeving en de handhavers, noem maar op, dan hebben we daar allerlei dingen voor. Daar ga ik niet op vooruitlopen.

De **voorzitter**: Ik ga naar de heer Zamani en ik zag ook de heer Van der Vlies nog, maar dan langzamerhand wel echt naar een afronding van dit blokje. De heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, D66 is groot voorstander van alle bruis die we in Zoetermeer kunnen brengen. Dan hoeven we onze jongeren niet naar Leiden. Dus een heel groot voorstander hiervoor. Alleen, we horen ook de zorgen, ja, dan hoeft de bus niet meer, inderdaad. We horen ook de zorgen. Hoe kijkt u naar een proefperiode? Zeker ook omdat het om een nieuwe locatie gaat, de Dorpsstraat. Dat we een proefperiode instellen en dan vervolgens kijken: is er inderdaad heel veel overlast of was er inderdaad maar één persoon?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, voorzitter, dan kom ik nogmaals terug op dat punt. Het is niet nodig, want dit is er altijd zo geweest.

De **voorzitter**: Ja, gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, ik zie dan toch Dorpsstraat erin staan en daar was het volgens mij niet, of wel?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ik denk eerlijk gezegd dat zij daar helemaal geen dB-meters hebben. Die is er gekomen door het hele gedoe dat zich hierboven heeft afgespeeld. En daarom wordt deze ondernemer nu zo begrensd. Daarom lag primair voor mij die focus ook op deze ondernemer helpen. Maar ik ga hier niet een motie voor één ondernemer indienen, dus dan maken we de regels gelijk voor iedereen.

De **voorzitter**: Ik ga nog de heer Van der Vlies het woord geven, dan gaan we dit echt afronden, want ik hoor veel aanhalingen op dit moment in de discussie. De heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u, voorzitter. Ja, nog eventjes ter bevestiging. U heeft het over een dB-meter en u heeft het over een begrenzing. Zit die begrenzer in die dB-meter? Want dat zou natuurlijk ook al een hele hoop rust geven. Als je dat ding instelt op een bepaalde hoeveelheid dB, dat die uitslaat, dan is het klaar.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, ik werk er niet, anders zou het gek zijn als ik deze motie zou indienen. Maar wat ik heb begrepen, is dat er nu een tijd een dB-meter heeft gehangen om te zien. Wat ik zei, toen wij er waren, zagen we ook dat we zo met dit 78 dB aantikten. En wat ik heb begrepen, is dat volgens mij vanaf 1 november of zo die begrenzer erop gaat, met 's nachts 25 dB, dan 45 dB en daarna 70 dB en dat die dus afslaat als die daarboven uitkomt.

De **voorzitter**: Heel kort, want ik had al langzamerhand... Maar gaat uw gang.

De heer **Haak** (PDvZ) Ik wil alleen even een toelichting geven over de dB-meters. Het wordt gemeten over een kwartier. Dus je hebt pieken en dalen. Hij kan nooit, wettelijk gezien, zeg maar als hij een bepaalde piek haalt, dat hij dan afslaat. Dat kan niet, want de meting moet over een kwartier. Zo is het vastgelegd.

De **voorzitter**: Voordat we nu echt in de techniek gaan belanden, dank daarvoor, maar ik stel voor, want volgens mij is hij goed toegelicht.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Hij is goed toegelicht. En volgens mij moeten we er gewoon binnenkort daar maar een werkbezoekje aan de kroeg brengen om het zelf te ervaren. Ja, het raadsuitje.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Even kijken, hoor. Dienstverlening, ook een punt van aandacht. Als gemeente moeten we doen wat werkt en niet vasthouden aan onze oude gewoonten. Inwoners willen niet wachten tot maandag 09.00 uur om iets te regelen hier op het stadhuis. Ze willen gewoon doorklikken, uploaden, et cetera, zoals we tegenwoordig alles doen. En met de motie Stimuleer digitale en flexibele dienstverlening vragen we om meer onlinemogelijkheden en flexibelere service aan de balie. Zodat inwoners zelf de regie hebben. En dit is ook nog eens financieel slim om te doen. Deze motie dienen we in samen met Zoetermeer Vooruit, D66, GroenLinks, PvdA en 50PLUS. En over die zelf de regie pakken gesproken, dat geldt ook voor jongeren die net volwassen worden. De stap van 18 min naar 18 plus is groot en de Zoetermeerse VVD wil dat jongeren daarbij niet uit beeld verdwijnen, maar juist sterker in hun schoenen komen te staan. En wij namen kennis van de LUMOS app, een app die jongeren ondersteunt op allerlei gebieden, zoals wonen, werk en financiën. En het lijkt ons goed als de gemeente deze app onder de aandacht brengt, want wie weet wat het ze kan brengen en ook wat het kan voorkomen. Daarom dienen we deze motie in samen met Zoetermeer Vooruit, D66, CDA, 50PLUS. De motie heet Geef jongeren steun, meer eigen regie. En dan tot slot, voorzitter. Met deze begroting bouwen we verder aan een stad die klaar is voor de toekomst, maar ook nu op orde is. En met onze voorstellen vandaag versterken we dit. De Zoetermeerse VVD kiest voor vertrouwen in ondernemers en inwoners, voor minder regels en meer ruimte en voor een gemeente die meedenkt en niet tegenwerkt. Voorstellen van andere partijen die daarbij aansluiten, steunen we van harte, om zo samen te bouwen aan een veilig, schoon en bruisend Zoetermeer. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie een interruptie van mevrouw Van Damme. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Damme** (SP): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik ga een redelijk stukje terug, want ik zat even na te denken, maar hoorde ik u nu zeggen bij het gedeelte van iedereen voor online en uploaden, dat stukje, dat het financieel ook beter is. Hoe moet ik dat zien? Gaat dan de gemeenteambtenaar het pand verlaten en elders een functie zoeken, of?

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): U haalt me de woorden uit de mond. Nee, dat is gekkigheid. Maar ja, natuurlijk, als wij meer diensten digitaal kunnen aanbieden, dingen hier flexibeler aan de balie kunnen regelen, voor een aantal dingen misschien geen afspraak meer hoeven te maken, dan kun je dat natuurlijk slimmer inrichten. Zeker, dat is wel de bedoeling.

Motie 2511-72 ingediend door VVD, D66, Zoetermeer Vooruit, CDA, 50PLUS
Geef jongeren steun meer eigen regie te voeren

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- jongeren die de leeftijd van 18 jaar bereiken en uit de jeugdhulp stromen, regelmatig moeite hebben om zelfstandig hun weg te vinden richting wonen, werk, opleiding en financiële stabiliteit;
- de landelijke Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 nadrukkelijk inzet op eigen regie, normalisering en continuïteit van ondersteuning bij de overgang van 18- naar 18+;
- de gemeente Zoetermeer in haar Programmabegroting 2026-2029 en de Visie Sterke Sociale Basis inzet op bestaanszekerheid, kansengelijkheid en vroegsignalering;
- de zogeheten Lumos-app, ontwikkeld in samenwerking met gemeenten, jongeren en zorginstellingen, positieve ervaringen laat zien als hulpmiddel om jongeren te ondersteunen bij het maken van een toekomstplan over meerdere leefgebieden (zoals wonen, werk, financiën en welzijn);

overwegende dat:

- de inzet van digitale hulpmiddelen als Lumos jongeren kan helpen om meer eigen regie te voeren, wat past bij het streven van de gemeente om inwoners te versterken in plaats van te vervangen;
- preventieve ondersteuning bij de overgang van 18- naar 18+ op termijn kan leiden tot minder beroep op zwaardere vormen van hulp;
- Zoetermeer in dit kader baat heeft bij een verkenning van de toepasbaarheid van de Lumos-app binnen het bestaande jeugd- en jongvolwassenenbeleid, inclusief mogelijke samenwerking met partners in de stad;

verzoekt het college:
- te onderzoeken of en op welke wijze de Lumos-app een plaats kan krijgen binnen het bestaande beleid voor jongeren in de overgang van 18- naar 18+;
- daarbij aandacht te besteden aan ervaringen van andere gemeenten, de aansluiting op bestaande werkwijzen binnen de lokale teams, en aan aspecten van privacy en gegevensbescherming;
- de raad hierover te informeren vóór het tweede kwartaal van 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-73 ingediend door VVD, LHN, PVV, PDvZ
Verhogen geluidsnorm uitgaansgebied

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer in oktober 2025 is vastgesteld en daarin expliciet wordt ingezet op een levendig, aantrekkelijk en bruisend stadscentrum;
- de huidige geluidsnormen in het uitgangsgebied van de binnenstad aanzienlijk lager liggen dan in vergelijkbare steden zoals Leiden, Delft en Den Haag, waar hogere normen gelden voor horeca- en uitgaansgebieden;

overwegende dat:
- we als stad trots mogen zijn op onze lokale horecaondernemers en de bijdrage die zij leveren aan levendigheid, werkgelegenheid en gastvrijheid;
- ondernemers in het uitgaansgebied ruimte nodig hebben om aantrekkelijke terrassen, evenementen en muziekactiviteiten te organiseren die bijdragen aan de beleving van het centrum;
- de landelijke wetgeving gemeenten nadrukkelijk ruimte biedt om binnen redelijke grenzen hogere geluidsnormen vast te stellen voor specifieke gebieden zoals uitgaanszones;
- er in het verleden zelden tot nooit klachten of problemen zijn geweest ten aanzien van geluidsoverlast van omwonenden in het Zoetermeerse uitgaansgebied;
- het wenselijk is om de regels eenvoudiger en werkbaarder te maken voor ondernemers, zodat zij niet onnodig worden beperkt;
- het verhogen van de geluidsnormen met 20 dB bijdraagt aan een evenwichtiger en realistischer kader, passend bij een bruisend stadscentrum;

draagt het college op:
- de geluidsnormen in het uitgangsgebied van de binnenstad (in het bijzonder de horecazone rond de Markt en Dorpsstraat) te verhogen met 20 dB, binnen de ruimte die de landelijke wetgeving hiervoor biedt;
- de daarvoor benodigde wijziging in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) uit te werken en uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 ter besluitvorming aan de raad voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-74 ingediend door VVD, GroenLinks, PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit, 50PLUS
Stimuleer digitale en flexibele dienstverlening

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:

- met het accorderen van de Programmabegroting 2026-2029 de publieksbalie op zaterdag gesloten zal worden en de gemeente ook telefonisch op werkdagen een uur korter bereikbaar is;
- veel inwoners zakelijk en privé gewend zijn om uiteenlopende zaken digitaal te regelen;
- de gemeente Rotterdam het mogelijk maakt om online de vermissing van een paspoort of identiteitskaart aan te geven;
- de gemeente Delft het mogelijk maakt om zonder afspraak een paspoort of identiteitskaart aan te vragen en op te halen;
- het op dit moment mogelijk is om zonder afspraak een rijbewijs op te halen, maar de gemeente dit niet op de website of tijdens het proces vermeldt;

overwegende dat:
- digitale dienstverlening de werkzaamheden voor de gemeente ook eenvoudiger en goedkoper maakt;
- de openingstijden van de publieksbalie het voor werkende inwoners lastig maken om zaken fysiek bij de gemeente te regelen;
- het voor een deel van de inwoners wel mogelijk is om flexibel gedurende de werkweek 'even langs het stadhuis' te gaan;

verzoekt het college om:
- te onderzoeken voor welke producten en diensten het proces nog meer digitaal aangeboden kunnen worden, naast het bestaande fysieke proces;
- te onderzoeken voor welke producten en diensten het nog meer mogelijk gemaakt kan worden om zonder afspraak op het stadhuis langs te komen. Bijvoorbeeld om de aanvraagpapieren in te leveren;
- de uitkomsten van deze onderzoeken, tezamen met een plan van aanpak voor de invoering van de verbeteringen via een memo aan de raad te communiceren voor het einde van 2026Q1;
- zo snel mogelijk duidelijk op de website en tijdens de aanvraag te communiceren dat het mogelijk is om een nieuw rijbewijs zonder afspraak af te halen op het stadhuis;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-75 ingediend door VVD, Zó! Zoetermeer, PVV, PDvZ, D66, CDA
Campagne straatintimidatie

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- inwoners, in het bijzonder vrouwen, zich in delen van onze gemeente onveilig voelen op straat, vooral in de avonduren en/of in situaties met weinig zichtbaarheid of aanwezigheid;
- straatintimidatie en (seksuele) intimiderende gedragingen op straat nog voorkomen, ondanks eerder gevoerde campagnes;
- de gemeente Rotterdam in de campagnes 'Wees een Baas' en 'Wat zie je?' helder aangeeft dat ongewenst seksuele intimiderend gedrag op straat - zoals sissen, nafluiten, naroepen, achternalopen - niet geaccepteerd wordt en melding mogelijk is via speciale apps;
- er in Zoetermeer al een campagne tegen straatintimidatie uitgevoerd is en dat hierop een vervolg wenselijk is;
- naast het aanspreken van de dader zijde (het strafbare gedrag) het ook belangrijk is om het eigen handelen en de weerbaarheid van vrouwen (en jongeren) te versterken, zodat het veiligheidsgevoel toeneemt;

overwegende dat:
- een onlinecampagne gericht op jongeren effectief kan zijn om zowel het besef van onacceptabel gedrag te vergroten als handvatten te bieden voor veilig gedrag;
- de campagne een tweedelige opzet moet hebben:
  - het strafbare deel: bewustwording onder jongeren dat seksuele straatintimidatie strafbaar, onacceptabel en meldbaar is;
  - het preventieve deel: praktische tips en gedragsregels waarmee vrouwen en mannen zelf het veiligheidsgevoel kunnen vergroten en ondersteunend kunnen zijn naar elkaar (bijv.

fietsen zonder beide oortjes in, elkaar samen veilig thuisbrengen, locatie delen, aandacht voor donkere plekken, buddysysteem);
- samenwerking tussen scholen, jongerenorganisaties, politie, buurtpreventie en de gemeente van belang is voor effectiviteit en draagvlak;

draagt het college op:
- een nieuwe onlinecampagne te ontwikkelen en uit te voeren gericht op jongeren (bijv. 12-25 jaar) in Zoetermeer met de hierboven beschreven tweedeling: strafbaar gedrag én eigen preventief handelen;
- in die campagne expliciet aandacht te geven aan de locatiegerichte component: welke plekken in Zoetermeer voelen onveilig, wat kun je daar doen, hoe kunnen anderen helpen;
- samen te werken met (jeugd)partners zoals scholen, jongerenorganisaties, politie en buurtpreventie voor contentontwikkeling, verspreiding en interactie;
- de campagne uit te voeren met herkenbare beelden, korte filmpjes, socialmediaformats, mogelijk influencers of stadsambassadeurs, zodat jongeren zich aangesproken voelen;
- de kosten voor deze campagne te halen uit het 'Potje van de raad', met een maximum van € 15.000,00;
- uiterlijk voor het begrotingsdebat van 2026 de raad een rapportage te geven over de uitvoering, bereik, eerste effecten en vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-76 ingediend door VVD, Zó! Zoetermeer, PVV, D66, Zoetermeer Vooruit, 50PLUS
Doen wat nodig is tegen netcongestie

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- in de Programmabegroting 2026-2029 de gevolgen van netcongestie pijnlijk zichtbaar zijn, onder meer door hoge extra kosten voor lopende projecten;
- de gemeente Zoetermeer in juni van dit jaar een Actieplan Netcongestie heeft opgesteld;
- per 1 januari de nieuwe Energiewet in werking treedt, die het energiesysteem moderniseert en onder meer het toepassen van cable pooling mogelijk maakt;

overwegende dat:
- batterijsystemen en cable pooling alternatieve oplossingen bieden om bestaande projecten toch doorgang te laten vinden;
- de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland gemeenten oproept lokale partijen te verbinden in de aanpak van netcongestie;

verzoekt het college op:
- te onderzoeken hoe Zoetermeerse bedrijven en organisaties op de netcongestiewachtlijst beter in beeld kunnen komen bij de gemeente, bijvoorbeeld via een opt-in registratie bij het Energieloket Zakelijk;
- deze bedrijven actief te koppelen aan 'netburen' en samenwerkingen te stimuleren, bijvoorbeeld via cable pooling of gedeelde batterijsystemen;
- op basis van de uitkomsten het Actieplan Netcongestie aan te vullen met concrete pilots en projecten;
- uiterlijk voor de zomer van 2026 de resultaten en het eventuele geactualiseerde Actieplan Netcongestie aan de gemeenteraad te presenteren;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel. En als er verder geen reacties zijn, die zijn er niet, dank ik u hartelijk voor uw bijdrage aan de eerste termijn. En de moties zijn ingediend en volgens mij al op iBabs gepresenteerd. Daarmee komen wij aan het eind van de eerste termijn van uw gemeenteraad. Daar gaan we nu aan een flinke schorsing, want het college heeft natuurlijk uiteraard de noodzaak om over al uw ingediende, een paar, het zijn er 73, dus dat valt mee. Maar wij gaan een uur schorsen en dat betekent dat wij om 16.25 uur doorgaan, 16.25 uur. Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en ik stel voor dat wij overgaan tot de eerste termijn van het college. Zoals voor u gebruikelijk krijgt u het overzicht zo nog toegestuurd. Dat is nog niet gereed, maar dat krijgt u zo toegestuurd met de beoordeling van het college van de verschillende ingediende moties en het amendement, het is één amendement en de moties die zult u straks krijgen. Daar moet u nog eventjes geduld voor hebben. Ik stel wel voor dat we met de eerste termijn van het college gaan beginnen. Daarvoor wil ik als eerste het woord geven aan de wethouder financiën, wethouder Jan Iedema. Wethouder Iedema, gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, er zit een soort evenredigheid in het feit dat ik steeds kleinere letters krijg en steeds meer moeite heb om ze te lezen en de hoogte van de tafel, dat heeft alles met elkaar te maken, voorzitter. Voorzitter, dank. Dank ook aan al uw leden. Voordat ik begin, een van de mooiste vergelijkingen vandaag vond ik die met Netflix en alles wat hier gebeurt en de afscheidstournee die een aantal van u hield. Voordat u die vraag aan mij gaat stellen, ik heb als grote voorbeeld James Bond, die heeft 27 afleveringen gemaakt. Ik zit pas in aflevering 12. Geachte voorzitter, leden van de raad, bezoekers op de tribune en kijkers thuis, vandaag maken wij de balans op, letterlijk en figuurlijk, want we bespreken vandaag alweer de laatste begroting van deze raad en dit college. Het voelt als weken geleden dat we aan deze periode begonnen, maar inmiddels zijn er alweer bijna vier jaar voorbij. Vier jaar waarin we samen veel zakengedaan hebben die nodig waren en dat doen we nog steeds en deze begroting is daar een mooi voorbeeld van. In balans blijven in een wereld van onbalans is geen gemakkelijke opgave en uitgedaagd door het rijk, dat ons nog steeds te weinig knaken en te veel taken geeft, is het voor de gemeente steeds lastiger om het geld op een manier te verdelen die past bij onze inwoners, maar, voorzitter, ondanks de uitdagingen om deze begroting te maken, of misschien wel juist door die uitdagingen ben ik trots op wat er nu ligt. We hebben hier met heel veel mensen hard aan gewerkt en ik wil dan ook iedereen die daaraan heeft bijgedragen van harte bedanken, want we laten zien, samenwerken over partijengrenzen heen, het kan wel. Daar kunnen ze in Den Haag nog veel van leren. Voorzitter, ik hoor de heer Zamani al en tegen hem zou ik willen zeggen: blij zijn met de begroting, mijnheer Zamani, het kan wel. De begroting is sluitend, maar we moeten wel scherp blijven. Je ziet dat een deel van ons spaargeld als dekking wordt gebruikt, alles wordt duurder, de steun vanuit het rijk is onzeker en de druk op gemeenten groeit. Voorzitter, ook al zijn al deze onderwerpen en alle inzichten in de tekorten en risico's in de begroting terug te vinden, ik snap dat niet iedereen dat hele boek leest. In mijn missie om de begroting zo toegankelijk mogelijk te maken, geeft het college oordeel raad voor PVV-motie 2511-28. Voor volgend jaar zou ik tegen de PVV willen zeggen, u bent van harte uitgenodigd bij de tafeltjesavond waar u deze antwoorden ook zou kunnen krijgen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt, interruptie, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Even een vraag aan de wethouder. Kunt u behalve de nummers ook even de titel van de motie noemen? Dat is voor het begrip van uw bijdrage handiger.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Dat kan ik. Dan ben ik net helemaal getraind op de nummers. Dan kom ik wel een klein beetje in gewetensnood. De titel van de motie is Eerlijk overzicht van structurele risico's en tekorten. Ik deel wel het oordeel van de raad dat eerlijk in dezen een klein beetje aanmatigend is richting het college. Mijn appreciatie gaat dan ook vooral over het overzicht. Dan, voorzitter, de motie van de PVV, nummer 2511-27 over dat zorggeld naar zorg moet gaan. Die is onuitvoerbaar, mede omdat het in strijd is met het raadsbesluit dat twee maanden geleden is genomen, de doorontwikkeling van de lokale teams, jeugd en onderwijs. Ik zou zelf haast willen zeggen, niet alleen rust in de portemonnee, maar ook in het beleid. Voorzitter, met deze begroting willen we ook weer investeren in onze stad en dat vraagt om duidelijke keuzes. We geven geen geld uit dat we niet hebben. We zijn zuinig waar het kan en daadkrachtig waar het moet, zonder extra lasten voor inwoners, want het leven is al duur genoeg. Dat houden we ook graag zo lang mogelijk vol. Dat zeg ik ook als antwoord op de vraag van de PVV hoe we voorkomen dat voor inwoners tekorten al eerder voelbaar worden. Mocht dat toch onverhoopt veranderen dan gaat dat uiteraard altijd eerst via de raad en het laatste woord is aan uzelf. Voorzitter, we investeren de komende jaren ruim € 500 miljoen in een toegankelijke stad met goed OV, een levende stad met ruimte voor sport en zowel nacht- als dagcultuur. Ik herken ook de vurige wens voor een nachtvisie, zeg ik in het antwoord op de vraag van de PDvZ. Deze wordt meegenomen in de retailvisie

die naar verwachting in juli 2026 in uw raad behandeld wordt. Uw raad ontving daarover onlangs een memo. We investeren in een groene stad met genoeg bomen en parken en daarom staat het college vanzelfsprekend tegenover de motie van GroenLinks, nummer 2511-35, over de Nationaal Park Stad, maar ik vraag wel graag wat ruimte om te kijken bij welk lopend traject dat het beste aansluit. Dat zou bij de uitvoeringsagenda RSZ kunnen zijn, maar misschien ook wel bij een ander traject. Als u die ruimte geeft, dan staan wij daar positief tegenover. Als de raad vervolgens net als ik een kleurrijke stad wil, dan kan ik dat natuurlijk alleen maar omarmen en daarom geef ik ook oordeel raad aan de motie 2511-08 van de PvdA over de facelift van de Zoetermeerse Wallen. Heeft u trouwens mijn nieuwe muurschildering al gezien, langs de A12 aan de rand van het Dutch Innovation Park, met grote namen als Lamboo, Siemens, TNO en Joulz? Met al die mooie plannen, voorzitter, en al die verschillende visies, snap ik ook wel dat het overzicht af en toe uit het vizier raakt en wellicht zou een nieuwe aflevering van het Stadsfestival daarbij kunnen helpen, zeg ik met een dikke glimlach. Zonder dollen, om daar af en toe in de toekomst wat vaker de thermometer in te steken, even een stop of een go-no-go moment te hebben, zoals ik de motie van ChristenUnie-SGP met nummer 2511-67 interpreteer, lijkt mij prima en dat sluit overigens ook aan op de werkwijze van de Omgevingswet. Aan die vele visies werken ook heel veel ambtenaren en dan op de vraag van de SP of er wel genoeg ambtenaren zijn voor al die taken, het lukt ons op dit moment om ongeveer 95% van al onze vacatures te vervullen. De rest moeten we noodgedwongen aanvullen met inhuur en daarnaast werken we ook aan de strategische personeelsplanning om ook ervoor te zorgen dat in de toekomst de capaciteit blijft aansluiten bij al onze taken en ambities. Dan, voorzitter, buig ik me nog over het amendement.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van de heer Zamani. Gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Voor mij klinkt 95% best als een hoop. Baart u dat zorgen? Of zegt u dat dit normaal is?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: 95% van je vacatures kunnen vervullen, dat is best een hoop, dus dat baart mij geen zorgen. Daar ben ik best trots op. Wij staan in de omgeving te boek als een goede werkgever. Af en toe verliezen wij wel eens mensen die een tandje groter willen aan Den Haag of zo, maar daarentegen trekken wij ook weer een heleboel mensen aan die denken, bij Zoetermeer daar gebeurt van alles. Hoe meer wij met zijn allen hier voor elkaar krijgen, hoe beter dat beeld vormt. 95% is echt goed.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, een interruptie van de heer Boerboom. Gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik ben wel benieuwd of jullie, als we het toch over personeelsbeleid hebben, zien dat dat gat nog kleiner wordt naar 96-97%, ook in het kader van dat het rijk een taakstelling heeft bedacht en daardoor daar denk ik best wel wat personeel te houden dat zomaar hier terecht zou kunnen. Ziet u daar effecten van?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Ja, voorzitter, u kent mijn visie daarop. Talent is hier altijd welkom, dus als wij baat hebben bij het vertrekkende talent van de rijksoverheid, dan juich ik dat alleen maar toe. Ja, het zou heel mooi zijn als wij dat percentage nog wat weten op te hogen. Voorzitter, ik zou nog even stil gaan staan bij het amendement, Laat de culturele basisinstellingen met rust. Voorzitter, daar vallen mij twee dingen op. Eén is dat er € 40.000,00 van het begrotingsoverschot wordt gebruikt, dat heeft u niet. U heeft misschien op de begroting een kleine plus, maar dat komt omdat u met spaargeld de tekorten hebt gedekt. Dat is, denk ik, een hele goede om u te realiseren als raad en u legt, in tegenstelling tot eerdere besluiten, wel alles bij sport en niks meer bij cultuur, voorzitter, maar daar ging het in uw eigen debat ook al over. Dan heb ik nog één vraag over de verhuur aan commerciële partijen van de PDvZ. Ik vermoed dat u een voorbeeld bedoelt als bijvoorbeeld in de Dutch Innovation Factory, waar op dit moment wat huurverhogingen plaatsvinden. Dat is geen pand van ons. Overigens geldt voor beide dat zowel onze verhuur aan commerciële partijen marktconform moet zijn en dus de verhuur van commerciële partijen aan andere commerciële partijen ook. Wat we wel zien is dat, mede doordat het hier economisch goed gaat, we veel banen erbij hebben gekregen, dat de huren wat omhoog zijn gegaan omdat de schaarste is toegenomen. De wethouder economie zal ook blijven pleiten voor extra ruimte voor werkgelegenheid in deze stad. Kortom, voorzitter, wij zorgen ervoor dat Zoetermeer financieel gezond

blijft, niet alleen nu, maar ook in de toekomst. De begroting is in balans en dat gaat over meer dan geld alleen. Dat was mijn bijdrage, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder Iedema. Ik zie verder geen vragen, dan dank ik u hartelijk voor uw bijdrage. Dan gaan we over naar wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel, voorzitter. Allen bedankt voor uw inbreng en vragen, reacties en moties en een amendement. Dank aan GroenLinks ook vooral voor de terechte aandacht voor de sportaccommodaties. Met de investeringsagenda hebben we een belangrijke stap gezet met elkaar om op korte termijn te gaan investeren en de raad ontvangt dan ook nog voor het einde van het jaar een memo met een update van de laatste stand van zaken. Ondertussen wordt ook hard gewerkt aan het integraal huisvestingsplan voor sport en een onderdeel van het IHP is ook de huisvesting van de sportverenigingen, de schietsportverenigingen in dit geval, waarbij we ook kijken naar het langetermijnperspectief van deze sportaccommodaties. Wij hebben zo ook vorige week nog een toezegging gedaan vanuit het college om voor het einde van het kerstreces een memo aan de raad toe te sturen met de laatste stand van zaken. Hier zullen wij als college uitgebreid ingaan op de situatie. De moties van SP, 2511-63 en 2511-64 maken die eigenlijk voor mij wat dat betreft overbodig en om in de schiettermen te blijven, voelen ze een beetje als een slamfire, een wapen dat telkens maar afgaat terwijl er niemand aan zit. Voorzitter, er is ook gesproken over wonen. Dank voor het onderstrepen door een aantal van u, bijna allemaal, van het belang van levensloopbestendig wonen in onze stad. Een aantal van u zei dat ook al, daar gaan we in het ook over hebben in het volkshuisvestingsprogramma De Stad in Balans. Daarmee willen we natuurlijk ook de verhuisketen stimuleren door het realiseren van die passende woningen voor onder andere jong en oud. Zo kom ik ook bij de motie van de SP, 2511-57. Eigenlijk zou ik zeggen van, laten we die motie daar met elkaar bespreken, voorzitter.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag, voordat u verdergaat. De heer Van den Boomgaard heeft een interruptie. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u wel, voorzitter. Levensloopbestendig wonen, inderdaad. Daar had ik net ook een kleine discussie over in het debat bij de inbreng van 50PLUS. Welke vorm van levensloopbestendig bedoelt de wethouder? Is dat levensloopbestendig, dus drempelloos en voor oudere mensen of dat de woningen juist een langere levensloop kennen?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Nee, het eerste, voorzitter.

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u, voorzitter, nog een keer. Is het wellicht verstandig om ook de levensloop van de woningen een keer onder de loep te nemen? Als de eerste inwoners er niet meer zijn, dat het dan ook voor andere doelgroepen een geschikte woning zou kunnen worden?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ik denk dat dat een prima discussie is voor in december 2026, voorzitter.

De **voorzitter**: Akkoord, ik stel voor dat u verdergaat.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel. Daarnaast heeft het CDA mij nog een vraag meegegeven over of wij bekend zijn met de Vancouver-aanpak. Ja, dat zijn we helaas niet, maar ik laat me daar graag door inspireren en informeren. Wellicht kunnen we het daar ook in december 2026 over hebben en dan zal ik in ieder geval beloven om me daar eventjes in te verdiepen. Even kijken, dat was die, sorry voorzitter, dan hebben we, even kijken, de vraag van PDvZ over de Knarrenhofjes, als we eventjes inderdaad al het wonen bij elkaar nemen. De initiatiefgroep van de Knarrenhof Zoetermeer maakt ook deel uit van die werkgroep, van die woon-zorgconcepten. Ja, wij zijn absoluut met ze in gesprek en de laatste stand van zaken is dat we eigenlijk op dit moment met de woongroep, de initiatiefgroep van de Knarrenhof, locaties aan het verkennen zijn. Zo hebben zij ook een aantal locaties zelf op het oog en daar gaan we ook einde van deze maand met hen over in gesprek. Voorzitter, dan kom ik aan bij de garagebox-motie van Zoetermeer Vooruit. Dat is 2511-18. Wij kunnen die motie in ieder geval, als u daar straks

een besluit over neemt en hij wordt aangenomen, meenemen in een gezamenlijke aanpak met de woningcorporaties over het aanpakken, optoppen en aanplakken zodat we kunnen kijken met de woningcorporaties in hun bestaand bezit hoe je dat zou kunnen verbeteren en welke mogelijkheden daar zijn. Daar zeggen wij van oordeel raad. De motie van SP, 2511-62, de vocht- en schimmelproblemen. Eigenlijk komt het daar kort gezegd op neer dat deze motie vraagt om extra taken, zoals een gemeentelijk meldpunt, inspecties, zonder dat hier eigenlijk middelen tegenover staan. Daardoor maakt dat deze motie voor het college onuitvoerbaar in relatie tot de capaciteit en de middelen die er niet zijn.

De **voorzitter**: Voordat u verder gaat zie ik twee handen. Ik begin bij mevrouw Kraneveldt en dan de heer Boerboom. Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Even los van gebrek aan de dekking de SP snijdt natuurlijk wel een goed punt aan dat er natuurlijk woningen zijn die hier last van hebben en dat woningcorporaties daar niet altijd tijdig onderhoud plegen. Zou de pandjesbrigade zoals u die voor ogen heeft ook hiermee belast kunnen worden, dat die ook daarnaar kijken en ook eens eventjes misschien wat woningeigenaren achter de vodden zitten om inwoners niet te lang in de schimmel te laten zitten? Zou dat iets zijn?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik heb een pandjesbrigade nu al een aantal keren gehoord vandaag. Ja, volgens mij wordt het daar heel druk en dat betekent dat je op een gegeven moment ook je taken moet gaan verdelen. Op een gegeven moment denk ik ook dat je dan steeds minder kerntaken gaat uitvoeren tenzij je die allemaal tot kerntaken gaat benoemen. Ja, en dan is er eigenlijk sprake van, moeten we het dan niet eens met elkaar hebben over die middelen en die capaciteit? Ik ben het met u eens dat het goed is dat wij die afspraken hebben met de woningcorporaties. Die hebben wij ook in de meerjarenprestatieafspraken. Op het moment dat mensen daar last van hebben, dat is ook het gesprek dat ik voer met de huurdersorganisaties, want zij vertegenwoordigen onze inwoners, meld dat of laat dat melden. Op het moment dat dat echt bij de huurdersraden komt dan kunnen wij daar ook bestuurlijk het gesprek over voeren in de overleggen die we hebben met de woningcorporaties in het bijzijn van die huurdersraden.

De **voorzitter**: Is dat voldoende voor u? Ja, ik zie een duim, dus dan gaat u verder, wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel, voorzitter. Dan kom ik bij motie 2511-50 van LHN, Twee daken groen. Eigenlijk hebben we daar ook een uitdaging, omdat het een-op-eenprincipe niet echt gaat werken. Volgens mij heeft u daar ook net met mijnheer Van Steenis nog het gesprek over gevoerd. Hoe ziet u dat dan? Gaat dat op basis van grootte? Gaat dat op basis van investering? Eigenlijk op basis daarvan in verhouding tot de capaciteit en de middelen wordt dat gewoon op dit moment heel lastig om dat uit te voeren, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van de heer Meijroos. Gaat uw gang.

De heer **Meijroos** (LHN): Dank u wel, voorzitter. Ik heb gesproken met de mede-indieners en ik heb de motie ietsjes afgezwakt, want er stond natuurlijk heel stellig dat er uitvoer moest komen en inmiddels staat er om het te gaan onderzoeken. Dat hoeft niet veel capaciteit te kosten en dat we gaan kijken of het mogelijk is om uiteindelijk dat te doen. Is het mogelijk om dat dan te dekken uit die middelen die ik heb benoemd in bullet 3? Is het daarmee acceptabeler als motie, is dat werkbaarder?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ik denk dat het goed is dat u hem heeft afgezwakt. Ik denk dat u daar dan hier met de gemeenteraad het gesprek over moet voeren. Op het moment dat u de aangepaste motie indient, dan zal ik die opnieuw beoordelen in de tweede termijn.

De **voorzitter**: Ik zie een duim, maar dan ga ik ervan uit dat u een schriftelijk aangepaste motie... Ja, heel goed. Wethouder Weerwag, gaat u verder.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel. Dan kom ik tot bijna mijn afronding, voorzitter. Dat zijn nog twee moties en een daarvan is van de PDvZ, dat is 2511-70 voorzitter, en dat gaat over verkrotting. Ook daar

is eigenlijk capaciteit schaars, zelfde discussie over de pandjesbrigade, maar het college acht deze op basis van gebrek aan capaciteit en geld onuitvoerbaar. Dan kom ik als afronding bij de motie geluidsnorm binnenstad, het verhogen daarvan van de VVD, 2511-73. Volgens mij proef ik heel erg binnen de gemeenteraad dat er inderdaad wel een wens is om in ieder geval de horeca, het exploiteren ervan, mogelijk te maken. Ik denk ook dat het de binnenstad bruisend houdt, maar er zijn wel een aantal uitdagingen. Voorzitter, het aanpassen van de APV vraagt eigenlijk eerst om de aanpassing van het omgevingsplan. Op het moment dat je het omgevingsplan gaat aanpassen, dan kijk je ook naar allerlei andere zaken die je daarin wilt aanpassen. Eigenlijk de aanpassing van de verhoging van die geluidsnorm valt binnen het omgevingsplan. Mijn verzoek is eigenlijk om die motie iets aan te passen, dus de aanpassing van het omgevingsplan. Daar hebben we dan ook wel iets meer tijd voor nodig en dat wordt dan Q3 2026, voorzitter. Tot zover mijn bijdrage.

De **voorzitter**: Voordat u... Ik zie een interruptie van mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, fijn dat het in die zin een positieve reactie is. Ik snap ook echt wel dat sommige processen tijd kosten, maar Q3 betekent gewoon nog, wat is het, negen, tien, elf maanden waarop deze ondernemer en ook andere ondernemers dus in de wachtstand zitten. Ik ben wel even op zoek naar enige vorm van versnelling daarin, of het college daar nog ruimte voor ziet.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, ik begrijp dat ook en u kunt van mij aannemen dat ik dat zelf ook heb besproken, van wat is er nou mogelijk om dat sneller te doen. Nogmaals, die aanpassing van het omgevingsplan, dat ziet dan niet alleen toe op deze maatregel, maar op meerdere, omdat het gaat om een gebied waarvan je het omgevingsplan wilt aanpassen. Ja, dat is eigenlijk op dit moment even het antwoord waar ik het ook mee moet doen.

De **voorzitter**: Ik zie verder geen reactie. Is er geen verdere reactie vanuit de raad? Dan dank ik wethouder Weerwag voor zijn bijdrage aan de eerste termijn en ga ik over naar wethouder Blansjaar. Gaat uw gang.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. Allereerst wil ik zeggen dat er best wel wat stappen zijn gezet het afgelopen jaar, met name voor ons dan, voor mij voor de versterking van de cultuur, de toegankelijkheid van het archief, de participatie. Dit draagt allemaal bij aan een toekomstbestendige stad en dat vind ik toch wel heel erg prettig. Verder wil ik even ingaan in eerste instantie op de moties en daarna de vragen die zijn gesteld. Ze lopen niet helemaal synchroon met de nummering, maar ik zal ze wel even opnoemen. Motie 30, 2511-30, Koop lokaal, gun lokaal (binnen de regel), dat is eigenlijk al lopend beleid. Het huidige inkoopbeleid is erop gericht dat lokale ondernemers enkelvoudige opdrachten tot € 70.000,00 krijgen, zodat die aan hen gegund kunnen worden. Hierbij wordt er ook gekeken naar SEBO-ondernemers. SEBO-ondernemers die doen ook nog een stukje aan de social return on investment, dus dat komt vanzelf wel weer terug. Bij Europese aanbestedingen kunnen we de lokale ondernemers geen voorrang geven.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar. Een interruptie van de heer Smits, gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel, voorzitter. U heeft het zelf over € 70.000,00, dat is natuurlijk al een mooi bedrag, maar als we het even gaan opzoeken, dan kom je op landelijke en ook lokale aanbestedingen, binnen de regels, bijvoorbeeld diensten en verleningen, € 221.000,00. Heb je bijvoorbeeld onderhoud of bouwen, € 5,5 miljoen. Dat zijn hele andere bedragen dan € 70.000,00.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel. Die € 70.000,00 hoeven dus niet aanbesteed te worden, die kan je dus gewoon direct uitbesteden. Er hoeft geen aanbesteding voor uitgeschreven te worden. Alle bedragen boven de € 70.000,00 moeten aanbesteed worden of dat nu lokaal is of Europees, maar die moet je aanbesteden, boven de € 70.000,00.

De **voorzitter**: Mijnheer Smits nog, gaat uw gang.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel. Ja, oké. PIANOo.nl, het kenniscentrum van het rijk, zegt dus ook als het gaat om bedragen die dus onder deze die ik net genoemd heb, vallen, die niet Europees aanbesteed hoeven te worden. Er zal misschien wel een aanbesteding zijn, maar die mag dus ook gewoon lokaal aanbesteed worden. Als je vier bedrijven aanschrijft, dan is het ook goed.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. We praten over twee verschillende dingen. € 70.000,00 hoeft niet aanbesteed te worden. Dat kan gewoon rechtstreeks. Boven de € 70.000,00 moet je aanbesteden. Dan kan je ook nog een keertje bij een Europese aanbesteding komen. Dan heeft de Zoetermeerse ondernemer het voordeel dat zij al het SEBO-keurmerk hebben, zeker die een SEBO-keurmerk hebben, het voordeel dat ze niet aan aanvullende eisen hoeven te voldoen.

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u, voorzitter. Wat we vaak zien in de tenderwereld is als mensen het niet-Europees willen aanbesteden, dat men het gaat knippen. Oftewel, dan gaat men het in stukjes aanbesteden waardoor je dus veel meer lokaal kan laten aanbieden. Ziet de wethouder daar wat in?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. Dan zou ik de wet moeten overtreden en dat mag niet.

De **voorzitter**: De heer Van der Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, even ter verduidelijking dat de heer Blansjaar het ook snapt. Dan bedoel ik natuurlijk dat we het gaan knippen tot onder die € 70.000,00, dus in plaats van geclusterd iets aanbesteden, dat je het in stukjes aanbesteedt. Dan voldoe je wel aan de wet.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. Dat weet ik niet. Wij zijn niet van het opknippen, in ieder geval, want dat mag niet.

De **voorzitter**: Akkoord, ik stel voor dat u verdergaat.

Wethouder **Blansjaar**: Oké, dat was dan motie 30. Dan wil ik naar motie nummer 13 gaan en dat was Het meest originele idee van Zoetermeer Vooruit. Een hele sympathieke motie, waar we zeker naar moeten kijken, maar vooral de kosten, die moeten we niet uit het oog verliezen en het tijdbeslag. Hoe gaan we de ideeën verzamelen? Wie mogen er allemaal meedingen? Het is nogal erg breed geformuleerd, maar het is een oordeel raad, dus ik laat het aan de raad over wat hij ervan denkt.

De **voorzitter**: Ik zie wel een interruptie van mevrouw Bink. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, dank u wel. Breed geformuleerd, ja, dat was ook de bedoeling, want we willen iedereen mee laten denken, dus dat klopt. We hebben nog expres geen geldbedrag ingevuld, omdat we ook niet precies weten hoe u dat gaat organiseren. Het is eigenlijk een heel open verzoek, met het idee van, denk er eens over na en misschien is het wel een hele leuke oplossing om mensen meer te laten participeren ook.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. Het is ook een heel sympathiek idee en het is oordeel raad.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Blansjaar**: Dan wil ik naar de volgende motie van de SP, dat is nummer 59. Dat is uitdaagrecht participatie. Het uitdaagrecht valt onder de nieuwe Participatiewet. Eind van deze maand gaat het

naar het college en daarna komt het naar de raad. Wat mij betreft is de motie eigenlijk overbodig, maar ik laat het aan het oordeel van de raad over. Dan heb ik een motie, nummer 71, die wil ik eigenlijk een beetje combineren met 33, omdat die bijna gelijk zijn. Ze verhalen alle twee iets over de jongerenparticipatie, zoals het hoort, en het bevorderen van de jeugdparticipatie in Zoetermeer. Wij doen natuurlijk al iets aan de jeugdparticipatie. Dat was een motie in 2024, die er geweest is, met allerlei tips, zoals de kinderburgemeester, die is al ingevoerd, het klassenbezoek aan het gemeentehuis. Dat gebeurt eigenlijk allemaal, maar ook dat wil ik meegeven als oordeel raad.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat wethouder Blansjaar, een interruptie van de heer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Dat klinkt natuurlijk hartstikke goed dat we dat doen, die kinderburgemeester en ook die klassenbezoeken, maar dat is wel iets anders dan wat wij bedoelen. Daar gaat het vooral om jongeren te betrekken bij het democratische proces en wat wij juist willen, is dat we jongeren ook betrekken bij beleidsvorming die hun aangaat. Bijvoorbeeld als het gaat over sportvoorzieningen, over onderwijs, alle facetten die jongeren raken. Ik hoef niet per se dat elke jongere standaard in elk traject betrokken wordt, maar wel dat we daar meer invulling aan geven dan nu gebeurt, want we zien daar gewoon nu niks van terug.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. Nu weet ik niet precies wat er in de nieuwe participatieregeling komt, maar volgens mij zat er al een passage tussen, maar dat moet ik u even schuldig blijven. Het blijft oordeel raad, dus als u allen instemt, gaan we dat netjes uitwerken.

De **voorzitter**: Akkoord, gaat u verder.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. Dan heb ik nog één motie, dat is nummer 69, Geef Zoetermeerse jongeren weer feest. Ook dat is een hele sympathieke motie, hoewel erin staat, het Stadstheater lijkt me niet zo geschikt voor jongeren, maar zeker wel de Boerderij. Na aannemen van oordeel raad, willen we er best wel eens even naar gaan kijken of we in ieder geval kunnen stimuleren of de Boerderij daartoe bereid is. Verder heb ik nog wat vragen openstaan. Ik had het CDA...

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, een interruptie van mevrouw Hensen, gaat uw gang.

Mevrouw **Hensen** (CDA): Betekent dat dat er dan ook zoveel geld in cultuur zit dat dat bekostigd kan worden?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Was het maar waar dat we geld hadden in de cultuur. Nee, daar zit niet direct geld, maar je kan er wel eens naar gaan kijken van hoe kan je zoiets bekostigen? Dat moet allemaal uitgewerkt worden. Daar kan ik geen antwoord op geven.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u, voorzitter. Ik had nog wat vragen openstaan. Het CDA en 50PLUS, die heb ik ook een beetje bij elkaar gevoegd, over de bezuiniging cultuur. Het is niet alleen die € 40.000,00 die we hebben bezuinigd, maar alle basisinstellingen hebben fors ingeleverd in hun begroting, waardoor ze eigenlijk de begroting niet zover hebben op hoeven te plussen als noodzakelijk was. Bij die 2 ton hebben we € 140.000,00 bezuinigd. De basisinstellingen hebben al fors ingeleverd, ook buiten die € 40.000,00 die verdeeld is over alle basisinstellingen die daar een stukje op bezuinigen. Daar hebben ze allemaal aan mee gedaan. Ook de cultuurmakelaar zit erbij in, die daaraan meedoet. Dan heb ik nog een vraag over het Erfgoedhuis. De werkgroep is daar heel druk mee bezig en zeker om de toekomst in te vullen over hoe het beleid moet gaan, maar de brandweerkazerne is daarin leidend, de verbouwing daarvan. Dan heb ik de laatste vraag, dat was...

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, ik zie een interruptie van de heer Duiven. Gaat uw gang.

De heer **Duiven** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Bij de besluitvorming over het Erfgoedhuis is er ook een motie aangenomen die ervoor pleit om niet te wachten totdat die verbouwing heeft plaatsgevonden, dat duurt nog een aantal jaren, maar om het Zoetermeers erfgoed op korte termijn toegankelijk te maken. Kunt u ons informeren hoe het met de uitvoering van die motie staat?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel voor de vraag. Dat is inderdaad..., daar zijn wij heel druk mee bezig te kijken hoe we dat goed, met name ook in het stadhuis, zichtbaar kunnen maken met vitrines of wat dan ook. Daar wordt heel hard aan gewerkt en we zijn dicht bij een oplossing.

De **voorzitter**: De heer Duiven.

De heer **Duiven** (VVD): Ja, dank u wel. Dat er hard aan gewerkt wordt, dat stelt gerust, maar kunt u dat ook van een termijn voorzien wanneer de Zoetermeerse inwoners dat ook echt kunnen gaan zien?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. Ik durf er nog geen termijn aan te verbinden, maar we zijn er hard mee bezig. Het staat op de lijst, maar het heeft even wat meer raakvlak om het even te organiseren. Het is niet zomaar een-twee-drie georganiseerd, want er zitten ook kosten aan verbonden die we moeten dekken.

De **voorzitter**: Akkoord, gaat u verder.

Wethouder **Blansjaar**: Ik had nog één vraag openstaan, dat was een vraag over ZFM die vanmorgen ook heeft ingesproken. D66 kwam daarmee. Ik kan zeggen dat wij nog helemaal in gesprek zijn met ZFM over de toekomst. Aanstaande woensdag hebben we weer een uitgebreid gesprek met ze. We hebben ook het een en ander uitgezocht voor ze. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft een richtsnoerbedrag gegeven. Voor 2026 is dat € 1,68 per huishouden. ZFM rekent dat iets anders, maar uiteindelijk is het € 1,68. Dat komt neer op dat wij 58.393 huishoudens hebben in Zoetermeer. Het bedrag wordt dan € 98.000,00. Daarbij is er, omdat de VNG, de bekostiging van € 2,50 tot € 3,00 per huishouden gewenst is vanwege de professionalisering en opslag, rekening mee gehouden in de begroting, dus ze krijgen er nog eens een keer € 38.422,00 bij, om het even allemaal bij te houden. Daarnaast is er vorig jaar nog een motie aangenomen waarop ze € 20.000,00 erbovenop krijgen, dus al met al is het een heel fors bedrag dat zij bij elkaar krijgen. Dat is even mijn antwoord op de vraag.

De **voorzitter**: Ik zie een paar interrupties, mevrouw Bakkers, gaat uw gang.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Ja, dank u wel, voorzitter. U zegt het is een heel fors bedrag, maar is het ook toereikend om te voldoen aan de wettelijke taak die we in dit kader hebben?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. Toereikend is een heel ruim begrip. Als je naar de begroting gaat kijken, moet je toch zorgen dat het in orde is. Je kan zelf enigszins bezuinigen, denk ik. Dit zijn de bedragen die beschikbaar worden gesteld. Ik vind dat een relatief fors bedrag dat er bij elkaar beschikbaar wordt gesteld. Daar moet je het mee doen. Dit is een..., semiprofessioneel, zo hoeven de mensen het straks niet meer te betalen. Ze krijgen dus al € 0, 5 miljoen voor de bemanning van hun... Het gaat dus alleen maar om materiaal en om huurkosten. Dan denk ik dat je voor € 125.000,00, zo een € 126.000,00 naar boven afgerond, heel wat kunt doen.

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank, voorzitter. Ik zie het ook wel als relatief en we hebben soms het idee dat, omdat het ook deels door vrijwilligers wordt gerund, het een soort van gratis is, maar ik denk dat we met elkaar moeten constateren dat goede journalistiek überhaupt niet gratis is en belangrijk is in onze democratie. Ik ben wel even op zoek... U zegt, ik ga deze week het gesprek aan nog met ZFM. Ik hoop eigenlijk van u een terugkoppeling te horen als u dat gesprek gehad heeft en wat de

uitkomsten daarvan zijn, zodat wij kunnen kijken of we daar eventueel op een later moment als raad nog iets mee willen doen.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. Uiteraard kan dat. Als u dat vraagt, dan gaan we dat gewoon doen.

De **voorzitter**: Ik kom straks wel even terug op welke termijn dat dan gaat gebeuren, maar ik stel het als een toezegging van de wethouder. De heer Meijroos.

De heer **Meijroos** (LHN): Ja, dank u wel. Ook blij met de toezegging, trouwens. We hebben inderdaad als gemeenteraad een wettelijke plicht hierin. Het wordt nu allemaal ingevuld met bedragen hier en daar, hoor ik. Hoe gaan we dit borgen in het mediabeleid in Zoetermeer? Het is niet geborgd, dit bedrag. Daar ben ik eigenlijk naar op zoek.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. Dat hebben we trouwens wel geborgd, want de VNG schrijft voor € 1,68 per huishouden. We hebben nu, snel even afgerond, ruim 58.000 huishoudens. Dat kan je daarmee vermenigvuldigen. Daarnaast schrijft de VNG voor, ja, € 2,50 tot € 3,00 per huishouden, dat dat gewenst is om extra erbij te geven vanwege de overgangsregeling. Dat betekent dat ze nog eens ruim € 38.000,00 erbij krijgen. Dan hebben we nog een keertje die motie, die twee jaar lang een overgang geeft van € 20.000,00. Dat is al met al een fors bedrag. Dat hoef ik verder niet te borgen, want het is al geborgd. We houden ons aan de VNG-regels die zijn voorgeschreven.

De **voorzitter**: De heer Meijroos.

De heer **Meijroos** (LHN): Volgens mij geeft de VNG een indicatiebedrag. VNG heeft niet de regels te bepalen. We hebben wel de wet te volgen en in die wet staat gewoon dat wij moeten zorgen dat die lokale media, die wij zelf hebben aangewezen, kan draaien en dat die dus ook de middelen daarvoor heeft. Mensen worden trouwens niet betaald. Alleen eventueel de journalisten worden straks betaald in de nieuwe regeling. Verder wordt er niemand betaald en is het puur ook dat ze goed kunnen draaien. Ik ben toch op zoek naar die borging, maar goed, als dat er niet lekker uitkomt, ook na het gesprek dat u woensdag heeft, dan kunnen we altijd nog kijken of we dat middels een motie goed borgen.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar, nog een reactie daarop?

Wethouder **Blansjaar**: Nee, dank u wel.

De **voorzitter**: Oké, maar dan stel ik in ieder geval vast dat er een toezegging is gedaan dat wethouder Blansjaar een terugkoppeling zal geven over het verloop van de gesprekken met ZFM. Heeft u daar nog enige zicht op welke termijn u dat kan gaan doen?

Wethouder **Blansjaar**: Eind van de maand, denk ik.

De **voorzitter**: Eind van deze maand, november 2025, krijgt u daar via een memo terugkoppeling over. Die toezegging heb ik in ieder geval vastgelegd of laten leggen. Mevrouw Bink nog, gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter. Dank u wel. Volgens mij begon de wethouder zijn betoog met dat er veel goede dingen gebeuren in Zoetermeer. Dat triggerde mij. Zeker, ik ben het eens, maar hoe staat het met de broedplaats in Zoetermeer voor de cultuurmensen?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel. We zijn er heel druk mee bezig. Ik kan er helaas nog niet te veel over zeggen, maar we zijn echt wel bezig om te kijken, om dat uit te breiden. Daar moet ik nog heel even een pas mee op de plaats maken.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik ben heel blij dat de wethouder er heel druk mee bezig is, dat doet mij veel plezier. Wanneer gaat u het bekendmaken? Ik zou graag van u een termijn willen horen.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Dank u wel, voorzitter. Helaas kan ik u die niet geven in verband met de toch wel precaire dingen waar we mee bezig zijn, maar ik kan u verzekeren, we zijn er heel druk mee bezig. Ik kan er geen termijn aan koppelen, dat is te juridisch op dit moment.

De **voorzitter**: Oké, maar ik stel voor..., desnoods kan het ook in tweede termijn. De heer Nikerk nog daarover?

De **voorzitter**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, aansluitend op mevrouw Bink, ben ik benieuwd, er zou een broedplaatsmakelaar komen naast de cultuurmakelaar. Is die er ook al?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Nee, we hadden wel de cultuurmakelaar, maar de broedplaatsmakelaar hebben we nog niet.

De **voorzitter**: Akkoord, ik kijk rond of er nog andere vragen zijn. Als dat niet het geval is, dank ik wethouder Blansjaar voor zijn bijdrage en gaan wij over naar wethouder Van der Meer. Het woord is aan wethouder Van der Meer. Gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Mevrouw Kraneveldt, laatste keer was dat. Ik moet zeggen, het eerste stuk van uw betoog...Trouwens, het meeste was ik het met u eens, maar het eerste stuk over de geopolitiek was ik het heel erg met u eens. Het baart ook mij hele grote zorgen. U eindigde dat kopje, zal ik maar zeggen, met hoe spelen wij in op onze digitale weerbaarheid. We moeten ons natuurlijk op allerlei manieren weerbaar houden. Wij zijn ons er continu van bewust dat we dat moeten doen. Ik moet eerlijk zeggen, het is niet vanzelfsprekend en het is ook iets waar we alsmaar mee bezig moeten blijven, want de boeven zijn ook steeds slimmer dan wij zijn. Wat we gedaan hebben in ieder geval, we hebben weer een aantal dingen toegevoegd. U leest dat onder andere op bladzijde 77 en 80, dat heb ik niet persoonlijk opgezocht, van de begroting. Daar hebben we dingen staan over dat we een nieuwe monitoringsdienst inschakelen die dag en nacht gaat kijken en in actie kan komen. We gaan nog weer meer doen aan wachtwoordbeveiliging, want vaak zitten toch dat soort dingen in een klein hoekje. We volgen ongeveer alles wat de VNG verzint over wat we met zijn allen kunnen doen. We gaan een nieuwe passwordmanager ook introduceren. Ik heb regelmatig overleg ook met ons hoofd I&A om te kijken... Tot zijn grote irritatie knip ik ongeveer alles uit wat in Binnenlands Bestuur staat en vraag dan van doen wij dat ook? Hij zegt bijna altijd ja, dus daar ga ik van uit. Voorzitter, dan ga ik naar mijnheer Zamani. Hij heeft ons een motie gegeven, 2511-43, Zeroday Zoetermeer. Om te beginnen, mijnheer Zamani, ga ik u natuurlijk hartelijk feliciteren met het geweldige resultaat. Vooral ook omdat wij dus nu uitkijken wat u allemaal gaat regelen voor de gemeente en al het geld dat u voor ons gaat organiseren. Voor deze motie hebben we dat niet nodig, want het is gewoon staand beleid. Hij is volledig overbodig, want we doen het al, we doen het ieder jaar.

De **voorzitter**: Mijnheer Zamani is nog niet helemaal overtuigd, geloof ik. Gaat uw gang, mijnheer Zamani.

De heer Zamani (D66): Ja, voorzitter. Hetzelfde als wat de wethouder net zei bij PvdA. Ik was blij met het eerste stukje en toen ging het helemaal de mist in. Voorzitter, ik wil toch wat meer uitleg, want wat wij voorstellen in de motie is dat we het mooie initiatief dat de gemeente doet, dat we dat verankeren in gemeentebeleid. Als u zegt dat doen we al, dan is dat prima, maar dat is mij nog niet duidelijk. Gaan we dat inderdaad elk jaar doen?

Wethouder **Van der Meer**: Ja, we doen het al ieder jaar.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Sorry. Wat er gebeurd is, we hebben dit één keer, nou wil ik er even vanaf zijn of het in het voorjaar was of het najaar was en op verzoek van de docenten hebben we dat juist omgeruild. Volgens mij zaten we eerst in het najaar, maar vonden ze dat niet leuk, want dan waren die leerlingen nog maar net binnen. Volgens mij zijn we het nu in het voorjaar aan het doen. Ik zie daar geknik op de achterbank, dus ik heb de goede dingen te pakken. In ieder geval, we doen het ieder jaar. Het staat gewoon in ons vaste gebeuren. Dan ga ik naar de dienstverlening. Daar hebben de Zoetermeerse VVD en nog een heleboel anderen gezegd: stimuleer digitaal en flexibel. Dat doen we zeker. Overigens zijn er ook al een aantal dingen, net als je rijbewijs ophalen, kan zonder afspraak, dat kunnen we nog iets duidelijker op de website zetten. We proberen dat te doen op alle plekken waar het kan. Tegelijkertijd proberen we wel de goede balans te vinden, want juist doordat we op afspraak werken, hoeven mensen maar heel kort te wachten en hoef je ook maar kort tijd te nemen om te komen, maar het is oordeel raad, dus u mag met elkaar kijken wat u daar precies van zou willen. Dan ga ik naar vastgoed, Wijkgebouwen als hart van de stad, dat is 2511-49. Om te beginnen, de clustering van functies, dat doen we volop. Dat is eigenlijk al gewoon staand beleid en er is ook weinig ruimte, want op het moment dat je ruimte zoekt, zoek je je..., dat kan ik allemaal niet zeggen, maar dan moet je heel hard zoeken. Zal ik het zo even vertalen? Alles zit gewoon vol. Waar we wel nog een keer goed naar kijken is of we misschien wat kunnen doen met dat optoppen, alhoewel we ook wel weer denken van ja, we hebben heel veel vastgoed van de gemeente dat zich op sportaccommodaties bevindt en op scholen en die zijn allemaal niet zo dol op optoppen, maar we kunnen in ieder geval kijken en we hebben gezegd oordeel raad, maar houd er ook rekening mee, ruimtes zijn niet gratis, ook niet als wij het doen. Wij moeten ze ook onderhouden en besturen en weet ik wat allemaal. Let daarop. Dan ga ik naar jeugd en onderwijs. Mijnheer Boerboom vertelde ons dat hij heel veel signalen krijgt over mensen die op wachtlijsten staan. We hebben dat al eerder aangeboden, als u zo een signaal krijgt, stuur het naar ons door. Ik moet eerlijk zeggen dat het wachtlijstending, dat heet het Startpunt van de gespecialiseerde jeugdzorg, daar zijn wij zelf ook niet tevreden over. Daar zitten we bovenop, maar die hebben het nog steeds niet voor elkaar om dat goed te doen. We hebben hier wel een zorg-in-naturateam in huis en die houden heel erg de vinger aan de pols wat er aan vrijheden zijn. Op het moment dat u zegt ik heb echt een casus, stuur ons die, stuur het door, dan kijken we altijd even extra. Dan heb ik twee moties over pesten, 2511-31, 2511-40. Eerlijk gezegd doen wij op dit ogenblik ongeveer alles wat we kunnen verzinnen. Wij hebben in september 2025 schriftelijke vragen gehad van de VVD, die hebben we in oktober 2025 beantwoord. Daar hebben we ook nog één toezegging staan dat we nog één ding gingen onderzoeken. Die weet ik even niet uit mijn hoofd, maar wij doen wat we kunnen. We hebben wel hoop dat als we straks met de jeugd in buurtteams zitten dat we ook nog wat gerichter kunnen kijken wat er op een bepaalde plek aan de hand is. Ik moet ze beide ontraden omdat we eigenlijk alles doen wat een beetje binnen onze gemeentelijke mogelijkheden zit. Dan ga ik naar 2511-72, dat gaat over onderzoek doen naar een LUMOS-app voor 18+. Dat onderzoek kunnen wij doen. Dat is oordeel raad. Dan heb ik nog de Internationale Schakelklas. Even kijken, ik moet u eerlijk zeggen, dat is wat mij betreft een hele belangrijke. Ik let daar altijd heel erg goed op dat we goed in de gaten houden waar die kids naartoe moeten. Wij hebben voor de Dr. J.W. Paltelaan, als ze daaruit moeten, straks de Forelsloot klaarstaan, want die gaat dadelijk weer samen met De Touwladder, dus die houden we ook in onze gedachten dat de ISK daar kan landen. We hebben niet heel grote wachtlijsten. We hebben af en toe wachtlijsten voor 16+. Dat heeft er ook mee te maken dat we soms wat langer met zo een jongere, want die zijn al oud, of ouder... maar in ieder geval in de gaten. Ja, je bent niet oud als je zestien bent, dat ben je als je zo oud bent als ik. Nee, maar daar moeten we soms een beetje zoeken waar die nou het beste op hun plaats zijn, want er zit natuurlijk een heel verschil of je op je zestiende al een heleboel geleerd hebt of dat je zelf nog met het alfabet moet beginnen. In ieder geval, het heeft onze volle aandacht en we zouden het nog fijner vinden om op een bepaalde plek langdurig te kunnen blijven, want ook de Forelsloot is een oud pand en daar zijn we ook een beetje over in gesprek, maar dat zal ook meegenomen moeten worden bij misschien het volgende IHP. Dan had ik nog vragen over de leerplicht van LHN. We hebben op dit ogenblik voldoende formatie. De bezetting laat nog steeds de wensen over, nu weer door ziekte. Wat we genoeg hebben, zijn mensen om de wettelijke taken te doen, maar we willen eigenlijk veel meer doen in het preventieve veld. Dan hebben we nog een vraag van hoe werken we samen met scholen en de jeugdhulp? Dat doen we volop. Eén van de dingen die we daar aan het...

De **voorzitter**: Ik ga juist het woord aan... Mevrouw Siegelaer, gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Dank, voorzitter, en dank voor de uitgebreide beantwoording. Dan is mijn vraag nog wel, wordt het preventieve voorveld nu helemaal niet benut om daarin te handelen of wel?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Op dit ogenblik is het te matig, maar wij gaan dadelijk, en dat weet u van onze reorganisatie, de leerplicht over twee plekken gaan verspreiden. Eén deel komt hier in huis te zitten als de vaste deskundigheid, maar in de buurtteams gaan we er natuurlijk ook heel erg goed op letten. Wij hopen dan dat we daar juist ook kunnen..., want daar gaat die hele grote omslag gebeuren, dat we niet alle kinderen die niet op school zitten zomaar door gaan sturen, maar dat we gaan zorgen dat ze allemaal op een goede plek komen. Overigens, ook kinderen die niet naar school gaan, krijgen bijna altijd wel onderwijs of zijn ergens, dus dat is niet altijd de plek waar we ze willen hebben, maar we zorgen er wel voor dat ze niet op straat hangen.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer**: Dan ga ik door naar de portefeuille openbare ruimte, stadsbeheer en nog wat van dit soort dingen, dan heb ik moties 2511-58 van de SP over onderhoud en leefbaarheid en 2511-61 over bestemming groen- en bomenbeleid. Mijnheer Velner, u weet beter dan allemaal van dit soort moties zonder dekking in te dienen, dus die kan ik allemaal niet overnemen. Dan ga ik naar 2511-52, LHN, Hart voor Zoetermeer. Dat is heel erg lopend beleid. Als je gewoon kijkt dat wij in een bepaalde buurt aan de herinrichting gaan beginnen wat we pas gedaan hebben, bijvoorbeeld in de Hoekerkade dan komt er eerst een hele uitgebreide participatie. Die doen we vooraf, wat ze graag willen. Die doen we als het ontwerp er ligt. Vervolgens houden we rekening met alles wat er in die buurt aan wensen en aan mogelijkheden zijn en dan richten we het in. Daarna geven we een feestje en dan mag ik hoera roepen daar. We hebben ook bij de laatste keer bij de Hoekerkade een hele mooie, hoe heet zo een ding waar die beestjes in moeten gaan zitten, een insectenhotel cadeau gedaan om het heugelijke feit... Ja, goed dat ik een burgemeester aan mijn zijde heb, hè. Die weet alles. Dat is gewoon staand beleid. Dan hebben we...

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, want dat buiten het feit... De heer Doncker en de heer Boerman willen interrumperen. De heer Doncker, begint u maar.

De heer **Doncker** (LHN): Ja, dank u wel. Wij zijn natuurlijk in Rotterdam geweest en daar was heel expliciet succesvol dat allerlei diensten echt structureel met elkaar overleg voerden. Daar heb ik u nog niet in uw beantwoording iets over horen zeggen. Gebeurt dat nu ook in Zoetermeer, dat inderdaad, als er een groot project is, een riolering bijvoorbeeld opnieuw aanleggen, dat dat model van Rotterdam hier nu wordt toegepast. Dat was eigenlijk ook de strekking van de motie.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: U haalt de woorden uit mijn mond, want ik pak gelijk motie 2511-11 mee, eén keer graven is genoeg. Dat is precies een van de dingen die we aan het doen zijn, juist ook als we gaan herinrichten. Wat wij doen is..., we hebben al staand overleg van onze ambtenaren van buiten met Dunea, met de Waterleiding. Wij doen zelf het riool met de woningcorporatie, het Hoogheemraadschap, maar wat heel moeilijk is zijn de telecom-aanbieders. Die hebben een andere wet en die doen maar wat. We hebben al heel vaak..., ik heb al twee keer met KPN aan tafel gezeten. Die willen niet samenwerken met die andere mensen. Het is heel ingewikkeld, maar op de plekken waar we serieus aan de gang zijn, daar gaan we...en er komt mobiliteit bij om te kijken naar het parkeren, er komt bij alles wat de bewoners wensen. Alleen, ik ben ook naar Rotterdam geweest. Op sommige plaatsen heeft Rotterdam zulke straten en daar kun je net als op de Europaweg een heleboel naast elkaar leggen, maar als wij in de Nesciohove de boel gaan herinrichten, ben ik al blij als de hulpdiensten erdoor kunnen. We moeten wel reëel blijven, mensen. We kunnen niet opnieuw beginnen en de stad voor de helft afbreken. In ieder geval, dat overleg dat wij nu al hebben met de andere aanbieders, die is eigenlijk voor Zoetermeer Vooruit en consorten, 2511-11, daar zouden we waarschijnlijk best een convenant van kunnen maken, maar die telecom-aanbieders, dat blijft een ingewikkelde zaak. Dat ga ik niet beloven.

De **voorzitter**: Voordat u verder gaat, de heer Boerboom had ook nog een interruptie.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. Nog even een vraag over de motie van de SP over het onderhoudsplan van groen. Ik deel uw mening dat er geen dekking bij zit, maar ik wilde wel graag even toetsen, want wij hebben die signalen ook wel eerder gehad, dat er een tekort is aan middelen om het onderhoud van bomen goed op te kunnen pakken. Klopt dat?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, er is een tekort aan alle soorten onderhoud, want wij zitten op heel veel plekken in de stad op niveau C en op andere plekken op niveau B en dat zouden wij allemaal op een heel ander niveau willen. Dat klopt, u heeft groot gelijk. Alleen, ik bedoel, u mag zelf zeggen waar we het weg moeten halen en ik ben heel erg aan het proberen om bij jeugd wat over te houden, maar voorlopig is dat nog niet gelukt, dus u moet nog even wachten.

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank, voorzitter, en ik weet dat de wethouder daar hard aan werkt. Wel nog even de vraag, maar wat betekent dat concreet op het gebied van bomen en groen? Voor onderhoud kan ik het me praktisch indenken, van we pakken stoepen minder snel aan en dat soort zaken, maar wat betekent het voor het groen concreet en bomen?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voor het groen betekent dit dat we heel erg bezig zijn vooral met de veiligheid. Dat betekent dat we bij alle bomen één keer in de vier jaar langs gaan om te kijken hoe ze eraan toe zijn en dat we dus op sommige plaatsen..., want bijvoorbeeld Italiaanse populieren, wij denken almaar dat iedere boom tweehonderd jaar oud kan worden, maar een Italiaanse populier, die heeft het fijne kenmerk dat hij na veertig jaar gewoon takken van drie meter los laat vallen. Zelfs als het niet waait. Die hebben wij in al ons enthousiasme toen we de stad bouwden, allemaal heel dicht bij de huizen gezet, maar als je daar met je kinderwagen onderdoor moet, dan gaan we op een gegeven moment toch die boom daar weghalen. Dat heet uitbrekende takken. Ja, ik ben helemaal bomendeskundig tegenwoordig. In ieder geval, daar kijken we naar. We lopen langs alle geregistreerde bomen om te kijken hoe ze eraan toe zijn. We reageren op de meldingen. Dat is wat we doen.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer**: 2511-10, dat is de motie De Rat en de Fret. Die vraagt om een onderzoek. Dat kunnen we doen. Het is overigens wel zo dat de meldingen over ratten terug aan het lopen zijn. Dat gaat beter. We hadden eerst in 2021 echt meer dan 400 meldingen en we halen nu de 300 waarschijnlijk niet, dus het loopt echt wel terug.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink, interruptie. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter. Ik twijfel niet aan de woorden van de wethouder, maar volgens mij heb ik op de website gelezen, maar dat ga ik dan nog eventjes nachecken, dat in de BuitenBeter-app meer meldingen van overlast van ratten zijn. Ik ga het opzoeken.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ik heb dit net vandaag teruggekregen van, we hadden er in 2021 400. We staan op de dag van vandaag, vanochtend om een uur of elf, weet ik het, op 254. Als het wat anders is, dan laten we het u dan nog weten.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Van der Meer**: Goed, ik bedoel, er is een probleem. We weten niet of het handig is. We gaan in Rotterdam even vragen of wij er ook wat mee kunnen. Dan ga ik in het kader van de enge beestjes van de ratten naar de hoornaars, 2511-45. Dat heb ik de vorige keer ook al gezegd, maar wat we dus doen is..., er is contact met de imkervereniging. Het is een taak van de provincie. We hebben afgesproken dat als ze op plekken gaan zitten die gevaarlijk zijn, de meeste van die hoornaars maken nesten heel erg hoog in de lucht, dan heb je daar geen last van als mens. Als ze dat wel doen, dan halen we ze wel weg. Op onze website kunt u alles lezen over de hoornaar, ook op onze eigen website. Dan kunt u zien dat als u een nest vindt, we aan de mensen vragen om dat op waarneming.nl te melden. Dat is de grote organisatie die bijhoudt waar alle akelige beestjes zitten. Ook de leuke trouwens doen ze. Daar staat ook bij dat als u ergens last van heeft, dat u het op BuitenBeter-app kunt melden, want als die echt ergens zit waar kinderen komen, halen wij hem wel degelijk weg. Alle exoten zijn een taak

van de provincie. Ik heb er nog een paar. Dan 2511-36, Tussenrapportage uitvoering bomenbeleid, die omarm ik van harte, want ik wil u daar graag meer over vertellen en dat gaan we begin volgend jaar doen.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, wethouder Van der Meer. Ik zie wel een interruptie van mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, samen met GroenLinks, D66 en de SP hebben wij u een set schriftelijke vragen doen toekomen, omdat wij heel veel onrust terughoren van zowel aanvragers als mensen die het niet met een aanvraag eens zijn, omdat er heel veel gedoe is in buurt-apps en men naar elkaar zit te kijken, ben jij die aanvrager of ben jij die dwarsligger? Daar gebeurt nogal wat. Wilt u die aspecten van hoe mensen die buurtpeilingen ervaren en wat daarin gebeurt, dat ook meenemen in die evaluatie en bent u bereid om totdat we die evaluatie van deze eerste tranche van buurtpeilingen hebben gehad, om ook die tweede loting even te stoppen en dus de gelegenheid te geven om dat wat we uit de evaluatie leren, daarin mee te nemen?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, wat ik kan doen..., kijk, de loting tegenhouden kan ik niet, want we hebben iedereen al doorgeloot. Wat u bedoelt, is of we dan even wachten met de buurtpeilingen, dat lijkt me een goed idee. Wat wij gaan doen is..., wij kunnen u al heel vlug vertellen waar die aanvragen over gingen. We kunnen u ook vertellen..., maar de peiling moet nog starten, dus daar kan ik nog niks over zeggen. Wat er gebeurd is, is dat er een verkeerde...een conceptbrief is uitgegaan, die hebben we teruggetrokken. Het enige wat wij nu gaan doen, is aan de mensen vertellen van: dit is gevraagd, hoe staat u er tegenover en wilt u toelichting geven? Wij onthouden ons van alle soorten vragen die welke kant uit kunnen, want dat geeft ook allemaal gedoe. In ieder geval, die buurtpeiling gaan we uitzetten. We kunnen dan vrij vlug daarna zien wat er uitkomt, hoeveel er naar de externe bomencommissie moeten, hoeveel er niet worden afgewezen, hoeveel er goed gaan. Dat kunnen we ook doen. Als u zegt, we willen ook nog aan de mensen vragen hoe ze het ervaren hebben, dan moeten we nog een volgende evaluatie doen. Dat gaat gewoon iets langer duren. Eventueel kunnen wij wachten met de volgende beurtpeiling om die te doen, maar dat kan ik niet gelijk aan het begin van het jaar doen, want dan is dat nog helemaal niet zover.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, dat begrijp ik. Wij hebben contact met diverse mensen uit diverse buurtpeilingen, zowel aanvragers als mensen die van die aanvragen geschrokken zijn. Ik weet dat er ook mensen zijn die graag met u het gesprek zouden willen aangaan en u willen vertellen wat het met ze doet en wat het met de buurt doet als er opeens zo een buurtpeiling komt. Staat u daarvoor open?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Nee, niet op dit moment. Kijk, wat natuurlijk het rare is, mensen zeggen, ik wist van geen buurtpeiling af. Wat we juist doen, is door een buurtpeiling aan de mensen vertellen van: dit is een vraag van een van uw buren. Wat vindt u daarvan? Ja? Daar kunnen ze ja of nee op antwoorden. Ze kunnen zeggen, ik vind helemaal niks. Een ander kan zeggen, ik vind het een goed idee. De volgende kan zeggen, het kan me niet schelen. Dat mogen ze zelf weten. Daarop gaan we kijken en daarop komt dan de... Ik weet al heel lang wat het de mensen doet die al tien jaar of langer met een boom zitten waar ze een hekel aan hebben. Ik weet ook..., ik heb hier echt hele schrijnende gevallen, daar heb ik u al eerder over verteld, die al weet ik hoe lang... De hele straat helpt om te zeggen, mag die boom weg, want die mensen zijn zo bang, want al die stormen waar die bomen vol in het blad staan, vinden sommige mensen doodeng. Ja, en die ga ik ook niet allemaal te woord staan. We gaan het nu even..., we proberen het met heel veel omzichtigheid te doen en op dit moment laat ik het even zoals het is. Dan kijken we daarna hoe het uitgepakt is en dan kunnen we er allemaal iets van vinden.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat dit afgerond is. Er liggen schriftelijke vragen en volgens mij ligt de motie hier ook. Volgens mij komt het allemaal nog terug. Gaat u verder, wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, ik heb er nog twee. Ik heb nog 2511-68, Adoptierotonde zonder reclame. Zeker voor degenen die op dit ogenblik een rotonde hebben waar geen reclame opstaat, zijn we zeker van, vinden we het prima om hem om te zetten naar adoptiegroen. Voor de mensen die dat eventueel nieuw willen, die dus tot nu toe wel reclame hadden en dergelijke, vind ik het wat anders en het is natuurlijk ook zo dat wij nu 92 wachtenden hebben die een betaalde rotonde willen en in het kader van onze financiën we heel graag gewoon die rotondes in de verkoop..., hoe noem je dat? Dan denk ik van laten we de rest lekker groen houden, maar degenen die op dit ogenblik een rotonde hebben waar niks op staat, geen foto's, geen letters, gewoon groene dingetjes en misschien zo een bijending van de wethouder, burgemeester, insectenhotel, dat mag erop en verder niks. Dan kunnen wij zeggen, we kijken ernaar alsof het adoptiegroen is. Op die manier wil ik ook heel graag deze motie lezen. Ik hoor graag van de ChristenUnie-SGP en consorten of ik hem zo mag lezen, zodat we daarna voor de nieuwe mensen gewoon zeggen van, die doen we volgens de wachtlijst. Dan de laatste, 2511-15 rolstoelenglijbaan. Ik moet u vragen om de vierde bullet aan te passen, omdat het anders niet gaat. Ik hoop van harte dat u het doet, want ik vind het heel erg leuk en ik wil het heel graag. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs, gaat uw gang.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter, dank u wel. Ik snap de uitleg niet zo goed. Bij onuitvoerbaar staat door capaciteit en de toelichting geeft aan dat het meer om geld gaat en over een participatietraject dat is doorlopen, maar daar is deze vraag, denk ik, niet in meegenomen. Aangezien het ook anderhalf jaar duurt voordat een speelplek sowieso in de plannen uitgevoerd kan worden, is het niet een goed idee om het toch gewoon alvast mee te nemen? Ja, we wilden al inclusieve speeltuinen creëren in de stad. Wat is er nodig om dit wel snel mee te kunnen nemen? We vragen om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn, in overleg te treden, ervaringen te benutten en te informeren over de uitkomst. Ik hoor het graag van de wethouder.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: U zegt de raad in de voorjaarsnota 2026 te informeren over de uitkomst en de eventuele vervolgstappen richting realisatie van de eerste inclusieve rolstoelenglijbaan. Dat krijgen wij niet gedaan voor die tijd. Wat wij moeten zoeken is een plek waar het kan, wij moeten zorgen dat het geld er komt, dat kunnen we in de voorjaarsnota meenemen. Het is gewoon qua tijd, en het duurt gewoon lang voor speeltuinen, want daar gaan we heel zorgvuldig mee om. Wij hebben hier met zijn allen in een ver verleden oeverloos gesproken over wipkippen waar hangjongeren op zaten of niet of wel. Wij doen dat altijd met de buurt, maar zo een glijbaan heeft ook een enorme ruimte nodig. Ik kan u niet voor 2026 zeggen het komt allemaal goed. Wat wij in 2026 sowieso van plan zijn, is om met een nieuwe nota over het speelding te komen en daar gaan we hem gewoon inzetten. Dan is er nog geen speeltuin, dus komt er ook niks uit het onderzoek waar die kan staan, want zover zijn we gewoon dan nog niet. Als u dan nou even dat punt vier aanpast om hem mee te nemen in het nieuwe speelbeleid en dat we u over wat we echt kunnen met zo een plek, dat we dat één jaar doorschuiven, dan gaan we er gewoon mee aan de gang. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Meurs nog behoefte?

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Er kan niet alvast gekeken worden waar het eventueel zou kunnen landen?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ik zou dat op dit moment namelijk ook niet weten, want dat zijn dingen die echt heel veel ruimte vergen en dan moeten we daar iemand apart voor wegsturen en dat is nu gewoon niet handig.

De **voorzitter**: Goed, de wethouder geeft in ieder geval een suggestie mee en daar kunt u wel of niet uw voordeel mee doen. Ik dank de wethouder voor haar eerste termijn en ga nu een korte schorsing in, laten we zeggen tot 17.45 uur. Ik schors de vergadering tot 17.45 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en wij gaan over naar het vervolg van de eerste termijn van het college. Het woord is aan wethouder Frinking. Gaat uw gang.

Wethouder **Frinking**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik ga even langs de diverse onderwerpen die in mijn pakket zitten, die loop ik langs. Ik begin met wat vragen en dan zal ik korte toelichtingen geven op de ingediende moties. Een vraag van de SP over hoe het gaat met schijnzelfstandigheid en of dat de uitvoering van de Wmo nog onder druk kan zetten. De arbeidsmarkt in de zorg blijft krap, maar er zijn op dit moment geen aanwijzingen dat de ondersteuning voor inwoners..., dat zij die steun niet krijgen. Als zzp'ers wegvallen worden ze doorgaans vervangen door medewerkers in loondienst. Je ziet dat een aantal zzp'ers ook die stap maakt. Het college blijft sowieso alert op de ontwikkelingen en zal met de aanbieders en regionale partners goed contact hebben. De vraag van het CDA, hoe borgt het college bij de regionale visie huiselijk geweld de nazorg en de signalering? We hebben goede samenwerking met de diverse partners. We hebben inzet, ...wordt daarbij ingezet, jeugdhulppartners, we hebben een wettijdelijk huisverbod en we werken dus zo goed samen dat we in ieder geval extra inzet hebben door inhuur deels op eigen geld en deels is dat op regionale middelen. Dat waren de vragen die ik had. Dan de diverse moties van Zoetermeer Vooruit. Over 2511-09.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking, voordat u verdergaat. Interruptie van mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, ik wil graag dat wethouder Frinking ook reageert op ons verhaal over de kerkenvisie en dat niet alleen bij wethouder Blansjaar laat liggen.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Ja, dat ga ik doen. Alleen dat kwam op het eind. Dat komt er nog aan.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u dat afwacht. Gaat u verder.

Wethouder **Frinking**: Zoetermeer Vooruit, dus 24 uur per dag levens kunnen redden. Zoals u kunt zien, oordeel raad, maar het is lopend beleid. 24/7 hebben wij een AED-netwerk beschikbaar. Dat is dekkend in Zoetermeer. We voorzien in de zes-minutenregel van de Hartstichting, maar uw opmerking over doe een oproep om mensen te benaderen om die 24/7 ook beschikbaar te stellen, die wil ik zeker gaan uitvoeren. De motie 2511-14 van Zoetermeer Vooruit, In een trommel zit geen rommel, is ook oordeel raad, maar het is ook lopend beleid. We hebben een programma Zoetermeerse Aanpak Gezond Gewicht daar hebben we aandacht voor voeding, dat is op een school, dat is een kinderdagverblijf, voedingsaanbod in de omgeving en scholen en verenigingen krijgen hierover adviezen en worden ook verder ondersteund.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ik hoor de wethouder zeggen, op één school. Is het maar op één school, die aandacht?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Nee, dat programma is veel breder. Dat is op diverse scholen. Dat is een groot programma, maar dat is ook bijvoorbeeld op een kinderdagverblijf, zodat je al heel jong leert dat in je trommel geen rommel moet zitten. Zoetermeer Vooruit ook, stop de bloeding. Ook deze is oordeel raad. Alleen plaatsen van deze kits, dat kan niet zomaar. We moeten echt eerst nader onderzoek doen naar behoeften en naar de kosten. Ik wil ook hierover advies vragen bij EZZ, dus Eerstelijns Zorg hier in Zoetermeer, en het Haga. De kosten, die gaan natuurlijk niet alleen over de aanschaf hiervan, maar het gaat ook over onderhoud, opleidingen, controle, dus dat is toch nog even een maar bij het oordeel raad.

De **voorzitter**: Allereerst van harte welkom, mijnheer Mohammadian en u gaat meteen van volle start. Gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Ik heb er zin in, voorzitter. Nee. Dank en dank aan de wethouder voor het oordeel raad. Ja, even een terugkoppeling. Het is een kit die beschikbaar is. Daar zit een aantal middelen in, waar iedereen die een BLS-training heeft gehad, een Basic Life Support, iets

mee kan doen. Daar zit bijvoorbeeld een tourniquet in, maar ik juich het toe als de wethouder juist in overleg met de zorgorganisaties dat gaat doen.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Ja, en zeker omdat we het ergens, zoals u voorstelt, willen plaatsen. Dan moet je het ook op een logische plek kunnen plaatsen en je zet het niet zomaar ergens in de wijk neer. Voordat we dat doen, en ik begreep dat u de AED-plekken zou willen gebruiken, maar ik wil dat eerst beter onderzoeken dan nu al gelijk te zeggen van gewoon plaatsen en dan dat we het doen. Dat is echt even te kort door de bocht.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Frinking**: Dan de motie 2511-44 van D66, Gezond opgroeien in een gezonde stad. Dat is ook in lijn met de Zoetermeerse Aanpak Gezond Gewicht. Voor deze aanpak hebben we geen geld, maar we kunnen wel nog in kaart brengen wat er nodig is, zoals in eerdere voorbeelden. Voor het uitvoeren daarvan hebben we in ieder geval geen geld.

De **voorzitter**: Voordat u verder gaat, een interruptie van de heer Zamani. Gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, dat is ook precies wat in de motie staat. Inderdaad, nagaan of we ons kunnen aansluiten bij dit mooie initiatief, want we denken wel dat het goed is voor Zoetermeer. Daarin komt u dan weer terug met hoeveel het kost, maar ik verwacht echt dat het om peanuts gaat, met welke impact het gaat maken.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Nu hoop ik niet dat er peanuts in moeten gaan zitten, want dan hebben we een verkeerd pakket voor de baby's. Dan motie 2511-54 van de SP over Lokale opvang en dagbesteding voor dak- en thuislozen. Daar staat onuitvoerbaar omdat de gemeente Den Haag de centrumgemeente is, verantwoordelijk is, ook het geld heeft en voor uw pilot hebben we ook budget nodig en dat heeft u er niet bij. Dan kunnen we hem ook niet uitvoeren. Dan het onderwerp asiel en integratie. Vraag van de PVV, hoeveel kost een taakstelling statushouders voor de gemeente in 2026? Ik moet even de goede kant op kijken, en gaat dat dan ten koste van de eigen inwoners? Nee, de kosten worden gedekt uit rijksmiddelen, dus het kost de gemeente geen geld. Dan de motie van FVD, 2511-23. Zoetermeerder eerst; Samen sterk tegen de spreidingswet. Die is onuitvoerbaar, dat staat ook toegelicht in het overzicht dat u gekregen heeft.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking, voordat u verdergaat, een interruptie van de heer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter, dank u wel. Er staat inderdaad onuitvoerbaar vanwege één bulletpoint waartoe wij oproepen, ons verzoek, zeg maar. Bent u wel bereid om de lobby te doen? Anders ben ik wellicht bereid om die motie aan te passen.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Het is ingewikkeld om een lobby te doen op iets wat gewoon wettelijk verplicht is. Dat is waarom we die lobby ook niet zien zitten.

De **voorzitter**: De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Volgens mij is een lobby juist om verandering teweeg te brengen in de wetgeving en is daar juist een goed middel voor om met deze motie in de hand te zeggen, ik heb een plicht vanuit Zoetermeer, kunnen we eens een keertje praten?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Uiteindelijk denk ik dat dat meer via de politieke lijn gedaan zou moeten worden dan via deze bestuurslijn. Wij houden ons vast aan de uitvoering van de wet zoals die aan ons is

gevraagd en datzelfde geldt voor het stoppen met het azc bij de gevangenis. We hebben een Spreidingswet, die voeren we ook uit. Daarbij, de PI is van het Rijksvastgoedbedrijf en die kunnen we ook niet zomaar weer met nieuwe doelgroepen gaan vullen, dus vandaar onuitvoerbaar.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter, dank u wel. Het zal de wethouder niet verbazen als ik zeg dat juist die Spreidingswet op losse schroeven staat, dat het zeer aannemelijk is dat die gaat vervallen en dat het juist goed is om voor spoedzoekers, denk aan mensen die met huiselijk geweld te maken hebben, et cetera, iets te vinden en dat het juist een uitgelezen moment is om dat dan juist daar te doen met de aanpassingen zoals ook in de motie omschreven. Daarnaast... Nee, laat ik het daar maar eerst bij houden.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: De Spreidingswet is er nog steeds, dus het vervolg, dat zullen we moeten bekijken. Wat ik u zeg, wij kunnen niet zomaar... U heeft gelijk dat we andere urgenten ook plek moeten geven, maar in deze PI kan dat niet, omdat we daar niet over gaan. We zijn op zoek naar andere plekken, dat is zeker zo.

De **voorzitter**: Graag kort, als het kan, mijnheer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dat is mijn tweede op dit punt, voorzitter. Ja, ik merk alleen maar op dat in beide gevallen, in beide moties dus echt gekozen wordt om het Haagse beleid hier in Zoetermeer door te voeren in plaats van echt te luisteren naar de Zoetermeerder. Vindt u dat u als wethouder van Zoetermeer voor de Zoetermeerse belangen moet opkomen, ja of nee?

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Ik weet niet wie het eerder gezegd heeft, maar het woord wethouder betekent dat ik me aan de wet moet houden en dat doe ik op de manier waarop onze Zoetermeerders daar goed op uitkomen.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Frinking**: Ik ga door met de vraag van Zó! Zoetermeer. Die vroeg naar woonzorgcentra in Rokkeveen. De afgelopen jaren hebben we eigenlijk heel veel gebouwd in Rokkeveen en ik noem wat projecten aan het Katwijkerlaantracé. We hebben in De Rozentuin gebouwd. We hebben 64 verpleegplekken in de Floriadehof gedaan. In Rokkeveen is nog wel het een en ander te vinden, maar ik snap uw oproep om gewoon ook goed te kijken naar de woonzorgcomplexen. We hebben daar niet per se gelijk plek in Rokkeveen, maar het blijft een aandachtspunt en daarom hebben we ook in de woonzorgvisie, de uitvoeringsagenda, punten opgenomen. Uw oproep is verder terecht. Dan over mobiliteit, de PDvZ vroeg naar wat nu de meest actuele cijfers van de nachtbus zijn. In 2024, en dan pakken we even het hele jaar, was een gemiddeld aantal reizigers in een weekend 58. In 2025 tot en met september is het per weekend gestegen naar 96. Voor het eind van het jaar komen we met een memo, zoals we dat eerder gedaan hebben, met de stand van zaken. Dan de moties van FVD over Zoetermeer de best bereikbare stad, die zijn ook onuitvoerbaar. Als u de parkeernorm omhoog gaat gooien, dan zijn de nieuwe bouwprojecten in ieder geval financieel niet meer haalbaar. Er is een hoofdwegenstudie gemaakt in 2023 en daar bleken geen grote knelpunten te zijn en we zijn bezig met het opstellen van een verkeersveiligheidsplan om voorstellen voor verbeteringen te bereiken. Als het gaat over de snelheid, daar hebben we een aantal keren over gesproken in de ruimtelijke strategie van Zoetermeer. Dan de motie 2511-37 van Zó! Zoetermeer. Ik wil heel graag zo een verkenning doen, alleen het kost geld en wij hebben geen geld, dus als u ongeveer € 10.000,00 beschikbaar heeft, dan kunnen we daar verder over praten, maar op dit moment niet. Dan de motie van het CDA, 2511-65, Ruimte voor bewonersinitiatieven, leven in de wijk. Oordeel raad past heel goed bij het uitwerken van de sterke sociale basis. Dan nu toch de motie Kerkenvisie, want die zat toevallig aan het einde van mijn papier. We zijn bezig om dat vorm te geven, conform ook de onderwerpen die in de motie zijn genoemd en ik hoop echt dat we aan het einde van het jaar de raad kunnen informeren. Dat was het.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder Frinking voor uw eerste termijn. Dan gaan we over naar wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel, voorzitter en beste raadsleden. Het is al gezegd, dit is het laatste grote debat binnen deze coalitie. Echter, we zijn nog niet klaar. We werken nog hard aan de Actieagenda Bestaanszekerheid en aan de vernieuwing van de Zoetermeerpas om deze om te bouwen richting een brede stadspas. Het is mooi om te zien dat u hiernaar uitkijkt en onze ambities onderstreept, want uw moties en mevrouw Kraneveldt gaf het al aan, lopen alvast vooruit op onze actieagenda en dat stemt mij alvast positief. Mijnheer Velner, u hoeft niet lang te wachten. De actieagenda ontvangt u in december 2025. Op uw andere vraag, hoe kan het nou dat in het bereik dat verschil zit? Het college is zich bewust van de doelstelling die we hier hebben. Het is ook niet voor niks dat bereik een van de drie actielijnen is van de agenda bestaanszekerheid, waar u eerder al over geïnformeerd bent. We nemen dat mee in die actieagenda. Dat is ook een bruggetje, want het brengt mij tot de mededeling die u dan misschien zal teleurstellen, want verschillende van de moties krijgen daarom van mij de kwalificatie weliswaar oordeel raad, zoals u in het bestand heeft kunnen zien, maar ik zal in de toelichting wel hier en daar die als overbodig betitelen. Ik ga de moties behandelen, ik zal dat niet in numerieke volgorde doen, dus ik zou zeggen, als u uw motie nog niet voorbij hoort komen, houd even vast. Motie 2511-29, Investeer in bestaanszekerheid nu het nog kan van de PVV, is hier zo een voorbeeld van. Het door u voorgestelde zal onderdeel vormen van de actieagenda die zeer binnenkort aan u wordt toegezonden, zoals ik al zei. De motie van Zoetermeer Vooruit, 2511-20, Volle broodtrommels voor ieder kind. Daar speelt best wel het nodige. We hebben schoolontbijt hier gehad. We hebben gemerkt, er was weinig animo bij de scholen om dat verder uit te breiden. Er is een nationaal schoolontbijt. We hebben u inmiddels geïnformeerd dat we het jeugdeducatiefonds verder gaan uitbreiden. Wat ons betreft, zowel financieel als beleidsmatig onuitvoerbaar, om daarin stapeling te voorkomen. Dan ga ik over naar de motie van de LHN, dat is 2511-48, Van maatschappelijke bijdrage naar werk. Ook een ontwikkeling die al achter de schermen gaande is. Wat u vraagt, wordt belegd binnen de Participatiewet in Balans. Het vrijwilligerswerk was sowieso al in beeld, zoals u zelf ook al aangaf, maar we gaan daar nog verder mee aan de slag binnen die Participatiewet in Balans. Ik zie dat dat een interruptie uitlokt.

De **voorzitter**: Als u het dan zo kort gaat doen, dan ja, dat is beter. Mevrouw Siegelaer, gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank, voorzitter en dank voor de toelichting. Het is dus niet al lopend beleid. U neemt voorsprong op het lopend beleid, dus deze motie zou een mooie aanvulling daarop zijn.

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel, voorzitter. Dan moet ik even kijken hoe ik dat nou goed ga beantwoorden, want vrijwilligerswerk is nu al mogelijk, maar we gaan daar via de Binnenbaan nog meer op inzetten. Nu is het ook al het geval dat een werkregisseur samen met de betrokkenen kijkt van, hé, lang niet voor iedereen is een toeleiding naar werk het hoogst haalbare. Soms is vrijwilligerswerk het hoogst haalbare. Daar wordt nu al naar gekeken, maar het wordt in de Participatiewet in Balans een nog nadrukkelijker onderdeel.

De **voorzitter**: Mevrouw Siegelaer.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Ja, dank, voorzitter. Volgens mij hoor ik dan toch dat deze motie daaraan bijdraagt om dat ook mee te nemen en niet in uw voornemen om in de loop van het beleid op te nemen? Als de motie aangenomen wordt, dan is dit gewoon een werkwijze die u gaat toepassen.

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, anders gesteld, als de motie niet wordt aangenomen, gaan we dit nog steeds doen, want het voornemen is er al, maar het is oordeel raad, dus u mag dadelijk met elkaar zelf bepalen. Dan de moties...

De **voorzitter**: Heel kort, mevrouw Siegelaer, vooruit maar. Gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Dat deed ik heel vlug. Is het dan ook mogelijk om toch te versnellen, want er staat 2027. Is het een idee om de motie aan te passen naar het begrotingsdebat van 2026?

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb van mijn ambtelijke ondersteuning dit doorgekregen en ik ga ervan uit dat zij dit als realistisch scenario hebben doorgegeven, dus daar zou ik graag aan willen vasthouden. Soms hebben dingen ook gewoon wat tijd nodig.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

Wethouder **Velzen**: Ik ga verder met de moties van de SP, nummer 55 en 56, Menselijke maat in de uitvoering en de Waardekaart sociaal domein. Dat is ook al gezegd door uw raad. Dat zijn zaken die zijn al volle bak in uitvoering. Ze staan op oordeel raad, maar ik wil wel gezegd hebben dat menselijke maat in de uitvoering, daar ging het vorige voorstel bestaanszekerheid al heel erg over, waar die drie actielijnen..., daar is notabene bejegening één van de lijnen van. We zijn er ook, heb ik ook al vaker verteld, in de organisatie nu al heel erg mee bezig. Wat mij betreft zijn deze twee moties echt wel overbodig. Dan ga ik gauw door, voorzitter, naar de motie gratis kraamzorg, dat is 2511-53. Die kwalificeren wij als onuitvoerbaar. In Zoetermeer hebben we al voorliggende voorzieningen. Zo hebben we een aanvullende verzekering in de gemeentepolis voor minima, vergelijkbaar met tandartskosten bijvoorbeeld, waarmee inwoners aanvullende kraamzorg kunnen afsluiten. Daarnaast is de gekozen doelgroep uit de motie gezinnen in geldzorg heel breed. Dit kunnen bijvoorbeeld ook vermogende gezinnen zijn die te hoge uitgaven hebben en daardoor geldzorgen hebben. Tot slot, de pilot in Amsterdam loopt nog wel een tijdje. We blijven deze ontwikkelingen uiteraard wel volgen.

De **voorzitter**: Excuses. Mag ik even schorsen? Ik kreeg een telefoontje van de politie. Als ik even mag schorsen zodat de heer Duiven het van mij kan overnemen zou dat heel mooi zijn. Dan kan ik even bellen.

Schorsing

(Mijnheer Duiven neemt het voorzitterschap over van de burgemeester.)

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en ik zag weliswaar vanuit een andere positie dat de heer Velner een interruptie heeft. De heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Wethouder, hartelijk dank voor uw reactie. U geeft aan dat de motie die wij hebben ingediend met betrekking tot gratis kraamzorg niet uitvoerbaar is, omdat er ook vermogende gezinnen bij zouden kunnen zijn. Zou het u comfort geven als wij aangeven dat het enkel en alleen betrekking moet hebben op houders van de Zoetermeerpas?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel, voorzitter. Dan blijven die andere zaken nog wel staan die ik in mijn beantwoording gaf, voorliggende voorzieningen en het is een pilot die in Amsterdam loopt en dan is ook een vraag, hoe moet de dekking worden geregeld? Hij roept nog wat meer vragen op dan alleen als u het beperkt tot de minima van de Zoetermeerpas.

De **voorzitter**: Er is geen vervolginterruptie, dus u kunt uw betoog vervolgen.

Wethouder **Velzen**: Dank u wel, voorzitter. Dan ga ik verder. Dan heb ik nog de motie 2511- 60, stop met klikken. Ook die betitelen we als onuitvoerbaar, beleidsmatig en ik wil nog eens een keer benadrukken, het gaat echt om de Participatiewet in Balans waar we mee bezig zijn. Dat gaat zowel over vertrouwen, dat gaat zowel ook over dat er nog altijd een handhavingscomponent in de Participatiewet blijft zitten. Daarvoor hebben we dat mensen af en toe meldingen doen. Daar heb ik u pas over geïnformeerd. We hebben die termen al aangepast naar meld misbruik naar aanleiding van een motie van de PvdA. Dat gaat niet meer over fraude, maar we zien dat we nog altijd...We krijgen zo gemiddeld zes meldingen per maand. Die worden heel zorgvuldig uitgelopen en daar zitten nog altijd gevallen tussen die daar ook echt op opgevolgd moeten worden. Daarnaast is die knop ook nog bestemd voor zorg en wonen, dus als we die er nu uitslopen, dan loopt ook dat klem, dus vandaar onuitvoerbaar. Voorzitter, dan ga ik verder met de energietransitie en netcongestie. Ik moet de collega's van de PvdA-fractie van harte complimenteren met hun consistentie, want deze hele periode stellen zij dat er in Zoetermeer geen grote stappen in de energietransitie worden gezet, en consistent als ik dan ben, ben ik dat in dat laatste

grote debat wederom niet met u eens, daar ben ik dan ook consistent in. In de afgelopen jaren zijn er..., ik ga een aantal dingen noemen, maar dat is niet limitatief, het aantal bewonersinitiatieven van vier naar veertien gegroeid en we zijn met de vijftiende bezig. We hebben een stevig VvE-loket dat huiseigenaren inspireert, motiveert en adviseert. Iedere avond die we daarover organiseren, zit echt bomvol. We kunnen met trots terugkijken op de verduurzaamde VvE Verdwenen Brug, de start van het Zalkerbos, het Jonkerbos. Er volgen er nog veel meer en we openen dit jaar ook nog het duurzaam ondernemersloket en bereiden een ambitieuze warmtetransitie voor, waarover we u recent per memo hebben ingelicht. Dan draait in de Rodenbuurt ook nog een fantastisch project samen met Vidomes, waar we de huur- en koopwoningen verduurzamen. Zo kan ik nog een tijdje doorgaan, zal ik niet doen, maar u begrijpt mijn punt. Dan heeft de CDA-fractie nog een vraag gesteld over hoe het college ervoor zorgt dat de warmtetransitie eerlijk en haalbaar wordt voor iedereen. De heer Weekenstroo geeft zelf ook al aan dat het rijk eerst aan zet is. Mijn voorstel zou zijn dat u eventueel samen met de heer Zamani gaat zitten om een pleidooi richting Jetten en Bontenbal op te stellen, maar zonder gekheid, u weet dat dit college samen met de inwoners hard werkt aan de energietransitie en we inwoners faciliteren daar waar dat mogelijk is. U bent zelf in de transitievisie warmte heel duidelijk geweest, het rijk betaalt de transitie en wij jagen hem aan. Dan, voorzitter, ga ik naar het een-na-laatste onderwerpje over en dat is het...

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Weekenstroo. De heer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Dank, voorzitter. De terechte oproep inderdaad om het via de partijleiding te spelen. Tegelijkertijd kijken we ook met zijn allen graag naar de VNG en proberen we op die manier gelden te regelen. Ziet de wethouder mogelijkheden om via een werkgroep of via een andere commissie binnen de VNG hier in ieder geval aandacht voor te vragen?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Velzen**: Ja, voorzitter, dank u wel. Die lijnen die lopen er al via die groepen, maar zeker nu is de echt uiterst effectieve weg natuurlijk die van de partijlijn. Zeker uw twee partijen, ik las het net nog in het AD, die zijn echt als eerste met zijn tweeën aan zet. Ik zou zeggen, zet die lijn vooral in, voorzitter. Dan gaan we naar het onderwerp dat rondom energie natuurlijk niet mag ontbreken, en dat is het onderwerp wind en daarover heeft de FVD motie 2511-22 ingediend en die staat op oordeel raad, maar nogmaals en dan gaan we een klein beetje de discussie van een half jaar geleden overdoen, toch zou ik wel willen zeggen: raad, weest u alsjeblieft voorzichtig met deze motie. Ik heb u eerder verteld dat het uiterst precair ligt bestuurlijk rondom wind, provincie en Lansingerland. We hebben als leeuwen moeten vechten met zijn allen om ervoor te zorgen dat Bleizo-West nu ontzien wordt in deze discussie. Provincie en Lansingerland hebben een afspraak met elkaar dat ze wat met wind op te lossen hebben. We hebben in de zienswijze richting de provincie aangegeven hoe wij aankijken tegen de windmolen daar bij Oosterheem, dat we dat inhoudelijk niet als de meest gerede plek zien, maar om daar nu openlijk een lobby op te gaan voeren, terwijl het niet ons grondgebied is, dat ervaren wij wel bestuurlijk als ingewikkeld, voorzitter.

De **voorzitter**: Wethouder, u heeft een interruptie van de heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u, voorzitter. Kijk, dat het bestuurlijk precair ligt, dat snap ik ook. Ik snap ook heel goed dat het precair ligt voor die omwonenden die gewoon hun woningwaarde tot wel 10% zien dalen door de komst van die windturbines en ik vind juist dat een wethouder of een college van Zoetermeer hun laatste hoop is waar zij zich toe kunnen richten, dat die voor hen op gaat komen in ieder geval. Deze motie is dan ook echt alleen bedoeld om dat gewicht met deze wethouder mee te geven, om dat in ieder geval goed te kunnen verwoorden en met die missie dus ook op pad te sturen. Ik vraag echt wel de support van de wethouder om inderdaad de Zoetermeerder die echt bezorgd is over deze precaire situatie, hierin mee te nemen.

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, twee dingen daar nog over. Eén, mevrouw Kraneveldt was het volgens mij, die eerder in de vergadering hier al een opmerking over maakte, dat we ook een groot belang als Zoetermeer hebben, misschien nog een veel groter belang bij woningbouw op Bleizo. Daar moeten we echt zorgvuldig mee omgaan en opletten dat we met dit soort dingen dat niet in gevaar brengen. Twee dan nog, dan is nog de vraag of die motie, of die lobby, daar dan ook vanuit die argumenten die u aanhaalt, die puur gaan over de inwoners in Oosterheem vanuit hun perspectief, of de

provincie daar gevoelig voor is, want zij maken een afweging daar op een hele andere basis, namelijk vanuit de inhoud, wind daar op die plek. Verder is het..., nogmaals, we hebben de standpunten erover uitgewisseld. U moet er dadelijk als raad met elkaar een oordeel over vellen. We hebben dat een half jaar geleden ook gedaan. Ik zou er wel voor willen pleiten om de discussie hier niet nog een keer al te lang te voeren.

De **voorzitter**: U heeft niettemin een vervolginterruptie van de heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dank u wel. U geeft ook terecht aan dat er bij de provincie dan andere zaken spelen dan die hier spelen of die ook zelfs hier benoemd worden. Het getuigt juist van vertrouwen in deze wethouder om zijn diplomatieke kunde toe te passen en juist de weg te vinden tussen die belangen van de provincie Lansingerland, maar ook zeker dus de belangen die hier in deze motie staan van de Zoetermeerder mee te nemen. Nogmaals, deze wethouder, in die gesprekken met de provincie, is de laatste strohalm waar de Zoetermeerder lokaal gezien een beroep op kan doen. Ziet de wethouder in die zin ook die diplomatieke plicht bij hemzelf?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Velzen**: Ja, voorzitter, en wat ik de afgelopen 3,5 jaar wel geleerd heb, is dat dit soort precaire diplomatie niet via een publieke lobby gaat, maar via andere processen. Daar zou ik het verder bij willen laten. Dan heb ik als laatste, voorzitter...als u het goed vindt, ga ik door.

De **voorzitter**: U kunt uw betoog vervolgen.

Wethouder **Velzen**: Dank u. Nog de motie van de VVD over netcongestie. We sluiten niet af met het meest fijne onderwerp, maar doen wat nodig is tegen netcongestie is onzes inziens een aanscherping in het actieplan Netcongestie dat zich specifiek richt op bedrijven en organisaties op de wachtlijst. Die aanscherping heeft onze steun en daarom de kwalificatie oordeel raad, voorzitter. Hiermee sluit ik mijn eerste termijn af. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, maar voordat u weggaat, heeft u nog een interruptie van mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, voorzitter, ik heb nog een vraag aan de wethouder. Ik worstel een beetje met die volle broodtrommel. Ik ontken niet dat u niet veel gedaan heeft, maar ik weet ook, want het is uitgebreid in het nieuws geweest, dat De Regenboog bijvoorbeeld nog wel schoolontbijt geeft. Er zijn gewoon 450.000 mensen in Nederland die in hun bestaanszekerheid zijn aangetast en zijn die mensen dan helemaal niet in Zoetermeer te vinden? Ik vraag me af, waarom komen deze mensen niet naar voren? Is het een vorm van schaamte? Hoe ziet u dat?

De **voorzitter**: Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank, voorzitter. Wat we in het onderzoek dat we gedaan hebben, eigenlijk de meerdere onderzoeken, is te zien dat dat inderdaad schaamte kan zijn, dat kan onbekendheid zijn, dat kan trots zijn, dat kan allerlei redenen hebben. Wat we specifiek ten aanzien van dit onderwerp, broodtrommels, schoolontbijt, et cetera, wel zien, is dat, want dit loopt over de lijn van de scholen, dat we bij de scholen beperkte animo, zien en dat er scholen zijn die er wel nadrukkelijk gebruik van maken, waar het ook heel succesvol lijkt te zijn, zoals de Regenboog. De Regenboog maakt er inderdaad ook nog gebruik van en De Regenboog is ook heel actief met het Jeugdeducatiefonds. Ik denk dat we voldoende hebben om scholen aan te kunnen bieden als ze nu daar behoefte aan hebben en ik denk niet dat nu het toevoegen van deze broodtrommel daar wat aan toevoegt, want we gaan eigenlijk een beetje hetzelfde doen als we met dat schoolontbijt al gedaan hebben.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er verder geen vervolgvragen zijn. Dan is hiermee uw inbreng beëindigd. Dan wil ik de burgemeester vragen om als laatste spreker namens het college zijn inbreng te leveren. De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja, voorzitter, dank u wel. Toen ik hier vanochtend heen ging, dacht ik, ik hoef alleen maar voor te zitten, maar nu heb ik dit stapeltje moties van u. Dank alvast daarvoor. Fijn dat u mij ook nog een mooie toebedeling geeft in deze raad. Alle gekheid, dat is natuurlijk hartstikke goed.

De **voorzitter**: Burgemeester, tenzij u onder het pseudoniem Velzen bekend wilt worden, moet u nog even inloggen.

Burgemeester **Bezuijen**: Ik zal me niet herhalen. Dat hadden ook de woorden van de heer Velzen kunnen zijn. Voorzitter, een aantal punten. Ik zal proberen dat zo kort en kernachtig mogelijk te formuleren. Laat ik beginnen met een punt dat volgens mij door een aantal fracties hier naar voren is gebracht en dat gaat natuurlijk over de discussie van de veiligheid op straat of de enge plekken, stille plekken. Er is een aantal moties op dat vlak ingediend. Laat ik er geen misverstand over bestaan, ik vind dat zelf een onderwerp dat mij ook heel erg raakt, omdat ik het ontzettend belangrijk vind. Het is overigens niet alleen voor vrouwen, het is ook gezegd breder, maar zeker ook, de discussie is toen op een gegeven moment opgestart rond veilige en onveilige plekken voor vrouwen, de veiligheid op straat, om daar ook werk van te maken. Ik ben daar inmiddels ook wel al langzamerhand een klein beetje mee aan de slag, maar hier stuit je er natuurlijk ook op dat je soms met middelen te maken hebt die hiervoor nodig zijn en dat maakt het lastig. Ik zou graag willen zeggen..., want u heeft een aantal moties ingediend, ik ga ze toch even uit elkaar trekken rond stille en enge plekken, de openbare ruimte, dat is al gezegd, volgens mij door Zó! Zoetermeer, dat in 2020 dat budget al is wegbezuinigd. Daar moeten we rekening mee houden. Mijn voorstel zou zijn, probeer die vier moties in één motie te krijgen. Dat zou een mooi pleidooi zijn, maar het is al gezegd, mocht u daar toch niet in slagen, dan zal de burgemeester daar zijn verbindende kracht op in gaan zetten. Ik denk dat laatste, was ik al bang voor. Dat geldt ook voor de motie vanuit D66 over de veilige steden. Interessant om daar eens naar te kijken, dat landelijk programma. Ik denk dat het goed is om eerst in kaart te brengen, want dat ga ik wel even heel duidelijk markeren, wat daarop beschikbaar is, maar ook wat dat betekent qua kosten. Voor datgene wat we nu hebben, dat geldt ook voor de campagne straatintimidatie, is € 15.000,00. Ik heb zelf nog wat klein budget ergens. U zult zeggen, als u dat over hebt, had u dat kunnen inleveren. Dat is niet zo. We gaan wel even kijken of we er een eerste start mee kunnen maken, maar ik ga u nu alvast vooruit zeggen dat dat natuurlijk niet voldoende is. Vandaar dat ook in het overzicht twee keer staat dat het financieel niet haalbaar is, omdat er gewoon op dit moment voor de dingen die u vraagt gewoon geen dekking is. Ik zeg u toe dat ik dat zeker zal doen. Nogmaals, alle moties die op dat front zijn ingediend, het zijn er een paar, die hebben wat mij betreft mijn hartelijke ondersteuning. Ze staan niet voor niets allemaal op oordeel raad, maar nogmaals, dat heb ik uitgelegd waarom dat zo is.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat, burgemeester, een interruptie van de heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij dat de burgemeester ze omarmt. Ik had eigenlijk niet anders verwacht na zijn speech tijdens de lichtjestocht. Ik ben wel benieuwd, want wij zadelen u nu inderdaad misschien met een flink aantal moties op, hoe lang denkt u dat u nodig heeft om daar iets van te maken?

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Mag ik dat in de tweede termijn doen? Voordat een paar mensen bij mij boven helemaal in paniek raken hier op de derde verdieping, stel ik voor dat ik daar even overleg over heb, want dat gaat natuurlijk wel wat tijd kosten, maar dat durf ik niet te zeggen. Laat ik afspreken dat ik daar in de tweede termijn op terugkom.

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, ik zat nog even te kauwen op wat de burgemeester zei over dat de dingen natuurlijk geld kosten. We hadden natuurlijk bij onze motie een bescheiden bedrag erbij gezet en ik wil vooral de burgemeester vragen, als hij in zijn zoektocht aan de slag gaat met deze moties en tot een concreet voorstel komt waar geld bij hoort, om dan vooral naar de raad te komen, want ik vermoed dat we dat dan wel kunnen oplossen. Dat hoeft niet vandaag, maar dan, wanneer dat duidelijk is.

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja, zo heb ik die oproep ook opgevat. Mocht dat zo zijn, dat is ook een beetje mijn voorzichtigheid, dan zal ik ook terugkomen met wat we daar dan aan zouden kunnen doen, omdat het ook iets is wat niet structureel is, maar wat je ook eventueel nu incidenteel kan inzetten. Ik heb het in mijn oren geknoopt en zal het ook op die manier meenemen. De motie, ik denk dat die niet door

wethouder Frinking... De noodknop Zoetermeer, daar heeft GroenLinks iets over gezegd. Het lijkt me goed om daar eens een keer met Rijswijk over te gaan praten. Ik heb daar ook al regelmatig contact over met mijn collega-burgemeester Huri Sahin, die daar heel actief op is en heel goed. We gaan daar zeker ook eens even naar kijken en ik stel voor, dat staat hier ook, om daar in Q2 2026, het zal niet voor niets net na de verkiezingen zijn, maar om daar dan op terug te komen in ieder geval. Ik stel voor..., wat mij betreft ook oordeel raad. Voorzitter, dan twee dingen waar ik dan wat minder enthousiast van ga worden. De motie veiligheid voor iedereen van 50PLUS, het is eigenlijk al gezegd, we gaan volgend jaar een nieuw veiligheidsbeleid maken. Daar ben ik eigenlijk al volop mee bezig en ik hoop dat als de nieuwe raad er straks is dat de nieuwe raad dat ook gaat omarmen. Daar gaan we natuurlijk uiteraard met de raad nog over in gesprek maar wat mij betreft is deze in die zin ook overbodig, want daar gaan wij zeker al mee aan de slag. Zoetermeer Vooruit, herintroductie van de veiligheidsavond.

De **voorzitter**: Voordat u verder gaat, een interruptie van mevrouw Mertens.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Ja, dank u wel. Ik ben blij dat de burgemeester inziet dat het samenvoegen van al die moties iets op kan leveren. In wat voor vorm dat gaat verschijnen volgend jaar is eigenlijk ondergeschikt aan het doel wat we willen bereiken namelijk veiligheid op straat, in huis en digitaal. Wat dat betreft, dank voor uw begrip en aanpak.

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja, dank u wel. Het was eigenlijk al een beetje een aftrap naar de herintroductie van de veiligheidsavonden, want dat vind ik geen goed idee. Ik zal u ook uitleggen waarom, ik ben namelijk zelf degene geweest die er op een gegeven moment van heeft gezegd dat het niet meer verstandig is om te doen. De opbrengst daarvan is te gering, het levert weinig op en het kost ons echt heel veel capaciteit. Die wil ik gewoon, zeg ik ook heel eerlijk, beter inzetten want daar moeten politiemensen zijn, brandweermensen, et cetera. Het kost ons echt heel veel en de opbrengst was te gering. Wat ik wel met u eens ben, is dat het heel goed is, en dat doen we ook, bijvoorbeeld op digitale criminaliteit, dagen of middagen te organiseren voor senioren in de stad. Daarmee bereiken we ook best een breed publiek, maar dat is natuurlijk niet altijd wijkgebonden. Zo vullen we dat op dit moment in. We hebben ook een 112-veiligheidsdag. Als het gaat om brandveiligheid, doen we daar ook allerlei bezoeken voor. Zo proberen we dat in te vullen en juist omdat ik denk dat we de capaciteit die we hierop inzetten, beter kunnen inzetten. Vandaar dat dat, wat mij betreft ook, en dat is ook de reden waarom we ermee gestopt zijn, het ook niet op die manier is gedaan. Ik kan u helaas daarin niet verblijden dat ik daar heel enthousiast van zal gaan worden. Dat neemt niet weg, overigens, dat we gewoon wijkbezoeken doen. Die doen we zelf nu ook en met de buurtbakjes. Op verschillende manieren komt dat terug. Voorzitter, dan gaan we over naar oud en nieuw. Niet de komende oud en nieuw, heb ik begrepen, maar u bent al bezig met oud en nieuw van het jaar daarna. Ook altijd fijn. Ik ben nog bezig met oud en nieuw van dit jaar, om te zorgen dat dat op een veilige manier gaat verlopen. Daar hebben we onze handen al vol aan, denk ik. Het gaat om twee dingen, volgens mij. Het gaat om de centrale vuurwerkshow. Ja, daar zit ik wat dubbel in, ook omdat ik eigenlijk vind dat die lasershow, zoals die nu gebeurt, eigenlijk best succesvol is. Je ziet dat het aantal bezoekers aan het toenemen is. Het is ook een milieuvriendelijke manier om er op die manier aandacht aan te besteden. Vandaar dat we hebben gezegd, dat doen we niet meer. Ik kan me wel voorstellen, dan ga ik toch nog een beetje naar u toe, volgend jaar hebben we een landelijk vuurwerkverbod, dus ik weet ook nog niet wat er gaat gebeuren. Mijn advies aan u, mijn voorstel aan u is, wacht hier nog even mee, voordat u hier nu mee komt, want volgens mij gaan we nog eerst eens even kijken hoe het nu loopt en daarna gaan we in de voorbereiding van volgend jaar, want dat is de eerste keer dat we een landelijk vuurwerkverbod hebben en krijgt zoals het er nu naar uitziet de burgemeester ook mogelijkheden om uitzonderingen te maken om dan te kijken hoe dat ingevuld kan worden. Ik wil daar nog niet op vooruitlopen en ik ben er ook nog niet een hele grote voorstander van.

De **voorzitter**: Een interruptie, burgemeester, van mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel, burgemeester, voor deze reactie. Niet dat we er blij mee zijn, maar toch. Wat zou uw advies zijn? Welk moment zouden we hem dan volgend jaar eventueel in moeten dienen om op tijd te zijn om eventueel in de overwegingen meegenomen te worden?

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja, ik denk dat dat goed is, want wij beginnen natuurlijk al heel vroeg met de voorbereiding, dat is meestal voor de zomer al, dus dan zou het voor de zomer zijn, zou ik zeggen. Dan moeten we die discussie wel eerder gaan voeren. Wat mij betreft kunnen we dat ook aan de hand van de evaluatie doen die komt en dan kunnen we hem sowieso meenemen. Dat geeft mij ook even wat meer tijd om er ook zelf even goed over na te denken wat daar wijsheid in is. Mevrouw Bink, oh, dan ga ik als voorzitter... Ja, u moet mij dat niet euvel duiden, hoor.

De **voorzitter**: Ja, ik moet streng zijn. Het gaat wel via de voorzitter. Mevrouw Bink, interruptie.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja, dank u wel. Als de burgemeester zegt dat het meegenomen moet worden in de voorbereiding, kan de burgemeester dan een toezegging doen dat hij het sowieso meeneemt?

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ik ga het sowieso meenemen, want ik ga alle dingen meenemen, dus dit ook. De afweging daarvan zal ik zeker aan u voorleggen. Ik heb ook mijn voorkeur wel uitgesproken, omdat ik nog steeds denk dat dit ook vanuit innovatie, om maar even zo te zeggen, de beste optie is. Ik zeg u toe dat ik daar expliciet op terugkom op het moment dat we in de voorbereiding van de jaarwisseling van volgend jaar zitten. Dan heb ik er nog één, maar die moet ik even zoeken in mijn stapeltje en dat ging over het feest van de jongeren. Ja, daar is een beetje een misverstand over. Dat feest van de jongeren dat gekoppeld is aan oud en nieuw, daar is gewoon budget voor. Dat is het probleem niet. Er zitten inderdaad, mevrouw Haak zei dat volgens mij al, wat problemen nu in de afstemming van de organisatie en de locatie. Daar zijn we nog niet aan toegekomen, omdat dat voor dit jaar wel geregeld is. Dit jaar hebben wij nog steeds het jongerenfeest en we zullen volgend jaar moeten kijken hoe dat georganiseerd gaat worden. Laat ik er geen misverstand over bestaan, ik ben er een groot voorstander van want ik denk dat het ontzettend belangrijk is dat we op die manier de jongeren iets kunnen bieden. Ik heb u ook al gehoord, de jongeren willen sowieso graag van straat af, dus daar gaan we ook voor zorgen met oud en nieuw, want ik heb ook gemerkt dat dat goed werkt.

De **voorzitter**: U heeft een interruptie van mijnheer Nikerk.

De heer **Nikerk** (PvdA): Ja, dank u, voorzitter. Zegt de burgemeester hiermee ook meteen, kom hier ook pas later mee?

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: U mag het wat mij betreft ondersteunen. Het zijn steunmoties, in die zin zie ik hier geen echt probleem, omdat we het allemaal willen, maar hier gaat het echt om een organisatorische kwestie, dus dan moeten we even kijken wat dat voor consequenties heeft. Wat mij betreft is die nu niet nodig. Ook hier geldt weer voor dat dat voor volgend jaar is, maar goed, het is daar nu. U mag hem natuurlijk altijd indienen en daarover stemmen. Dat is geen enkel probleem. Dan, voorzitter, maak korte metten met fiets- en scooterwrakken. U heeft waarschijnlijk al in het overzicht gezien dat dat juridisch onuitvoerbaar is. Ik kan er een heel mooi verhaal over houden, maar het staat hier allemaal keurig. We hebben gewoon de noodzaak om ze twee weken te laten staan. Dan zal u zeggen, geldt dat ook voor wrakken? Kennelijk geldt dat dus ook voor wrakken. Dat is mij juridisch in ieder geval verteld en zo zit dat. Na het stickeren hanteert handhaving vier weken, daar hebben ze een bepaalde systematiek voor die ook heel efficiënt is. Ik snap dat u na de fatbikes denkt, nu gaan we alles sneller in de fasering gooien, maar in dit geval moet ik u toch teleurstellen. Dat is niet haalbaar. Dan hebben we nog, ik ga naar alle kanten, voorzitter, vandaag, want nu ga ik naar de vlaggen. We hebben ook iets gezegd, het is de motie volgens mij, van FVD over de vlaggenvervuiling. Ja, uiteraard zou die eigenlijk oordeel raad zijn, want er is geen reden om het niet uitvoerbaar te maken, maar het college heeft wel gemeend om te zeggen hier geen voorstander van te zijn en dat heeft gewoon alles te maken met het feit dat we de ruimte willen houden. We hebben een heel mooi vlaggenprotocol, dat hebben we keurig onlangs, een jaar geleden geloof ik, nog geactualiseerd. Daar hebben we ook aangegeven wanneer we dat dan gebruiken. Ik zeg er ook bij, als u dat zou doen, zou bijvoorbeeld de stille tocht toentertijd van de Oekraïne, waarbij we ook de vlaggen van de Oekraïne hebben gehesen, ook niet hebben gekund. Ik stel voor dit niet te doen, want dit is geen goede insteek. Ik denk dat we al een heel mooi vlaggenprotocol hebben.

De **voorzitter**: U heeft een interruptie van de heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, ik vind het voorbeeld dat de heer Bezuijen geeft eigenlijk een beetje incorrect, want juist ook in de motie staat dat de uitzonderingen via de raad bepaald kunnen worden. Dit zou een prima voorbeeld zijn waarin dus de raad anders kan beslissen dan wat ik eventueel zou willen, maar dat wordt nu niet benoemd in het voorbeeld. Dat vind ik dus jammer. Inderdaad, het is in strijd met het beleid, maar wellicht kunnen we het beleid juist veranderen en daarom zitten wij ook hier en gewoon per uitzondering kijken wat we dus wel en wat we niet willen doen. Voorzitter, dan via u aan de heer Bezuijen, hoe ziet u dat dan?

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja, daar ben ik geen voorstander van, want als ik elke keer terug moet, bij elke vlag, naar de raad, dan gaat het heel ingewikkeld worden. Dat is eigenlijk onuitvoerbaar.

De **voorzitter**: Een vervolginterruptie van de heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, voorzitter, via u dan aan de heer Bezuijen. Vindt de heer Bezuijen dan dat we te veel vlaggen hebben, dat het dan zo vaak voorkomt? Dan benadrukt u dus mijn punt.

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Nee, we hebben gewoon een vlaggenprotocol dat we volgen en de uitzondering wordt daarvoor neergelegd in de raad of bij het college en zelfs bij de burgemeester in uiterste gevallen en volgens mij functioneert dat prima. Ik heb daar in ieder geval nog nooit klachten over gehoord en als die er wel zijn, hoor ik ze graag. Dan zie ik er nog eentje die ik overgeslagen heb in het kader van veiligheid. Dat is Meer klikken met minder klikken, ondermijning. Dat gaat om een aanpassing van de website, dus daar hebben we ook oordeel raad van gezegd, dus dat zou kunnen. Dan heb ik een paar voorzieningen waar ik snel overheen kan gaan, want het is allemaal oordeel raad, want daar gaat u zelf eigenlijk allemaal over. Eén ding nog wel, dat is naar de PvdA, over de ik-heb-gestemd-sticker. Ik heb dat even uitgezocht. Er staat in de motie dat er een soort ontwerpwedstrijd zou moeten komen. Dat lijkt me ingewikkeld. Ik heb even gevraagd, het is mogelijk, maar daarbij is mij wel aangegeven dat ze dan liever hebben dat het per stembureau uitgedeeld kan worden en niet via de post en alles. Dan zou het kunnen. Ik ben er wel even terughoudend in, want voorbereiden van verkiezingen kost veel tijd, maar in ieder geval is mijn antwoord dat het zou kunnen. Daar wil ik het bij laten.

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Voorzitter, wat ik aangaf is dat ze in Amerika dus ontwerpwedstrijden organiseren. Dat is meer om aan te tonen dat het daar op veel enthousiasme kan rekenen en het echt een participatieproces is. Dat hoeft natuurlijk niet. Het dictum vraagt ook gewoon nu om het zelf te doen. Het is snel besteld bij welk bedrijf dan ook, misschien wel een Zoetermeers bedrijf, koop lokaal. Dan kan het volgens mij best. In het stembureau lijkt me ook prima, want dan heb je gestemd en dan krijg je een sticker.

De **voorzitter**: De burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ik heb mijn oordeel gegeven, dus u mag daar zelf wat vinden. Ik was in het kader van de vlaggen nog wel..., maar dat is de vlag in de raadzaal. Dat laat ik volledig over aan het oordeel raad en wat mij betreft kunt u straks uitspreken of dat een goed idee is. Dat geldt ook voor Raden in beraad. Daar heeft u al een discussie over gehad. Dat is motie 2511-32. Nu heb ik ze zelf niet eens opgenoemd. Motie 2511-32, is een motie waar u echt zelf een oordeel over moet vellen. Ombudsman dichtbij, dat kan onderzocht worden. Wij hebben ons uiteindelijk nooit bewust aangesloten bij Haaglanden. Een eigen ombudsman is ook nog wel eens onderzocht. Eigenlijk was het puur een kostenkwestie, omdat het meer geld kost als je een eigen ombudsman of ergens aansluit. Nationale ombudsman is natuurlijk landelijk geregeld, maar we kunnen eens in kaart brengen in het kader van de klachtafhandeling of dat een optie is. Tot slot, voorzitter, een motie die ook door de PvdA is ingediend. Dat is de motiemarkt in het stadhuis. Dat is oordeel raad, maar gezien de hoeveelheid moties die ik vandaag voorbij heb zien komen, vraag ik me af of dat een goed idee is. Dank u wel.

De **voorzitter**: Daarmee is de eerste termijn van de zijde van het college afgerond en zijn we dus nu toe aan de schorsing voor het diner. Ik stel voor te schorsen tot 19.45 uur en bij terugkomst zult u mij niet op deze stoel aantreffen, maar weer de echte voorzitter. Bij dezen ook het voorzitterschap overhandigd, maar de vergadering is nu tot 19.45 uur geschorst.

Schorsing

(De burgemeester neemt het voorzitterschap weer over.)

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en wij gaan over naar de tweede termijn van de gemeenteraad. Daarvoor volg ik uiteraard dezelfde volgorde. Ik ga eerst naar de fractie van de PvdA, mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang. Gaat uw gang, mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Ja, ik leer het ook nooit. Voorzitter, de heer Van der Vlies kijkt graag Netflix. Ik ook. Mijn favoriete serie is Breaking Bad. Ik moet zeggen, die dikke stapel geld in de garage van Walter White zouden we goed kunnen gebruiken in dit ravijnjaar, maar helaas, fictie en werkelijkheid liggen meestal ver van elkaar af. Alles overziend hebben we ons als fractie bewust terughoudend opgesteld en enkele voorstellen gedaan die vooralsnog eenmalig zijn en niet onnodig veel geld hoeven te kosten. We hebben in het recente verleden nog wel eens amendementen van een paar miljoen ingediend en in deze raadsperiode heeft de PvdA voor meer dan € 10 miljoen aan de begroting gesleuteld. Daar zijn we trots op, maar vanwege de bezuinigingen hebben we het nu rustig aan gedaan. Ik hoop dat u onze moties welwillend wilt bekijken. We hebben bij een aantal moties van andere partijen gedacht, supersympathiek, maar kan het wel of kan het zo? Is het uitvoerbaar? Naar aanleiding van de antwoorden van het college gaan we kijken of we die nog gaan steunen. Voorzitter, ik had graag nog één motie ingediend en wel een motie van dank. Dank van mijn kant aan u allemaal voor 24 lange, maar leuke dagen met 24 grote debatten. Die hebben een maand van mijn leven gekost, maar op twaalf jaar is dat best goed te doen en we hebben gelukkig ook veel samen gelachen. Dat is niet in iedere gemeenteraad een vanzelfsprekendheid. Daar is het soms meer de rode bloedbruiloft in Game of Thrones. Ga zo door, zou ik zeggen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik heb u even, want u was al aan uw tijd, maar ik vond voor het feit dat het uw laatste is, ik dacht, dat moet dan toch maar even kunnen. Dat zal de raad mij niet euvel duiden. Dank u wel, mevrouw Kraneveldt. Zoetermeer Vooruit, mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Met respect voor de meningen en voorstellen van het college, brengen wij toch gewoon al onze moties in stemming. Wij willen extra aandacht vragen voor Stop de bloeding. Het kan ne eenmaal levensreddend zijn en het is een kleine moeite. Volgens mij hoorden we een toezegging van de wethouder, maar daar horen we graag nog meer over, of we dat goed hebben begrepen. Het centrale vuurwerk, fijn dat de burgemeester het wel bij de evaluatie van 2025 wil betrekken en we kijken uit naar die evaluatie en de conclusie daarna. De 24-uur-AED's, ja, die zijn er in de stad, maar naar onze mening toch nog steeds te weinig die echt 24 uur bereikbaar zijn. De garageboxen worden door de wethouder omarmd, dat vinden wij natuurlijk ook heel fijn. Voor de volle broodtrommels vragen wij ons af, wethouder, is het misschien mogelijk om in het kader van de bestaanszekerheid dit mee te nemen in het gesprek met de mensen die zich melden? Dat was het voor ons vandaag. Dank u wel, burgemeester.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Meurs, voor uw tweede termijn. Dan ga ik over naar de fractie voor FVD, de heer Van den Boomgaard, gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dank u wel, voorzitter. Na de beantwoording van het college in de eerste termijn is het duidelijk, dit college wil tekenen bij het kruisje daar waar Den Haag wil dat het tekent. Zoals te zien in onze motie is Zoetermeer voor Den Haag het beste jongetje van de klas. Kijk naar het plaatje uit de motie van de Spreidingswet Zoetermeer. Zoetermeer is als enige in lijn en alle omliggende gemeenten laten het terecht afweten. Omdat zij, zij wel, voor de eigen inwoners wensen op te komen. Het gevolg echter is dat de lokale belangen..., dat de Zoetermeerder het nakijken heeft. Het wordt tijd dat er weer voor de Zoetermeerder wordt opgekomen. Of deze nu een huis zoekt, zijn auto wil kunnen parkeren voor de deur, et cetera, en dat zij op de eerste plaats worden gezet. Dat is exact wat FVD Zoetermeer wel gaat doen en daarom laten we al onze moties staan, want Zoetermeer verdient zoveel beter. Dank u, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het gaat wel een keer goedkomen. Dank u wel voor uw tweede termijn, mijnheer Van den Boomgaard. Dan gaan we over naar de fractie van de PVV, mijnheer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Ja, dank u wel, voorzitter. Dan wil ik het toch nog eventjes weer gooien op het koop lokaal, gun lokaal, want het is goed om te benadrukken dat de gemeente binnen de wet wel degelijk ruimte heeft om lokaal te gunnen. Volgens de landelijke aanbestedingsregels kan dat gewoon. Dat staat gewoon zwart-op-wit bij PIANOo, dat is een website van het kenniscentrum van het rijk, dus we hoeven niets nieuws te verzinnen, we hoeven het alleen maar durven te doen. Lokaal gunnen betekent werk voor eigen ondernemers, maar ook meer binding met de stad en een sterkere lokale economie. De gemeente moet zich houden aan de Aanbestedingswet uit 2012 en de Europese aanbestedingsrichtlijnen. Daarin staan de drempelbedragen en boven die bedragen moet er een Europese aanbesteding plaatsvinden. Als we het dan bijvoorbeeld hebben over levering van diensten is € 221.000,00, boven dit bedrag Europees, daaronder kan het gewoon lokaal. Werken, bouw, aanleg of onderhoud, € 5,5 miljoen. Sociaal en specifieke diensten zoals zorg, € 750.000,00. Onder deze drempels heeft een gemeente vrijheid om regionaal of lokaal aan te besteden, zolang dat transparant en objectief gebeurt. Ja, het valt onder aanbesteden, maar wel lokaal of regionaal en niet Europees. Ik blijf zeggen, steun onze motie en steun lokaal. Dan voorzitter, ook de motie Zorggeld naar zorg, die wordt ontraden, maar dat college noemt deze motie in ieder geval onuitvoerbaar, maar als we niet weten waar ons zorggeld blijft, dan is dat juist het probleem. De PVV vraagt geen regels, maar alleen duidelijkheid. Hoeveel geld gaat naar echte zorg en hoeveel verdwijnt in papier en overleg? Andere gemeenten doen dit al, dus het kan gewoon. Zorggeld hoort bij de mensen terecht te komen en niet in bureaucratie. Daarom houden we deze motie ook overeind. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Smits, voor uw tweede termijn. Dan ga ik naar de fractie van GroenLinks. Ik dacht, we hebben bijna weer een probleem met geluid. Mijnheer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Dank, voorzitter, en dank voor de reactie van het college en het debat dat we met elkaar gevoerd hebben vandaag. De vraag uit de raad om met één motie te komen over veiligheid op straat en in het bijzonder veiligheid voor vrouwen begrijpen we goed. Tegelijkertijd zitten er nuanceverschillen tussen de moties en laten we hiermee ook de urgentie zien die het onderwerp voor ons als raad heeft. We zijn dan ook blij dat de burgemeester de moties omarmt en hier voortvarend mee aan de slag wil gaan en hopen op raadsbrede steun voor alle moties op dit onderwerp. Ten aanzien van onze motie Van Stad tussen de Parken naar Nationaal Park Stad vroeg de wethouder om wat ruimte voor de invulling en die willen we uiteraard geven. Wat ons betreft kijkt u waar het passend is om dit in mee te nemen. We gaan ervan uit dat de raad het initiatief dan ook kan omarmen daarna. Met betrekking tot jongerenparticipatie, voorzitter, in onze ogen moet hier echt een tandje bij. Het betrekken van jongeren schiet tekort en eigenlijk het antwoord van het college op de motie onderstreept dat wat ons betreft. Klassenbezoeken zijn een uitstekend middel, wat ik al zei, om de democratie te bevorderen, maar meepraten over beleid dat we maken en dat jongeren raakt, is echt iets anders. Daar zou wat ons betreft echt meer prioriteit aan gegeven moeten worden. Jongeren komen niet uit zichzelf naar een participatieavond. We zullen echt als gemeente zelf naar jongeren toe moeten gaan en in het bijzonder die groep van rond de zestien jaar, die nu slecht te bereiken is en waarmee eigenlijk ook hun stem verloren gaat, moeten we aan ons zien te binden. Ten aanzien van onze motie over raden in beraad, daar waren wat vragen van wat voor type gesprekken voer je dan met jongeren? Daarover heb ik nog een keertje bij onze collega, commissielid de heer Van der Hel, navraag gedaan en die geeft, denk ik, een aantal mooie suggesties. Onder andere, hoe heeft dat lotingsysteem dat we met elkaar hebben bepaald..., wat voor impact heeft dat nu? Hoe zijn de ervaringen daarmee? Hoe is het om als student, leerling naar school te gaan in Zoetermeer? Waar lopen leerlingen, studenten of docenten tegenaan? Als raad roepen we met regelmaat..., ook vanavond weer zijn er een aantal moties om tot extra lespakketten of extra ondersteuning op scholen te komen. Volgens mij zou dat ook juist een mooi onderwerp zijn om met die medezeggenschapsraden te bespreken. Dan, voorzitter, ten aanzien van moties van andere partijen, wij, en dan praat ik even namens GroenLinks-PvdA, zien meerdere voorstellen waarvoor op korte termijn beleid komt, in het bijzonder op het gebied van het actieplan bestaanszekerheid, maar ook de nachtvisie waar wij met smart op wachten. Deze moties, hoe sympathiek ook, zullen wij op dit moment niet steunen. Wij kijken ernaar uit om straks samen het goede debat te voeren over een stad waar iedereen een volwaardig bestaan heeft en die ook nog bruist. Voorzitter, ik rond af.

De **voorzitter**: De heer Boerboom, een interruptie van mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, voorzitter, dank u wel. Eerst een checkvraag. Ik neem aan dat u de motie over de geluidsnormen bedoelt?

De **voorzitter**: De heer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Onder andere.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dan heb ik een vervolgvraag. Ik kan gewoon niet zo goed begrijpen dat de heer Boerboom en overigens niet alleen zijn fractie, maar ook die van de PvdA wil wachten op een visie, terwijl het een ondernemer nu zo moeilijk wordt gemaakt om te ondernemen met een regel die er eerst niet was. Waarom niet gewoon nu die ruimte geven? We willen allemaal die bruis in deze stad. Waarom moeten we dan weer wachten op een visie waar we er al zoveel van hebben? Wat gaat die visie voor u veranderen om een beeld te vormen over deze motie?

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Kijk, voorzitter, even specifiek op uw motie. Daar leeft een aantal punten bij onze fractie of fracties. Ten eerste gaat het over één ondernemer die aanleiding geeft en wij vinden eigenlijk niet dat we beleid moeten maken op basis van één ondernemer. Daarnaast denken we ook dat het goed is om juist die visie een wat breder beeld te maken met elkaar, waarin we ook de impact echt kunnen overzien van die twintig decibel en dat nu niet gelijk uitstorten over de mensen die daar ook omheen wonen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Het is niet beleid aanpassen om één ondernemer, hoewel er op dit moment maar één ondernemer met drie zaken in die straat zit, omdat het gewoon een boost nodig heeft, de nachthoreca. Dat weten we volgens mij allemaal. Ik roep de rest van de raad dan maar op en dan misschien dat jullie nog van gedachten veranderen, maar laten we nou niet op een visie wachten die niks gaat veranderen aan de inhoud van deze motie of hoe je naar deze motie kijkt en laten we er gewoon voor zorgen dat we zo snel mogelijk een beetje leven in de nachthoreca terugkrijgen.

De **voorzitter**: De heer Boerboom.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank, voorzitter. Ik zou eigenlijk vooral de VVD willen oproepen om het eigen college vaart te laten maken met die nachtvisie waar we al zo lang op wachten en dan kunnen we hier ook snel mee verder.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Voorzitter, ik rond af. De afscheidstoer van GroenLinks houdt na vandaag dus nog niet op, maar dit was wel de laatste begroting. Wij zijn dankbaar voor de samenwerking die we in deze raad hebben gehad om een begroting af te leveren waarbij we de pijn in de stad zoveel mogelijk hebben kunnen voorkomen. Zoals eerder aangegeven, blijven echter pijnlijke keuzes niet uit als het rijk niet over de brug komt en we zien dan ook uit naar een inhoudelijke campagne waarin elke partij kan laten zien waar die voor staat. Wat GroenLinks-PvdA betreft is Zoetermeer toe aan een nieuwe start waarin eerlijk delen, betaalbaar wonen en vol gas op vergroening centraal zullen staan. Dan voorzitter nog één punt, dank aan alle ambtenaren die weer gezwoegd hebben op al onze moties en vragen, dank aan de griffie voor de goede ondersteuning en dank aan de catering die ons weer verwend heeft met lekkernijen en een mooie aankleding. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Boerboom, voor de tweede termijn van uw fractie van GroenLinks. Dan ga ik naar Zó! Zoetermeer, de heer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u, voorzitter. Laat ik beginnen met een dankwoord voor de beantwoording van het college van onze vraag over het woonzorgcomplex in Rokkeveen. We hopen van harte dat het college de wens voor zo een succesvol complex naar het voorbeeld van de Albrandswaard in Meerzicht geregeld onder de aandacht blijft brengen van de partijen die actief zijn in het veld

van de zorgwoningen zoals de corporaties, de ontwikkelaars, beleggers en de welzijnsaanbieders. Daar zullen wij dus ook actief naar blijven vragen. Voorzitter, dan de moties en dan begin ik met het intrekken van motie 38. Dat is de motie over de scooterwrakken. Het college geeft als breekpunt op dat de wrakken langer in het depot bewaard moeten worden en in het dictum van onze motie staat een kortere termijn. Ik ga eventjes af..., ik weet dat de burgemeester van alles heeft gezegd over die motie dat niet helemaal allemaal duidelijk was. Als ik even kijk puur naar de advisering in het document dat we hebben gekregen, dan hebben we dat ene onderdeel nu verwijderd, dus dan blijft in ieder geval in een nieuw ingediende versie staan dat we die fietsen sneller uit de openbare ruimte halen. Dat is precies wat we willen, ongeacht de termijn die ze dan in het depot moeten blijven staan. Bovendien is nog een ander punt gewijzigd en dat is namelijk dat we waren vergeten een indiener erop te zetten die zich wel keurig op tijd had aangemeld, namelijk de VVD. Er komt een aangepaste motie fietswrakken, dus dat wordt dan waarschijnlijk 38a. Dan motie 39, dat is die motie Veilige openbare ruimte. Die trekken we ook in en daar dienen we ook een nieuwe voor in en daarbij is alleen de indiener, mede-indiener gewijzigd. We hadden ook daarbij nagelaten de VVD erbij te plaatsen. Schande hè? Dat is nu hopelijk rechtgezet met excuses. Voor wat betreft het advies vanuit het college zijn we tevreden dat de burgemeester de insteek van die veiligheidsmoties, veiligheidsgevoelmoties, omarmt. Jammer dat het college weinig financiële ruimte ziet voor die verbeteringen van het veiligheidsgevoel in Zoetermeer. Ik zei het al in de eerste termijn, onze motie vraagt geen miljoenen, het is meer een verscherping van de basisaanpak. Tegelijkertijd moeten we erkennen, dat beseffen we, dat het gaat om een basisaanpak, dus structurele aanpak, dus structurele kosten. Daar hebben we niet zo heel veel van, van structureel geld. U begrijpt dat wij het moeilijk te verkroppen vinden dat de raad hier enerzijds heel krachtig zegt, we vinden dit punt belangrijk en dat het college dan toch niets zou kunnen doen. We zijn dan ook blij dat het college creatief zal kijken naar de bestaande budgetten binnen de doelen die al bestaan: veiligheid, leefbaarheid en wijkgericht werken, bijvoorbeeld. Het veiligheidsgevoel van vrouwen in onze stad is wat ons betreft een prioriteit in onze stad. Dan de motie over het onderzoek naar een ontsluiting in Oosterheem, dat is nummer 37. Daarvoor hebben we het dictum aangepast op basis van de suggestie van het college en het verzoek aan de raad is nu om de middelen voor het onderzoek te dekken uit het Potje van de raad en volgens de wethouder gaat het om € 10.000,00. Tot slot, voorzitter, zoals gebruikelijk een woord van dank. Dank aan iedereen die heeft bijgedragen aan deze intensieve dag inclusief de collega's hier. Een speciale dank voor hun inzet wil ik uitspreken in de richting van de bodes, de medewerkers van onze griffie en de catering. Zij zijn voor een belangrijk deel bepalend voor de sfeer op deze dag en dat maakt deze lange, lange dag voor mij en voor een boel collega's meer dan dragelijk. Tot zover.

Motie 2511-37A ingediend door Zó! Zoetermeer, ChristenUnie-SGP, PVV, FVD
Verkenning verkeersdruk en ontsluiting Oosterheem

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- er in Oosterheem en specifiek aan de Zegwaartseweg al langere tijd zorgen bestaan over verkeersdruk, snelheid en verkeersveiligheid;
- bewoners deze zorgen herhaaldelijk kenbaar hebben gemaakt, onder andere via de pers en meldingen aan de gemeente;
- de Zegwaartseweg een historische, smalle lintweg is, niet bedoeld of geschikt als hoofdontsluiting;
- Oosterheem geen directe route kent richting het noorden (zoals Alphen aan den Rijn/N11), waardoor verkeer nu is aangewezen op omrijden via de N209 of gebruik van de Zegwaartseweg;

overwegende dat:
- het college erkent dat er geen recente verkeerstellingen zijn uitgevoerd op of rond de Zegwaartseweg;
- uit AD-publicaties en bewonersmeldingen blijkt dat er meerdere ongevallen en gevaarlijke situaties hebben plaatsgevonden op deze route;
- het college alternatieve ontsluitingsmogelijkheden, waaronder het viaduct onder de HSL bij de Kinglaan, op voorhand afwijst, zonder dat hieraan een actuele en integrale verkenning ten grondslag ligt;

verzoekt het college:
- om op korte termijn verkeerstellingen en/of een verkeerskundige analyse te laten uitvoeren op en rond de Zegwaartseweg, inclusief herkomstbestemmingsgegevens;

- om in overleg met de provincie Zuid-Holland en andere betrokken partijen een verkenning uit te voeren naar mogelijke aanvullende ontsluitingsscenario's voor Oosterheem richting het noorden, waaronder (maar niet uitsluitend) via het bestaande viaduct onder de HSL;
- om in deze verkenning nadrukkelijk ook het perspectief en draagvlak van inwoners en omwonenden van de Zegwaartseweg mee te nemen;
- deze verkenning van € 10.000,00 te bekostigen uit het Potje van de raad;
- de raad uiterlijk in het vierde kwartaal van 2026 te informeren over de uitkomsten van deze verkenning;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-38A ingediend door Zó! Zoetermeer, D66, VVD
Maak korte metten met fiets- en scooterwrakken

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- in de stad regelmatig fiets- en scooterwrakken te zien zijn: voertuigen zonder wielen, zwaar beschadigd of totaal verwaarloosd;
- deze wrakken niet alleen fietsrekken blokkeren, maar ook rondslingeren in bermen, bosschages en zelfs in sloten terechtkomen;
- dit zorgt voor een rommelig straatbeeld, gevaar oplevert voor spelende kinderen, én milieuschade veroorzaakt;

overwegende dat:
- Amsterdam fietswrakken definieert als voertuigen waarop niet meer gereden kan worden, die verwaarloosd zijn of waarvan de herstelkosten hoger zijn dan de waarde;
- Amsterdam zulke wrakken direct verwijdert, Rhenen ze al na drie dagen weghaalt en twee weken bewaart in het depot;
- Zoetermeer momenteel nog veertien dagen wacht vóór verwijdering, waardoor de overlast, risico's en vervuiling onnodig blijven bestaan;
- het eigendomsrecht gewaarborgd blijft als verwijderde voertuigen twee weken in het depot kunnen worden opgehaald;

verzoekt het college:
- beleid vast te stellen waarin fiets- en scooterwrakken die duidelijk onbruikbaar zijn (zoals voertuigen zonder wielen, zwaar beschadigd of verwaarloosd) direct uit de openbare ruimte worden verwijderd;
- deze wrakken op te slaan in het gemeentelijk depot zodat de eigenaar ze nog kan ophalen;
- de raad hierover vóór Q3 2026 te informeren.

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-39A ingediend door Zó! Zoetermeer, CDA, D66, VVD
Veilige openbare ruimte voor vrouwen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de gemeente Zoetermeer in het verleden beschikte over een meldpunt 'enge plekken', waar inwoners konden aangeven waar zij zich onveilig voelden;
- dit meldpunt in 2020 is wegbezuinigd, terwijl het veiligheidsgevoel in de openbare ruimte sindsdien niet merkbaar is verbeterd;
- gemeenten elders, zoals Purmerend, recent weer meldpunten en structurele aanpakken hebben ingesteld naar aanleiding van meldingen van vrouwen (bijvoorbeeld via Pointer/AD);
- veiligheid begint bij het serieus nemen van signalen van inwoners, en bij de inrichting van de openbare ruimte met aandacht voor overzichtelijkheid, verlichting en sociale controle;

overwegende dat:

- een veilig gevoel in de stad geen luxe is, maar een basisvoorwaarde voor vrijheid en meedoen;
- meldpunten zonder opvolging onvoldoende zijn: er is ook actie nodig;
- positieve betrokkenheid van inwoners bij het herinrichten van onveilige plekken bijdraagt aan eigenaarschap, sociale veiligheid en leefbaarheid;
- kleine ingrepen, zoals kleur, verlichting, zitplekken of muziek, vaak een groot effect kunnen hebben;

verzoekt het college om:
- een meldpunt voor onveilige plekken per 1 januari 2026 opnieuw in te stellen als zichtbaar en herkenbaar meldpunt op de gemeentelijke website en app, met nadrukkelijke uitnodiging aan vrouwen hun ervaringen te delen;
- voor meldingen een standaard responsprocedure te ontwikkelen: binnen vier weken een analyse en voorstel voor maatregelen, in overleg met betrokken wijkpartners;
- voor deze aanpak gebruik te maken van incidenteel beschikbare middelen in 2026, zoals wijkbudgetten of reserves voor leefbaarheid en veiligheid, met de ambitie het meldpunt en de responsaanpak te verankeren in het gemeentelijk beleid;
- jaarlijks inzichtelijk te maken welke plekken zijn gemeld, welke acties zijn ondernomen, en wat het effect is op het veiligheidsgevoel, met een eerste rapportage voor de begrotingsbehandeling 2027;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van der Vlies. Ik constateer dat u in ieder geval voor drie moties een aangepaste motie heeft. Als ik het goed heb, 37, 38 en 39. Die gaat u straks in iBabs allemaal terug kunnen vinden. Dan ga ik over naar de fractie van D66, de heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, dank u wel. Wij sluiten ons graag aan bij de dankwoorden van de heer Van der Vlies en collega's daarvoor. Eten was weer fantastisch, dank u wel. Wij hebben nog een motie die we willen indienen, voorzitter, een motie die we willen aanpassen en een motie die we willen intrekken. Dat volgt zo. Voorzitter, Zoetermeer barst van mensen die niet wachten tot iemand anders iets doet, mensen die gewoon beginnen, met elkaar, voor hun buurt, voor onze stad. Dat is precies de energie die we moeten koesteren. Vandaag hebben we de heer Van der Riet van stichting Duursamen Zoetermeer gehoord. Zijn verhaal over podium MeerZoeterMeer en het Huis van Actief Burgerschap laat zien hoeveel betrokkenheid in onze stad leeft. Daarom dienen we nog een motie in, motie ruimte voor actief burgerschap. Initiatieven als Huis van Actief Burgerschap en MeerZoeterMeer laten zien hoe krachtig het is als inwoners hun handen ineenslaan. D66 wil die betrokkenheid serieus nemen, dus ondersteunen we de ruimte om met elkaar in gesprek te gaan samen met de gemeente. Voorzitter, dan onze motie online pesten. We hebben onze motie online pesten aangepast. Samen met de LHN hebben wij de leerlingen betrokken bij het gesprek dat we gaan voeren met alle betrokken partijen en daarin gaan wij het concept pubercafés toepassen. Dat is hetzelfde als sportcafés die u kent, maar dan gaan we de pubers daarvoor uitnodigen. Dat zien wij als een fantastisch concept om juist de pubers te betrekken om te kijken hoe we dat online pesten echt kunnen aanpakken dit keer. Die dienen wij nog in en ik ga door voorzitter. De motie Zeroday wordt al uitgevoerd.

De **voorzitter**: Voordat u verdergaat.

De heer **Zamani** (D66): Er is een interruptie.

De **voorzitter**: Mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel, voorzitter. U zegt over de motie pubercafés, dan gaan we de pubers uitnodigen. Wie zijn we in dit geval dan?

De **voorzitter**: De heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): D66? Nee. Het gemeentehuis, of tenminste, wij roepen het college op om dat te gaan doen. U ziet de motie zo. Fantastische motie.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Zamani** (D66): Dank u wel, dank u wel, voorzitter. Voorzitter, dan Zeroday, we horen van mevrouw Van der Meer dat die wordt uitgevoerd. Daar zijn we heel erg blij mee, dus die trekken we in. Die kunt u wegstrepen. Verder zijn we heel erg blij met het advies van het college. Allemaal positief op de rest van onze moties, dus fantastisch weer. Dan hebben we nog een vraag aan de heer Blansjaar en dan ben ik klaar. Voorzitter, een tijdje geleden heeft de raad tijdens het perspectiefdebat de motie Geef plaats aan subsidies waar ze thuishoren aangenomen. Daarmee vroegen we het college om een aantal kleine, maar waardevolle initiatieven, zoals maatjesproject, jongerenkamp, huttenbouwwerk, niet langer onder jeugdzorg te laten vallen, maar bij vrije tijd. Dat is de plek waar ze ook inhoudelijk thuishoren. Echter, in de nieuwe begroting zien we dat dat op papier wel is geregeld, maar het geld is niet meegegaan. Dat kan natuurlijk niet. We vragen het college om daar uitleg over te geven en ervoor te zorgen dat die subsidies, als ze worden aangevraagd, dat ze die subsidies ook krijgen, want dat was volgens mij wat in de motie bedoeld werd. Niet helemaal een positief einde, maar dat was het voorzitter. Dank u wel.

Motie 2511-40A ingediend door D66, PVV, LHN
Aanpak online pesten buiten schooltijd

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- (online) pesten onder jongeren steeds vaker buiten schooltijd plaatsvindt;
- (online) pesten schadelijke gevolgen kan hebben voor het zelfbeeld en de ontwikkeling van jongeren;
- (online) pesten vaak de oorzaak is van spanningen binnen groepen en klassen op de school en daarbuiten;
- scholen vaak machteloos staan als het pestgedrag zich online en buiten hun verantwoordelijkheid afspeelt;

overwegende dat:
- de gemeente een rol kan spelen om scholen te ondersteunen in het tegengaan van online pesten;
- pubercafés een goed initiatief zijn voor ontmoeting en tegen pesten;
- daarbij een gezamenlijke aanpak van gemeente, scholen en jongerenwerk wenselijk is;

verzoekt het college:
- met schooldirecteuren, jongerenwerk en experts mediawijsheid te inventariseren hoe een gezamenlijke aanpak tegen online pesten kan worden opgezet;
- te onderzoeken hoe deze gezamenlijke aanpak kan worden uitgewerkt in een actieplan tegen online pesten in Zoetermeer en hierin het concept van pubercafés mee te nemen;
- de raad hierover te informeren voor de zomervakantie van 2026;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-77 ingediend door D66, GroenLinks, PvdA
Ruimte voor actief burgerschap

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- het Huis van Actief Burgerschap Zoetermeer en MeerZoeterMeer met hun inzet bijdragen aan een gezonder, duurzamer en socialer Zoetermeer;

overwegende dat:
- inwonersinitiatieven als deze laten zien hoe betrokkenheid en samenwerking onze stad sterker maken;

verzoekt het college:
- na de gemeenteraadsverkiezingen, maar vóór 1 juli 2026, de initiatiefnemers van beide organisaties uit te nodigen voor een gesprek;

- in dat gesprek te verkennen op welke manier beide initiatieven verder ondersteund en versterkt kunnen worden, zodat nog meer inwoners kunnen meedoen aan een groener, socialer en duurzamer Zoetermeer;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel, de heer Zamani. Ik constateer in ieder geval dat motie 43 is ingetrokken en er is een aangepaste motie en een nieuwe motie ingediend. Dank u wel. Dan gaan we over naar 50PLUS Zoetermeer. Mevrouw Mertens, gaat uw gang.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Dank u wel. Ik dank de burgemeester en wethouder Van der Meer voor de uitgebreide reactie op mijn beide moties. Dat betekent dat ik deze moties intrek. Dat zijn de nummers 46 en 47. Dank u.

De **voorzitter**: 45 en 46.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Oh, 45 en 46.

De **voorzitter**: Bij dezen beiden ingetrokken.

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Bijna de verkeerde.

De **voorzitter**: Dat was uw tweede termijn?

Mevrouw **Mertens** (50PLUS): Ja, dank.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik naar de fractie van de LHN, mevrouw Siegelaer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Siegelaer** (LHN): Dank, voorzitter en dank voor de reactie op de vele moties en vragen. De LHN heeft nog twee moties waar we graag wat meer duiding op horen en dat is motie 2511-27, Zorggeld naar de zorg, net zoals de PVV net heeft gevraagd. Wij begrijpen niet waarom deze motie als onuitvoerbaar wordt bestempeld. De lokale teams zijn inderdaad recent van start gegaan, maar dat betekent toch niet dat het onmogelijk is om inzichtelijk te maken welk percentage van het zorgbudget daadwerkelijk naar zorg gaat en welk deel naar organisatie, administratie en advies? Kan de wethouder toelichten waarom deze kosten niet gesplitst kunnen worden? Transparantie over de verdeling is immers essentieel voor het huishoudboekje van de gemeente. Wie kan hierop tegen zijn? Dan de motie 2511-52, Structurele samenwerking tussen gemeentelijke diensten. De wethouder ging in de beantwoording niet in op het belangrijkste punt van de motie, de structurele samenwerking tussen de interne gemeentelijke diensten. Juist daar draait het om. Bij grote projecten is afstemming tussen afdelingen, zoals groenbeheer, verkeer, waterhuishouding en ruimtelijke ordening belangrijk. Structureel overleg met betrokkenheid van inwoners zou de kwaliteit van de uitvoering aanzienlijk verbeteren. Tot slot dienen we de aangepaste motie Groene daken opnieuw in. Het dictum is aangepast en stelt nu voor om eerst een onderzoek uit te voeren naar de mogelijkheden. Verder wil ik iedereen danken voor deze dag.

Motie 2511-50A ingediend door LHN, Zoetermeer Vooruit, D66, PVV
Twee dagen Groen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- vergroening en klimaatadaptatie speerpunten zijn binnen het programma Inrichting van de stad;
- Zoetermeer als één van de vijf landelijke koplopergemeenten actief inzet op optoppen en groene daken, met steun van Provincie Zuid-Holland, het ministerie van BZK/VRO en de RVO (o.a. via subsidies en vliegende brigades);
- particuliere initiatieven zoals groendaken en daktuinen bijdragen aan een koelere, groenere stad, maar de stap voor inwoners vaak groot is;

overwegende dat:
- draagvlak en zichtbaarheid van klimaatmaatregelen toenemen wanneer inwoners actief kunnen meedoen;

- het maatschappelijk én bestuurlijk aantrekkelijk is als gemeente en inwoners samen zichtbaar vergroenen;
- het combineren van gemeentelijke investeringen met rijks- en provinciale regelingen de impact vergroot zonder extra structurele lasten;

verzoekt het college:
- en Twee-daken-Groen-regeling uit te werken waarbij geldt dat:
- voor iedere gemeentelijke subsidie of premie aan een inwoner voor een groendak of daktuin, de gemeente zelf op één van haar eigen panden óók een groendak realiseert (één-op-één-principe);
- te onderzoeken of deze regeling te koppelen is aan bestaande middelen binnen Programma 7 (duurzaamheid/klimaatadaptatie) en of er actief gebruik valt te maken van externe financieringsmogelijkheden via provincie, RVO en VRO;
- de raad vóór de Voorjaarsnota 2026 te informeren over de praktische invulling, locaties en financiële dekking;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Siegelaer. Dat betekent dat in ieder geval motie 50 is aangepast van LHN en die zal u straks terug gaan vinden in iBabs. Dan de fractie van de SP, de heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel, voorzitter. We bedanken het college nogmaals voor de reacties op onze moties. Waar we wel een opmerking bij willen plaatsen is dat we een beetje moeite hebben met de opmerking dat moties waarvoor geld gevraagd wordt niet in aanmerking kunnen komen omdat er geen dekking bij zit. Dat geldt natuurlijk in principe voor alle moties die we hier in dit huis indienen. Als het niet om fysiek geld gaat, dan gaat het wel om tijd van ambtenaren, die natuurlijk ook niet gratis is. Het college zegt bij een aantal moties dat het al gebeurt, maar dat zien we in de praktijk nog te weinig terug. Met de moties die we ingediend hadden, moties 55, Menselijke maat in de uitvoering van de participatiewet, de waardekaart motie 56 en de Betaalbare woningen voor jong en oud, motie 57, zouden we toch graag willen dat die uitvoering, die nog niet op papier staat, dan ook echt prioriteit krijgt. Dan graag ook expliciet aangeven op welke wijze we hier dan invulling aan hebben gegeven. We hebben regie gevraagd op de aanpak van schimmelwoningen. Ik heb overleg gehad met de mede-indiener, de PVV. We willen hem enigszins aanpassen en tegemoetkomen aan wat de wethouder in zijn reactie heeft aangegeven. De vraag is nou wel even van als we die op die manier gaan indienen of de wethouder daarmee kan leven. Die aangepaste motie die gaat dan heten: de motie alsnog in de geest uit te voeren door tenminste de samenwerking met corporaties, GGD en huurorganisaties te versterken en de contouren van een actieplan schimmelvrije woningen voor te bereiden en de raad uiterlijk voor het voorjaarsdebat 2026 te informeren over de eerste concrete stappen. We staan positief tegenover een aantal moties. We trekken een tweetal moties in, gratis kraamzorg en Lokale opvang en dagbesteding voor dak- en thuislozen. Met de eerste motie komen we terug in het voorjaarsdebat, dan gaan we ook zorgen voor dekking. Daarnaast vinden we het droevig dat mensen die dak- en thuisloos worden, doorverwezen worden naar Den Haag. Dat is geen verantwoordelijkheid nemen voor eigen inwoners. Wij vinden dat de gemeente zich daarmee onttrekt aan de zorgplicht richting haar eigen inwoners. Tot zover onze bijdrage.

Motie 2511-62A ingediend door SP, PVV
Pak vocht- en schimmelproblemen aan en herstel de gemeentelijke zorgplicht

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- bewoners in diverse wijken al jaren hinder ondervinden van vocht en schimmel;
- klachten vaak blijven steken tussen woningcorporaties, GGD en gemeente;
- slechte woonkwaliteit kan leiden tot gezondheidsproblemen;

overwegende dat:
- de gemeente op grond van de Woningwet en Wet publieke gezondheid een zorgplicht heeft;
- het voorkomen van schimmelvorming in je woning goedkoper is dan het behandelen van gezondheidsproblemen;

draagt het college op:

- voor 1 april 2026 een Actieplan Schimmelvrije Woning op te stellen met corporaties, GGD en huurdersorganisaties;
- een meldpunt te openen bij de gemeente waarbij inspectie gaat plaatsvinden binnen vier weken;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Velner. Mag ik wel enige aandacht, dames en heren, dank u wel. Daarmee constateer ik dat moties 53 en 54 zijn ingetrokken. Als het goed is, krijg ik, of krijgt de griffier nog een aangepaste motie voor wat betreft motie 62. Die wordt aangepast. Dan de fractie van het CDA, mijnheer Weekenstroo.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Dank, voorzitter en ook vanuit onze kant dank aan het college, de ambtenaren en de mensen van de cafetaria en het eten voor het lekkere eten. Dan terug toch ook weer naar de inhoud. We hebben aandacht gevraagd voor sport en cultuur, voor medemenselijkheid en voor onder andere ook een aanpak zoals in Vancouver. Dan komen we heel even op twee punten terug. Ondersteuning van onze sport- en cultuurverenigingen. We zijn allemaal bekend met de verenigingsondersteuner, maar die is alleen van toepassing voor sport, terwijl we ook heel veel culturele verenigingen hebben die vergelijkbare vraagstukken hebben binnen verenigingen net als binnen de sportverenigingen. Kunnen de culturele verenigingen ook eventueel gebruikmaken van deze sportondersteuner mochten zij verenigingsaangelegenheden hebben die dezelfde identiteit hebben als bij sport? We hebben bij cultuur alleen een cultuurmakelaar die er toch veel meer is om partijen te verbinden en de makelaar als verbinder tussen de verschillende instanties en niet zo zeer als een verenigingsondersteuner. Dan tot slot Vancouver. We kijken ernaar uit om in debat te gaan over de Canadese aanpak, de Vancouver-aanpak, met de wethouder die op dat moment goed geïnformeerd is. We zien elkaar dan over een paar weken. Tot zover. Hartelijk dank en tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Weekenstroo, voor uw tweede termijn. Dan over naar de fractie van de ChristenUnie-SGP, dat is de heer Van Rumpt, gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Ja, voorzitter, dan zijn we alweer bijna aan het eind gekomen van een dag die altijd een beetje feestelijk aanvoelt. Ondanks de financiële situatie proberen we met elkaar toch het goede te zoeken voor de stad en dat heeft geresulteerd in een ware motieregen en hopelijk kunnen we aan het eind van deze feestelijke dag de vlag uithangen, de Zoetermeerse en de Nederlandse vlag welteverstaan, dan hier ongeveer. Goed, voorzitter, we willen het college bedanken voor alle antwoorden en appreciaties van de moties. Wethouder Van der Meer vroeg of ze onze motie goed geïnterpreteerd had en dat heeft ze zeker. Prima om het alleen te doen voor de bestaande rotondes. We willen de wethouder wel vragen om nog goed te kijken wat te doen met de rotondes van bedrijven die ermee stoppen. Het zou zonde zijn om al die rotondes leeg op te moeten laten leveren. Dat is in sommige gevallen kapitaalvernietiging en zeker geen goed voorbeeld van duurzaam omgaan met materialen. Goed, voorzitter, dan de kerkenvisie. We zijn blij met de toezegging van de wethouder dat ze de kerkenvisie uitvoert zoals toegezegd. Wel vragen wij ons af hoe we dan de toelichting in de begroting moeten lezen over hoe het college de motie wil afhandelen, want dat is namelijk niet in lijn met de motie. Daarnaast heeft de wethouder nog niet gereageerd op het vertrek van de netwerkregisseur geloofsgemeenschappen. Waarom is deze vertrokken en waarom wordt deze positie niet opnieuw ingevuld? Tot slot, voorzitter. De eerste termijn sloot mevrouw Brouwer af met een groot man, namelijk Paulus. Ik wil afsluiten met een zeer wijs man, namelijk Salomo. Hij zegt in Spreuken namelijk het volgende: in het hart van de mens zijn veel plannen, maar de raad van de Here die houdt stand. Ook wij hebben het vandaag gehad over veel plannen, maar we zijn in alles afhankelijk van God. Wij wensen daarom het college en de ambtenaren Gods zegen en veel wijsheid toe. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Van Rumpt voor uw tweede termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de PDvZ, mevrouw Haak.

Mevrouw **Haak** (PDvZ): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik houd het vrij kort. We hebben twee moties waarbij wij vergeten zijn om een aantal mede-indieners erop te zetten. Het gaat om nummer 69, Geef Zoetermeerse jongeren weer feest en daar is de mede-indiener Zoetermeer Vooruit. Motie nummer 70 Aanpak verkrotting in Zoetermeer, daar komen ook nog GroenLinks en PvdA op te staan, dus die ga ik zo opnieuw indienen. Dan rest mij nog te zeggen, bedankt iedereen voor de gezellige, leuke avond, goed verzorgd, en zeker naar boven, naar het ambtelijke apparaat. Dank u wel.

Motie 2511-69A ingediend door PDvZ, Zoetermeer Vooruit
Geef Zoetermeerse jongeren weer feest!

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- jongeren aangeven dat er in Zoetermeer te weinig te doen is op het gebied van uitgaan, cultuur en evenementen;
- de organisatie van feesten en evenementen voor jongeren onder druk staat, onder andere door hoge kosten en beperkte beschikbaarheid van geschikte locaties;
- gemeentelijk gesubsidieerde panden zoals het Stadstheater en de Boerderij een belangrijke rol kunnen spelen als laagdrempelige en toegankelijke locaties voor jongerenactiviteiten;

overwegende dat:
- het behouden en aantrekken van jongeren essentieel is voor een toekomstbestendig en bruisend Zoetermeer;
- het wenselijk is dat gemeentelijke subsidies bijdragen aan een breed en inclusief aanbod voor alle inwoners, inclusief jongeren;
- het faciliteren van feesten en evenementen voor jongeren bijdraagt aan de levendigheid en aantrekkelijkheid van de stad;

verzoekt het college:
- in gesprek te gaan met de exploitanten van gemeentelijk gesubsidieerde panden, zoals het Stadstheater en de Boerderij, om te stimuleren dat zij hun ruimtes beschikbaar stellen voor feesten en evenementen specifiek voor Zoetermeerse jongeren;
- hierbij te onderzoeken of het mogelijk is om, bijvoorbeeld via een gereduceerd zaaltarief of andere stimuleringsmaatregelen, het organiseren van dergelijke activiteiten aantrekkelijker te maken voor (lokale) initiatiefnemers;
- de raad voor het zomerreces 2026 te informeren over de uitkomsten van deze gesprekken en eventuele vervolgstappen;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-70A ingediend door PDvZ, Zoetermeer Vooruit, GroenLinks, PvdA
Aanpak verkrotting in Zoetermeer

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- er in Zoetermeer sprake is van panden die worden verwaarloosd door eigenaren, met als gevolg verkrotting;
- deze verkrotting leidt tot aantasting van de leefbaarheid, veiligheid en uitstraling van buurten;
- bewoners en ondernemers hinder ondervinden van langdurig leegstaande en vervallen panden;
- de gemeente momenteel beperkt instrumentarium inzet om (moedwillige) verkrotting effectief tegen te gaan;

overwegende dat:
- de begroting ruimte moet bieden voor actieve handhaving en beleidsontwikkeling op dit terrein;
- andere gemeenten succesvol beleid voeren tegen (moedwillige) verkrotting, bijvoorbeeld via hogere leegstandboetes, actieve aankoopstrategieën of publiek-private samenwerking;
- het tegengaan van verkrotting bijdraagt aan sociale cohesie, economische vitaliteit en het woongenot;

verzoekt het college:
- in kaart te brengen welke panden in Zoetermeer structureel verkrotten en wie de eigenaren zijn;
- te onderzoeken welke juridische en financiële instrumenten beschikbaar zijn om moedwillige verkrotting tegen te gaan;

- de raad uiterlijk in Q2 van het komende jaar te informeren over de voortgang en voorstellen voor beleid;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Haak. Dan gaan we over naar... en overigens worden de aangepaste moties ingediend. Gaat uw gang, mevrouw Sandifort, VVD.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, dank aan het college en aan alle collega's in de raad voor het fijne debat vandaag en alles wat we hebben kunnen wisselen met elkaar. Vandaag laat opnieuw zien dat een begrotingsvergadering niet alleen een moment is om je eigen ideeën te delen, maar juist ook om samen tot nieuwe, mooie initiatieven te komen. Dat blijkt wel uit de motie die ik vandaag namens de Zoetermeerse VVD, maar ook namens elf andere partijen mag indienen. Geïnspireerd door de groene voorstellen die we vandaag allemaal voorbij hebben zien komen en ook de wens van onze fractie om Zoetermeer blijvend zichtbaar op te knappen, waarvoor we ook al eerder de tunnelbakmotie hebben ingediend, vragen wij met deze motie om de tunnelbak op te knappen, maar dan op een groene manier. Denk aan klimplanten, groene wanden of beplanting op de randen. Daar hadden we al geld voor, want dat geld hadden we al gereserveerd voor de andere tunnelbakmotie. Ik verwacht hier een heel mooi positief advies. Dat moet toch lukken? Dan nog een korte wijziging bij de motie over geluidsnormen, nummer 73. Wij hebben deze aangepast, zodat de wijziging van die geluidsnormen in het omgevingsplan kan worden verwerkt in plaats van de APV. Die gewijzigde versie, ik heb die al aan de griffie gegeven, die dienen we bij dezen in. We waarderen het zeer dat het college, als deze motie wordt aangenomen, dan zijn best gaat doen om wel in Q1 dit voor elkaar te krijgen. Ik beveel deze motie dan ook echt nogmaals van harte bij alle fracties aan om hier nou niet ondernemers in de weg te gaan staan. Voorzitter, tot slot, ik sluit me aan bij de eerder uitgesproken dankwoorden. De Zoetermeerse ondernemers die vanavond betrokken zijn door onze Zoetermeerse cateraar, die laten toch wel zien dat we hier in de gemeente onze focus al enorm op de Zoetermeerse ondernemers hebben liggen en dat vind ik fantastisch. U snapt misschien toen ik de loting zag dat ik een beetje baalde dat ik de veertiende was vanavond en vandaag die wat mocht zeggen, maar het geeft me wel de eer om deze tweede termijn en dus onze raadstermijn af te sluiten. Ik hoop dat alle mooie ideeën voor onze stad vandaag worden aangenomen en dat we met elkaar tevreden kunnen terugkijken op vandaag, maar ook al een klein beetje op deze hele bestuursperiode en kunnen concluderen: we hebben toch maar mooi samen gedaan wat nodig was en ook nog wel een beetje extra. Dank u wel.

Motie 2511-73A ingediend door VVD, LHN, PVV, PDvZ
Verhogen geluidsnorm uitgaansgebied

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de Ruimtelijke Strategie Zoetermeer in oktober 2025 is vastgesteld en daarin expliciet wordt ingezet op een levendig, aantrekkelijk en bruisend stadscentrum;
- de huidige geluidsnormen in het uitgangsgebied van de binnenstad aanzienlijk lager liggen dan in vergelijkbare steden zoals Leiden, Delft en Den Haag, waar hogere normen gelden voor horeca- en uitgaansgebieden;

overwegende dat:
- we als stad trots mogen zijn op onze lokale horecaondernemers en de bijdrage die zij leveren aan levendigheid, werkgelegenheid en gastvrijheid;
- ondernemers in het uitgaansgebied ruimte nodig hebben om aantrekkelijke terrassen, evenementen en muziekactiviteiten te organiseren die bijdragen aan de beleving van het centrum;
- de landelijke wetgeving gemeenten nadrukkelijk ruimte biedt om binnen redelijke grenzen hogere geluidsnormen vast te stellen voor specifieke gebieden zoals uitgaanszones;
- er in het verleden zelden tot nooit klachten of problemen zijn geweest ten aanzien van geluidsoverlast van omwonenden in het Zoetermeerse uitgaansgebied;
- het wenselijk is om de regels eenvoudiger en werkbaarder te maken voor ondernemers, zodat zij niet onnodig worden beperkt;
- het verhogen van de geluidsnormen met 20 dB bijdraagt aan een evenwichtiger en realistischer kader, passend bij een bruisend stadscentrum;

draagt het college op:
- de geluidsnormen in het uitgangsgebied van de binnenstad (in het bijzonder de horecazone rond de Markt en Dorpsstraat) te verhogen met 20 dB, binnen de ruimte die de landelijke wetgeving hiervoor biedt;
- de daarvoor benodigde wijziging in Omgevingsplan uit te werken en uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 ter besluitvorming aan de raad voor te leggen.

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie 2511-78 ingediend door VVD, D66, CDA, ChristenUnie-SGP, LHN, FVD, PVV, PDvZ, GroenLinks, PvdA, Zoetermeer Vooruit, Zó! Zoetermeer
Groene Tunnelbak

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 10 november 2025;

constaterende dat:
- de tunnelbak aan de Europaweg nu een versteende, weinig aantrekkelijke entree vormt;
- de reeds aangenomen motie over het opknappen van de tunnelbak nog niet is uitgevoerd;
- er een budget van € 100.000,00 is gereserveerd voor het opknappen van de tunnelbak;

overwegende dat:
- de tunnelbak nog steeds die opknapbeurt verdient, als visitekaartje van onze (binnen)stad;
- vergroening van verharding bijdraagt aan een prettiger straatbeeld, verkoeling en biodiversiteit;
- een groene tunnelbak een voorbeeld kan zijn van duurzame stedelijke verfraaiing;

verzoekt het college om:
- te onderzoeken op welke wijze de tunnelbak kan worden vergroend, bijvoorbeeld met klimplanten, groene wanden of beplanting op de randen;
- te onderzoeken of dit binnen het reeds toebedeelde budget van € 100.000,00 kan worden uitgevoerd;
- de raad voor de zomer van 2026 te informeren over de uitkomsten en een uitvoeringsvoorstel voor te leggen;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Sandifort voor uw tweede termijn en daarmee ook inderdaad het einde van de tweede termijn van de raad. Ik heb nog geen overleg gehad met het college, maar...Dat vermoeden had ik al. Ik ga even kijken, is...De heer Van der Vlies, een punt van orde?

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Nou ja, in ieder geval het verzoek om vrij lang te schorsen anders zijn we straks voor 23.00 uur thuis.

De **voorzitter**: Doe ik een keer mijn best om... Nou ja, goed. Ik ga even kijken, want ik weet niet hoe lang het college nodig heeft. Zullen wij tot 20.45 uur..., is dat goed? Ik schors de vergadering tot 20.45 uur.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en we gaan over naar de tweede termijn van het college. Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, ik heb een iets groter lettertype. Dat scheelt weer een halve meter. Voorzitter, dank. Nog een paar punten van mijn kant. Mevrouw Kraneveldt hield zojuist een soort van afscheidsspeech, dus ik vroeg me af hoe dat hier genoemd wordt, want we kennen natuurlijk de maidenspeech. Als je dan iets tegenovergestelds zoekt, dan moet je wel oppassen dat je je niet op glad ijs begeeft. Ik kwam zelf uit op de laid-backspeech. De laid-backspeech. Ik zet die toon graag voort. In het kader van koop lokaal, gun lokaal, voorzitter, een mooi voorbeeld daarvan is onze cateraar die bij grote projecten ook weer samenwerkt met andere Zoetermeerse collega's. Het werd al eerder benoemd, maar ook vandaag hebben ze ons weer aangenaam verrast. Dank daarvoor. Voorzitter, nog even wat duidelijkheid voor de PDvZ over de PVV-motie dat zorggeld naar zorg moet gaan en waarom de kosten niet

kunnen worden uitgesplitst. Dat kan wel. De reden dat de motie ontraden is, gaat vooral over het tweede deel van de motie, omdat dat in strijd is met het beleid dat uw raad twee maanden geleden hier heeft vastgesteld, namelijk de doorontwikkeling van lokale buurtteams. Voorzitter, als wethouder financiën kent u mij als iemand die niet graag met geld strooit, maar dat ga ik wel doen als daar reden voor is en dat is het geval, want zojuist hebben wij gehoord dat onze subsidieaanvraag bij het rijk is goedgekeurd, waarmee we € 22 miljoen voor de Entree hebben binnengesleept, een prachtige steun in de rug om de ontwikkeling van de Entree verder te brengen en daarmee kunnen we onder andere de Mammoet en de Kristalkantoren aankopen. Een belangrijke stap dus voor de Entree en voor alle woningzoekenden. Net overigens als de officiële handeling bij Terra Nova van de week. Ik heb hoogstpersoonlijk beton gestort. Ze kunnen niet meer terug. Tot slot, voorzitter, uw raad riep het college op om met zijn allen aan het roer te staan, om zo transparant en gezamenlijk mogelijk te kijken naar dekkingsmaatregelen en bezuinigingen. Dat resulteerde in een lang traject met onder andere een boek vol maatregelen, themasessies, pre-debatten, een perspectiefdebat en vanavond. Dat allemaal binnen de al eerdergenoemde Zoetermeerse goede sfeer. Ik werd een paar keer verbaasd aangesproken over het feit dat wij zo vroeg klaar lijken te zijn en toen zei ik, mij verbaast dat niks. Het is ook een waanzinnig goede begroting. Voorzitter, ik wilde de begroting graag wat meer sexy maken en ik denk, missie geslaagd. Ik wil u daarvoor van harte bedanken voor alle bijdragen, net als de ondersteuners, de bodes, de griffie en anderen en alle collega's in het huis, heel erg bedankt.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder Iedema. Dan gaan we over naar wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Ja, dank u wel, voorzitter. Van mij ook nog een kleine bijdrage. In dit geval gaat het onder andere over de vraag van het CDA over de verenigingsondersteuner. Ja, eigenlijk heeft u al heel veel daarover gehoord van mijn collega, mijnheer Blansjaar, maar ik wil daar toch ook vanuit sport nog even iets over kwijt. Ik kan in ieder geval aangeven dat de afdelingen wel met elkaar samenwerken, dus op het moment dat cultuur en sport elkaar gaan raken, dat we daar absoluut ondersteuning bieden aan elkaar. Voor wat betreft de moties van de SP, u vroeg nog wat meer duiding op 2511-57. Eigenlijk blijft het standpunt van het college hetzelfde. Het blijft oordeel raad, maar ik wil wel meegeven dat eigenlijk de beleidsregels over de betaalbare bouw daar al van toepassing zijn. We doen dit dus al. Daarnaast is het ook zo dat deze motie, nogmaals gezegd, zoals ik ook in de eerste termijn aangaf, prima besproken kan worden tijdens het volkshuisvestingsprogramma op 15 december 2025, waar die naar onzes inziens vanuit het college thuishoort. Dan nog de aangepaste motie van de SP, dat wordt dan 2511-62a, Vocht- en schimmelproblemen. Ja, ook hiervoor gelden eigenlijk de twee punten die u noemt: Wij dragen het college op…Die vallen eigenlijk binnen de NPA. Het eerste punt in ieder geval, dat is eigenlijk uitvoerend beleid. Daar zijn afspraken over gemaakt. Het tweede punt, ja, u blijft erop terugkomen, meldpunt openen ja, dan kom ik toch weer terug op die capaciteit en de pecunia's, de euro's. Ja, eigenlijk wordt dat onuitvoerbaar, voorzitter. Dan de motie van de LHN, 2511-50a, ook een aangepaste motie. Deze verzoekt nu bij punt 3 het college een onderzoek te doen. Daar kunnen we inderdaad oordeel raad geven, waarbij ik wel wil opmerken dat ik hem zo interpreteer, het onderzoek, dat wij hem ook meenemen, als hij het haalt, dat we onderzoeken wat er nou precies gebeurt met het een-op-eenprincipe, hoe we dat kunnen uitvoeren en of dat realistisch is.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Meijroos, gaat uw gang.

De heer **Meijroos** (LHN): Ja, u vraagt eigenlijk of u hem zo mag interpreteren en dat mag u.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Dan laat ik hem oordeel raad, voorzitter. Voor wat betreft de laatste motie die nog op mijn naam staat, dat is van de VVD, 2511-73A, een aangepaste motie van de geluidsnorm. Eigenlijk kan ik hem inderdaad oordeel raad laten, zoals hij nu is. Eén opmerking, want ik ga één woordje anders interpreteren dan u hem hebt staan daar. Er staat uitgangsgebied en ik ga ervan uit dat u bedoelt uitgaansgebied. Zo interpreteer ik de motie, mocht die worden aangenomen, want anders wordt het heel ingewikkeld, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder Weerwag. Dan gaan we over naar wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Ook ik heb nog een paar puntjes openstaan. Allereerst wil ik nog even dat van de PVV over dat lokaal inkoop… Ik heb het net natuurlijk al uitvoerig uitgelegd dat we tot € 70.000,00, en dat is al heel hoog, enkelvoudig kunnen aanbesteden en daarboven dat we dat aanbesteden zoveel

mogelijk lokaal doen en zeker SEBO-ondernemers daarin de voorkeur krijgen. De PVV verwijst elke keer naar de PIANOo-site. Dat is bij ons ook bekend, die wordt ook gehanteerd. Dat is een informatiesite van de overheid waarin staat hoe je met inkoop kan omgaan en die wordt ook geraadpleegd en zoveel mogelijk wordt eraan vastgehouden, maar ik blijf erbij dat deze motie gewoon overbodig is. Dan wil ik nog even verder naar de motie over de jongerenparticipatie, 2511-33. Daar was ook nog iets over gevraagd. Bij het sociaal domein zijn al verschillende themagroepen. Daarin worden jongeren betrokken bij verschillende vraagstukken, met name richt zich dit op dit moment op Meerzicht. Ik ben nog wat schuldig over de zichtbaarheid van het erfgoed, want er was een vraag over gesteld waar ik niet direct op kon antwoorden wanneer dat echt zichtbaar is. We zijn al een keertje bezig geweest in de zomer van 2025. Daar heeft de HGOS al een stukje laten doen bij een tentoonstelling en hoe we verder de motie invulling gaan geven, daar willen wij uiterlijk op 23-2, de laatste raad van 2026 van deze periode, terugkomen dat er een uitsluitsel is hoe we omgaan met de zichtbaarheid van het erfgoed. Dan had ik nog iets over de culturele broedplaatsmakelaar. Daar is vanaf 2026 budget voor gereserveerd en dan wordt die ook actief ingezet. Dan heb ik nog iets over actief burgerschap. Wij zijn daarmee aan de praat, althans, op ambtelijk niveau wordt er al volop overleg over gepleegd. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie nog een interruptie, de heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, ik had een vraag nog aan de heer Blansjaar gesteld in mijn tweede termijn. Heeft u die gehoord? Of zal ik hem herhalen? Of bent u die vergeten?

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar.

Wethouder **Blansjaar**: Herhaalt u hem maar nog een keer.

De **voorzitter**: De heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ik pak hem erbij voorzitter. Het ging over een motie die we hebben ingediend, waarvan we zeiden de subsidie die zit nu bij jeugdzorg, die moet naar vrije tijd, maar we zien dat dat niet is gebeurd in de programmabegroting. De vraag was waarom? Die doet mevrouw Van der Meer.

De **voorzitter**: Nu gaan we niet door de zaal heen schreeuwen, dus volgens mij wordt die vraag straks beantwoord door een andere portefeuillehouder. Kunt u even wachten, mijnheer Zamani?

Wethouder **Blansjaar**: Hij is niet voor mij, mevrouw Van der Meer, wethouder Van der Meer gaat hem beantwoorden.

De **voorzitter**: Wethouder Blansjaar, verder andere zaken op dit moment? Dat is niet het geval. Dan dank ik u hartelijk. Dan gaan we naar wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, dan ga ik gelijk maar even door naar mijnheer Zamani, als ik van de burgemeester het woord krijg.

De **voorzitter**: Gaat uw gang, wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, want ik begrijp niet wat er mis is met het raadsvoorstel besluitpunt 2x, motie 85 geld vrijgemaakt.

De **voorzitter**: De heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Ja voorzitter, dit raadselspel ben ik niet zo goed in merk ik.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: U heeft toch dit raadsvoorstel bestudeerd en dan zegt u waarom is het geld niet overgeheveld, maar u ziet het toch staan bij besluitpunt 2x of was u van plan om daartegen te stemmen?

De **voorzitter**: De heer Zamani gaat dit even opzoeken volgens mij. Dat lijkt me verstandig. Gaat u verder, wethouder Van der Meer, met andere onderwerpen. Hij komt daar zeker nog op terug. Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, voor de rest was er een vraag over de rotondes, over degene die de rotonde verlaat en de nieuwe die er opkomt. Dan moeten jullie niet met elkaar gaan vergaderen. Het ging even over de rotondes, mevrouw Brouwer. Ik ga proberen om te kijken of de latende en de hurende met elkaar in gesprek kunnen, maar dat kan ik niet beloven. In principe als je iets huurt, mag je ook verwachten dat iets leeg wordt opgeleverd, maar we gaan even kijken of we dat netjes kunnen doen. Voor de rest gaan we het voor elkaar krijgen.

De **voorzitter**: Voordat u verder gaat, een interruptie van mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Het is natuurlijk helemaal logisch als de nieuwe huurder het niet hoeft te hebben, dat je het dan leeg moet opleveren. Het gaat erom dat als ze het gewoon aan elkaar kunnen overdragen, dat het dan prettig is. Nog een aanvullende vraag, hoe gaan we straks om met iemand die een rotonde nu netjes onderhoudt, maar er wel een reclamebord heeft staan, maar die vanavond weggehaald is? Is dat dan iemand die de rotonde zonder reclame onderhoudt, die daar dus als adoptiegroen voor mag zorgen?

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Het gaat natuurlijk op dit moment om de mensen die ons brieven schrijven dat ze al jarenlang deze rotondes aan het onderhouden zijn vanuit de goedheid van hun hartjes. Daar gaan we nog goed naar kijken. Dat was even de bedoeling.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Dan ga ik naar de laatste, dat is 40a van D66 en consorten, over pubercafés, het inhuren van experts, mediawijsheid, jongerenwerk en dergelijke. Ja, daar kan ik op dit ogenblik natuurlijk zonder dekking helemaal niks mee beginnen. Ik heb twee keuzes voor u. U zou hem even kunnen aanhouden en kijken hoe we er in het voorjaarsdebat bij staan. Sowieso heb ik op dit ogenblik geen capaciteit, want we zijn met een enorme reorganisatie bezig op het gebied van jeugd. Daar heb ik ook de mankracht niet voor. U zou hem even kunnen aanhouden en opnieuw indienen bij het voorjaarsdebat. Wie weet met hoeveel mensen u hier dan wel niet zit. Ja, ik bedoel maar. Het andere ding dat u zou kunnen doen, u zou zelf vanuit de raad een pubercafé kunnen houden en de jongeren eens kunnen vragen in het kader van het huis van de democratie of ik weet niet precies hoe die groep heet waar mevrouw Kraneveldt altijd weer mee was om eens te kijken hoeveel u er kunt enthousiasmeren om met u mee te praten, maar zo op deze manier moet ik hem echt ontraden. Voorzitter, dat was wat ik te vertellen had.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie nog een interruptie van de heer Zamani. Gaat uw gang.

De heer **Zamani** (D66): Dank voor het college dat het meedenkt. Wij gaan in beraad wat we gaan doen, die opties nemen wij mee. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel en ik dank wethouder Van der Meer voor haar beantwoording. Nee, toch niet, voordat u weggaat, de heer Doncker, gaat uw gang.

De heer **Doncker** (LHN): Dank u wel, voorzitter. Ja, we hadden nog een vraag gesteld aan de wethouder, omdat wij het idee hadden dat onze motie verkeerd werd begrepen, onze motie Structurele samenwerking. Wat wij bedoelen met die motie is dat... We zijn in Rotterdam geweest, we zijn er geënthousiasmeerd. In Rotterdam is het zo dat de schotten tussen diverse afdelingen echt weggehaald zijn, zodat als er groot onderhoud gepleegd wordt, dat alle afdelingen die daar betrokken bij zijn, samenwerken en dan al die aspecten worden meegenomen, zodat er mooie dingen ontstaan. Wij waren daardoor geënthousiasmeerd. We worden natuurlijk niet voor niets uitgenodigd en dat hebben wij in de motie proberen samen te vatten, om dat Rotterdamse model zoveel mogelijk te implementeren in het Zoetermeerse.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, voorzitter, ik heb geprobeerd om uit te leggen dat wij hier intern zoveel mogelijk met elkaar samenwerken en op zich is het natuurlijk niet iets wat u vanuit de raad kunt regelen hoe wij het intern aanpakken, maar het is misschien wel goed om te kijken naar de momenten dat wij inderdaad met een herinrichting van de buurt bezig zijn, waar het allemaal over gaat. Woont u dan ook vooral de bewonersbijeenkomsten bij, dan kunt u zien wat er allemaal aan verschillende onderwerpen wordt meegenomen. Volgens mij bedoelen we wel min of meer hetzelfde. Ik ben nog vergeten om even over de tunnel wat te zeggen trouwens.

De **voorzitter**: Ja, dan ga ik u straks het woord geven, maar ik ga eerst even kijken of dit voldoende is voor de heer Doncker. De heer Doncker?

De heer **Doncker** (LHN): Ja, we houden de motie aan en we kijken wel wat de collega's ervan vinden.

De **voorzitter**: Oké, dank u wel. Zag ik nou een hand van de heer Zamani of niet? De heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Goed gezien, voorzitter. Voorzitter, we hebben de wethouder gehoord. Ik kijk ook naar de mede-indieners, maar we zijn voornemens om hem inderdaad aan te houden, dus nu in te trekken en volgende keer in te dienen. Ik heb ook gehoord dat pubers niet het juiste woord is, dus die gaan we ook aanpassen, met dank van een collega.

De **voorzitter**: Kunt u even aangeven welk nummer dat is voor de volledigheid? Dat weten wij niet uit ons hoofd.

Wethouder **Van der Meer**: 40a.

De **voorzitter**: 40a.

De heer **Zamani** (D66): 40a, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan is die ingetrokken, om dat even bij u te bevestigen. Dat klopt, hè? Dan ga ik even nog maar wethouder Van der Meer over de tunnelbak. Gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, voorzitter. Deze motie wordt door iedereen gesteund, maar ik moet heel eerlijk zeggen, ik weet niet helemaal zeker wat ik er wel of niet van kan uitvoeren, want om te beginnen moeten we die tunnelbak..., daar zijn we druk mee, want dat gaan we deze zomer doen. Allerlei dingen voor de zomer, volgens mij zijn we al heel druk bezig met de voorbereidingen. Alleen de mensen die met dit project bezig waren, kon ik vandaag niet bereiken. Ik weet niet wat we daar nog in kunnen veranderen. Ik vond het ook niet op zijn VVD's om te denken dat je met hetzelfde geld drie dingen kan doen. Ik begrijp wat u wilt, we gaan kijken wat er kan, maar we hebben natuurlijk ook, als je dingen heel groen gaat maken, dingen als hele andere soorten van onderhoud en dergelijke. Dat wordt even een uitzoekpuzzel. Ik denk dat wij proberen om in de maand januari 2026 u een bericht te sturen wat we wel en niet kunnen doen.

De **voorzitter**: Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik vind het niet heel mevrouw Van der Meer's, om niet goed te lezen, want we vragen helemaal niet om met hetzelfde geld drie dingen te doen, maar om met dit geld iets anders te doen. Dat is het idee dat hier vandaag is ontstaan. Ja, heel eerlijk, ik heb nu al heel vaak een datum gehoord over wanneer die tunnelbak wordt aangepakt. Dat is tot op heden niet gebeurd, dus volgens mij kunt u of kan de wethouder best wel even kijken of we dit plan nog kunnen aanpassen als hier nou zoveel enthousiasme voor is. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, voorzitter. Ik weet ook niet hoeveel verschillende data u gehad heeft. We hebben er volgens mij twee gehad. Het was in eerste instantie de bedoeling om deze zomer groot onderhoud te plegen. Dat was ingewikkeld, omdat de aannemer toch voor al het omleiden, en weet ik

wat hij allemaal moest doen, meer tijd nodig had. De datum is de komende zomer. Eerlijk gezegd, we gaan gewoon kijken wat we kunnen en dat laten we u weten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, wethouder Van der Meer. Dan ga ik over naar wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Dank u, voorzitter. Ik had nog een drietal punten. Zoetermeer Vooruit, die had het over de motie Stop de bloeding en of ik daar een toezegging had gedaan. Nee, dat is niet zo. Ik zei, ik vind het noodzakelijk om nader onderzoek te doen voordat je wat hier staat, ga het maar plaatsen, dat was mijn punt daarbij, want we weten niet of er behoefte is aan deze kits, hoeveel het gaat kosten, ik heb ook advies nodig. Dat was de reden van de reactie, maar zeker geen toezegging daarbij. Zó! Zoetermeer heeft de motie aangepast conform het advies en daarmee is het oordeel raad geworden en ChristenUnie-SGP vroeg nog naar de netwerkregisseur en wat daarmee was gebeurd. Die hadden we aanvankelijk voor één jaar in dienst genomen. Dat heeft een positieve uitwerking gehad en we gaan nu zorgen dat er een nieuwe netwerkregisseur komt en dat zullen we binnen de formatie oplossen. Dat was het, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie nog een interruptie van de heer Van Rumpt, gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank voor de beantwoording van de wethouder over de netwerkregisseur. De geloofsgemeenschappen hebben wat anders te horen gekregen vanuit de persoon die vertrokken is, namelijk dat ze vertrokken is en dat er niemand anders aangesteld wordt. Het verzoek is aan de wethouder met deze beantwoording om de geloofsgemeenschappen gerust te stellen dat er dus wel degelijk een opvolger aangesteld zal worden en dat zodra die bekend is, dan in contact zal treden met de diverse gemeenschappen.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Ja, dat zullen we zeker doen. We moeten eenduidig communiceren.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan dank ik u voor de beantwoording. Dan ga ik over naar wethouder Velzen. Oh nee, nog één toch nog? Ik ben iets te snel geloof ik. De heer Van Rumpt.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, dank u wel. Ik begon ook nog even over de kerkenvisie in mijn tweede termijn, over het verschil tussen wat we zien in de programmabegroting en uw antwoord in de eerste termijn en hoe we dat nou met elkaar moeten wegen.

De **voorzitter**: Wethouder Frinking.

Wethouder **Frinking**: Wat u in de programmabegroting ziet, is eigenlijk nog het eerste deel van het verhaal en wij gaan verder met de motie zoals in juni 2025 is opgesteld en goedgekeurd. Die gaan we verder nog invulling geven.

De **voorzitter**: Oké, dan dank ik u hartelijk voor uw bijdrage. Wethouder Velzen.

Wethouder **Velzen**: Dank, voorzitter. Ik heb nog twee vragen van Zoetermeer Vooruit en SP. Zoetermeer Vooruit vroeg of rondom de broodtrommels we dat onderwerp kunnen meenemen in gesprekken met de mensen die zich melden. Ja, dat leek mij ook logisch, want we zijn bezig met die actieagenda en twee dingen daarover: de eerste lijn is, we willen daarmee structureel dingen oplossen en de oorzaak aanpakken en niet eigenlijk zo een pleister plakken als dit zou zijn. Twee, daarmee draaien we het ook om, wat we ook graag willen hebben, eerst in gesprek met mensen en dan pas beleid ontwikkelen. Dat neemt niet weg dat we, dat gezegd hebbende, voor ons de appreciatie van de motie daarmee wel hetzelfde blijft, maar het is vanzelfsprekend dat we dat meenemen en stel dat er vanuit gesprekken met inwoners dit soort dingen naar voren komen dat dat wenselijk is, dan volgt dat vanuit die lijn. Voorzitter, dan ga ik verder met de vraag van de SP. Kunt u dan duiden dingen die al gebeuren of…

De **voorzitter**: Wethouder Velzen, voordat u verdergaat, een interruptie van mevrouw Meurs. Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Even over die broodtrommel. Als u het zo uitlegt, dan trekken wij hem in. Dan wordt de broodtrommel ingetrokken, dat is 20.

De **voorzitter**: Motie 20 is ingetrokken. Dank u wel. Wethouder Velzen, gaat u verder.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel. Zoals gezegd, de vraag van de SP, wanneer vinden dingen nu al plaats? Waar kunnen we het over hebben? Laat ik die tweeledig beantwoorden. Als ik bijvoorbeeld motie 55 over de menselijke maat daarover meepak, dan zijn we al best wel een tijdje met een cultuurtraject bezig waarin we die menselijke maat heel erg benadrukken. We hebben begin van dit jaar een keer een hele dag met de uitvoering in het Wapen van Zoetermeer gezeten om die menselijke maat met elkaar te bespreken. Daar lopen intervisietrajecten en op 16 oktober hebben ze met elkaar op de Dag van de Armoede een dag in de schoenen van...beleefd. Alles erop gericht om je te verplaatsen in wat betekent die menselijke maat, et cetera. Daarmee is nog niet gezegd dat gelijk iedereen helemaal perfect handelt en er zal zich echt nog wel eens een situatie zich voordoen dat dat niet zo is, maar de beweging is in ieder geval heel erg gaande. De andere moties zou ik ook kunnen duiden. We gaan het hebben over die actieagenda. Die komt in december 2025 naar u toe. Ik vermoed dat we daar in januari 2026 met elkaar over kunnen gaan spreken als ik de planning een beetje in mijn hoofd heb. Dan komt ook nader de planning, wanneer gaat nu wat, et cetera, plaatsvinden. Volgens mij, voorzitter, heb ik dan mijn vragen beantwoord.

De **voorzitter**: Ik kijk rond, ik denk het ook. Er komt geen reactie, dan is dat goed. Dan dank ik u hartelijk. Dan zou ik de heer Duiven willen vragen als plaatsvervangend voorzitter om mijn..., dan heb ik nog een paar dingen toe te vroegen. Ik schors heel kort de vergadering.

Schorsing

(Mijnheer Duiven neemt het voorzitterschap over van de burgemeester.)

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en geef het woord aan de burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Ja, voorzitter, ik heb nog twee minuten, dus ik ga snel praten. Ik ben nog een antwoord schuldig aan de PVV die een motie had ingediend over Veiligheid zichtbaar maken in elke wijk. Laat ik ook vooropstellen, want u had iets over cijfers, als u in de begroting kijkt, ziet u dat er een cijfer acht staat voor het gevoel van veiligheid in Zoetermeer. Misschien is het ook goed om daar vooral naar te kijken en het zal ook duidelijk zijn dat mijn appreciatie van deze motie niet erg groot is, ook een beetje conform de wijkveiligheidsavonden omdat je hier veel capaciteit voor moet inzetten en uiteindelijk de effectiviteit hiervan ook zeer gering is. Tweede is de aangepaste motie over de fiets- en scooterwrakken. Ik heb daar net met de heer Van der Vlies over gesproken maar er gaan nu allerlei verhalen de ronde. Wat ik heb begrepen, is dat het om een herstelsanctie gaat, dus je moet de eigenaar de kans geven om zijn fout te corrigeren of zijn fiets te komen halen. Fietswrakken mogen twee weken blijven staan, weesfietsen drie weken en een fout gestalde fiets dertig minuten. Na het stickeren gaat de handhaving dat per vier weken ophalen. Dat is natuurlijk efficiency die erbij is. U heeft mij net al aangesproken ook, op het feit dat er andere gemeenten zijn die daar een iets andere volgorde in hebben. Laat ik het volgende even met u afspreken. Als u deze motie wat mij betreft nu intrekt, dan ga ik u in ieder geval toezeggen dat ik even met een memo kom om duidelijk te maken wat ons huidige beleid is, dat ook vergelijken met enkele andere gemeenten en dan kunnen we kijken wat daar eventueel de uitkomst van is. Misschien kunnen we daar elkaar dan in vinden.

De **voorzitter**: Interruptie van de heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Ja, voorzitter. Laat ik vooropstellen, als het juridisch nu niet uitvoerbaar is, gaan we hem gewoon intrekken. Hij is hierbij ingetrokken, dat ten eerste, maar daar heb ik nog wel een opmerking bij. Twee eigenlijk, om te beginnen dat staat niet in de schriftelijke advisering die wij kregen. Dat is toch wel handig om dat erbij te zetten, want op basis van die advisering hebben wij de motie aangepast. Dat is dus werk voor Jan met de korte achternaam. Daarnaast dank voor uw toezegging, voor uw aanbod om eventjes te checken hoe dat in andere gemeenten zit en dat te vergelijken. Dank u.

De **voorzitter**: Dan is motie 38a hierbij ingetrokken. Burgemeester nog met een reactie?

Burgemeester **Bezuijen**: Ja, ik kan alleen maar mijn excuses aanbieden. Dat is vervelend voor de heer Van der Vlies, zonde van het werk. Dat is niet de bedoeling, dus daar moeten we even scherp op zijn.

Dat is het enige wat ik er nu over kan zeggen. Wat mij betreft komen we daarop terug. Tot slot, voorzitter, ik ga toch even, dat doe ik niet zo vaak, maar ik ga toch Zoetermeer Vooruit even aankijken, toch een klemmend beroep op hen doen om de motie over de centrale vuurwerkshow nu niet in te dienen. Ik zeg dat niet omdat ik vind... beide kanten, maar als het de ene kant opgaat hebben we er last van en als het de andere kant opgaat hebben we er last van. Dan hebben we niet meer de ruimte om daar volgend jaar met elkaar ook over te spreken. Als hij aangenomen wordt, dan hebben we een vuurwerkshow. Als hij niet aangenomen wordt, heeft u hem niet. Dan kunnen we die afweging volgend jaar niet maken. Mijn voorstel zou zijn, trek hem in, laten we er volgend jaar..., dan zet ik de voors en tegens goed op een rijtje en dan kunnen we volgend jaar een uitstekende afweging maken. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dan een interruptie of opmerking of reactie van mevrouw Meurs.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel, voorzitter. Het zal u niet verbazen, maar wij trekken motie 12 in, de herintroductie van de veiligheidsavonden, want wij gaan graag nog een keer in gesprek.

De **voorzitter**: Ja, die motie mag u ook intrekken, maar u bedoelt wellicht wat anders?

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Nee, 17. 17, terugkeer van de vuurwerkshows.

De **voorzitter**: Dan is motie 17 bij dezen ingetrokken. Dan ter afronding heb ik de burgemeester een toezegging horen doen met betrekking tot het onderwerp van de ingetrokken motie, de toezegging van de memo. Daar moet ik nog even een termijn aan koppelen wanneer wij die memo tegemoet kunnen zien.

Burgemeester **Bezuijen**: Dat is heel goed dat u dit zegt, want ik had nog een toezegging over een deadline. Dat is fijn dat u mij daaraan helpt te herinneren. Die ga ik nog even meenemen. Ik verwacht dat we daar voor eind van het jaar absoluut iets over kunnen laten weten. Voor wat betreft de andere, want ik had u nog toegezegd om terug te komen op, ik zeg het maar even, de verzamelmoties over veiligheid. Ik ben uitgekomen op het eerste kwartaal 2026, dan kom ik daarmee terug.

De **voorzitter**: Akkoord, dan is de tweede termijn van de zijde van het college hiermee afgerond. Dan schors ik even zodat de echte voorzitter zijn plek weer kan innemen.

Schorsing

(De burgemeester neemt het voorzitterschap weer over.)

De **voorzitter**: Dank u wel aan de plaatsvervangend voorzitter van de raad. Dank aan de plaatsvervangend voorzitter van de raad. Daarmee komen wij aan het eind van de tweede termijn van het college en dus ook aan het eind van de beraadslagingen over de begroting en het tussenbericht. Er zijn een aantal toezeggingen gedaan. Ik stel voor..., die moet ik even met de griffier kortsluiten. Daar kom ik straks nog op terug. Dat zal ik u straks nog even laten weten. Wij gaan dus dan over, als u het goed vindt, naar de stemmingen. Niet nu meteen, want ik denk dat... Hoeveel? Ik stel voor dat wij om 21.30 uur, of heeft u meer tijd nodig voor zelf beraadslagingen? Ja, 21.30 uur, ik neem hem even ruim. Tien minuten, een kwartier is genoeg voor u, ja? Ik schors de vergadering tot 21.30 uur. Tot straks.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering. Mag ik van u de aandacht? We gaan een lange stemming tegemoet, dus ik stel voor dat we even de concentratie zoeken. Voordat we dat doen, wil ik ook, en dat doe ik niet altijd maar in dit geval vind ik het eigenlijk wel gepast de heer Van Gils expliciet gedag zeggen, want hij is jarig vandaag. Ik vind het zo leuk dat u uw verjaardag komt vieren met ons. Dat is zo gezellig, hartstikke fijn. Daarvoor hebben we ook 73 moties voor u. O nee, iets minder. Iets minder, iets minder, iets minder. Goed. Ik ga eerst aan u vragen of iedereen zich heeft aangemeld met zijn pasje op de sprekerspost. Is dat het geval?

8. Stemmingen

De **voorzitter**: Dan gaan we nu over tot de stemmingen. We gaan dat in volgorde doen.

7. Programmabegroting 2026 en Tweede Tussenbericht 2025

- **Raadsvoorstel Tweede Tussenbericht 2025**

De **voorzitter**: Ik ga eerst beginnen met het raadsvoorstel Tweede Tussenbericht. Gaat u zich nou met mijn stemming bemoeien? We gaan eerst het raadsvoorstel Tweede Tussenbericht 2025 doen. Opletten. Dan ga ik u eerst vragen of u daar een stemverklaring over wenst af te leggen. Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. Dit voorstel is met 36 stemmen voor en 2 tegen aangenomen.

- **Amendement 2511-I CDA**

De **voorzitter**: We gaan naar het amendement. Amendement 2511-I CDA, dames en heren, even concentratie, want als het straks misgaat, dan hebben we een ander probleem. 2511-I CDA - Laat de culturele basisinstellingen met rust. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik het amendement in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Het amendement is met 18 voor en 20 tegen niet aangenomen.

- **Raadsvoorstel Programmabegroting 2026-2029**

De **voorzitter**: Dan gaan we naar het raadvoorstel Programmabegroting 2026-2029. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? De heer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel, voorzitter. Wij zullen tegen deze begroting stemmen, aangezien wij het niet met het college eens zijn over de wijze waarop een aantal moties wordt afgewezen als er geen dekking bij zit. Wat ik al in tweede de termijn aangaf, elke motie waarover we hebben gepraat vanavond kost geld, al was het enkel en alleen al aan ambtelijke capaciteit.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Meijroos voor een stemverklaring.

De heer **Meijroos** (LHN): Nou, eigenlijk eventjes twee stappen terug. Een stemverklaring bij de eerste stemming die we hadden zojuist daar drukte ik het minnetje per ongeluk in en vanavond heb ik wat last van dikke vingers, dus dat is de reden maar het had een plus moeten zijn, dat voor de geschiedschrijving.

De **voorzitter**: Oké. Nou, dan gaan we kijken. Dat komt dan waarschijnlijk ergens in het verslag terecht, denk ik. Daar gaan we straks naar kijken. Dan gaan we nu, als er geen andere stemverklaringen zijn, het raadsvoorstel Programmabegroting 2026-2090 in stemming brengen. U mag uw stem uitbrengen. Ik sluit de stemming. Het raadsvoorstel Programmabegroting is met 35 voor en 3 tegen aangenomen.

- **Motie 2511-05 PvdA – Ik heb gestemd-sticker**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de moties. Wij beginnen met motie 2511-05 PvdA - Ik heb gestemd-sticker. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Mijnheer Weekenstroo, gaat uw gang.

De heer **Weekenstroo** (CDA): Het gaat om deze en alle volgende moties. Alle moties die overbodig of logisch beleid zijn, daar zullen we tegen stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen hierover? Dan breng ik deze motie nu in stemming. De stemming is geopend. Ik sluit de stemming. De motie is verworpen met 13 voor en 25 tegen.

- **Motie 2511-06 PvdA – Motiemarkt in het Stadhuis-Forum**

De **voorzitter**: Motie 2511-06 PvdA – Motiemarkt in het Stadhuis-Forum. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval, dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 27 voor en 11 tegen.

- **Motie 2511-07 PvdA – Vaste plek Internationale Schakelklas**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar motie 2511-07 PvdA - Vaste plek Internationale Schakelklas. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval, dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 35 voor en 3 tegen.

- **Motie 2511-08 PvdA – Geef de Zoetermeerse wallen een facelift**

De **voorzitter**: Motie 2511-08 PvdA - Geef de Zoetemeerse wallen een facelift. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Wij zijn voor het opknappen van alle stukjes Zoetermeer, dus ook deze, maar echt geen fan van het idee van deze muurschildering, dus we zullen tegenstemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel, dan kijk ik rond of er nog anderen stemverklaringen willen afleggen. Als dat niet het geval is, dan breng ik deze motie in stemming. De stemming is geopend. Ik sluit de stemming. Deze moties is met 19 voor en 19 tegen onbeslist. Die zal dan volgende keer opnieuw in stemming worden gebracht bij de volgende raadsvergadering.

- **Motie 2511-09 Zoetermeer Vooruit – 24 uur per dag levens kunnen redden**

De **voorzitter**: Motie 2511-09 Zoetermeer Vooruit - 24 uur per dag levens kunnen redden. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Gaat uw gang. De stemming is geopend. Ik sluit de stemming. Deze motie is aangenomen met 28 voor en 10 tegen.

- **Motie 2511-10 Zoetermeer Vooruit – De Rat en de Fret**

De **voorzitter**: Motie 2511-10 Zoetermeer Vooruit - De Rat en de Fret. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 22 stemmen voor en 16 tegen.

- **Motie 2511-11 Zoetermeer Vooruit – Eén keer graven is genoeg!!**

De **voorzitter**: Motie 2511-11 Zoetermeer Vooruit - Eén keer graven is genoeg!! Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming. Ik sluit de stemming. De motie met 19 voor en 19 tegen zal ook worden aangehouden en komt ook volgende keer terug op de raadsagenda, in ieder geval wat de stemming betreft.

- **Motie 2511-12 Zoetermeer Vooruit – Herintroductie veiligheidsavonden**

De **voorzitter**: We gaan naar motie 2511-12 Zoetermeer Vooruit - Herintroductie veiligheidsavonden. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 5 stemmen voor en 33 stemmen tegen verworpen.

- **Motie 2511-13 Zoetermeer Vooruit – Het Meest Originele Idee**

De **voorzitter**: Motie 2511-13 Zoetermeer Vooruit - Het Meest Originele Idee. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval? Dan open ik de stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 12 stemmen voor en 26 stemmen tegen verworpen.

- **Motie 2511-14 Zoetermeer Vooruit – In een Trommel zit geen Rommel**

De **voorzitter**: Motie 2511-14 Zoetermeer Vooruit - In een Trommel zit geen Rommel. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval? Dan breng ik deze motie in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 5 stemmen voor en 33 tegen verworpen.

- **Motie 2511-15 Zoetermeer Vooruit – Rolstoelen glijbaan**

De **voorzitter**: Motie 2511-15 Zoetermeer Vooruit - Rolstoelenglijbaan. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Ik breng, dan breng ik deze motie in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. Motie is met 35 stemmen voor en 3 tegen aangenomen.

- **Motie 2511-16 Zoetermeer Vooruit – Stop de bloeding**

De **voorzitter**: Motie 2511-16 Zoetermeer Vooruit - Stop de bloeding. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval, dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 23 stemmen voor en 15 tegen aangenomen.

- **Motie 2511-18 Zoetermeer Vooruit – Van Garagebox Naar Compacte Woonstudio**

De **voorzitter**: Motie 2511-18 Zoetermeer Vooruit - Van Garagebox Naar Compacte Woonstudio. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Mevrouw Kraneveldt, gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel, voorzitter. Wij zien ook het belang van creatieve oplossingen voor de woningnood, maar we denken dat dit niet de beste manier is om tot goede woningen te komen. Het plan vraagt om het slopen van een garagebox, het ingraven van een kelder en het bouwen van een houten huis daarbovenop. Dat vinden we geen verstandige investering van de € 200.000,00 per stuk.

De **voorzitter**: Dank u wel, anderen? De heer Zamani.

De heer **Zamani** (D66): Voorzitter, D66 sluit zich daarbij aan. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog? Geen stemverklaring. Dan open ik de stemming over deze motie. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 5 stemmen voor en 33 tegen verworpen.

- **Motie 2511-19 Zoetermeer Vooruit – Veilige openbare ruimte voor iedereen in Zoetermeer**

De **voorzitter**: Motie 2511-19 Zoetermeer Vooruit - Veilige openbare ruimte voor iedereen in Zoetermeer. Is er iemand met een stemverklaring? Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Ook al heeft het college aangegeven dat die onuitvoerbaar is, wij gaan toch voorstemmen, omdat we er alle vertrouwen in hebben dat de burgemeester dit mee kan nemen in de brei aan veiligheidsmoties die vanavond wordt ingediend.

De **voorzitter**: Dank u wel, anderen? De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ook FVD zal voor deze motie stemmen omdat deze in tegenstelling tot andere voor iedereen bedoeld is en dat vinden we erg belangrijk in beleid maken.

De **voorzitter**: Anderen voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, dan breng ik deze motie in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is unaniem aangenomen.

- **Motie 2511-21 FVD – Stop de Vlaggenvervuiling: Trots op onze identiteit!**

De **voorzitter**: Motie 2511-21 FVD - Stop de Vlaggenvervuiling: Trots op onze identiteit! Wie wil daar een stemverklaring over? De heer Van Rumpt, gaat uw gang.

De heer **Van Rumpt** (ChristenUnie-SGP): Ja, voorzitter, inhoudelijk kunnen we heel eind meekomen met deze motie, maar we vinden het niet werkbaar als de raad bij uitzonderlijke gelegenheden een goedkeuring moet geven om alsnog de vlag te hijsen. Daarom zullen we toch tegenstemmen, hoewel we ook tegen het hijsen van ideologische vlaggen zijn.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Mohammadian, gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik sluit mij aan bij de woorden van mijn voorganger.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, breng ik deze motie in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 3 stemmen voor en 35 tegen verworpen.

- **Motie 2511-22 FVD – Geen windturbines ten oosten van Oosterheem**

De **voorzitter**: Motie 2511-22 FVD - Geen windturbines ten oosten van Oostenheem. Mevrouw Sandifort, gaat uw gang.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Wij zullen tegen deze motie stemmen, maar wel met dien verstande dat we er vertrouwen in hebben dat de wethouder er alles op zet om de windturbines daar niet te laten landen. We willen de woningbouw gewoon niet in de weg zitten.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Meijroos voor een stemverklaring, gaat uw gang.

De heer **Meijroos** (LHN): Dank u wel. We sluiten ons aan bij de vorige spreker. Daarnaast gaat het om een lobby. Die lobby die loopt. De windmolens of turbines waar het hier over gaat die zouden dan niet op Zoetermeers gebied terechtkomen. We willen inderdaad oppassen met de woningbouw. Verder zijn we uiterst tegen dit soort windturbines in Zoetermeer.

De **voorzitter**: Anderen voor een stemverklaring? Nee. Dan open ik de stemming, gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 9 stemmen voor en 29 tegen verworpen.

- **Motie 2511-23 FVD – Zoetermeerders eerst; Samen sterk tegen de Spreidingswet**

De **voorzitter**: Motie 2511-23 FVD – Zoetermeerders eerst; Samen sterk tegen de Spreidingswet. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval, dan breng ik de motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 3 stemmen voor en 35 tegen verworpen.

- **Motie 2511-24 FVD – Zoetermeer de best bereikbare stad**

De **voorzitter**: Motie 2511-24 FVD – Zoetermeer de best bereikbare stad. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval, dan breng ik de motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 3 stemmen voor en 35 tegen verworpen.

- **Motie 2511-25 FVD – Stoppen met azc bij gevangenis (Rokkeveenseweg 50)**

De **voorzitter**: Motie 2511-25 FVD – Stoppen met azc bij gevangenis (Rokkeveenseweg 50). Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming, gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 3 stemmen voor en 35 tegen verworpen.

- **Motie 2511-26 PVV – Veiligheid zichtbaar maken in elke wijk**

De **voorzitter**: Motie 2511-26 PVV - Veiligheid zichtbaar maken in elke wijk. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 3 stemmen voor en 35 tegen verworpen.

- **Motie 2511-27 PVV – Zorggeld naar zorg**

De **voorzitter**: Motie 2511-27 PVV - Zorggeld naar zorg. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming over deze motie. Ik sluit de stemming. De motie is met 11 stemmen voor en 27 tegen verworpen.

- **Motie 2511-28 PVV – Eerlijk overzicht van structurele risico's en tekorten**

De **voorzitter**: Motie 2511-28 PVV - Eerlijk overzicht van structurele risico's en tekorten. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval? Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is verworpen, 5 stemmen voor, 33 tegen.

- **Motie 2511-29 PVV – Investeer in bestaanszekerheid nu het nog kan**

De **voorzitter**: Motie 2511-29 PVV – Investeer in bestaanszekerheid nu het nog kan. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval, dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 4 stemmen voor en 34 stemmen tegen verworpen.

- **Motie 2511-30 PVV – Koop lokaal, gun lokaal (binnen de regels)**

De **voorzitter**: Motie 2511-30 PVV - Koop lokaal, gun lokaal (binnen de regels). Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Mevrouw Sandifort.

Mevrouw **Sandifort** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Mijn fractie is er echt van overtuigd dat dit college, maar eigenlijk ook toekomstige colleges en de raad en iedereen die hier betrokken is, er alles aan doet om Zoetermeerse ondernemers daar waar kan te steunen en iets te gunnen. Wij zullen dit niet steunen, omdat het gewoon echt niet nodig is.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen voor een stemverklaring? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 14 stemmen voor en 24 tegen verworpen.

- **Motie 2511-31 PVV – Geen kind onzichtbaar – aanpak pesten en sociaal isolement**

De **voorzitter**: Motie 2511-31 PVV - Geen kind onzichtbaar - aanpak pesten en sociaal isolement. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 4 stemmen voor en 34 tegen verworpen.

- **Motie 2511-32 GroenLinks – Raden in Beraad**

De **voorzitter**: Dan ga ik over naar motie 2511-32 GroenLinks - Raden in Beraad. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik de motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is verworpen met 9 stemmen voor en 29 tegen.

- **Motie 2511-33 GroenLinks – Jongerenparticipatie zoals het hoort**

De **voorzitter**: Motie 2511-33 GroenLinks - Jongerenparticipatie zoals het hoort. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik de motie in stemming. Ik sluit de stemming. 19-19, ook deze motie gaat door naar de volgende raad.

- **Motie 2511-34 GroenLinks – Noodknop Zoetermeer**

De **voorzitter**: Motie 2511-34 GroenLinks – Noodknop Zoetermeer. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval. Dan breng ik hem in stemming. Ik sluit de stemming. Motie is aangenomen met 36 voor en 2 tegen.

- **Motie 2511-35 GroenLinks – Van Stad tussen de Parken naar Nationaal Park Stad**

De **voorzitter**: Motie 2511-35 GroenLinks - Van Stad tussen de Parken naar Nationaal Park Stad. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 27 stemmen voor en 11 tegen.

- **Motie 2511-36 Zó! Zoetermeer – Tussenrapportage uitvoering bomenbeleid 2025**

De **voorzitter**: Dan motie 2511-36 Zó! Zoetermeer - Tussenrapportage uitvoering bomenbeleid 2025. Is er iemand die daar een stemverklaring over wenst af te leggen? Als dat niet het geval is, dan breng ik hem in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 35 voor en 3 tegen.

- **Motie 2511-37A Zó! Zoetermeer – Verkenning verkeersdruk en ontsluiting Oosterheem**

De **voorzitter**: Motie 2511-37a Zó! Zoetermeer - Verkenning verkeersdruk en ontsluiting Oosterheem. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 29 stemmen voor en 9 tegen.

- **Motie 2511-39A Zó! Zoetermeer – Veilige openbare ruimte voor vrouwen**

De **voorzitter**: Motie 2511-39a Zó! Zoetermeer - Veilige openbare ruimte voor vrouwen. De heer Mohammadian, gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank, voorzitter. Voorzitter, wij zullen voor deze motie stemmen en alle andere moties die met de veiligheid te maken hebben omdat we van mening zijn dat iedereen zich veilig moet voelen in de openbare ruimte, ook al willen we geen onderscheid maken tussen verschillende groepen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, breng ik deze motie in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 37 voor en 1 tegen aangenomen.

- **Motie 2511-41 D66 – Veilige stad voor meisjes en vrouwen**

De **voorzitter**: Motie 2511-41 D66 - Veilige stad voor meisjes en vrouwen. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen, 37 stemmen voor en 1 tegen.

- **Motie 2511-42 D66 – De ombudsman dichtbij**

De **voorzitter**: Motie 2511-42 D66 - De ombudsman dichtbij. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik de motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 31 stemmen voor en 7 tegen.

- **Motie 2511-44 D66 – Gezond opgroeien in een groeiende stad**

De **voorzitter**: Motie 2511-44 D66 - Gezond opgroeien in een groeiende stad. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Als dat niet het geval is, breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 8 stemmen voor en 30 tegen verworpen.

- **Motie 2511-47 LHN – Meer klikken met minder klikken melden van ondermijning makkelijker maken**

De **voorzitter**: Motie 2511-47 LHN - Meer klikken met minder klikken melden van ondermijning makkelijker maken. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 23 stemmen voor en 15 tegen aangenomen.

- **Motie 2511-48 LHN – Van maatschappelijke bijdrage naar werk**

De **voorzitter**: Motie 2511-48 LHN - Van maatschappelijke bijdrage naar werk. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval. Dan breng ik de motie in stemming. Ik sluit de stemming. Motie is met 15 stemmen voor en 23 tegen verworpen.

- **Motie 2511-49 LHN – Wijkgebouwen als hart voor de stad**

De **voorzitter**: Motie 2511-49 LHN - Wijkgebouwen als hart voor de stad. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 23 stemmen voor en 15 tegen.

- **Motie 2511-50A LHN – Twee daken Groen**

De **voorzitter**: Motie 2511-50A LHN - Twee daken Groen. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 18 stemmen voor en 20 tegen verworpen.

- **Motie 2511-51 LHN – Behoud van het New Year's Eve Festival**

De **voorzitter**: Motie 2511-51 LHN - Behoud van het New Year's Eve Festival. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik hem nu in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 27 voor en 11 tegen.

- **Motie 2511-52 LHN – Structurele samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke diensten afdelingen in Zoetermeer**

De **voorzitter**: Motie 2511-52 LHN – Structurele samenwerking tussen de verschillende gemeentelijke diensten afdelingen in Zoetermeer. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval, dan breng ik de motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 16 stemmen voor en 22 tegen verworpen.

- **Motie 2511-55 SP – Menselijke maat in de uitvoering van de Participatiewet**

De **voorzitter**: Motie 2511-55 SP - Menselijke maat in de uitvoering van de Participatiewet. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval, dan mag u uw stem uitbrengen. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 7 stemmen voor en 31 tegen verworpen.

- **Motie 2511-56 SP – Waardekaart Sociaal Domein**

De **voorzitter**: Motie 2511-56 SP - Waardekaart Sociaal Domein. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik de motie in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 4 stemmen voor en 34 tegen verworpen.

- **Motie 2511-57 SP – Betaalbare woningen voor jong en oud**

De **voorzitter**: Motie 2511-57 SP - Betaalbare woningen voor jong en oud. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 4 stemmen voor en 34 tegen verworpen.

- **Motie 2511-58 SP – Wijkfonds Onderhoud en Leefbaarheid**

De **voorzitter**: Motie 2511-58 SP - Wijkfonds Onderhoud en Leefbaarheid. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan open ik de stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 4 stemmen voor, 34 tegen, verworpen.

- **Motie 2511-59 SP – Uitdaagrecht in de praktijk brengen**

De **voorzitter**: Motie 2511-59 SP - Uitdaagrecht in de praktijk brengen. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan verzoek ik u om te gaan stemmen. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 12 stemmen voor en 36 tegen verworpen.

- **Motie 2511-60 SP – Stop met klikken**

De **voorzitter**: Motie 2511-60 SP - Stop met klikken. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik hem nu in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 5 stemmen voor en 33 tegen verworpen.

- **Motie 2511-61 SP – Bescherming groen en bomenbeleid**

De **voorzitter**: Motie 2511-61 SP - Bescherming groen en bomenbeleid. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 2 stemmen voor en 36 tegen verworpen.

- **Motie 2511-62A SP – Pak vocht- en schimmelproblemen aan en herstel de gemeentelijke zorgplicht**

De **voorzitter**: Motie 2511-62a SP - Pak vocht- en schimmelproblemen aan en herstel de gemeentelijke zorgplicht. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik de motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 7 stemmen voor en 31 tegen verworpen.

- **Motie 2511-63 SP – Geef de vereniging COM duidelijkheid**

De **voorzitter**: Motie 2511-63 SP - Geef de vereniging COM duidelijkheid. De heer Aptroot.

De heer **Aptroot** (VVD): Voorzitter, een stemverklaring op deze en de volgende. Vorige week is er uitvoerig over gesproken. We hebben toezeggingen van het college gehad. Daarom zullen wij tegenstemmen, ondanks dat we de nood bij de clubs wel zien.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. We hebben alle vertrouwen in de wethouder dat hij dit op een goede manier gaat oplossen. We vinden deze moties gewoon te vroeg, dus we stemmen tegen 63 en 64. Dank u wel
De **voorzitter**: Mevrouw Bakkers.

Mevrouw **Bakkers** (D66): Ja, voorzitter, dank. We sluiten ons aan, vooral bij de stemverklaring van de VVD van zojuist en eigenlijk ook van Zoetermeer Vooruit.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Doncker?

De heer **Doncker** (LHN): Dank u wel. Ook wij sluiten ons aan bij de VVD-verklaring.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog voor een stemverklaring? Dan breng ik nu motie 2511-63 in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 2 stemmen voor en 36 tegen verworpen.

- **Motie 2511-64 SP – Geef schietsportvereniging Zoetermeer een stip op de horizon**

De **voorzitter**: Motie 2511-64 SP - Geef schietsportvereniging Zoetermeer de stip op de horizon. Ik heb al een paar stemverklaringen gehoord, maar wil toch even vragen of iemand anders nog een stemverklaring op deze wil. Dat is niet het geval. Dan breng ik de motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 3 stemmen voor en 35 tegen verworpen.

- **Motie 2511-65 CDA – Ruimte voor bewoners, leven in de wijk**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar motie 2511-65 CDA - Ruimte voor bewoners, leven in de wijk. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval, dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 14 stemmen voor en 24 tegen verworpen.

- **Motie 2511-66 ChristenUnie-SGP – Vlaggen in de raadzaal**

De **voorzitter**: Wij gaan over naar motie 2511-66 ChristenUnie-SGP - Vlaggen in de raadzaal. De heer Boerboom, gaat uw gang.

De heer **Boerboom** (GroenLinks): Ja, dank u wel, voorzitter. GroenLinks en PvdA stemmen tegen deze motie, niet omdat we geen trots voelen voor Zoetermeer of Nederland, want die trots delen we allemaal, maar als we symbolen van verbondenheid willen tonen, dan hoort daar wat ons betreft ook de Europese vlag bij, want we zijn niet alleen een stad in Nederland, maar ook onderdeel van Europa. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, dit is natuurlijk een fantastische motie die er gewoon doorheen moet komen om zo juist de verbinding te laten zien waar we voor staan dat we de Nederlandse identiteit hooghouden en de Zoetermeerse verbintenissen ook laten zien, dus volop steun.

De **voorzitter**: Anderen voor een stemverklaring? Als dat niet het geval is, breng ik deze motie in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 26 stemmen voor en 12 tegen aangenomen.

- **Motie 2511-67 ChristenUnie-SGP – Houdbaarheidsdatum visies**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar de motie 2511-67 ChristenUnie-SGP - Houdbaarheidsdatum visies. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan ga ik deze motie in stemming brengen. Ik sluit de stemming. De motie is met 27 stemmen voor en 11 tegen aangenomen.

- **Motie 2511-68 ChristenUnie-SGP – Adoptierotondes zonder reclame**

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar motie 2511-68 ChristenUnie-SGP - Adoptierotonde zonder reclame. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Mevrouw Meurs, gaat uw gang.

Mevrouw **Meurs** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, omdat deze motie mij persoonlijk aangaat, zal ik op grond van de wet niet deelnemen aan de stemming over deze motie.

De **voorzitter**: Dank u wel. Anderen nog met een stemverklaring? Als dat niet het geval is, breng ik deze motie in stemming. Gaat uw gang. Ik sluit de stemming. De motie is met 33 stemmen voor en 4 tegen aangenomen.

- **Motie 2511-69A PDvZ – Geef Zoetermeerse jongeren weer feest!**

De **voorzitter**: Motie 2511-69A PDvZ - Geef Zoetermeerse jongeren weer feest! Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 27 stemmen voor en 11 tegen aangenomen.

- **Motie 2511-70A PDvZ – Aanpak verkrotting in Zoetermeer**

De **voorzitter**: Motie 2511-70A PDvZ - Aanpak verkrotting in Zoetermeer. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Als dat niet het geval is, breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 21 stemmen voor en 17 tegen aangenomen.

- **Motie 2511-71 PDvZ – Bevordering van Jeugdparticipatie in Zoetermeer**

De **voorzitter**: Motie 2511-71 PDvZ - Bevordering van Jeugdparticipatie in Zoetermeer. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Als dat niet het geval is, dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 12 stemmen voor en 26 tegen verworpen.

- **Motie 2511-72 VVD – Geef jongeren steun meer eigen regie te voeren**

De **voorzitter**: Motie 2511-72 VVD - Geef jongeren steun meer eigen regie te voeren. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 27 stemmen voor en 11 tegen aangenomen.

- **Motie 2511-73A VVD – Verhogen geluidsnorm uitgaansgebied**

De **voorzitter**: Motie 2511-73A VVD – Verhogen geluidsnorm uitgaansgebied. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Als dat niet het geval is, breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 27 voor, 11 tegen.

- **Motie 2511-74 VVD – Stimuleer digitale en flexibele dienstverlening**

De **voorzitter**: Motie 2511-74 VVD – Stimuleer digitale en flexibele dienstverlening. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 31 stemmen voor en 7 tegen.

- **Motie 2511-75 VVD – Campagne straatintimidatie**

De **voorzitter**: Motie 2511-75 VVD – Campagne straatintimidatie. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is met 37 stemmen voor en 1 tegen aangenomen.

- **Motie 2511-76 VVD – Doen wat nodig is tegen netcongestie**

De **voorzitter**: Motie 2511-76 VVD – Doen wat nodig is tegen netcongestie. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 37 stemmen voor en 1 tegen.

- **Motie 2511-77 D66 – Ruimte voor actief burgerschap**

De **voorzitter**: Motie 2511-77 D66 - Ruimte voor actief burgerschap. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Dat is niet het geval. Dan breng ik deze motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen met 22 stemmen voor en 16 tegen.

- **Motie 2511-78 VVD – Groene tunnelbak**

De **voorzitter**: De laatste, motie 2511-78 VVD - Groene tunnelbak. Wie wil daar een stemverklaring over afleggen? Als dat niet het geval is, breng ik de motie in stemming. Ik sluit de stemming. De motie is aangenomen, unaniem aangenomen, 38 stemmen voor en 0 tegen.

9. Sluiting

De **voorzitter**: Daarmee komen we aan het eind van het debat. Voordat u alle spullen gaat opruimen, wil ik u allereerst hartelijk danken voor de mooie dag en de lange dag. Dit is al een paar keer gememoreerd. Fijn dat we dat goed op deze manier met elkaar hebben kunnen doorbrengen, maar ik wil ook even in de raad voor de mensen die erachter zitten, de ambtenaren, maar zeker ook de bodes, de mensen van de griffie en al het cateringpersoneel dat ons vandaag de hele dag ten dienste was even een roffel horen, denk ik, want dat hoort er wel bij. Dank voor al die ondersteuning. Ik wens u allen, en dat kan ik nu nog echt zeggen... Oh, ik moet nog even iets zeggen. Oh ja. Voordat ik... Ja, ja, dank u wel griffier. Ik was zo gretig. Potje van de raad, mijnheer Smits. Dames en heren, het woord is aan de heer Smits.

De heer **Smits** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Het afgelopen jaar had ik de eer om het Potje van de raad onder mijn hoede te hebben. Een potje dat misschien niet veel geld bevat, eigenlijk helemaal niets, maar wel veel betekenis. Het symboliseert een beetje wat we hier allemaal proberen te doen. Zorgvuldig omgaan met wat ons is toevertrouwd. Bij mij thuis kreeg het potje een prominente plek. Niet in de kast, maar pontificaal in de woonkamer. Het werd dag en nacht bewaakt door onze hond. Zij nam haar taak als bewaker zeer serieus. Niemand kwam in de buurt zonder een strenge blik of een blaf als waarschuwing. Ik kan dus met trots zeggen, er is geen cent uit verdwenen, maar helaas ook geen cent bijgekomen. Toch is het nu tijd om het potje door te geven. Zoals de traditie wil, maakt het af en toe een overstap binnen de stad, binnen de raad, van rechts naar links en weer terug, want dit potje hoort bij ons allemaal. Om het potje niet helemaal leeg door te geven, heb ik er dit keer wel iets in gedaan, een klein edelsteentje, rood van kleur, een symbool voor kracht, toewijding en kameraadschap. Het leek wel te passen bij de nieuwe beheerder. Iemand die betrokken is, scherp in debat, maar ook warm, energiek en altijd met een glimlach aanwezig. Een raadslid dat onvermoeibaar mandarijnen en potloden uitdeelt, meestal gehuld in het rood, al sluipt er de laatste tijd ook wat groen tussen. Alleen vandaag zag ik dat die mening wat anders is geworden. Iemand die leeft naar haar eigen motto, een dag niet gelachen is een dag niet geleefd. Voorzitter, met veel plezier draag ik het Potje van de raad over aan Susanne Bout van de PvdA en moge het bij haar thuis net zo veilig staan als bij mij thuis en moge het altijd een glimlach brengen, zelfs op de dagen zonder mandarijnen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Smits. Dan gaat het over.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ja, zo zie je maar dat onverwachts spreken in de raad nog best ingewikkeld is met zo een pasje. Mijnheer Smits, dank u wel. Ik ben er stil van. Niet verwacht, toch gekregen. Ik ga het potje aan de binnenkant eens goed bekijken, want ik zie er van alles in zitten. Ik begrijp dat ik een hond moet gaan kopen nu. Dat wordt thuis wel ruzie, denk ik, want mijn man wil geen hond. Daar moet ik nog even over nadenken. Ruilen? Ja, man ruilen? Nee. Ik ben echt heel blij met mijn man, die ga ik niet ruilen. Ik heb ook geen schoorsteenmantel, dus daar kan hij ook niet. Ik ga, zoals een aantal collega's van mij weten, vannacht op vakantie. Ik ga een week heel goed nadenken wat ik er voor moois mee ga doen en ik kom daarop terug. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bout. Daarmee hebben we volgens mij alles gehad en bent u voor middernacht thuis. Ik sluit de vergadering.

Sluiting om 22.15 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 15 december 2025

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen